

MEDIAMONITORING DIVÉ MAKY

ZA ROK 2008

Obsah:

Tlačová správa – Tanečník z Divých makov na medzinárodnej súťaži – 11.3.2008

Tlačová správa – Huslista dostal husle za pol milióna – marec 2008

Tlačová správa – Karol Daniš so Symfonickým orchestrom v SRO – 1.4.2008

Tlačová správa – Jarný workshop Divé maky s Idou Kellarovou – 2.4.2008

Tlačová správa – Vyhodnotenie jarného workshopu s Idou Kellarovou – 7.4.2008

Tlačová správa – Divé maky hľadali nové talenty – 20.4.2008

Tlačová správa – Talenty prichádzajú z východu – Máj 2008

Tlačová správa – Výtvarný workshop s Erikom Binderom – 9.6.2008

Tlačová správa – Aukcia obrazov výtvarných talentov z Divých makov – 26.6.2008

Tlačová správa – Letná akadémia Divých makov – 11.8.2008

Tlačová konferencia Divé maky – Jesenný koncert a Ida Kellarová - 7.10.2008

Tlačová správa – Charizmatická Kellarová a talenty z Divých makov

Zoznam mediálnych výstupov

Mediálne výstupy

Reklamná kampaň

Talentovaný tanečník z programu „Divé maky“ sa zúčastnil na prestížnej medzinárodnej súťaži

Tlačová správa (Viera Krupová)

Bratislava – 11.3.2008 : Občianske združenie Pro Donum a jeho program podpory talentovaných rómskych detí Divé maky pomáha plniť ďalší detský sen. Nadanému 13-ročnému Róbertovi Sendreiovi sa podarilo zúčastniť na prestížnej medzinárodnej súťaži, ktorá sa každý rok koná v ukrajinskom Kyjeve. Na súťaži s oficiálnym názvom IDSF World Championship Junior sú každý rok z 30 štátov vybrané len dva páry. Tento rok sa to podarilo aj mladému Róbertovi Sendreiovi s partnerkou Lorette Gortovou. Obaja reprezentujú klub TK SAMBED OZ Rožňava a Róbert je do programu Divé maky zaradený od roku 2006.

Pre Róberta Sendreia je táto udalosť mimoriadne vzácnou. Vďaka finančnej podpore programu Divé maky si po prvýkrát v živote mohol vyskúšať a porovnať svoje tanečné schopnosti s najlepšimi tanečníkmi sveta. Úroveň súťaže je mimoriadne vysoká. Usporiadatelia totiž na súťaž pozvú z každej krajiny len najlepšie tanečné páry, ktoré na majstrovstvách svojej krajiny obsadia popredné miesta. V tomto roku sa počas uplynulého víkendu na súťaži zúčastnilo 59 párov aj z krajín, ktoré patria k tanečným „veľmociam“ – ako sú napríklad Rusko, Spojené štáty americké, Kanada či Poľsko. Tanečné páry súťažili vo viacerých kolách, do finále sa ich dostalo iba 6. Aj napriek tomu, že Róbertovi sa s jeho partnerkou nepodarilo obsadiť popredné miesta, považuje už len účasť na medzinárodnej súťaži za veľký úspech. Tancu sa venuje intenzívne len vyše roka a na súťaži patril k najmladším účastníkom. „Bol som nadšený, videl som na vlastné oči páry, ktoré tancujú s neuveriteľnou dynamikou a rytmom,“ hovorí o svojich pocitoch Róbert. „Až teraz vidím, čo všetko mám ešte pred sebou. Okrem tréningu budem musieť veľa cvičiť a jesť, aby som pribral na svaloch a váhe,“ dopĺňa s odhodlaním talentovaný tanečník.

Róbert Sendrei pochádza z malej obce Veľký Blh v Banskobystrickom kraji, má mladšieho brata a vyrastá v úplnej rodine. Napriek tomu, že obaja rodičia pracujú a majú veľkú snahu, ich finančné prostriedky nestačia na podporu Róbertových tanečných aktivít. Finančnú podporu programu Divé maky potrebuje na hodiny tanca, tanečné oblečenie a obuv a hradenie cestovných nákladov.

V škole je Róbert výborným žiakom. Celý svoj voľný čas venuje iba tancu, konkrétne latinsko-americkým tancom. Niekoľko krát do týždňa navštevuje základnú umeleckú školu v Rožňave, v Rimavskej Sobote a pred súťažami absolvuje ešte aj individuálne tréningy. Róbert sa v uplynulom roku zúčastnil na viacerých súťažiach po celom Slovensku, kde získal niekoľko významných ocenení – väčšinou obsadil prvé miesto. Po prvý krát sa zúčastnil aj na Majstrovstvách Slovenska vo svojej kategórii, kde získal 4. miesto. Tancu sa venuje veľmi aktívne a v budúcnosti by sa chcel stať dobrým tanečníkom a študovať na konzervatóriu.

Mimoriadne talentovaný huslista z programu Divé maky dostal do daru husle za pol milióna korún!

Tlačová správa (Viera Krupová)

Bratislava – Marec, 2008 : O 14 ročnom Karolovi Danišovi hovoria ako o zázračnom dieťati. Na husliach hrá od svojich štyroch rokov, v piatich rokoch ho ako mimoriadneho žiaka prijali na Konzervatórium v Bratislave. O jeho obrovskom talente svedčí aj množstvo významných ocenení, ktoré získal na medzinárodných súťažiach doma i v zahraničí.

K úplnej spokojnosti chýbali Karolovi už iba kvalitné husle. Dva roky hrával na požičaných, až sa mu nakoniec splnil jeho veľký sen. Prostredníctvom programu Divé maky, ktorý pomáha a podporuje talentované rómske deti zo sociálne slabších rodín, sa našiel štedrý darca. Ján Kováčik, ktorý sa rozhodol venovať Karolovi nové husle.

A nie hocijaké.

Husle sú originálnym majstrovským dielom Otakara Špidlena, ktorý ich vyrobil vo svojich 22 rokoch podľa vzoru Stradivariho. Sú vyrobené v prvotriednych materiáloch – ebenu a javora – a nesú značku kvality členov známeho husliarskeho rodu Špidlenovcov, ktorí získali za výrobu kvalitných nástrojov množstvo medzinárodných husľových ocenení.

Ján Kováčik, ktorý Karola podporuje už druhý školský rok, sa domnieva, že husle sa dostali do správnych rúk. „Karolko je veľmi talentovaný a preto má môj dar zmysel,“ hovorí darca pán Kováčik. „Som rád, že som urobil radosť a mám z toho veľmi dobrý pocit.“ dodáva na margo svojho rozhodnutia venovať Karolovi vzácne husle.

Rodičia sú na svojho syna, ktorý denne cvičí na husliach 4 až 5 hodín, právom veľmi hrdí. Karol pochádza zo Serede a vyrastá v usporiadanej rodine. Má staršieho brata – talentovaného klaviristu. Rodičia ho aj napriek zlej sociálnej situácii od detstva intenzívne podporujú a snažia sa rozvíjať jeho talent.

„Ani jedného z našich synov sme k hudbe nikdy nenútili. Len sme im umožnili otvoriť jej svoje srdce,“ hovorí Karolov otec, ktorý má ako učiteľ na bicie nástroje k hudbe taktiež blízky vzťah.

Karolov talent je naozaj výrazný, potrebuje však pravidelné odborné vedenie.

Jeho rodina však nedokáže uhrádzať náklady spojené s náročným štúdiom. Prostredníctvom programu Divé maky, ktoré zastrešuje občianske združenie Pro Donum, získal Karol darcu Jána Kováčika. Finančné prostriedky mu pomáhajú hradiť cestovné náklady spojené s hodinami huslí na konzervatóriu v Bratislave a na zahraničné súťaže, réžiu spojenú s hudobným nástrojom a iné drobné výdavky v súvislosti s rozvojom talentu.

Karolovým životným cieľom je vyštudovať konzervatórium a VŠMU a koncertovať na domácich a zahraničných pódioch. Už teraz dosahuje mimoriadne úspechy na rôznych medzinárodných súťažiach - v Dolnom Kubíne, Banskej Bystrici, Luhačoviciach, Žiline, Moskve, Ústí nad Orlicí. Mimoriadne skvelý úspech dosiahol aj v októbri minulého roku, keď sa stal víťazom prestížnej Medzinárodnej súťaže Loisa Spohra v nemeckom Weimare.

V tomto roku čakajú okrem súťaží na mladého interpreta aj náročné vystúpenia - s Brnenskou štátnou filharmóniou a Filharmóniou Bohuslava Martinů na Medzinárodnom festivale Talentinum v Zlíne.

Aj preto má Karol z nových huslí dvojnásobnú radosť: "Skladby na nich nádherne vyznejú,“ hovorí s rozochveným hlasom. „Moja najobľúbenejšia sú Variácie od Henrycha Wieniawského,“ vyznáva sa budúci husľový virtuóz.

„Sme nesmierni radi, že sa Karolovi po rokoch konečne splnil jeho sen. Sme naozaj veľmi vďační,“ s dojatím dodáva Karolov otec.

V mene programu Divé maky a rodiny Danišovcov, **ĎAKUJEME** darcovi Jánovi Kováčikovi za jeho štedrý dar.

Viac o programe a jeho aktivitách sa dozviete na www.divemaky.sk.

Mimoriadne talentovaný mladý huslista z programu Divé maky vystúpi so Symfonickým orchestrom Slovenského rozhlasu

Tlačová správa (Viera Krupová)

Bratislava – 1.4.2008: Na 14 ročného huslistu Karola Daniša, ktorého mnohí považujú za zázračné dieťa, čaká veľká skúška. Už zajtra vystúpi po prvý krát ako sólista na spoločnom koncerte so Symfonickým orchestrom Slovenského rozhlasu. Divákovi i poslucháčovi Slovenského rozhlasu Karol predstaví svoje umenie vo viacerých skladbách. Dirigentom koncertu bude Marcello Mottadelli z Talianska.

Karol Daniš hrá na husliach od svojich štyroch rokov, v piatich rokoch ho ako mimoriadneho žiaka prijali na Konzervatórium v Bratislave. O jeho obrovskom talente svedčí aj množstvo významných ocenení, ktoré získal na súťažiach doma i v zahraničí - v Dolnom Kubíne, Banskej Bystrici, Luhačoviciach, Žiline, Moskve, Ústí nad Orlicí. Mimoriadne skvelý úspech dosiahol aj v októbri minulého roku, keď sa stal víťazom prestížnej Medzinárodnej husľovej súťaže Loisa Spohra v nemeckom Weimare.

Karolovým životným cieľom je vyštudovať konzervatórium a VŠMU a koncertovať na domácich a zahraničných pódioch. „Pre Karola je každé vystúpenie veľká zodpovednosť. Po prvý krát však vystúpi s takým veľkým a významným telesom, je to pre neho mimoriadna udalosť,“ hovorí na margo vystúpenia Karolov otec, ktorý sa hudbe ako učiteľ na bicie nástroje venuje tiež profesionálne.

Karol Daniš počas vystúpenia v Slovenskom rozhlase otestuje na „ostro“ aj svoje nové, veľmi vzácne starožitné husle. Dva roky hrával Karol na požičaných husliach. Prostredníctvom programu Divé maky občianskeho združenia Pro Donum, ktorý pomáha a podporuje talentované rómske deti zo sociálne slabších rodín sa našiel štedrý darca. Ján Kováčik z Bratislavy sa rozhodol venovať Karolovi nové husle. „Skladby na nich nádherne vyznejú,“ hovorí s radosťou v hlase mladý huslista. „Mojim obľúbeným autorom je Henryk Wieniawski, toho zahrám aj na koncerte.“

Spoločný koncert mladého Karola Daniša so Symfonickým orchestrom Slovenského rozhlasu sa uskutoční v stredu 2. apríla o 19-tej hodine v priestoroch Veľkého koncertného štúdia Slovenského rozhlasu v Bratislave. Na programe koncertu je Gioacchino Rossini: Viliam Tell, predohra, Henryk Wieniawski: Koncert pre husle a orchester č. 2 d mol, op. 22, Antonín Dvořák: Symfónia č. 5 F dur, op. 76

V tomto roku čakajú okrem súťaží na mladého interpreta aj ďalšie náročné vystúpenia - s Brnenskou štátnou filharmóniou a Filharmóniou Bohuslava Martinů na Medzinárodnom festivale Talentinum v Zlíne.

Významná rómska speváčka Ida Kellarová sa stala umeleckou patrónkou koncertu DIVÉ MAKY

Tlačová správa (Viera Krupová)

Bratislava – 2.4.2008: Občianske združenie Pro Donum začalo v rámci programu Divé maky spolupracovať so známou rómskou speváčkou Idou Kellarovou. Významná a uznávaná osobnosť začne s talentovanými rómskymi deťmi pracovať už počas Jarného workshopu, ktorý sa uskutoční od 3. do 6. apríla v Hoteli Družba na Seneckých jazerách Juh. Na workshope sa stretne 24 detí, ktoré svoj talent prejavili v oblasti tanca a spevu.

Talentovaní tanečníci a speváci z programu Divé maky budú počas štyroch dní pracovať pod profesionálnym dohľadom Idy Kellarovej. Na spoluprácu s Idou sa deti veľmi tešia. Ida Kellarová znamená v rómskej komunite neobyčajnú osobnosť a autoritu. Preto sa deti zhodujú v tom, že bude jedinečným zážitkom pracovať s profesionálnou umelkyňou. „Ida Kellarová je mojím veľkým vzorom,“ hovorí na margo budúcej spolupráce talentovaná 15-ročná speváčka Aneta Kováčová, z Tekovských Lužian. „Veľmi sa teším, ale mám aj trochu trému z toho, či sa bude môj spev Ide páčiť.“ Omnoho viac skúseností s osobnosťou Idy Kellarovej má ďalšia talentovaná speváčka - Adriana Gáborová z Filáková. Ako výrazný talent ju objavila práve známa česká speváčka, keď Adriana vyhrala hudobno-spevácku súťaž Romano Hangoro organizovanú každý rok na Slovensku. Odvtedy ju Ida Kellarová pravidelne pozýva na sústreďenie talentovaných rómskych detí z Čiech a Slovenska -Gypsy celebration, ktoré zároveň organizuje. „Práca s Idou je skvelá, ale veľmi náročná. Je to úžasná profesionálka, veľa vyžaduje, ale dobrú prácu vie oceniť.“

Jarný workshop, ako aj všetky ďalšie plánované aktivity programu Divé maky (Letná akadémia, Jesenný workshop) budú predprípravou na veľký koncert, ktorý by sa mal uskutočniť na jeseň tohto roka. Ida Kellarová sa bude podieľať na všetkých aktivitách, ktoré budú koncertu predchádzať. Bude intenzívne pracovať s deťmi a zároveň bude kľúčovou osobnosťou pri rozhodovaní, ktoré deti z programu Divé maky na koncerte vystúpia.

V tejto súvislosti bude mimoriadne dôležitý práve nadchádzajúci Jarný workshop. Hneď v prvý deň talentovaní speváci a tanečníci z Divých makov odprezentujú Ide Kellarovej a jej tímu svoje umenie. Po štyroch dňoch intenzívnej práce sa na záver workshopu rozhodne, kto na koncerte vystúpi. Boky však nezostanú ani ostatné deti z programu Divé maky. Na jesennou koncerte dostanú priestor okrem hudobných aj nehudobné talenty. Dosiahnuté úspechy budú môcť prezentovať počas sprievodných výstav a vernisáží, na ktorých budú vystavené ich práce a dosiahnuté ocenenia.

Medzinárodne uznávaná speváčka IDA KELAROVÁ vzala pod patronát talentované deti z Divých makov

Tlačová správa (Viera Krupová)

Bratislava – 7.4.2008: Umelecká patrónka programu Divé maky – významná česká rómska speváčka Ida Kellarová počas uplynulých 4 dní pracovala s deťmi z programu Divé maky, občianskeho združenia Pro Donum. Pod vedením Idy Kellarovej začali prípravu na veľký koncert, ktorý by sa mal uskutočniť na jeseň tohto roka. V hoteli Družba v Senci sa od 3. do 6. apríla stretlo 22 detí, ktorí svoj talent prejavili v oblasti tanca a spevu.

Občianske združenie Pro Donum oslovilo Idu Kellarovú na spoluprácu s talentovanými deťmi z programu Divé maky už minulý rok. Dôvodom bolo viacero. Ida Kellarová je vynikajúca speváčka, uznávaná nielen v Českej republike, ale aj vo svete. Je to však aj nesmierne charizmatická osobnosť, ktorá sa okrem spevu venuje aj viacerým vzdelávacím aktivitám. V Čechách i v zahraničí organizuje kurzy a workshopy zamerané na to, ako prostredníctvom piesne otvoriť svoje srdce, nájsť vnútornú silu a vyjadriť svoju pravdu. Okrem toho založila občianske združenie Miret na podporu integrácie rómskej menšiny do majoritnej spoločnosti a je organizátorkou rómskeho festivalu a tvorivých dielní pre talentovanú rómsku mládež na hrade Svojanov. Možnosť spolupráce s Divými makmi ju oslovila okamžite: „Keď som objavila Divé maky, nesmierne ma to potešilo, pretože za uplynulých 12 rokov som nestretla nikoho, kto by pracoval s rovnakou myšlienkou ako ja. Povedali sme si pár viet a bolo jasné, že musíme spolupracovať. Vážim si, že na Slovensku existuje organizácia, ktorá dáva rómskym deťom nádej a šancu. Je to úžasné, „hovorí na margo spolupráce s programom Divé maky Ida Kellarová.

Všetky dni jarného workshopu v Senci boli plné práce, všade naokolo sa rozliehala rómska hudba a spev. Aj napriek tomu, že intenzívna práca s deťmi bola pre Idu pomerne namáhavá, nestrácala svoj optimizmus a energiu. Možno aj preto, že objavila v deťoch naozaj veľký potenciál: „Deti majú v sebe veľkú muzikálnosť, je to dar od Boha. Veď ako sa hovorí - keď Boh rozdával majetky, Rómovia spievali a oslavovali. Ale talent je len 20 percent, zvyšných 80 percent je práca. Preto je tento projekt orientovaný aj na to, aby sme deťom ukázali, že keď človek niečo chce, musí pracovať a nevzdať sa hneď pri prvej prekážke, „hovorí Ida.

Spolupráca s Idou Kellarovou sa deťom veľmi páčila. Zhodli sa, že práca s ňou je jedinečným zážitkom. „Ida je pre mňa veľkým vzorom. Je to vynikajúca speváčka, ale má aj množstvo energie, je nesmierne temperamentná a úprimná“, vyznáva sa talentovaná 16 ročná speváčka Adriana Gáborová z Filakova. Podobný názor na Idu má aj ďalšia sólistka z programu Divé maky, 15 ročná Mária Horváthová z Detvy. „S Idou som sa tu v Senci nestretla po prvý krát, pracovali sme spolu aj v Čechách, už vtedy na mňa urobila výborný dojem. Vážim si ju a mám ju rada. Aj vďaka nej som úspešne urobila prijímacie pohovory na konzervatórium v Prahe. „

Pred jesenným koncertom bude Ida Kellarová na Slovensku s deťmi pracovať častejšie. Ako hovorí, na Slovensko prichádza veľmi rada. Jej otec pochádzal z Horných Salíb v okrese Galanta a sama tu prežila časť svojho detstva. „Pamätám sa, že v mojom detstve sa všetko odohrávalo vonku, všade hrala hudba, všetci boli slobodní. Bolo to ako film. Nikto nič nepredstieral, všetko bolo pravdivé. Keď niekto začal plakať, plakali všetci. Nikto sa nehanbil ukázať silu ľudského citu, čo sa dnes považuje skôr za slabosť.“

Na jesennom koncerte dostanú priestor okrem hudobných aj talenty iných smerov, ktorých úspechy budete môcť vidieť v priestoroch koncertu.

DIVÉ MAKY HĽADALI NOVÉ TALENTY

Tlačová správa (Viera Krupová)

Bratislava - 20.4.2008: Divé maky sa od jesene tohto roka opäť rozrastú. Občianske združenie PRO DONUM vyhlásilo už tretí ročník talentových skúšok do programu Divé maky na podporu nadaných rómskych detí so sociálne slabých rodín . Celkovo sa na skúšky prihlásilo 23 detí. Do druhého kola, ktoré sa konalo v sobotu 19.apríla v Bratislave, odborná porota odporučila 13 talentov.

Na talentové skúšky prišli deti z celého Slovenska. V Dome kultúry Nivy v Bratislave sa zišli talenty naozaj z rôznych oblastí .Deti predviedli svoje spevácke či tanečné umenie a mnohé z nich hrali aj na hudobných nástrojoch - na husliach, klavíri , bicích, gitare. Prišli však aj deti s literárnym, výtvarným či študijným talentom. Pred odbornou porotou, ktorá bola zložená z profesionálov z rôznych umeleckých smerov a zo zástupkyň programu Divé maky sa museli deti krátko predstaviť, povedať prečo chcú byť súčasťou programu a predviesť svoj talent. Potom ešte nasledovali konkrétne úlohy od členov poroty, aby jej členovia vedeli zodpovedne posúdiť schopnosti a talent detí. Samostatne, v oddelenej miestnosti, pracovali deti s výtvarným talentom. Nádejní výtvarníci dostali za úlohu namaľovať kresbu podľa vlastnej fantázie, ktorú na záver prezentovali pred celou komisiou. Člena komisie, výtvarného umelca Mgr. Art. Erika Bindera, zaujal Miroslav Turták. Má 16 rokov , pochádza z Plavnice v Prešovskom kraji a čo je zaujímavé, nechodil doteraz na žiadnu výtvarnú školu. „Je to naozaj prirodzený talent, kresleniu sa venuje sám a musím povedať, že s veľkou dávkou fantázie,“ hovorí na margo mladého talentu Erik Binder.

Všetky deti brali talentové skúšky naozaj vážne a zodpovedne, pretože dostať sa do programu na podporu talentovaných rómskych detí chápu ako svoju veľkú šancu.“ Mal som trému. Na klavíri síce už hrám od svojich 4 rokov, ale dnes mi nebolo všetko jedno,“ priznáva Ján Deme z Klenovca. Teraz má 14 rokov, získal už viacero ocenení v hudobných súťažiach a ako ešte prezradil, chce študovať na Lekárskej fakulte v Košiciach a stať sa lekárom. Najmladšou účastníčkou talentových skúšok bola iba 6 ročná Mária Kováčová. Pochádza z Loku v Nitrianskom kraji a na talentové skúšky prišla so svojou pani triednou učiteľkou. Do programu sa prihlásila ako tanečný talent. Ako skonštatoval člen poroty – profesionálny tanečník skupiny SPIN Mgr. Ladislav Cmorej, „Mária má mimoriadne vyvinutý talent pre rytmus a vie ho aj kreatívne prejaviť v tanci. „ Počas tohtoročných skúšok sa zišlo aj viacero detí s literárnym talentom a mnohé z nich majú naozaj veľké ambície. Ako napríklad 14 ročná Svetlana Havranová zo Závadky nad Hronom. Je členkou redakčnej rady školského časopisu z@vináč, do ktorého pravidelne prispieva básňami. „ Jedného dňa by som chcela vydať aj svoju vlastnú zbierku básní,“ prezradila nám .

Úroveň tohtoročných talentových skúšok do programu Divé maky hodnotil predseda odbornej poroty – Mgr. Art. Peter Krajniak, riaditeľ Janáčkovej filharmónie v Ostrave, veľmi vysoko. „Deti, ktoré sa dostali do druhého kola sú naozaj veľmi talentované. Naozaj nebolo jednoduché vybrať deti, ktoré majú najväčší umelecký či študijný potenciál.“

Na postup do tretieho kola odborná porota odporučila 9 detí. Posledné kolo talentových skúšok sa uskutoční v júli tohto roka. Program je určený pre sociálne slabšie rodiny, preto finálny výber detí ovplyvňuje aj celková situácia rodiny dieťaťa. Programový tím Divé maky navštívi rodiny postupujúcich detí a bude posudzovať hlavne záujem rodiny o rozvoj talentu a vzdelania svojho dieťaťa a ich celkovú životnú úroveň. Vybrané deti budú do programu Divé maky zaradené od nového školského roka 2008/2009.

Zloženie odbornej poroty:

Hudobné talenty: Mgr.Art Peter Krajniak, riaditeľ Janáčkovej filharmónie Ostrava – predseda poroty

Výtvarné talenty: Mrg.Art. Erik Binder , výtvarný umelec (KUNST-FU) VŠVU

Spevácke talenty: Mgr.Art. Peter Adamov, koncertný umelec a spevák

Tanečné talenty: Mgr. Ladislav Cmorej, tanečník skupiny SPIN

Členky poroty z tímu Divé maky :

Mgr. Barbora Kohútiková, programová riaditeľka

Mgr. Lucia Čierna, programová koordinátorka

Mgr.Art. Gabriela Binderová, programová manažérka

Talenty prichádzajú z Východu

Tlačová správa (Viera Krupová)

Ján Šivák – cimbalista, Martin Horváth – zápasník, Peter Ferenc – rezbár, Vojtech Oláh – kulturista, Juraj Tancoš – futbalista. To je len niekoľko z mimoriadne talentovaných detí z programu Divé maky, z občianskeho združenia Pro Donum. Všetci majú okrem talentu jedno spoločné, narodili sa a žijú na východe našej krajiny. „Je to skutočne tak“, hovorí Vladislava Dolníková, predsedníčka správnej rady a autorka programu Divé maky, „každoročne robíme konkurz, kde vyberáme deti, ktoré budú do programu zaradené. Prevažujú talenty z východného Slovenska...“

Program Divé maky je zameraný na podporu a rozvoj talentovaných rómskych detí a mládeže. Pomáha nadaným športovcom, hudobníkom, spevákom, hercom, ale aj deťom s vynikajúcimi študijnými výsledkami. Prostredníctvom individuálnych darcov, z ktorých sa stávajú „adoptívni rodičia“ na diaľku, ponúka program Divé maky riešenie na zlepšenie budúcnosti talentovaných detí so sociálne slabších rodín.

V súčasnosti je v programe zaradených 53 detí. Je medzi nimi aj skutočný multitalent Janko Šivák. V programe Divé maky je zaradený prvý školský rok. Pomocou podpory programu môže navštevovať Strednú umeleckú školu v Košiciach a financovať vysoko nákladnú réžiu spojenú s opravou cimbalu a hre na ňom. Na cimbele začal hrať už vo svojich štyroch rokoch a na základnej umeleckej škole ho študoval osem rokov. Okrem toho hrá aj na husliach, kontrabase, gitare a klavíri. Dnes má Janko 15 rokov a už vyše šesť rokov pôsobí vo folklórnom súbore Tarka. Hrá na cimbal, najradšej ľudové a rómske piesne, ale aj sonety a ostatnú klasiku. Ako sám povedal, „cimbal je ešte nepreskúmaný nástroj, a preto je na ňom stále čo objavovať“. To bol dôvod prečo začal skladať aj vlastné skladby a melódie. „Sme nesmierne pyšní na jeho úspechy,“ hovorí riaditeľka programu Divé maky Barbora Kohútiková, „spolu so školským orchestrom koncertoval na medzinárodnom festivale pred holandskou kráľovnou, hral vo filme Cinka Panna a teraz sa uchádza o výmenný pobyt v USA. „

Pravým opakom Janka Šiváka je kulturista Vojtech Oláh, ktorého talent nie je schovaný v nežnej hudbe, ale v jeho sile a šikovnosti. V programe Divé maky je zaradený tiež prvý školský rok. Vojtech pochádza z malej dedinky Vojka, ktorá leží takmer na ukrajinsko-maďarských hraniciach. Vo svojich 15 rokoch získal už niekoľko ocenení v kulturistike a bol dokonca nominovaný na Majstrovstvá sveta .

„Vojtech sa kulturistike venuje od 12 rokoch,“ hovorí na margo talentovaného chlapca Lucia Čierna, programové koordinátorka „je veľmi usilovný a vytrvalý, denne trénuje dve-tri hodiny.“ Rodičia však netušili aké veľké výdavky budú spojené s týmto športom. Obrátili sa na viaceré organizácie, až nakoniec prišli na talentové skúšky do Košíc, kde ho odborná komisia vyskúšala a následne zaradila do programu. „Výberové konania robíme každý rok, hovorí Lucia Čierna, programové koordinátorka,“ v tomto roku je uzávierka prihlášok do konca marca. Prihlásiť sa možno priamo na našej stránke www.divemaky.sk. Dúfam, že aj tento rok prídu naozaj talentované deti a budeme mať z čoho vyberať,“ uzatvára riaditeľka programu Divé maky Barbora Kohútiková.

TALENTY Z DIVÝCH MAKOV PRACOVALI S VÝZNAMNÝM SLOVENSKÝM VÝTVARNÍKOM ERIKOM BINDEROM

Tlačová správa (Viera Krupová)

Bratislava - 9.6.2008: Najväčšie výtvarné talenty z programu Divé maky sa stretli na pracovnom workshope s výtvarníkom Erikom Binderom. Počas dvoch dní poskytol Erikov ateliér v Bratislave deťom prostredie, kde získali nielen teoretické vedomosti, ale aj praktické zručnosti. Počas pracovného workshopu si mohli deti rozšíriť vedomosti o umení, zoznámiť sa s umeleckými technikami a spôsobom práce pri vzniku výtvarných diel. Hlavný cieľ workshopu však bol iný. Vytvoriť diela, ktoré sa budú dražiť počas aukcie koncom júna.

Erik Binder spolupracuje s občianskym združením Pro Donum a programom Divé maky, ktorý podporuje talentované rómske deti so sociálne slabých rodín, už od jeho začiatkov. Je autorom loga Divých makov a zároveň je členom výberovej komisie, ktorá deti zaraďuje do programu prostredníctvom talentových skúšok. Ako sám hovorí, „moja motivácia spolupracovať s Divými makmi je jednoznačná. Mám dojem, že robím zmysluplnú vec, mimoriadne efektívnu. Navyše mám dobrý pocit, že nemyslím len na seba a robím niečo aj pre druhých. To všetko mi robí tento svet znesiteľnejším miestom na život.“

Na pracovnom workshope sa zišlo 5 najväčších talentov. Najstarším účastníkom bol 16 ročný Miroslav Turák z Plavnice. Mirko pochádza z detského domova a v profesionálnej rodine vyrastá od troch rokov. Výtvarnému umeniu sa nikdy nevenoval pod odborným vedením, ale napriek tomu je to jeho veľká záľuba. „Maľovanie je skvelá vec a chcem sa mu venovať aj v budúcnosti, hovorí Mirko.“ Veľmi rád by som študoval na Strednej škole dizajnu, preto sa v súčasnosti pripravujem na prijímacie pohovory.“ Na tú istú školu sa chystá aj ďalší výtvarný talent z Divých makov. Monika Kováčová má 15 rokov a pochádza z Tekovských Lužian. Monika sa maľovaniu venuje od malička, intenzívne však začala chodiť na krúžok až tento školský rok, vďaka programu Divé maky. Ďalšie dve dievčatá pochádzajú z Ondavským Matiašoviec. 12 ročná Slávka Holubová je v programe zaradená už druhý školský rok. Prezradila nám, že najradšej maľuje motýle a chce sa stať výtvarníčkou alebo učiteľkou umenia. Jej rodáčka Janka Goroľová má iba 10 rokov. Chodí na Základnú umeleckú školu do Vranova nad Topľou, je výbornou žiačkou a určite chce študovať na vysokej škole. Poslednou účastníčkou pracovného workshopu bola 12 ročná Katarína Šiváková zo Zborova. Je veľmi nadaná a ctíziadostivá. Jej snom je stať sa maliarkou.

Erik Binder zorganizoval pracovný workshop pre deti po prvý krát. Spoločne so svojim priateľom – Pavlom Čejkom – pedagógom na súkromnej umeleckej škole dizajnu sa deťom intenzívne venovali dva dni. Deti dostávali konkrétne úlohy – maľovali spoločné, ale aj vlastné obrazy a potom ich spolu s lektormi analyzovali. „Je vidieť, že deti to mimoriadne baví a majú naozaj veľkú motiváciu,“ hovorí Erik Binder. „Všetky majú veľký talent. Nevieť, či z nich budú profesionálni výtvarníci, pretože dnes je ešte ťažké predpovedať ich budúcnosť. V každom prípade však výtvarné umenie formuje pozitívne ich osobnosť.“

Počas druhého pracovného dňa sa deti intenzívne venovali dielam, ktoré budú súčasťou dražby. Na základe zadania lektorov deti maľovali „Najlepší obraz na svete“ a s touto neľahkou úlohou sa popasovali naozaj statočne. Vzniklo 7 zaujímavých obrazov s rôznymi motívmi a jeden spoločný, na vzniku ktorého participovali aj samotní lektori.

„Niektoré diela sú naozaj výnimočné a myslím, že na dražbe pôjdu na dračku,“ hodnotí s úsmevom výsledky detí Erik Binder. „Navyše môj ateliér sa nachádza v priestoroch Bratislavskej teplárenskej spoločnosti a jeho názov - OST 960 – znamená odovzdávacia stanica tepla. Preto verím, že teplo, ktoré vyžaruje z vytvorených obrazov, zasiahne na pravom mieste všetkých tých, ktorí budú chcieť ich kúpu pomôcť programu Divé maky.“

OBRÁZKY TALENTOV Z DIVÝCH MAKOV SA VYDRAŽILI ZA 1 257 000 KORÚN!

Tlačová správa (Viera Krupová)

V Slovenskej reštaurácii v Bratislave bola včera naozaj netradičná akcia. V jej priestoroch sa vo večerných hodinách uskutočnila dražba výtvarných diel. Nešlo pritom o diela známych autorov, ale o obrázky, ktoré namaľovali talentované deti z programu Divé maky. Celé podujatie zorganizoval pre občianske združenie Pro Donum a program na podporu talentovaných rómskych detí Divé maky darca pán Dušan Malý. Na otázku moderátorky večera Petry Polnišovej, aká bola jeho motivácia pripraviť toto podujatie, odpovedal úprimne. „Robím v živote veľa vecí, ktoré nemajú zmysel. Som presvedčený, že toto zmysel má. „

Cieľom dražby bolo získať finančné prostriedky na podporu detí z Divých makov, ale predovšetkým na pripravovanú Letnú akadémiu v auguste. Celkovo sa dražilo 11 diel. Najväčšiu časť tvorili obrazy, ktoré deti namaľovali pod odborných vedením a spolu so známym slovenským výtvarníkom Erikom Binderom počas spoločného workshopu. Do dražby sa dostali aj 3 zaujímavé fotografie detí z programu Divé maky – od autorov Jakuba Klima a Šimona Klimana.

O dražené diela bol naozaj mimoriadny záujem. Latka sa nastavila veľmi vysoko už pri prvých dražených obrázkoch, ktorých autorkami boli iba 10 ročná Janka Gorolová a 12 ročná Slávka Holubová, obe z Ondavských Matiašoviec. Za neuveriteľnú sumu 225 000 korún sa vydražil obraz 15 ročnej Moniky Kováčovej z Tekovských Lužian s názvom autoportrét. V „hanbe“ nezostali ani ďalšie obrazy – 12-ročnej Kararíny Šivákovej zo Zborova, 16-ročného Miroslava Turtáka z Plavnice, či spoločné diela, ktoré namaľoval s deťmi Erik Binder. Za mimoriadne vysoké sumy sa vydražili aj fotografie známych autorov. Za rekordnú sumu 300 000 korún sa vydražila fotografia Šimona Klimana s názvom Divé maky.

Po skončení dražby autorka programu Divé maky Vladislava Dolníková len ťažko hľadala slová, ako vyjadriť to, čo cíti. „Nemyslela som si, že sa podarí vydražiť až tak vysoká suma. Som nesmierne rada, že sú medzi nami ľudia, ktorí sú ochotní pomôcť a podporiť dobrú vec. Všetkým veľmi pekne ďakujem, zvlášť organizátorovi celého podujatia pánovi Dušanovi Malému.“

Samotný organizátor dražby Dušan Malý pripravil počas podujatia ešte jedno prekvapenie. Počas samotného večera sa hosťom predstavili v rámci programu aj hudobné a spevácke talenty z Divých makov. Bol medzi nimi aj talentovaný hudobník Janko Šivák, ktorý si po skončení večera okrem dobrej nálady odniesol ešte niečo navyše. Dušan Malý sa mu totiž rozhodol darovať cenný cimbal, ktorý kúpil od známeho rómskeho umelca Ernesta Šarkózyho.

„Skúšal som na ňom hrať, ale povedali mi, že nie som dosť citlivý na takýto vzácny nástroj. Takže mne je na nič,“ povedal na margo daru Dušan Malý a dodal „ Janko, je tvoj.“

Janko Šivák po týchto slovách len ťažko ukryval slzy. Ale nakoniec dojatie prekonal a hneď počas večera sa odmenil svojmu darcovi i všetkým hosťom krásnou hudbou.

DIVÉ MAKY PREDSTAVILI SVOJE TALENTY POČAS DŇA OTVORENÝCH DVERÍ

Tlačová správa (Viera Krupová)

Moravský Svätý Ján – 15.8.2008: Občianske združenie Pro Donum pripravilo po minuloročných pozitívnych ohlasoch už po druhý krát pre nadané rómske deti z programu Divé maky veľkú Letnú akadémiu, ktorá vyvrcholila Dňom otvorených dverí. Počas uplynulej soboty sa deti stretli so svojimi darcami a zároveň ukázali všetkým návštevníkom kúsok zo svojho talentu. Spoločne s umeleckou patrónkou Divých makov - známou českou rómskou speváčkou Idou Kellarovou -predviedli spevácke, hudobné i tanečné čísla, ktoré mali byť zároveň krátkou pozvánkou na pripravovaný veľký jesenný koncert.

LETNÁ AKADEMIA

Celý týždeň pred Dňom otvorených dverí (od 4. do 9. augusta v Moravskom Svätom Jáne), deti z Divých makov intenzívne pracovali na rozvíjaní svojho talentu. Deti boli zaradené do umeleckých skupín, kde cvičili pod vedením profesionálnych umelcov. Prostredníctvom konkrétnych úloh, cvičení a aktivít sa deti mali možnosť dozvedieť množstvo užitočných informácií a zároveň si získanú teóriu overiť v praxi. Pripravené boli aj zaujímavé workshopy, na ktorých mali deti možnosť odhaľovať a zoznamovať sa s krásou jednotlivých umeleckých smerov.

Špeciálnym hosťom Letnej akadémie bola známa česká rómska speváčka **Ida Kellarová**, ktorá sa tento rok stala umeleckou patrónkou Divých makov. Celý týždeň Ida aj so svojím umeleckým tímom skúšali nové pesničky a hudobné kreácie.

„Deti sú úžasné, krásne. Tým, že som sama Rómka, súcitím s nimi do hĺbky svojej duše a rozumiem všetkým ich problémom. Táto práca je nesmierne dôležitá, verím jej, a preto sa aj moje očakávania absolútne naplnili,“ hovorí ma margo Letnej akadémie Ida Kellarová. Jej úlohy počas akadémie boli mimoriadne náročné. V rámci pracovných stretnutí Ida s deťmi pokračovala v príprave na veľký jesenný „Koncert hviezd“, ktorý bude v októbri v Bratislave. Počas neho sa deti po prvý krát predstavia verejnosti. Počas Letnej akadémie Ida Kellarová finalizovala program a rozhodovala o tom, ktoré z detí na koncerte vystúpia. „Program koncertu je v hrubých rysoch hotový, už treba len pilovať detaily,“ hovorí Ida. „Počas Dňa otvorených dverí sme ukázali len malý výsek z toho, čo na koncerte bude. Verím, že celý koncert prijme verejnosť s rovnakým nadšením, podobne ako to bolo tu počas Dňa otvorených dverí.“

Okrem Idy Kellarovej s deťmi pracovali aj ďalší umelci. Ladislav Cmorej sa venoval nielen tanečníkom, ale aj športovcom. Spolupracoval aj s Idou Kellarovou a s jej tímom pri príprave tanečnej choreografie na koncert. Nechýbal ani známy slovenský výtvarník Erik Binder, ktorý počas týždňa vytvoril s deťmi zaujímavé obrazy. „Snažil som sa ich naučiť niečo, čo by mohli používať aj v bežnom živote a zároveň by ich to aj trochu pobavilo,“ hovorí na margo Letnej akadémie Erik. „Naučil som ich preto robiť striekané obrázky pomocou rôznych šablón. A vznikli celkom pekné dielka.“ Aj s Erikom Binderom sa výtvarné talenty pripravovali na jesenný koncert. Súčasťou koncertu bude totiž aj vernisáž obrazov, ktoré vytvorili deti z Divých makov. „Počas Letnej akadémie deti namaľovali viacero zaujímavých obrazov, niektoré robili spoločne so mnou. Myslím, že tie najlepšie sa dostanú aj na pripravovanú vernisáž počas koncertu,“ dodal Erik Binder.

Letná akadémia - to však nebola iba práca. Deti absolvovali aj viaceré voľnočasové aktivity a výlety do prírody. Ani tento rok nechýbal maškarný ples spojený s diskotékou. Špeciálnym hosťom diskotéky a určite veľkým prekvapením pre deti bola hviezda show Slovensko hľadá superstar Dominika Mirgová, ktorá prišla spoločne s Michalom Chrenkom.

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ

Na záver Letnej akadémie – v sobotu - sa deti stretli počas dňa otvorených dverí so svojimi darcami, vzormi a zaujímavými ľuďmi. Po prvý krát bol Deň otvorených dverí prístupný širokej verejnosti. ■

„Našou ambíciou bolo, aby mohli deti verejnosti ukázať, čo vedia,“ hovorí programová koordinátorka Divých makov Lucia Dohnalová. „Myslíme si, že to je najlepšia cesta, ako ukázať, že náš program má zmysel. Samotné deti vystúpením dokázali, že ich talent je naozaj výnimočný, majú veľkú motiváciu na sebe pracovať a dosahovať stále lepšie výsledky.“

Celý Deň otvorených dverí sa niesol v duchu prezentácie rómskej kultúry. Okrem ukážok spevov a tancov v podaní talentovaných detí z Divých makov tu mohli návštevníci ochutnať aj typické rómske jedlá – ako napríklad džatky, cigánska, rebrá, slivkové gombolce, halušky a iné. Okrem gurmánskeho zážitku si mohli návštevníci vyskúšať aj svoju zručnosť. Pod odborným vedením si mohli upliesť vlastnú cigánsku tkaničku. Z pestrofarebných nití si tak mohli upliesť ozdabu na krk či ruku, ktorú si ako pamiatku na Divé maky mohli odniesť so sebou aj domov ako spomienku na príjemne strávený deň plný spevu, hudby a nefalšovaného temperamentu a emócií.

DIVÉ MAKY SA PO PRVÝ KRÁT PREDSTAVIA VEREJNOSTI

Tlačová správa (Viera Krupová)

BRATISLAVA, 7.10.2008

Talenty z Divých makov čaká prvá veľká skúška. Už o niekoľko dní budú mať možnosť predstaviť svoje umenie verejnosti. Pre väčšinu talentovaných detí to bude vôbec prvé verejné vystúpenie v ich živote. Preto sa všetci pripravovali mimoriadne zodpovedne a ku koncertu pristupujú s veľkým rešpektom. „Pripravovaný Koncert hviezd bude pre talentovaných hudobníkov, spevákov, tanečníkov obrovskou príležitosťou dokázať, že ak má človek svoj cieľ a ide si za ním, môže byť úspešný,“ hovorí na margo koncertu autorka programu Divé maky Vladislava Dolníková.

Netradičný koncert mladých nádejných umelcov sa uskutoční vo štvrtok

16. októbra o 19-tej hodine v koncertnom štúdiu Slovenského rozhlasu. Host'om večera bude charizmatická česká rómska speváčka Ida Kellarová so svojou skupinou Jazz Famelija. Počas koncertu sa predstavia vybraní sólisti z Divých makov, ale svoje umenie predvedie aj 30 členný detský zbor. „Mnohé naše deti sú talentované vo viacerých oblastiach. Preto aj výtvarné talenty budú súčasťou zboru, spievať budú i hudobníci či tanečníci. No a samozrejme, všetci budú tancovať. Takže je sa naozaj na čo tešiť,“ hovorí o programe koncertu riaditeľka Divých makov Lucia Dohnalová. Na koncerte zaznejú tradičné rómske piesne, v programe vystúpi aj cimbalová muzika, nadaní huslisti a ďalší hudobníci. Súčasťou vystúpenia budú temperamentné tanečné choreografie, ktoré vznikli pod vedením umeleckého tímu Idy Kellarovej.

Umeleckou šéfkou koncertu je Ida Kellarová, ktorá začala s Divými makmi spolupracovať v tomto roku. Na veľký jesenný koncert sa Ida pripravovala s deťmi veľmi starostlivo a zodpovedne. Spoločne absolvovali Jarný workshop v Senci a celý týždeň strávili na Letnej akadémii v Moravskom Svätom Jáne. Počas pracovných stretnutí sa kreoval program a dramaturgia celého koncertu. Intenzívna príprava na prvé veľké verejné vystúpenie bude pokračovať aj počas Jesenného workshopu v Bratislave, ktorý sa uskutoční týždeň pred samotným koncertom. „Keď vydržia až do koncertu, bude to pre všetky deti dôležitý životný krok. Pretože zrazu im dôjde, že to stálo zato. Oni to teraz ešte nevedia, ja to už viem a preto im strašne fandím,“ hovorí Ida Kellarová.

Súčasťou koncertu budú aj sprievodné podujatia. Zaujímavá bude vernisáž obrazov mladých výtvarných talentov z Divých makov, ktoré vznikli pod vedením známeho slovenského výtvarníka Erika Bindera.

Návštevníci koncertu si budú môcť pozrieť aj fotografie, ktoré mapujú vývoj programu Divé maky od začiatku až po súčasnosť. Pozvaní hostia budú mať možnosť po koncerte ochutnať aj tradičné rómske špeciality.

Charizmatická Kellarová a talenty z Divých makov

Tlačová správa (Viera Krupová)

BRATISLAVA, 16. októbra 2008 - Vo štvrtok večer sa vypredané hľadisko koncertného štúdia Slovenského rozhlasu niekoľkokrát zdvihlo zo stoličiek po strhujúcom výkone rómskych talentov z Divých makov. Koncert bol vyvrcholením doterajšej práce detí pod vedením charizmatickej Idy Kellarovej, ktorá sa tento rok stala umeleckou patrónkou koncertu Divých makov.

Pre mnohé z detí bol koncert krstom v lúčoch reflektorov; a zároveň odmenou za húževnatosť, s akou na sebe pracujú, aj sľubom do budúcnosti. Esenciálnu príchuť podujatia možno s odzbrojujúcou úprimnosťou vystihol malý Filip Abaffy, keď povedal: „Hrám a spievam rómsku pesničku prvý raz, tak mi držte palce.“ Atmosféra bola preto okrem vášnivých rómskych nápevov plná aj zvláštneho očakávania, ktoré vnímali deti, ich umelecká patrónka aj diváci.

Najväčším hudobným telesom v programe bol 30-členný spevácky zbor Divých makov – boli v ňom talenty spevácke a hudobné, ale aj mladí výtvarníci, tanečníci a športovci. Zvlášť si zahrli a zaspievali najvýraznejší jednotlivci: tri veľmi sľubné speváčky – Mária Horváthová, Aneta Kováčová a Adriana Gáborová, na husliach si zahrál Filip Abaffy a unikátnym sólovým partom priklincoval publikum k stoličkám trinásťročný Lukáš Horváth. Vynikajúcim vstupom sa predstavila cimbálovka Janka Šiváka a neskutočne elegantný tanečník Róbert Sendrei, ktorý sa aj so svojou partnerkou pohyboval v rytme latino v podaní Jazz Famelije po pódiu šikovne ako úhor.

Potom prišli na rad profesionáli - zohratá partia Jazz Famelije a Ida Kellarovej naplnila sálu zaujímavým mixom džezu a rómskych melódií. A na koniec ešte raz zbor, Ida Kellarová aj Jazz Famelija v pôsobivom finále. Diváci, darcovia aj partneri odchádzali s koncertu dojatí. „Bol to silnokrásny emocionálno-kultúrny zážitok, dojatie k slzám, obdiv, smiech a zábava v jednom. A okrem toho aj krásne maľujú, jeden z obrazov mám stále v hlave,“ povedal jeden z nich.

„Verím, že sme vás dnes presvedčili o tom, že peniaze, ktoré ste venovali deťom, sú dobre investované peniaze,“ poďakovala na záver darcom detí a partnerom programu Ida Kellarová. A tak sa oblúkom vrátila k myšlienke, ktorá dala koncertu vzniknúť. Pomôcť talentovaným rómskym deťom z chudobných pomerov, aby mohli rozvinúť svoj talent.

ZOZNAM MEIDÁLNYCH VÝSTUPOV

Január:

Markíza časopis: Keď fotky pomáhajú

Trend: Virtuóz už má vlastné husle

Nitriansky noviny: Pro Donum ukončilo výskum zameraný na ústretovosť zamestnávateľov k zamestnancom s rodinnými povinnosťami

Žilinské noviny: Pro Donum ukončilo výskum zameraný na ústretovosť zamestnávateľov k zamestnancom s rodinnými povinnosťami

Banskobystrické noviny: Pro Donum ukončilo výskum zameraný na ústretovosť zamestnávateľov k zamestnancom s rodinnými povinnosťami

Február:

Život: Srdce na správnom mieste

Pravda: Divý mak z hlavného mesta už šľachtia na konzervatóriu

Pravda: Divý mak už šľachtia na konzervatóriu

Stratégie: Outdoorová reklama v hodnotení Stratégií 2007

Rómsky nový list: Divé maky vyhlasujú talentové skúšky na školský rok 2008/2009

Rómsky nový list: Bratia Szendreiovci: Súťaž za súťažou

Marec:

Pravda: Zlá správa o východe

Plus jeden deň Splnil sa mu sen

Korzár: Umelecké aj športové talenty prichádzajú z Východu

SME: Talentovaný chlapec dostal vzácne husle

Apríl:

SME: Pozvánky

Stratégie: Speváčka Ida Kellarová umeleckou patrónkou programu Divé maky

Plus jeden deň: Kellarová pomáha

Košický večer: Niektorí sú nadaní hudobne, iní sa presadili v športe

Nitriansky noviny: Svoj deň oslávia Rómovia hudbou

Pravda: Divé maky prudko vzbĺkli a hneď zase skrotli

STV: Pomoc pre mladé rómske talenty

Pravda: Divé maky prudko vzbĺkli a hneď zase skrotli

Új Szó: A Romák Nemzetközi Világnapját ünneplik ma Csátán

Košickýž korzár: Talenty prichádzajú z východu, uzávierka prihlášok je v nedeli

Nový čas: Dostal do daru vzácne husle

Rádio Regina: Talentované rómske deti sa uchádzajú o zaradenie do programu Divé maky

Rádio Regina: Súhrn agentúrnych správ

Medialne.sk: V shortlistoch na Zlatý klinec dominujú Istropolitana D'arcy a MUW Saatchi & Saatchi

Rádio Lumen: Rómovia

Rádio Lumen: Rómovia

Rádio Lumnen: Rómovia

Rádio Lumen: Rómovia

Pravda: Mladý virtuóz sa teší zo vzácných huslí

Regina žurnál: Mladý husľový virtuóz zo Serede dostal vzácny dar

Új szó: Tehetséges Mákvirágok

www.eTrend.sk: NADÁCIA TATRA BANKY (Inzercia)

Notrinaske noviny: Predstavujeme Základnú umeleckú školu v Leviciach

The Slovak Spectator: AROUND SLOVAKIA - Veľký Krtíš

Máj:

Pravda: Kulturistovi z Vojky pomáha Američan

Novohradské noviny: Dievčatám Divé maky splnili sen

Nitrianske noviny: Divé maky „rozkvitnú“ v Prahe

Obecné noviny: Violino arvensis a Talenty pre Európu 2008

Rádio Slovesko: Projekt Divé maky

Slovenka: Už nerobím len PRE PENIAZE

www.eTrend.sk: NADÁCIA TATRA BANKY (Inzercia)

Nitrianske noviny: Nádejná speváčka Aneta bude študovať v Prahe

Zvolensko-podpolianske noviny: Divé maky

Rómsky list: 13-ročný R.Sendrei z programu „Divé maky“ sa zúčastnil medzinárodnej súťaže

Rómsky list: „Divý mak“ už šľachtia na konzervatóriu

Új szó: Minden gyermekben sokféle képesség, tehetség él

Stratégia: HODNOTENIE INZERCIA

Stratégia: TOP 2007 out-of-home v hodnotení Stratégií

Stratégia: Hodnotenie Stratégií 2007

Stratégia: Shortlist súťaže Zlatý klinec 2008

Jún:

Plus jeden deň: Prečo

Rómsky nový list: Husľový talent K. Daniš vystúpil na koncerte Slovenského rozhlasu

Rómsky nový list: Významná rómska speváčka Ida Kellarová sa stala umeleckou patrónkou programu

Divé maky

Hudobný život: Divé maky

Júl:

_Nitriansky noviny: K novostavbe základnej školy pribudne v Loku aj telocvičňa

August:

SME: Do Banskej Štiavnice za remeslami

Pravda: Stručne

Rádio Slovensko: Pre talentované romské deti bola v Moravskom sv. Jáne Letná akadémia

STV: Letný tábor pre nadané romské deti

Plus jeden deň: Už sa usmieva

Nový čas: Anetka jej vlieva silu

Pravda: Rómske Divé maky neporastú na divoko

Nový čas: Divé maky ukázali talent

Nový čas: Divé maky predviedli svoj talent

Pravda: Pieseň je ich modlitbou a modlitba ich pieseň

Pravda: Rómovia sú ťažkí, ale nádherní rebelanti

Život: Ida s makmi

Týždenník pre Záhorie: Divé maky na Záhorí

September:

Pravda: Rómske deti majú talent, len ho treba ukázať svetu

SME: Lucia Hablovičová a Divé maky

SME: Odišli v trojici

SME: NEZAHÁLAJÚ

Hudobný život: Talenty pre Európu 2008

Strategie.sk: Divé maky – kampaň aj s koncertom

Október:

www.fitserver.sk : Program pomáha rozvíjať talent rómskych detí už tretí rok

TV Markíza: Talenty na krivolakej ceste

Pravda: Divé maky vzbĺknu na spoločnom pódium

Bratislavské noviny: Ida Kelarová a Divé maky v rozhlase

Aktualne.sk: Čaplovič rokoval na Malte o perspektívach ekonomickej spolupráce

Pravda: Bez lásky neprežijeme

Týždeň: HUDBA DIVÉ MAKY

Woman.sk:Príďte sa presvedčiť, koľko talentu v sebe ukrývajú!

SME: Kam za koncertmi

Nový čas: Divé maky

SME: Rómska kultúra je nákazlivá

Kultura.sme.sk: Rómska kultúra je nákazlivá

Rómsky nový list: Na Daran Tumen Eurostar. Nebojte sa eura.

Rómsky nový list: Charizmatická Kelarová a talenty z Divých makov

Markíza: MAKOVNIENKY

Slovenka: Divé maky rozkvitli v plnej kráse

Plus 7 dní: Virtuóz

November:

Rómsky Nový list: Jíloskero hangóro

December:

Stratégie: Koncert Divých makov

Markíza: Vianoce pre siroty

Život: Unavená ako v marci

Pravda: Rómky držia v rukách rodinnú krásu

Hospodárske noviny: Aukcia umenia podporí mladé talenty

Kultúra.sme.sk: Vyvolávanie rómskych talentov

SME: Vyvolávanie rómskych talentov

Kedy fotky pomáhajú

(Markíza; 1,2/2008; 03/01/2008; s.: 24,25; Martina Solčanská)

Martina Solčanská

Foto: Martin Fridner, Jana Keketi,

Jakub Klimo, archív

Rozhodli ste sa pomôcť deťom a nevíete ako? Na Slovensku vrcholí záujem o fotografie pre charitu. Kúpte si fotku, najlepšie s obľúbenou celebritou, a hneď sa budete cítiť fajn.

Silvia Horváthová:

Nahá kvôli charite

Krásne ženy sa väčšinou odhaľujú pre peniaze. Silvia Horváthová to spravila pre charitu. Ide o špeciálny akt s názvom Miss S. H., na ktorom Silvia pózuje ponatieraná vzácnou striebornou emulziou. Styling a líčenie trvali dve hodiny a fotenie, za ktoré je zodpovedný Martin Fridner, zabralo celý deň. Fotografia sa dostala medzi 57 snímok, ktoré boli súčasťou dobročinnnej dražby Hodina fotografie deťom. Šiesty ročník benefičnej akcie vyniesol sumu 582 270 Sk, ktorá sa prostredníctvom Fondu Hodiny deťom rozdelí na projekty určené deťom a mladým ľuďom, Krásna Michalovčanka vyhrala s prehľadom, z vyvolávacej sumy 5 005 Sk sa jej akt vyšplhal až na 45 000 korún, vďaka čomu sa stala držiteľkou nového rekordu aukčnej siene.

Jakub Klimo:

Ja nič, ja muzikant

Možno aj vás minulý rok upútali billboardy rozkošných rómskych detí, ktoré sa snažili upozorniť na svoj talent. Jakub Klimo nefotí len krásne ženy, objektív poslúžil aj charite. Ide o projekt Divé maky, ktorý predstavuje talentované rómske deti zo sociálne znevýhodneného prostredia - nádejných hudobníkov, maliarov, spevákov, hercov i recitátorov. Spolu s kaderníkom Marekom Kopanicom vytvorili portréty malých Rómov, a tie ako súčasť výstavy obišli niekoľko slovenských miest. Divé maky sú založené na princípe adopcie na diaľku, keď darca vybranému dieťaťu posiela finančnú podporu na rozvoj jeho talentu. Svojho malého umelca si už adoptovala Lucia Hablovičová, ktorá pomáha rozvíjať spevácky talent 15-ročnej Anetky Kováčovej z Tekovských Lužian.

Slovenské celebrity sa vo veľkom vrhli na dobročinnosť. A čo môže byť účinnejšie ako pomoc vo forme sexi či umeleckých fotografií?

Marek Kopanica:

Ako sa cíti autista?

Do sveta autistov je ťažké nahliadnuť, projekt Svet umenia a svet autizmu občianskeho združenia Creo Help sa o to pokúsil. Autor projektu kaderník Marek Kopanica, fotograf Matúš Tóth, ale aj ďalší šikovní ľudia sa postarali o fotografie inšpirované vnútorným svetom autistov. A prečo práve autisti? "Možno i preto, že toto postihnutie je stále plné záhad. Kedže sa zaznamenal jeho nárast, je nevyhnutné o ňom čo najviac hovoriť," vysvetľuje Marek. A tak vzniklo osemnásť fotiek, na ktorých nájdete modelky v modeloch od Borisa Hanečku. Fotografie počas celého roka budete môcť vidieť vo viacerých slovenských i českých mestách a potom si ich budete môcť aj vydražiť. Peniažky, samozrejme, poputujú na podporu projektu vzdelávania v oblasti autizmu.

Lenka Šoóšová:

Kalendár plný celebrit

Holý chrbát a mínusové teploty. Lenka Šoóšová sa spolu s ďalšími jedenástimi známymi tvármi rozhodla pomôcť bratislavskému krízovému stredisku Dúha, ktoré pomáha matkám s deťmi. V modeloch popredných slovenských módných návrhárov sa postavili pred objektív Jany Keketi bez nároku na honorár. Výsledkom je originálny kalendár v počte 400 kusov, ktorý je však len pre vyvolených. Pre fotenie si niektoré dámy vytrpeli svoje. Lenka pózovala v mraze bez spodnej bielizne, pretože výstrih na zadnom diele šiat od českej návrhárky Hany Pěvrátilovej siahal až pod kríž.

Virtuóz už má vlastné husle

(Trend; 01; 10/01/2008; md)

Na Slovensku sa rodia pozoruhodné hudobné talenty. Jedným z nich je aj 14-ročný Karol Daniš (v strede spolu so svojím učiteľom Jozefom Kopelmanom a Ivetou Sabovou), ktorý sa predstavil pred Vianocami bratislavskému publiku husľovým koncertom v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca. Odohral skladby Wolfganga Amadea Mozarta, Johanna Sebastiana Bacha, Fritza Kreislera a Henrycha Wieniawského a na klavíri ho sprevádzala Ivetta Sabová, ktorá s umelcom spolupracuje dlhé roky. "Práve vynikajúca interpretácia skladieb od spomínaných skladateľov dopomohla Karolovi k víťazstvu na 5. ročníku Medzinárodnej husľovej súťaže Louisa Spohra v nemeckom Weimare, kam sme ho vyslali. Karol dokonca získal špeciálnu cenu poroty za najlepšiu interpretáciu virtuózných diel,"

uviedla riaditeľka Hudobného centra Olga Smetanová. Ďalšou radostnou správou pre Karola však je, že vďaka svojmu darcovi z programu Divé maky si čoskoro splní svoj veľký sen - získa vlastné husle. (md)

Pro Donum ukončilo výskum zameraný na ústretovosť zamestnávateľov k zamestnancom s rodinnými povinnosťami

(Nitrianske noviny; 04/2008; 28/01/2008; s.: 15; RE-8-10052)

Problematika ústretovosti zamestnávateľov voči osobám s rodinnými povinnosťami je neustále živou a diskutovanou témou na trhu práce nielen u nás, ale v celej Európskej únii. Zmapovať súčasný stav medzi zamestnávateľmi, zamestnancami a nezamestnanými s rodinnými povinnosťami mal za cieľ výskumný projekt občianskeho združenia Pro Donum, spoločnosť pre rozvoj filantropie pod názvom "Sociálny podnik - cesta k úspechu", podporený Európskym sociálnym fondom (ESF). Výskum sa realizoval formou anonymných dotazníkov od októbra 2006 do mája 2007 v Nitrianskom, Banskobystrickom, Žilinskom a Prešovskom kraji. O výsledkoch projektu sme sa porozprávali so správkynou občianskeho združenia Pro Donum Barborou Kohútikovou.

Čo ste zistili v cieľovej skupine medzi zamestnancami?

Pre väčšinu zamestnancov, starajúcich sa o člena rodiny, je prioritou mať zamestnanie ako také, ako bonus od zamestnávateľa by najradšej prijali pravidelné finančné odmeňovanie, nadštandardnú zdravotnú starostlivosť a voľnočasové aktivity. Zamestnanci pociťujú záťaž pri starostlivosti o člena rodiny, čo sa odráža stresom spôsobeným pri organizácii času. Závažným zistením bola aj skutočnosť, že zamestnávateľ v niektorých prípadoch nerešpektuje povinnosti, uložené zákonom. Išlo najmä o nepreplácanie ošetrovania člena rodiny, či nezaplatené nadčasy.

Hľadajú si nezamestnaní prácu skôr u ústretových zamestnávateľov?

V skúmaných regiónoch pretrváva vysoká nezamestnanosť, nedostatočná ponuka pracovných miest primeraných kvalifikácii a nízke platové ohodnotenie. Vo všeobecnosti možno povedať, že cieľom uchádzačov nie je výber zamestnávateľa ústretového k rodine, ale nájdenie si zamestnania ako takého.

Ako na výskum reagovali zamestnávatelia?

Zamestnávatelia patrili medzi cieľovú skupinu, ktorá o výskum prejavila najmenší záujem. Aj keď realizujú mnohé opatrenia týkajúce sa zosúladiť pracovných a rodinných povinností, nie sú si toho vedomí pre chýbajúce poznatky o tejto téme. Všeobecným odporúčaním pre zapojené podniky je, aby realizovali prieskum medzi svojimi zamestnancami na zistenie potrieb a problémov v oblasti zosúladiť pracovných a rodinných povinností.

Našli ste aj pozitívne príklady?

Niektoré sociálne opatrenia u skúmaných zamestnávateľov nás príjemne prekvapili. Odporúčali sme im, aby sa zapojili do súťaže Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR Zamestnávateľ ústretový k rodine.

Viac info o projekte "Sociálny podnik - cesta k úspechu" nájdete na www.prodonum.sk
RE-8-10052

Pro Donum ukončilo výskum zameraný na ústretovosť zamestnávateľov k zamestnancom s rodinnými povinnosťami

(Žilinské noviny; 04/2008; 28/01/2008; s.: 14; pr-cl RE-8-10052/3)

Problematika ústretovosti zamestnávateľov voči osobám s rodinnými povinnosťami je neustále živou a diskutovanou témou na trhu práce nielen u nás, ale v celej Európskej únii. Zmapovať súčasný stav medzi zamestnávateľmi, zamestnancami a nezamestnanými s rodinnými povinnosťami mal za cieľ výskumný projekt občianskeho združenia Pro Donum, spoločnosť pre rozvoj filantropie pod názvom "Sociálny podnik - cesta k úspechu", podporený Európskym sociálnym fondom (ESF). Výskum sa realizoval formou anonymných dotazníkov od októbra 2006 do mája 2007 v Nitrianskom, Banskobystrickom, Žilinskom a Prešovskom kraji. O výsledkoch projektu sme sa porozprávali so správkynou občianskeho združenia Pro Donum Barborou Kohútikovou.

Čo ste zistili v cieľovej skupine medzi zamestnancami?

Pre väčšinu zamestnancov, starajúcich sa o člena rodiny, je prioritou mať zamestnanie ako také, ako bonus od zamestnávateľa by najradšej prijali pravidelné finančné odmeňovanie, nadštandardnú zdravotnú starostlivosť a voľnočasové aktivity. Zamestnanci pociťujú záťaž pri starostlivosti o člena rodiny, čo sa odráža stresom spôsobeným pri organizácii času. Závažným zistením bola aj skutočnosť, že zamestnávateľ v niektorých prípadoch nerešpektuje povinnosti, uložené zákonom. Išlo najmä o nepreplácanie ošetrovania člena rodiny, či nezaplatené nadčasy.

Hľadajú si nezamestnaní prácu skôr u ústretových zamestnávateľov?

V skúmaných regiónoch pretrváva vysoká nezamestnanosť, nedostatočná ponuka pracovných miest primeraných kvalifikácii a nízke platové ohodnotenie. Vo všeobecnosti možno povedať, že cieľom uchádzačov nie je výber zamestnávateľa ústretového k rodine, ale nájdenie si zamestnania ako takého.

Ako na výskum reagovali zamestnávatelia?

Zamestnávatelia patrili medzi cieľovú skupinu, ktorá o výskum prejavila najmenší záujem. Aj keď realizujú mnohé opatrenia týkajúce sa zosúladovania pracovných a rodinných povinností, nie sú si toho vedomí pre chýbajúce poznatky o tejto téme. Všeobecným odporúčaním pre zapojené podniky je, aby realizovali prieskum medzi svojimi zamestnancami na zistenie potrieb a problémov v oblasti zosúladenia pracovných a rodinných povinností.

Našli ste aj pozitívne príklady?

Niektoré sociálne opatrenia u skúmaných zamestnávateľov nás príjemne prekvapili. Odporúčali sme im, aby sa zapojili do súťaže Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR Zamestnávateľ ústretový k rodine.

Viac info o projekte "Sociálny podnik - cesta k úspechu" nájdete na www.prodonum.sk

Projekt "Sociálny podnik - cesta k úspechu" je podporovaný Európskou komisiou prostredníctvom programu ESF

Európsky sociálny fond

pr-cl RE-8-10052/3

Pro Donum ukončilo výskum zameraný na ústretovosť zamestnávateľov k zamestnancom s rodinnými povinnosťami

(Banskobystrické noviny; 04/2008; 29/01/2008; s.: 27; pr-cl - RE-8-10052)

Problematika ústretovosti zamestnávateľov voči osobám s rodinnými povinnosťami je neustále živou a diskutovanou témou na trhu práce nielen u nás, ale v celej Európskej únii. Zmapovať súčasný stav medzi zamestnávateľmi, zamestnancami a nezamestnanými s rodinnými povinnosťami mal za cieľ výskumný projekt občianskeho združenia Pro Donum, spoločnosť pre rozvoj filantropie pod názvom "Sociálny podnik - cesta k úspechu", podporený Európskym sociálnym fondom (ESF). Výskum sa realizoval formou anonymných dotazníkov od októbra 2006 do mája 2007 v Nitrianskom, Banskobystrickom, Žilinskom a Prešovskom kraji. O výsledkoch projektu sme sa porozprávali so správkynou občianskeho združenia Pro Donum Barborou Kohútikovou.

Čo ste zistili v cieľovej skupine medzi zamestnancami?

Pre väčšinu zamestnancov, starajúcich sa o člena rodiny, je prioritou mať zamestnanie ako také, ako bonus od zamestnávateľa by najradšej prijali pravidelné finančné odmeňovanie, nadštandardnú zdravotnú starostlivosť a voľnočasové aktivity. Zamestnanci pociťujú záťaž pri starostlivosti o člena rodiny, čo sa odráža stresom spôsobeným pri organizácii času. Závažným zistením bola aj skutočnosť, že zamestnávateľ v niektorých prípadoch nerešpektuje povinnosti, uložené zákonom. Išlo najmä o nepreplácanie ošetrovania člena rodiny, či nezaplatené nadčasy.

Hľadajú si nezamestnaní prácu skôr u ústretových zamestnávateľov?

V skúmaných regiónoch pretrváva vysoká nezamestnanosť, nedostatočná ponuka pracovných miest primeraných kvalifikácii a nízke platové ohodnotenie. Vo všeobecnosti možno povedať, že cieľom uchádzačov nie je výber zamestnávateľa ústretového k rodine, ale nájdenie si zamestnania ako takého.

Ako na výskum reagovali zamestnávatelia?

Zamestnávatelia patrili medzi cieľovú skupinu, ktorá o výskum prejavila najmenší záujem. Aj keď realizujú mnohé opatrenia týkajúce sa zosúladovania pracovných a rodinných povinností, nie sú si toho vedomí pre chýbajúce poznatky o tejto téme. Všeobecným odporúčaním pre zapojené podniky je, aby realizovali prieskum medzi svojimi zamestnancami na zistenie potrieb a problémov v oblasti zosúladenia pracovných a rodinných povinností.

Našli ste aj pozitívne príklady?

Niektoré sociálne opatrenia u skúmaných zamestnávateľov nás príjemne prekvapili. Odporúčali sme im, aby sa zapojili do súťaže Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR Zamestnávateľ ústretový k rodine.

Viac info o projekte "Sociálny podnik - cesta k úspechu" nájdete na www.prodonum.sk

Európsky sociálny fond

Projekt "Sociálny podnik - cesta k úspechu" je podporovaný Európskou komisiou prostredníctvom programu ESF
pr-cl - RE-8-10052

Srdce na správnom mieste

(Život; 08/2008; 23/02/2008; s.: 8; redakcia)

Ocenenie s týmto názvom udelili minulý týždeň URBANOVSKEJ z Bánoviec nad Bebravou za to, že od roku 2005 do programu ŠANCA PRE VÁŠ REGIÓN, ktorý vyhlasuje Orange, predložila až 30 projektov, z ktorých 21 bolo fi nančne podporených a realizovaných.

Svojimi projektmi pomohla stráviť krajšie Vianoce až 71 ľuďom.

Konto Orange podporuje aj mladé talenty, napríklad speváčku ANETU KOVÁČOVÚ a huslistu KAROLA DANIŠA - z projektu Divé maky.

ANDREA COCHEROVÁ, riaditeľka úseku komunikácie a značky spoločnosti Orange Slovensko, ANNA URBANOVSKÁ, nová držiteľka ocenenia, s IVETOU MALACHOVSKOU.

Divý mak z hlavného mesta už šľachtia na konzervatóriu

(Pravda; 28/02/2008; s.: 13; sp)

BRATISLAVA (sp) - V tretej sérii slovenskej SuperStar sa dostal do päťdesiatky najlepších. Tam sa mu však "podarilo" zabudnúť text pesničky. A nemilosrdná kamera si to nenechala pre seba... "Stalo sa, nechcem sa už k tej epizóдке vracaať," len dopredu sa dnes pozerá 17-ročný Bratislavčan Jozef Kurína, od septembra študent dúbavského súkromného konzervatória Alkana. Spievať bezpochyby vie, veď ani v onej súťaži ho za spev nikto nekritizoval. Naopak, viacerí sa zhodli, že keby "toho sympatického haluzáka s veľkými ušami" porota nasmerovala do semifinále, možno by si získal mladé publikum a bojoval aj o oveľa vyššie méty.

Jožko však už neúspech prehltol a ďalej si pevne kráča za svojim cieľom. "Chcem dokončiť školu a stať sa spevákom či muzikálovým hercom," tvrdí presvedčivo. Ľahké to zďaleka nemá, veď jeho mama s otčimom vychovávajú v dome v Podunajských Biskupiciach dokopy trinásť súrodencov. V dosť biednych pomeroch, okrem postelí a stolíka v izbách iba holá dlážka. "Ja som tretí v poradí. My starší sme vraj spevácke gény zdedili po otcovi. Najmä jedna moja sestra spieva nádherne. Šancu rozvinúť svoj talent však nedostala," zdôrazňuje Jožko. Sám si preto veľmi váži, že jemu sa taká naskytla. Vďaka Divým makom.

Program Divé maky funguje už druhý rok v rámci občianskeho združenia Pro donum, zameraného na filantropiu. Jeho cieľom je vyhľadávať a podporovať mladé rómske talenty zo sociálne slabších rodín. Pod drobnohľadom má v súčasnosti 53 nadaných rómskych detí. Ich výber je obmedzený vekom šesť až šesťnásť rokov. Všetkým, ktorí prejdú sitom, však darcovia pomáhajú až do ukončenia štúdia.

Pomoc funguje formou "adopcie na diaľku". Každý má vlastného "adoptívneho rodiča", ktorý mu raz do roka poukazuje istú sumu, účelovo prísne viazanú na vzdelávacie aktivity. "Talentovky robíme raz do roka, najviac detí máme z východu Slovenska. Jožko vlni prišiel na konkurz do Zvolena. Váhali sme, či ho vybrať, bol už totiž na hornej vekovej hranici. Zaujalo nás však, ako presne vie, čo chce," spomína na prvý kontakt s Jožkom Kurínom koordinátorka programu Lucia Čierna. Napokon si za odvahu a cieľavedomosť vyslúžil vstupenku na štúdium, ktoré ročne stojí vyše 30 tácov". Chopil sa príležitosti a v škole teraz trávi najmenej desať hodín denne. Ako hovorí, keď raz chce spievať kvalitný pop a r'n'b, na nijaké "blbosti" niet času. A tvrdo sa pasuje aj s textami. Malé prehry predsa zvyknú predznamenať veľké víťazstvá.

Jozef Kurína vie, čo chce. Dokončiť školu a stať sa spevákom či muzikálovým hercom.

FOTO PRAVDA: ROBERT HUTTNER

Divý mak už šľachtia na konzervatóriu

(Pravda; 29/02/2008; s.: 14; sp)

BRATISLAVA (sp) - V tretej sérii slovenskej SuperStar sa dostal do päťdesiatky najlepších. Tam sa mu však „podarilo“ zabudnúť text pesničky. A nemilosrdná kamera si to nenechala pre seba...

Stalo sa, nechcem sa už k tej epizódke vracat," len dopredu sa dnes pozerá 17-ročný Bratislavčan Jozef Kurína, od septembra študent dúbavského súkromného konzervatória Alicami. Spievať bezpochyby vie, veď ani v onej súťaži ho za spev nikto nekritizoval.

Jožko však už neúspech prehltoľ a ďalej si pevne kráča za svojím cieľom. „Chcem dokončiť školu a stať sa spevákom či muzikálovým hercom," tvrdí presvedčivo. Ľahké to zďaleka nemá, veď jeho mama s otčimom vychovávajú v dome v Podunajských Biskupiciach dokopy trinásť súrodencov. V dosť biednych pomeroch, okrem postelí a stolíka v izbách iba holá dlážka. „Ja som tretí v poradí. My starší sme vraj spevácke gény zdedili po otcovi. Najmä jedna moja sestra spieva nádherne. Šancu rozvinúť svoj talent však nedostala," zdôrazňuje Jožko. Sám si preto veľmi váži, že jemu sa taká naskytla. Vďaka Divým makom.

Program Divé maky funguje už druhý rok v rámci občianskeho združenia Pro donum, zameraného na filantropiu. Jeho cieľom je vyhľadávať a podporovať mladé rómske talenty zo sociálne slabších rodín. Pod drobnohľadom má v súčasnosti 53 nadaných rómskych detí. Ich výber je obmedzený vekom šesť až šesťnásť rokov. Všetkým, ktorí prejdú sítom, však darcovia pomáhajú až do ukončenia štúdia. Pomoc funguje formou „adopcie na diaľku". Každý má vlastného „adoptívneho rodiča", ktorý mu raz do roka poukazuje istú sumu, účelovo prísne viazanú. „Talentovky robíme raz do roka, najviac detí máme z východu Slovenska. Jožko vlni prišiel na konkurz do Zvolena. Váhali sme, či ho vybrať, bol už totiž na hornej vekovej hranici. Zaujalo nás však, ako presne vie, čo chce," spomína na prvý kontakt s Jožkom Kurínom koordinátorka programu Lucia Čierna. Napokon si za odvahu a cieľavedomosť vyslúžil vstupenku na štúdium, ktoré ročne stojí vyše 30 „táčov". Chopil sa príležitosti a v škole teraz trávi najmenej desať hodín denne. Ako hovorí, keď raz chce spievať kvalitný pop a r'n'b, na nijaké „blbosti" niet času. A tvrdo sa pasuje aj s textami. Malé prehry predsa zvyknú predznamenat veľké víťazstvá.

FOTO: Jozef Kurína vie, čo chce. Dokončiť školu a stať sa spevákom či muzikálovým hercom.

FOTO PRAVDA: ROBERT HÜTTNER

Outdoorová reklama v hodnotení Stratégií 2007

(Stratégie; 02/2008; 29/02/2008; s.: 21; bm)

Poradie	Názov	Agentúra	Autor	Klient	Počet bodov
1.	Diaľkovo ovládaný outdoor,			VACULIKADVERTISING	Milan Hladký, Dejan Galovič,
	Sáva Popovič	Incheba	64,00		
2.	Nájdite si cestu k umeniu			VACULIKADVERTISING	Juraj Vaculík, Milan Hladký,
	Dejan Galovič, Zuzana	Múzeum M. Dobeša	62,66		
3.	.týždeň na Wilsonicu	Csere & Erdélyi	Eman Erdélyi, Róbert Csere	W-press	58,29
4.	Last minute	VACULIK ADVERTISING		Milan Hladký, Adrián Leško, Michal Rovňák	
	Magna deti v núdzi		52,57		
5.	I feel so Slovak now	Wiktor Leo Burnett		Peter Kačenka, Jonáš Karásek, Marika	
	Majorová	Union Poistovňa	47,84		
6.	Chod' do..., (Nový album: Bozk na rozlúčku -			Istropolitana D'Arcy	Peter
	Darovec, Rasťo Záležák, Michal Pastier, Braňo Bezák, Rado Olos			Tvoj tatko records	47,00
	Zelené švihadlo - Image		Wiktor Leo Burnett	Peter Kačenka, Jonáš Karásek,	
	Marika Majorová	Union ZP	46,86		
8.	Bažanti na snehu	Mayer/McCann Erickson		Boris Prexta, Peter Hrevuš, Ivana	
	Lenčová, Marek Kliman Heineken Slovensko		46,67		
9.	Kaderníctvo	Publicis Knut		Martin Ondrušek, Erik Reingraber	Vlasové štúdio New
	Image		45,71		
10.	Hepatitída vás má na muške			VACULIK ADVERTISING	Milan Hladký, Miro Zat'kuliak,
	Marek Žibritovský	Dôvera ZP	44 57		
11.-12.	PF2007			Istropolitana D'Arcy	Peter Darovec, Miro Masár, Oliver Lippo
	Peugeot Slovakia		44,00		
11.-12.	Tabule BBB	MUW Saatchi&Saatchi		Rasťo Uličný, Daniel Markovič, Jozef Chmeľ, Katka	
	Chemolak		44,00		
13.	Na tenise (NTC)			Istropolitana D'Arcy	Peter Darovec, Fero Malík, Peter
	Čunderlík	Peugeot Slovakia	40,00		
14.	Ja nič..., Projekt Divé maky			VACULIKADVERTISING	Milan Hladký, Dejan Galovič,
	Bohumil Dohnal, Zuzana Hašanová	Pro Donum	39,60		
15.	Stop šikane na školách			Istropolitana D'Arcy	Peter Darovec, Rasťo Záležák, Rado
	Olos, Michal Pastier	Mestský detský	38,50		
16.	Coca-Cola fľaša			Mayer/McCann Erickson	- Coca-Cola Slovakia 38,40

17.-18.	Slávnostné otvorenie Istropolitana D'Arcy	Peter Darovec, Fero Malík, Michal Pastier	Peugeot Slovakia	37,33	
17.-18.	Investovanie Mayer/McCann Erickson	Boris Prexta, Martin Melicherčík, Juraj Šulík	čsoB	37,33	
19.	ITF Slovakiatour a Danubius Gastro	VACULIKADVERTISING	-	Incheba Expo Bratislava	36,16
20. - 23.	Designed by Madonna	H & M marketing department: Red Room	-	H&M	36,00
20. - 23.	Nájdění moderátori -týždenník .týždeň	Csere & Erdélyi -	W-press		36,00
20. - 23.	Renault Clio - Musíš ho mať!	Publicis Prague-	Renault Slovensko		36,00
20. - 23.	W200i -Serviceplan, Mníchov, adapt.	Wiktor Leo Burnett	-	Sonny Ericsson	36,00
24. - 25.	Peugeot 207 - Stopári Istropolitana D'Arcy	Fero Malík, Rado Olos, Michal Pastier, Peter Kramárik	Peugeot Slovakia	35,43	
24. - 25.	Free Hypo autobusy	Wiktor Leo Burnett	Vlado Slivka, Peter Sedláčik, Andy Gruľa, Michal Szulányi	UniCredit Bank	35,43
26.-27.	Konto Orange stredné školy	Wiktor Leo Burnett	Peter Kačenka, Martin Zlejší, Tomáš Beňadik	Orange Slovensko j	35,00
26.-27.	Ponožky, slipy e- shopy	Istropolitana D'Arcy	Peter Darovec, Vlado Ďurajka, Vlado Janček, Braňo Bezák	Zoznam.sk	35,00
28.-31.	Hudobná kampaň 5300 & 5200 Grey	-	NOKIA ČR a SR		34,00
28.-31.	Nápady - Technologický inkubátor STU BA	Apple Pie	Patricia Schafferová, Filip Nemeč, Jaro Zacko, Peter Minár	Primamedia *	
28.-31.	Študentský balík	VACULIK ADVERTISING	Milan Hladký, Adrián Leško, Michal Rovňák	Tatra banka	34,00
28.-31.	Až po Aš	MUW Saatchi&Saatchi	Rasťo Michalik, Mário Poor, Ivo Zemanovič	T-Mobile Slovensko	34,00

Poznámka: Modrou farbou zvýraznené príspevky outdooru označujú reklamy, ktoré možno podľa rozhodnutia poroty považovať za slovenské. Zdroj r Stratégie, 2008 (bm)

Divé maky vyhlasujú talentové skúšky na školský rok 2008/2009!

(Rómsky nový list; 835-839/2008; 10/02/2008; s.: 1; Redakcia)

Občianske združenie PRO DONUM vyhlasuje tretí ročník talentových skúšok do programu Divé maky na školský rok 2008/2009. Termín uzavretia prihlášok je do 31.3.2008. Podmienky: vek od 6-16 rokov, rómsky pôvod, sociálne slabé pomery. Prihlasovací formulár na talentové skúšky do programu Divé maky a celý výberový proces je k dispozícii na www.divemaky.sk K prihláške musí byť priložená ukážka talentu dieťaťa (napríklad výkres, diplomy, spevácka, tanečná, hudobná, športová ukážka talentu na CD alebo DVD nosiči) a krátky profil dieťaťa (informácie o veku, skúsenostiach, koníčkoch, motivácii, prečo chce byť v Divých makoch, prípadne na čo konkrétne potrebuje finančnú podporu). Do výberového kola budú zaradené iba úplne vyplnené prihlášky spolu s priloženou ukážkou talentu a profilom dieťaťa. Viac informácií o programe Divé maky a výbere detí do programu: www.divemaky.sk - Tel.: 02/52 44 074 - mobil: 0915 884 370 Kontakt: Lucia čierna - programová koordinátorka PRO DONUM - Štefániková 12 - Bratislava 811 05

Bratia Szendreiovci: Súťaž za súťažou

(Rómsky nový list; 835-839/2008; 10/02/2008; s.: 14; JÁN JUHÁSZ)

Hoci podľa kalendára mala krajina svietiť belobou zimy, vonku pršalo a hmla celkom zahalila veľkoblhoveckú krajinu... Zo zanedbaného, špinavého schodiska však vstupujem do útulnej domácnosti, kde teplo rozžaruje krb, na policiach žiari množstvo trofejí... Doma sú aj dvaja, na prvý pohľad vari až príliš živí chlapi, ktorí sú známi nielen vo svojej obci, ale aj v širšom okolí Robo Szendrei, teraz ôsmak, navštevuje slovenskú Základnú školu v Teplom Vrchu a je výborným žiakom. Zoznámili sme sa pred niekoľkými rokmi na celoštátnej súťaži v prednese poézie a prózy Mihálya Tompu, kde sa dostal až do finále. Ale keďže nemal naštudovaný aj druhý text, ktorý bol v tom roku povinný, skončil ako posledný medzi finalistami. Pretože je ale žiakom slovenskej školy, neskôr sa mohol zúčastňovať už len slovenských súťaží v prednese poézie a prózy - naposledy to

bolo v Drienčanoch, na Dobšinského súťaži v prednese rozprávok. Získal zvláštnu cenu poroty. Keď súťažil v obci Krá3 (okres Rimavská Sobota), vystupoval po Robovi tanečný pár, ktorý predviedol latinsko-americký tanec. Robovi sa ich výkon tak zapáčil, že si ho vyskúšal aj on. A nezostalo len pri "skúške". Nasledoval tréning za tréningom a napokon vystúpenie za vystúpením -v Rimavskej Sobote, v Rožňave.... Do roka dosiahol pohybovo talentovaný Róbert Szendrei úroveň tanečníka, ktorá sa bežne dosahuje až po šesť až osemročnom tréningu. Úctyhodný výkon! Samozrejme, úspešne zvládol niekoľko celoslovenských súťaží. Pri nákupe nelacného oblečenia a tanečnej obuvi Roba finančne podporuje nezávislá organizácia PRO DONUM prostredníctvom svojho programu Divé maky, ktorý sa venuje nadanej rómskej mládeži.

Jeho mladší brat Gerhard, tretiak Základnej školy vo Veľkom Blhu, za ním nikdy nechcel zaostať. Aj on úspešne absolvoval niekoľko súťaží v prednese poézie a prózy. Na jar roku 2006 získal 2. miesto v recitačnej súťaži v Kazincbarcike a koncom roka bol tretí v súťaži Dobré slovo v Bátke. Ale dostal sa už aj do finále krajského kola súťaže Mihály Tompu, kde prednesom rozprávky žabomyšie vojny získal Cenu obecnosti. Brata nasleduje aj ako tanečník - súťaží za Klub spoločenského tanca v Rimavskej Sobote.

A ako sa darí chlapcom na začiatku roka 2008? Prichádzajú nové úlohy - už 27. januára 2008 sa Róbert Szendrei zúčastnil tanečnej súťaže Rožňavský pohár, po ktorom nasleduje slovenské majstrovstvo. Na Gerharda zas čakajú súťaže v prednese poézie a prózy.

JÁN JUHÁSZ - VEĽKÝ BLH; Autor je šéfredaktor Gemerských zvestí/ maďarskej verzie

Zlá správa o východe

(Pravda; 05/03/2008; s.: 14; Slávka Sélešová)

Slávka Sélešová

Fidži, Albánsko, Kostarika i Rumunsko. Už aj tieto krajiny sú na tom lepšie ako časť východného Slovenska. Aspoň čo sa úmrtnosti detí týka. Kým v Prešovskom kraji vlani zomrelo z tisíc devätnásť rómskych detí, v Albánsku sa piatich rokov nedožilo sedemnášť, v Rumunsku osemnášť a v Kostarike dvanásť detí. Vo Švédsku sú to len tri deti z tisíc, v Čechách štyri. Čísla, ktoré nepotrebujú ďalší komentár. Zatiaľ čo aj v Burkine Faso úmrtnosť detí klesá, v rómskych osadách na východe Slovenska, naopak, stúpa. A situácia v nich by bola ešte horšia, keby mnohé z detí do jedného roka nedržali lekári čo najdlhšie v nemocnici. Prepustiť ich domov do osady totiž väčšinou znamená vyriešiť nad nimi ten najvyšší rozsudok...

Akosi veľmi nevidno výsledok práce organizácií, ktoré majú pomáhať Rómom v osadách. Namiesto toho, aby tieto "divé maky" konečne naučili pozerieť sa do budúcnosti, a nie žiť zo dňa na deň, majú kompetentní stále len plné ústa rečí. A "skutek utek".

Znížiť úmrtnosť môže pomôcť dobudovanie špičkových centier pre chorých novorodencov. A nových špičkových centier pre liečbu detí s úrazmi. Zohnať peniaze na ne dá poriadny kus práce, ale úplne najťažšie bude vychovávať ľudí v osadách na zodpovedných rodičov. Navyše, keď práve tu chýba poriadny premyslený plán, stratégia, ako to dosiahnuť. Akoby nikomu nezáležalo na týchto deťoch. Ony si nevyberajú, komu sa narodia... sselesova@pravda.sk

Splnil sa mu sen

(Plus jeden deň; 07/03/2008; s.: 13; MARTINA DUŠOVÁ)

Génius Karol Daniš (14) dostal husle za pol milióna

BRATISLAVA - Nesmierne nadaný huslista Karol Daniš (14) zo Serede dosiahol na dva najväčšie ciele. Po víťazstve v prestížnej súťaži mladých huslistov Louisa Spohra v Nemecku mu Ján Kováčik z Bratislavy daroval nové husle takmer za 500-tisíc slovenských korún.

Karola, ktorý už od piatich rokov študuje na bratislavskom konzervatóriu, považujú mnohí za husľového génia. Rodičia sú na svojho syna, ktorý denne cvičí na husliach 4 až 5 hodín, právom hrdí. "Oboch našich synov sme k hudbe nenútili. Len sme im umožnili otvoriť jej svoje srdce," vyznáva sa Karolov otec, ktorý učí hru na bicie. Pre synov už od malička vymýšľal najrozličnejšie spôsoby a hry, aby si ľahšie osvojili techniku hry na nástroj. Synove úspechy si však priam žiadali nové kvalitné husle.

Žičlivé Divé maky

Prostredníctvom združenia Divé maky, ktoré finančne podporuje mladé talenty, sa nedávno Karol huslí dočkal. Ján Kováčik z Bratislavy, ktorý jeho nadanie finančne podporuje už dlhšiu dobu, sa mu rozhodol husle darovať. "Dva roky hrával na požičaných husliach. Teraz sa Karolkovi splnil sen. Pánu Kováčikovi sme nesmierne vďační," vyznal sa otec nadaného hudobníka.

Nástroj z dielne českého umeleckého husliara Přemysla Otakara Špidlena si nevie Karol vynachváliť.

"Skladby na nich nádherne vyznejú.

Moja najobľúbenejšia sú Variácie od Henrycha Wieniawského, " dodáva budúci virtuóz.

MARTINA DUŠOVÁ

Umelecké aj športové talenty prichádzajú z Východu

(Korzár - Východ; 20/03/2008; red)

(red)

Ján Šivák - cimbalista, Martin Horváth - zápasník, Peter Ferenc - rezbár, Vojtech Oláh - kulturista, Juraj Tancoš - futbalista. To je len niekoľko z mimoriadne talentovaných detí z programu Divé maky z občianskeho združenia Pro Donum. Všetci majú okrem talentu jedno spoločné, narodili sa a žijú na východe našej krajiny.

"Je to skutočne tak," hovorí Vladislava Dolníková, predsedníčka správnej rady a autorka programu Divé maky. "Každoročne robíme konkurz, kde vyberáme deti, ktoré budú do programu zaradené. Prevažujú talenty z východného Slovenska."

Program Divé maky je zameraný na podporu a rozvoj talentovaných rómskych detí a mládeže.

Pomáha nadaným športovcom, hudobníkom, spevákom, hercom, ale aj deťom s vynikajúcimi študijnými výsledkami. Prostredníctvom individuálnych darcov, z ktorých sa stávajú "adoptívni rodičia" na diaľku, ponúka program Divé maky riešenie na zlepšenie budúcnosti talentovaných detí so sociálne slabších rodín.

Multitalent Janko Šivák

V súčasnosti je v programe zaradených 53 detí. Je medzi nimi aj skutočný multitalent Janko Šivák. V programe Divé maky je zaradený prvý školský rok. Pomocou podpory programu môže navštevovať Strednú umeleckú školu v Košiciach a financovať vysoko nákladnú réžiu spojenú s opravou cimbalu a hre na ňom. Na cimbele začal hrať už vo svojich štyroch rokoch a na základnej umeleckej škole ho študoval osem rokov. Okrem toho hrá aj na husliach, kontrabase, gitare a klavíri. Dnes má Janko 15 rokov a už vyše šesť rokov pôsobí vo folklórnom súbore Tarka. Hrá na cimbal, najradšej ľudové a rómske piesne, ale aj sonety a ostatnú klasiku.

Ako sám povedal, "cimbal je ešte nepreskúmaný nástroj, a preto je na ňom stále čo objavovať". To bol dôvod, prečo začal skladať aj vlastné skladby a melódie. "Sme nesmierne pyšní na jeho úspechy," hovorí riaditeľka programu Divé maky Barbora Kohútiková. "Spolu so školským orchestrom koncertoval na medzinárodnom festivale pred holandskou kráľovnou, hral vo filme Cinka Panna a teraz sa uchádza o výmenný pobyt v USA."

Kulturista Vojtech Oláh

Pravým opakom Janka Šiváka je kulturista Vojtech Oláh, ktorého talent nie je schovaný v nežnej hudbe, ale v jeho sile a šikovnosti. V programe Divé maky je zaradený tiež prvý školský rok. Vojtech pochádza z malej dedinky Vojka. Vo svojich 15 rokoch získal už niekoľko ocenení v kulturistike a bol dokonca nominovaný na majstrovstvá sveta.

"Vojtech sa kulturistike venuje od 12 rokov," hovorí na margo talentovaného chlapca Lucia Čierna, programové koordinátorka. "Je veľmi usilovný a vytrvalý, denne trénuje dve-tri hodiny." Rodičia však netušili, aké veľké výdavky budú spojené s týmto športom. Obrátili sa na viaceré organizácie, až nakoniec prišli na talentové skúšky do Košíc, kde ho odborná komisia vyskúšala a následne zaradila do programu.

"Výberové konania robíme každý rok," hovorí Lucia Čierna, programová koordinátorka. V tomto roku je uzávierka prihlášok do konca marca. Prihlásiť sa možno priamo na stránke www.divemaky.sk.

"Dúfam, že aj tento rok prídu naozaj talentované deti a budeme mať z čoho vyberať," uzatvára riaditeľka programu Divé maky Barbora Kohútiková.

Talentovaný chlapec dostal vzácne husle

(SME; 26/03/2008; s.: 5; bej)

Vďaka programu Divé maky má mladý huslista donora, ktorý jeho štúdium hudby finančne podporuje. SEREĎ. Talentovaný hudobník Karol Daniš (14) zo Serede, ktorého v piatich rokoch ako mimoriadny talent prijali na Konzervatórium v Bratislave, dostal dar - unikátne husle.

Karol doma hráva denne päť hodín, doteraz na požičanom nástroji. Vzácne husle, na ktorých od detsva hrával, mu už patria, a to vďaka Jánovi Kováčikovi.

Rodičia mladého huslistu podporujú, no nedokážu mu uhradiť náklady spojené so štúdiom. Združenie Pro Donum Karola zaradilo do programu na podporu talentovaných rómskych detí Divé maky. Našlo

mu darcu, ktorý mu už druhý rok hradí cestovné náklady na hodiny huslí na konzervatóriu a na súťažiach. "Karolko je veľmi talentovaný, a preto má môj dar zmysel," povedal Ján Kováčik. Vlni sa jeho chránenec stal víťazom prestížnej Medzinárodnej súťaže Loisa Spohra v nemeckom Weimare.

"Tieto husle sú majstrovským dielom Otakara Špidlena, ktorý ich vyrobil podľa vzoru Stradivariho. Sú z ebeňu a javora - a nesú značku kvality husliarskeho rodu Špidlenovcov," povedala koordinátorka programu Divé maky Lucia Čierna.

(bej)

Pozvánky

(SME; 02/04/2008; s.: 18; kul)

Husľový talent

Talentovaného huslistu Karola Daniša (1993) si môžete vypočuť dnes o 19.00 h spolu so Symfonickým orchestrom Slovenského rozhlasu. Mladý hudobník sa predstaví v Koncerte pre husle a orchester od Henryka Wienawského. Okrem toho ešte na večere, ktorý bude prenášať Rádio Devín v priamom prenose, zaznejú aj diela Rossiniho a Dvořáka.

Bukowski & Bukovský

V rámci Štvrtkov Daniela Heviera v bratislavskej Kafe Scherz na Palisádoch bude zajtra o 19.00 h akcia s názvom Bukowski & Bukovský. Pôjde o stretnutie básní amerického barda Charlesa Bukowského s názormi MUDr. Igora Bukovského, ktorý bude rozprávať nielen o harmonickom spôsobe života. Hudobný sprievod: Pathetic Hypermarket Band.

Kresba 57 - 60

Dnes o 18.00 h bude v bratislavskej Galérii Forzet na Panenskej ulici vernisáž výstavy nazvanej Jozef Jankovič Kresby 57 - 60. Kurátorom je Juraj Mojžiš.

(kul)

Speváčka Ida Kelarová umeleckou patrónkou programu Divé maky

(Strategie.sk; 02/04/2008; Pro Donum)

Pro Donum

Občianske združenie Pro Donum začalo v rámci programu Divé maky spolupracovať so známou rómskou speváčkou Idou Kelarovou.

Významná a uznávaná osobnosť začne s talentovanými rómskymi deťmi pracovať už počas Jarného workshopu, ktorý sa uskutoční od 3. do 6. apríla. Na workshope sa stretne 24 detí, ktoré svoj talent prejavili v oblasti tanca a spevu.

Jarný workshop, ako aj všetky ďalšie plánované aktivity programu Divé maky (Letná akadémia, Jesenný workshop) budú predprípravou na veľký koncert, ktorý by mal uskutočniť na jeseň tohto roka. Ida Kelarová sa bude podieľať na všetkých aktivitách, ktoré budú koncertu predchádzať. Bude intenzívne pracovať s deťmi a zároveň bude kľúčovou osobnosťou pri rozhodovaní, ktoré z detí na koncerte vystúpia.

Program Divé maky je zameraný na podporu a rozvoj talentovaných rómskych detí a mládeže v oblastiach športu, hudby, spevu, tanca, výtvarného či dramatického umenia a študijného vzdelávania. Ide o inovatívny a na Slovensku pilotný program., ktorý ponúka riešenie na zlepšenie budúcnosti talentovaným deťom so sociálne slabších rómskych rodín. Okrem toho má snahu o nabúranie spoločenských predsudkov voči rómskej komunite a podporu práv dieťaťa na vzdelanie a plnohodnotný život. Program Divé maky je založený na individuálnom darcovstve Darca finančne podporuje štúdium a talent vybraného dieťaťa minimálne na jeden školský rok. O dieťa a jeho rozvoj sa starajú profesionálni tútori, ktorí pravidelne monitorujú dieťa v jeho rodinnom a školskom prostredí. Talentované deti sú do programu vyberané každoročne formou talentových skúšok. V súčasnosti je v programe Divé maky zaradených 53detí z celého Slovenska.

Kelarová pomáha

(Plus jeden deň; 03/04/2008; s.: 13; eve, tasr)

DO programu Divé maky, ktorý pomáha talentovaným rómskym deťom, sa zapojila aj Ida Kelarová. Tá je známou rómskou speváčkou, žije v Česku a je sestrou ďalšej známej speváčky, Ivy Bittovej. Ida teraz absolvuje od štvrtka do nedele workshop na Seneckých jazerách s dvadsiatkou detí. Bude sa podieľať na všetkých aktivitách, ktoré budú predchádzať veľkému jesennému koncertu.

(eve, tasr)

Niektorí sú nadaní hudobne, iní sa presadili v športe

(Košícký večer; 13/2008; 28/03/2008; s.: 4; red)

Program Divé maky je zameraný na podporu a rozvoj talentovaných rómskych detí a mládeže. Už niekoľko rokov funguje na Slovensku program Divé maky. Je zameraný na podporu a rozvoj talentovaných rómskych detí a mládeže. Pomáha nadaným športovcom, hudobníkom, spevákom, hercom aj deťom s vynikajúcimi študijnými výsledkami. Prostredníctvom individuálnych darcov, z ktorých sa stávajú "adoptívni rodičia" na diaľku, ponúka program Divé maky riešenie na zlepšenie budúcnosti talentovaných detí zo sociálne slabších rodín.

Ján Šivák, cimbalista a huslista (na snímke), Martin Horváth zápasník, Peter Ferenc -rezbár, Vojtech Oláh - kulturista, Juraj Tancoš - futbalista. To je len niekoľko z mimoriadne talentovaných detí z programu Divé maky z občianskeho združenia Pro Donum. Všetci majú okrem talentu jedno spoločné - narodili sa a žijú na východe Slovenska. "Je to skutočne tak", hovorí Vladislava Dolníková, predsedníčka správnej rady a autorka programu Divé maky. "Každoročne robíme konkurz, kde vyberáme deti, ktoré budú do programu zaradené. Prevažujú talenty z východného Slovenska." V súčasnosti je v programe zaradených 53 detí. Je medzi nimi aj skutočný multitalent Janko Šivák. V programe Divé maky je zaradený prvý školský rok. Pomocou podpory programu môže navštevovať Strednú umeleckú školu v Košiciach a financovať vysoko nákladnú réžiu spojenú s opravou cimbalu a hre na ňom. Na cimbele začal hrať už ako štvorročný a na základnej umeleckej škole ho študoval osem rokov. Okrem toho hrá aj na husliach, kontrabase, gitare a klavíri. Dnes má Janko 15 rokov a vyše šesť rokov pôsobí vo folklórnom súbore Tarka. Hrá na cimbele, najradšej ľudové a rómske piesne, ale aj sonety a ostatnú klasiku. Ako sám povedal, "cimbal je ešte nepreskúmaný nástroj, a preto je na ňom stále čo objavovať." To bol dôvod, prečo začal skladať aj vlastné skladby a melódie. "Sme nesmierne pyšní na jeho úspechy," hovorí riaditeľka programu Divé maky Barbora Kohútiková. "So školským orchestrom koncertoval na medzinárodnom festivale pred holandskou kráľovnou, hral vo filme Cinka Panna a teraz sa uchádza o výmenný pobyt v USA."

Pravým opakom Janka Šiváka je 15-ročný kulturista Vojtech Oláh.

Jeho talent nie je schovaný v nežnej hudbe, ale v sile a šikovnosti. V programe Divé maky je zaradený tiež prvý školský rok: Vojtech pochádza z malej dedinky Vojka, ktorá leží takmer na ukrajinsko - maďarských hraniciach. Získal už niekoľko ocenení v kulturistike a bol dokonca nominovaný na majstrovstvá sveta.

"Vojtech sa kulturistike venuje od 12 rokov," hovorí na margo talentovaného chlapca Lucia Čierna, programová koordinátorka. "Je veľmi usilovný a vytrvalý. Denne trénuje dve - tri hodiny." Rodičia však netušili, aké veľké výdavky budú spojené s týmto športom. Obrátili sa preto na viaceré organizácie, až nakoniec prišli na talentové skúšky do Košíc, kde ho odborná komisia vyskúšala a následne zaradila do programu.

"Výberové konania robíme každý rok," hovorí L. Čierna. "V tomto roku je uzávierka prihlášok do konca marca. Prihlásiť sa možno aj priamo na našej stránke www.divemaky.sk. Dúfam, že aj tento rok prídu naozaj talentované deti a budeme mať z čoho vyberať," dodala B. Kohútiková.

red

Svoj deň oslávia Rómovia hudbou

(Nitrianske noviny - Týždeň na Pohroní; 13/2008; 31/03/2008; s.: 5; ŽK)

Svetový deň Rómov oslávili 19. marca v Šarovciach premiérou divadelnej hry. Na oslavy tohto dňa sa pripravujú aj v Čate, kde 8. apríla príde aj vedenie celoslovenského projektu Divé maky.

Divadelná hra bola v Šarovciach prezentovaná členmi literárno-dramatického krúžku základnej školy. Jej scenár na základe Rómskeho dejepisu priblížil putovanie predchodcov dnešných Rómov a ich trvalé usadzovanie v 18. storočí. V divadelnej hre malí herci priniesli aj pohľad na súčasný život Rómov na Slovensku.

Podľa Štefana Babindáka, predsedu občianskeho združenia Romane Jile v Čate, oslavy Svetového dňa Rómov organizujú každý rok 8. apríla. "Tentoraz pozvanie prijalo vedenie celoslovenského projektu Divé maky, na podujatí vystúpia deti z regiónu združené v tomto projekte. Rómska hymna zaznie v podaní žiakov Základnej umeleckej školy v Želiezovciach," povedal Š. Babindák. Podujatie určené všetkým generáciám bude spestrené vystúpením huslistov. Vďaka dotácii na podporu kultúry od Nitrianskeho samosprávneho kraja zabezpečia novú gitaru pre divadelný a folklórny súbor Jile. Podľa predsedu Romane Jile je dôležité vytvárať podmienky pre spoluprácu medzi národnosťami a

etnickými menšinami v regióne -aj preto pravidelne pripravujú oslavy Dňa matiek, Medzinárodného dňa detí a Pohár Romane Jile, kde sa zapájajú aj deti z Maďarska.
(ŽK)

Divé maky prudko vzbíkli a hneď zase skrotli (Pravda; 05/04/2008; s.: 9; Andrej Barát)

Andrej Barát
© Perex, a.s.

SENEC - „Hej! Pod' sem! Zaspievaj niečo," vyzýva Ida Kellarová útle dievča. „A čo?" natiahne malá divoška zvedavo, hrdo i trocha váhavo krk. „Hocičo." Dievča sa usmeje, zavlní, privrie oči, zľahka naberie do pľúc vzduch a... vloží človeku ruku do hrude, pohladí, potom stisne srdce a odrazu mizne v tieni chodby a jeho spev donášajú už len ozveny zo stien Hotela Družba na Seneckých jazerách. Prikvitli doň Divé maky - mladí rómski muzikanti, speváci a tanečníci, aby ukázali, čo je v nich. Sú talentovaní, odvážni, temperamentní, len pochádzajú z rodín, ktoré... sú také, aké sú. Majú na to, no zároveň aj nemajú. Bez finančnej pomoci z programu Divé maky by sa sotva mohli rozvíjať ďalej na umeleckých školách a konzervatóriách. Alebo na tomto workshope, ktorý potrvá od, štvrtka do nedele. Deti tu majú príležitosť naučiť sa od známej rómskej speváčky Idy Kellarovej a jej kapely, ako skrotiť samy seba. Na konci sústredu sa rozhodne, kto vystúpi na jesennom koncerte.

„Práca s Idou mi prináša taký zvláštny pocit. Vyžaruje z nej totiž silný a dobrý temperament, zatiaľ čo ja ten svoj ešte nedokážem ovládať," rozpráva Adriana Gáborová, 16-ročná nádejná speváčka s melirom vo vlasoch, s priamym a inteligentným pohľadom. Je jedináčik, s mamou obýva jednu jediná izbu vo Filákovke. Objavila ju práve Ida, vraj, dievča, ty pekne spievaš... Nádherne nôti aj 15-ročná Aneta Kováčová z Tekovských Lužian. Nebojí sa, neskláňa hlavu k zemi. Vlastne až do chvíle, keď sa započúva do spevu svojich priateľov. „Ty plačeš?" usmeje sa na ňu Ida. Plače. Rozplakal by sa aj ten, kto nerozumie rómskemu textu. „Každý vie spievať a hotovo!" vyhlási Ida, umelecká patrónka projektu. Odbaví tak protivné otázky o tom, ktoré z „vlčat" sú najlepšie a vystúpia tak na jesennom predstavení Divých makov. „Nemala by som to srdce povedať niekomu nie. Každé z detí dostane príležitosť prezentovať sa vo svojom svetle."

FOTO: Na rast Divých makov dohliada rómska speváčka Ida Kellarová.

Foto pravda: Andrej Barát

Pomoc pre mladé rómske talenty

(STV, 19:30; Správy STV; 04/04/2008; Magda Želeňáková)

Splnený sen a možno aj lepšia budúcnosť čaká niektoré talentované rómske deti. Štartovací mostík im ponúka združenie Pro donum v programe Divé Maky. Patrónkou sústredu pre umelecké talenty sa stala speváčka Ida Kellarová. V týchto dňoch sa stretli spolu s profesionálmi po prvý raz.

Pre 15-ročnú Anetu Kováčovú z Tekovských Lužian je Ida Kellarová veľkým speváckym vzorom. Podľa nej je to osoba, ktorá dokáže robiť s publikom doslova zázraky. Aneta si príležitosť, ktorú dostala nesmierne váži.

Aneta Kováčová: "Možno sú odo mňa fakt lepší speváci a tým si uvedomujem, že musím byť vždy lepšia a lepšia."

Filip Abáffy: "Pomáha mi to rozvíjať moje talenty toto."

Redaktor: A čím by si chcel byť v budúcnosti?

Filip Abáffy: "Muzikálovým hercom."

Program Divé Maky dáva príležitosť mladým rómskym talentom zo sociálne slabších rodín vzdelávať sa nielen v oblasti hudby a tanca, ale aj vo výtvarnom umení a v študijnom vzdelávaní.

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé Maky: "Máme momentálne talentové skúšky a apríli, takže opäť sa rozrastieme."

Každé dieťa má individuálneho darcu, ktorý ho finančne podporuje minimálne jeden školský rok. V súčasnosti je do programu zapojených 53 detí.

Ida Kellarová, speváčka: "Když je dobre povedeme, tak potom môžu prostě to někam dosáhnout a o to mně v podstatě jediné jde, aby jsme je správně navigovali a podpořili ten talent jejich."

Deti z programu Divé Maky absolvuje ešte dve umelecké stretnutia pre spoločným októbrovým koncertom.

Divé maky prudko vzbíkli a hned' zase skrotli (Pravda; 05/04/2008; s.: 9; Andrej Barát)

Andrej Barát © Perex, a.s.

SENEC - „Hej! Pod' sem! Zaspievaj niečo," vyzýva Ida Kelarová útle dievča. „A čo?" natiahne malá divoška zvedavo, hrdo i trochu váhavo krk. „Hocičo." Dievča sa usmeje, zavlní, privrie oči, zľahka naberie do pľúc vzduch a... vloží človeku ruku do hrude, pohladí, potom stisne srdce a odrazu mizne v tieni chodby a jeho spev donášajú už len ozveny zo stien Hotela Družba na Seneckých jazerách. Prikvitli doň Divé maky -mladí rómski muzikanti, speváci a tanečníci, aby ukázali, čo je v nich. Sú talentovaní, odvážni, temperamentní, len pochádzajú z rodín, ktoré... sú také, aké sú. Majú na to, no zároveň aj nemajú. Bez finančnej pomoci z programu Divé maky by sa sotva mohli rozvíjať ďalej na umeleckých školách a konzervatóriách. Alebo na tomto workshope, ktorý potrvá od štvrtka do nedele. Deti tu majú príležitosť naučiť sa od známej rómskej speváčky ldy Kelarovej a jej kapely, ako skrotiť samy seba. Na konci sústreďenia sa rozhodne, kto vystúpi na jesennom koncerte.

„Práca s Idou mi prináša taký zvláštny pocit. Vyžaruje z nej totiž silný a dobrý temperament, zatiaľ čo ja ten svoj ešte nedokážem ovládať," rozpráva Adriana Gáborová, 16-ročná nádejná speváčka s melírom vo vlasoch, s priamym a inteligentným pohľadom. Je jedináčik, s mamou obýva jednu jedinú izbu vo Filákovce. Objavila ju práve Ida, vraj, dievča, ty pekne spievaš...

Nádherne nôti aj 15-ročná Aneta Kováčová z Tekovských Lužian. Nebojí sa, neskláňa hlavu k zemi. Vlastne až do chvíle, keď sa započúva do spevu svojich priateľov. „Ty plačeš?" usmeje sa na ňu Ida. Plače. Rozplakal by sa aj ten, kto nerozumie rómskemu textu.

„Každý vie spievať a hotovo!" vyhlási Ida, umelecká patrónka projektu. Odbaví tak protivné otázky o tom, ktoré z „vlčat" sú najlepšie a vystúpi tak na jesennom predstavení Divých makov. „Nemala by som to srdce povedať niekomu nie. Každé z detí dostane príležitosť prezentovať sa vo svojom svetle." Ona sama, keď bola ešte malá, príležitosť dostala, no nevážila si ju. „Otec, hudobník, mi hovoril, že šťastná zomriem až vtedy, keď budem hrať muziku. A ja mu na to -pche!" Keď umrel, pochopila. „Bola som práve v Anglicku. Sama, nikde nikoho, s kým si poplakať. Tak som začala spievať. Po rómsky. Ľuďom sa to páčilo, len na potvoru objavili sa aj takí, ktorí sa tie piesne chceli naučiť! Tak učím." Na rast Divých makov dohliada známa rómska speváčka Ida Kelarová. foto pravda: andrej barát

A Romák Nemzetközi Világnapját ünneplik ma Csatán (Új Szó; 08/04/2008; ÚJ SZÓ-ELŐZETES)

2000 óta minden évben ünnepel a cigányság – a Romano kher cigány közösségi házban tartja idei rendezvényét a Romane Jíle Polgári Társulás

ÚJ SZÓ-ELŐZETES

Csata. A Romane Jíle polgári társulás 2000-es megalakulása óta minden évben megünnepeli április 8-án a Romák Nemzetközi Világnapját. 1971-ben ezen a napon tartották Londonban a romák első világtalálkozását. Ezen a rendezvényen fogadták el a roma himnuszot, mely a Dzselem, dzselem... (Megyünk, megyünk...) kezdetű dal lett, a roma zászlót – az indiai lobogó nyomán zöld-kék alapon piros kerék, és döntés született arról is, hogy a cigány kifejezés helyett a roma megnevezés használatát ajánlják.

Babindák István a polgári társulás elnöke elmondta, a cigányságnak kevés alkalma van ünnepelni, identitástudatát erősíteni. Babindák szerint a londoni konferencia azért is volt fontos, mert 14 ország küldöttei értettek egyet valamiben, tehát a megegyezés, a közösségvállalás, a megértés napja is ez egyben. Lényeges az is, hogy ne csak szomorú eseményeket idézzenek fel a romák, mint például az augusztus 2-i roma holokausztot, de vidám ünnepeik is legyenek. „Idén a roma világnap a fiataloké lesz Csatán, hogy a legfiatalabb generáció is legyen büszke a származására” – hangsúlyozta Babindák István.

Öt éve működik a Hévízei kollégium, a Romane Jíle Polgári Társulás felzárkóztató programja, melybe jelenleg 30 gyermek kapcsolódik be a környező településekről, Oroszjáról, Bényből, Kisgyarmatról, Érsekkétyről, Kéméndről, Nagyövedről. Több pályázatot is nyert a társulás, melyeknek köszönhetően különböző rekvalifikációs tanfolyamokon, kommunikációs tréningeken, és egyéb az érvényesülést, elhelyezkedést segítő akciókon vehetnek részt az érdeklődők. A roma világnapi ünnepség a Romano kher közösségi házban a zselízi Franz Schubert Művészeti Alapiskola növendékeinek fellépésével kezdődik – 17 fiatal előadásában csendül fel a cigány himnusz. Érdekesség, hogy az ifjú muzsikusok egyike sem roma. A programban nagysallói, ipolyviski, löki, kürti, csatai gyerekek lépnek fel,

bemutakoznak azok a fiatalok is akik részt vettek a pozsonyi Divé maky (Pipacsok) polgári társulás által meghirdetett tehetséggondozó programban. (fm)

A programból

Csata – 16.00: Ünnepi rendezvény a cigány közösségi házban. Fellépnek a zselízi Franz Schubert Művészeti Alapiskola növendékei, Kovács Anett énekes, Kovács Monika versmondó, Sárközi Éva és Sárközi Iván, Babindák István klarinétos, Kuruc Pál hegedűs, Kovács Marcella, Mária és Ivana táncos, valamint a Romane Jíle együttes. (fm)

Talenty prichádzajú z východu, uzávierka prihlášok je v nedeli

(Košícký Korzár; 70/2008; 25/03/2008; s.: 17; red)

Ján Šivák - cimbalista, Martin Horváth - zápasník, Peter Ferenc - rezbár, Vojtech Oláh - kulturista, Juraj Tancoš - futbalista. To je len niekoľko z mimoriadne talentovaných detí z programu Divé maky z občianskeho združenia Pro Donum. Všetci majú okrem talentu jedno spoločné, narodili sa a žijú na východe našej krajiny.

"Je to skutočne tak," hovorí Vladislava Dolníková, predsedníčka správnej rady a autorka programu Divé maky. Hovorí: "Každoročne robíme konkurz, kde vyberáme deti, ktoré budú do programu zaradené. Prevažujú talenty z východného Slovenska" Program Divé maky je zameraný na podporu a rozvoj talentovaných rómskych detí a mládeže. Pomáha nadaným športovcom, hudobníkom, spevákom, hercom, ale aj deťom s vynikajúcimi študijnými výsledkami. Prostredníctvom individuálnych darcov, z ktorých sa stávajú "adoptívni rodičia" na diaľku, ponúka program Divé maky riešenie na zlepšenie budúcnosti talentovaných detí so sociálne slabších rodín.

"Multifunkčné" dieťa

V súčasnosti je v programe zaradených 53 detí. Je medzi nimi aj skutočný multitalent Janko Šivák. V programe Divé maky je zaradený prvý školský rok. Pomocou podpory programu môže navštevovať Strednú umeleckú školu v Košiciach a financovať vysoko nákladnú réžiu spojenú s opravou cimbalu a hre na ňom. Na cimbele začal hrať už vo svojich štyroch rokoch a na základnej umeleckej škole ho študoval osem rokov. Okrem toho hrá aj na husliach, kontrabase, gitare a klavíri. Dnes má Janko 15 rokov a už vyše šesť rokov pôsobí vo folklórnom súbore Tarka. Hrá na cimbele, najradšej ľudové a rómske piesne, ale aj sonety a ostatnú klasiku. Ako sám povedal, "cimbal je ešte nepreskúmaný nástroj, a preto je na ňom stále čo objavovať". To bol dôvod, prečo začal skladať aj vlastné skladby a melódie. "Sme nesmierne pyšní na jeho úspechy," hovorí riaditeľka programu Divé maky Barbora Kohútiková, "spolu so školským orchestrom koncertoval na medzinárodnom festivale pred holandskou kráľovnou, hral vo filme Cinka Panna a teraz sa uchádza o výmenný pobyt v USA."

Pomáhajú aj športovcom

Pravým opakom Janka Šiváka je kulturista Vojtech Oláh, ktorého talent nie je schovaný v nežnej hudbe, ale v jeho sile a šikovnosti. V programe Divé maky je zaradený tiež prvý školský rok. Vojtech pochádza z malej dedinky Vojka, ktorá leží takmer na ukrajinsko-maďarských hraniciach. Vo svojich 15 rokoch získal už niekoľko ocenení v kulturistike a bol dokonca nominovaný na majstrovstvá sveta. "Vojtech sa kulturistike venuje od 12 rokov," hovorí na margo talentovaného chlapca Lucia Čierna, programové koordinátorka. "Je veľmi usilovný a vytrvalý, denne trénuje dve-tri hodiny," hovorí. Rodičia však netušili, aké veľké výdavky budú spojené s týmto športom. Obrátili sa na viaceré organizácie, až nakoniec prišli na talentové skúšky do Košíc, kde ho odborná komisia vyskúšala a následne zaradila do programu. "Výberové konania robíme každý rok, hovorí Čierna. "V tomto roku je uzávierka prihlášok do konca marca Prihlásiť sa možno priamo na našej stránke www.divemaky.sk. Dúfam, že aj tento rok prídu naozaj talentované deti a budeme mať z čoho vyberať," uzatvára riaditeľka programu Divé maky Barbora Kohútiková.

(red)

Dostal do daru vzácne husle

(Nový čas; 09/04/2008; s.: 10; Juraj Červenka)

Nadaný karol Daniš (14) si už nemusí požičovať hudobný nástroj
BRATISLAVA/SEREDĽ - Dočkal sa! Mimoriadne nadaný virtuóz Karol Daniš (14) si už na koncerty nemusí požičovať husle. Do daru dostal nástroj vyrobený z troch druhov ušľachtilého dreva. Majú už 66 rokov a boli zhotovené v Prahe.

"Pri prvej hre na nich som bol neuveriteľne šťastný. Skladby tak nádherne znejú, " povedal mladý hudobník Karol Daniš. Nadaný chlapec zo Serede má za sebou už mnohé vystúpenia doma i v

zahraničí. Na husliach hrá od štyroch rokov. Keď mal päť, prijali ho ako mimoriadne nada - né - ho žiaka na bratislavské konzervatórium.

Karol doteraz hrával len s požičanými husľami.

Prostredníctvom organizácie Divé maky, ktorá podporuje nadané rómske deti, sa však našiel štedrý darca - Ján Kováčik z Bratislavy. Karol mal s nimi premiéru počas nedávneho koncertu so Symfonickým orchestrom Slovenského rozhlasu. Cenný hudobný nástroj vyrobil v časoch druhej svetovej vojny svetoznámy pražský majster Přemysl Otakar Špidlen. Ako hlavné materiály poslúžilo javorové, ebenové a smrekové drevo.

"Rozdiel medzi týmito majstrovskými husľami a klasickým hudobným nástrojom je v pocite muzikanta. Hrať na mojich nových husliach je jednoducho pôžitok," hovorí Karol, ktorý sa práve pripravuje na vystúpenie vo Weimare v Nemecku.

Juraj Červenka, foto Beta Hriadelová

? Majster Špidlen sa venuje výrobe huslí takmer 70 rokov.

Přemysl Otakar Špidlen (88)

Výrobe huslí sa venuje od mladosti.

Dnes je v tomto odbore považovaný za jedného z najväčších odborníkov na svete. Dosiahol mnohé ocenenia na svetových súťažiach husliarov. K jeho priateľom a zákazníkom patria viacerí svetoví virtuózi.

"Najradšej hrávam skladby od Čajkovského," prezradil pri hre na vzácných husliach Karol Daniš (14).

Talentované rómske deti sa uchádzajú o zaradenie do programu Divé maky

(Rádio Regina, 18:00; Žurnál Rádia Regina; 11/04/2008; Jana Belovičová)

13 talentovaných rómskych detí zo sociálne slabších rodín obstálo v 1. kole, v ktorom komisia posudzovala talent uchádzačov o zaradenie do programu Divé maky. Deti zaslali porote ukážky prác a tí najlepší sa dostali do 2. kola. Tam budú musieť svoj talent obhájiť osobne. Program Divé maky je zameraný na podporu a rozvoj talentovaných rómskych detí a mládeže v oblastiach športu, hudby, spevu, tanca a výtvarného či dramatického umenia.

[Späť na obsah](#)

Súhrn agentúrnych správ

(Regina BB, 18:00; Žurnál Rádia Regina; 11/04/2008; Jana Belovičová)

Pohľad na domáce dianie aj prostredníctvom agentúrneho servisu. Slovo má Jana Belovičová.

Za mimoriadne prísnych bezpečnostných opatrení zlikvidovala polícia v spaľovni Duslo Šaľa takmer 164 kilogramov vysoko kvalitného kokaínu. Drogy našli vo februári v colnom sklade v okrese Dunajská Streda v 2 kontajneroch, v ktorých malo byť víno. Naložené boli v krajinách Južnej Ameriky a smerovali do nemeckého Hamburgu a odtiaľ následne na Slovensko. Kokaín by mal na čiernom trhu hodnotu od 3 do 6 a pol miliardy korún.

Sudca vzal do väzby 54-ročného Jána V. z Muránskej Dlhej Lúky. Od marca do novembra 2007 vykonával funkciu starostu, poberal plat, vydával a podpisoval rôzne rozhodnutia a to napriek tomu, že bol odsúdený za úmyselné ohováranie. V novembri 2007 ho zase vyšetrovateľ obvinil z podvodu a poškodzovania cudzích práv, pretože obecnému úradu spôsobil škodu viac ako 267-tisíc korún. Včera ho z tohto dôvodu obvinili opäť. Hrozí mu trest 1 až 5 rokov.

13 talentovaných rómskych detí zo sociálne slabších rodín obstálo v prvom kole, v ktorom komisia posudzovala talent uchádzačov o zaradenie do programu Divé maky. Deti zaslali porote ukážky prác a tí najlepší sa dostali do 2. kola. Tam budú musieť svoj talent obhájiť osobne. Program divé maky je zameraný na podporu a rozvoj talentovaných rómskych detí a mládeže v oblastiach športu, hudby, spevu, tanca a výtvarného či dramatického umenia.

Ministerstvo životného prostredia povolilo výnimku na plašenie, odchytenie alebo usmrtenie 4 medveďov hnedých, ktorí sa v posledných dňoch pohybujú vo Vysokých Tatrách v okolí Zamkovského chaty. Výnimka platí do 15. decembra, pričom prioritou rezortu je záchrana života týchto medveďov. Po odchyte ich presunú do lesov v okolí Jasova v Slovenskom Rudohorí.

V shortlistoch na Zlatý klinec dominujú Istropolitana D'Arcy a MUW Saatchi & Saatchi
(Medialne.sk; 11/04/2008; Eva Vozárová)

Eva Vozárová

Národná súťaž kreativity v reklame Zlatý klinec 2008 pozná nominovaných. Z takmer 250 prihlásených prác vybrala odborná porota 77. Najviac nominácií sa ušlo agentúram Istropolitana D'Arcy a MUW Saatchi & Saatchi. Každá sa na shortlistoch umiestnila sedemkrát. Medzi zadávateľmi s najväčším počtom umiestnení sú napríklad T-Mobile, týždeň alebo Amnesty International. Víťazi súťaže budú vyhlásení na slávnostnom odovzdaní dnes večer od 19.00 v novej budove Slovenského národného divadla.

Kompletný shortlist Zlatý klinec 2008

Kategória A: Tlač a poster

A1 - Jedlo / Nápoje

1. prihlasovateľ: Pergam/Definitely, s.r.o. | kampaň: Acidko vanilka - voňavá inzercia | zadávateľ: Rajo, a.s.

A2 - Financie / Obchod

1. prihlasovateľ: MUW Saatchi & Saatchi | kampaň: Vario plán | zadávateľ: ČSOB

2. prihlasovateľ: MUW Saatchi & Saatchi | kampaň: Poistenie motorových vozidiel | zadávateľ: Kooperativa a.s.

3. prihlasovateľ: Wiktor Leo Burnett | kampaň: Skákajúci print | zadávateľ: Union zdravotná poisťovňa

4. prihlasovateľ: Wiktor Leo Burnett | kampaň: Dobro došli | zadávateľ: Union poisťovňa

A3 - Komunikačné služby

1. prihlasovateľ: Istropolitana D'Arcy | kampaň: Na zozname je všetko | zadávateľ: Zoznam, s.r.o.

2. prihlasovateľ: MUW Saatchi & Saatchi | kampaň: Až po Aš smart roaming | zadávateľ: T-Mobile

A4 - Automobil

1. prihlasovateľ: Istropolitana D'Arcy | kampaň: O 25 sekúnd začína leto | zadávateľ: Peugeot Slovakia, s.r.o.

2. prihlasovateľ: Jandl, marketing a reklama, s.r.o. | kampaň: Seat Leon Cupra launch | zadávateľ: Škoda Auto Slovensko, s.r.o. - Skupina SEAT Import

A5 - Rôzne

1. prihlasovateľ: Csere&Erdélyi | kampaň: týždeň skončil medzi najlepšimi časopismi sveta | zadávateľ: týždeň

2. prihlasovateľ: Istropolitana D'Arcy | kampaň: Vianočná a novoročná inzercia | zadávateľ: Fun rádio

3. prihlasovateľ: Istropolitana D'Arcy | kampaň: Bez divákov je na futbale mŕtvo | zadávateľ: ŠK Slovan Bratislava

4. prihlasovateľ: Lazar - Klostermann s.r.o. | kampaň: Nový Sony walkman | zadávateľ: Sony Slovakia

5. prihlasovateľ: Mayer/McCann Erickson | kampaň: Šálka | zadávateľ: K&R

6. prihlasovateľ: MUW Saatchi & Saatchi | kampaň: Mestské tabule | zadávateľ: Chemolak

7. prihlasovateľ: Publicis/Knut | kampaň: vlasy - tretí hriech | zadávateľ: New Image vlasové štúdio

8. prihlasovateľ: Respect APP | kampaň: História | zadávateľ: História

9. prihlasovateľ: Respect APP | kampaň: Agent Krowiak zasahuje | zadávateľ: Nová scéna

10. prihlasovateľ: Vaculik Advertising | kampaň: Bojuj | zadávateľ: Avon Cosmetics, s.r.o.

11. prihlasovateľ: Vaculik Advertising | kampaň: Eurovea - 3D print | zadávateľ: Ballymore Properties

12. prihlasovateľ: Wiktor Leo Burnett | kampaň: Mix your music with movies | zadávateľ: MacSystem

A6 - Selfpromo

1. prihlasovateľ: Istropolitana D'Arcy | kampaň: Pápež | zadávateľ: Istropolitana D'Arcy

2. prihlasovateľ: MUW Saatchi & Saatchi | kampaň: Idea is not dead | zadávateľ: MUW Saatchi & Saatchi

A7 - Verejnoprospešná činnosť pre neziskové organizácie

1. prihlasovateľ: Brandy | kampaň: Tí najdôležitejší sú na dne | zadávateľ: Nadácia Integra

2. prihlasovateľ: MUW Saatchi & Saatchi | kampaň: Športy | zadávateľ: Amnesty International

3. prihlasovateľ: MUW Saatchi & Saatchi | kampaň: Kruhy | zadávateľ: Amnesty International

4. prihlasovateľ: MUW Saatchi & Saatchi | kampaň: Ruka | zadávateľ: Amnesty International

5. prihlasovateľ: Vaculik Advertising | kampaň: First moment | zadávateľ: Magna Deti v núdzi

6. prihlasovateľ: Vaculik Advertising | kampaň: Ja nič, ja muzikant | zadávateľ: Pro Donum

7. prihlasovateľ: Vaculik Advertising | kampaň: Last minute | zadávateľ: Magna Deti v núdzi

Kategória B: TV a kinoreklama

B2 - Financie / Obchod

1. prihlasovateľ: MUW Saatchi & Saatchi | kampaň: Kamionisti | zadávateľ: Kooperativa a.s.

2. prihlasovateľ: Vaculik Advertising | kampaň: Karta Barabáš | zadávateľ: Tatra banka, a.s.

3. prihlasovateľ: Wiktor Leo Burnett | kampaň: Bývajzte bez vrások | zadávateľ: UniCredit Bank B3 - Komunikačné služby

1. prihlasovateľ: Creo/Young&Rubicam | kampaň: Orange krasokorčuliari | zadávateľ: Orange Slovensko, a.s.

2. prihlasovateľ: Istropolitana D´Arcy | kampaň: e-Shopy | zadávateľ: Zoznam, s.r.o.

3. prihlasovateľ: MUW Saatchi & Saatchi | kampaň: Cica | zadávateľ: T-Mobile

4. prihlasovateľ: Publicis/Knut | kampaň: Orange SMS a MMS | zadávateľ: Orange Slovensko B5 - Rôzne

1. prihlasovateľ: Istropolitana D´Arcy | kampaň: FUN radio sa ospravedlňuje | zadávateľ: Fun rádio

2. prihlasovateľ: Mayer/McCann Erickson | kampaň: Auto | zadávateľ: Empire Language School

3. prihlasovateľ: Vaculik Advertising | kampaň: Eurovea | zadávateľ: Ballymore Properties

B7 - Verejnoprospešná činnosť pre neziskové organizácie

1. prihlasovateľ: MUW Saatchi & Saatchi | kampaň: Peking 2008 | zadávateľ: Amnesty International Kategória C: Rádio

C3 – Komunikačné služby

1. prihlasovateľ: Istropolitana D´Arcy | kampaň: Mrte Volas, Karta Ready T-Com | zadávateľ: T-Com

2. prihlasovateľ: Istropolitana D´Arcy | kampaň: E-SHOPY | zadávateľ: Zoznam, s.r.o.

C5 – Rôzne

1. prihlasovateľ: Wiktor Leo Burnett | kampaň: Najnavštevovanejší portál | zadávateľ: Azet

C6 – Selfpromo

1. prihlasovateľ: Expres Media, s.r.o. (Rádio Expres) | kampaň: MS v hokeji | zadávateľ: Expres Media, s.r.o. (Rádio Expres)

2. prihlasovateľ: Istropolitana D´Arcy | kampaň: Istropolitana D´Arcy - Agentúra roka | zadávateľ: Istropolitana D´Arcy

3. prihlasovateľ: Mayer/McCann Erickson | kampaň: Nightwriter | zadávateľ: Mayer/McCann Erickson

Kategória D: Interactive & Online

D2 - webovské stránky

1. prihlasovateľ: Istropolitana D´Arcy | kampaň: Autumn Package (piráti) web | zadávateľ: T-Com

2. prihlasovateľ: Monogram Technologies, s.r.o. | kampaň: Panelak.sk webova stranka TV serialu | zadávateľ: Mac TV

3. prihlasovateľ: Pergamen Trnava, s.r.o. | kampaň: WWW.TUTTIOLOVRANTI.SK | zadávateľ: Fekollini, s.r.o.

4. prihlasovateľ: Wiktor Leo Burnett | kampaň: Urobte si obraz | zadávateľ: Nadácia - Centrum súčasného umenia

D4 - bannery a ďalšie formy internetovej reklamy

1. prihlasovateľ: MUW Saatchi & Saatchi | kampaň: WnW | zadávateľ: T-Mobile

2. prihlasovateľ: Wiktor Leo Burnett | kampaň: Skákajúci banner | zadávateľ: Union zdravotná poisťovňa

D5 - iné interactive & online

1. prihlasovateľ: Istropolitana D´Arcy | kampaň: Chod' do... | zadávateľ: Kontrafakt

2. prihlasovateľ: Wiktor Leo Burnett | kampaň: Fámamaker | zadávateľ: Alfa Romeo

Kategória E: Techniques

E1 - direct marketing

1. prihlasovateľ: MUW Saatchi & Saatchi | kampaň: Radio Expres PF 2008 | zadávateľ: Radio Expres

2. prihlasovateľ: roland torsten advertising | kampaň: PF zvukostrom | zadávateľ: surosound

3. prihlasovateľ: Vaculik Advertising | kampaň: Myslite na druhú | zadávateľ: Incheba

E3 - packaging design

1. prihlasovateľ: Publicis/Knut | kampaň: Limited Edition CD cover | zadávateľ: No Gravity

E4 - sales promotion

1. prihlasovateľ: MUW Saatchi & Saatchi | kampaň: Kolaudačná sada | zadávateľ: ČSOB

E5 - selfpromo

1. prihlasovateľ: Istropolitana D´Arcy | kampaň: Istropolitana D´Arcy - živá PF | zadávateľ: Istropolitana D´Arcy

Kategória F: New media

F1 – new media

1. prihlasovateľ: Csere&Erdélyi | kampaň: .týždeň na festivale Wilsonic | zadávateľ: .týždeň

2. prihlasovateľ: Csere&Erdélyi | kampaň: Hľadanie loga | zadávateľ: .týždeň + Toshiba

3. prihlasovateľ: Istropolitana D´Arcy | kampaň: Peugeot gerila na konferencii | zadávateľ: Peugeot Slovakia, s.r.o.

4. prihlasovateľ: Istropolitana D´Arcy | kampaň: Chod' do... | zadávateľ: Kontrafakt

5. prihlasovateľ: Komplot | kampaň: Wilsonic 2007 | zadávateľ: holoda:skalnik s.r.o.
 6. prihlasovateľ: Pergam/Definitely, s.r.o. | kampaň: Suzuki Swift Sport - sickness bag | zadávateľ: MSC - Suzuki Slovensko
 7. prihlasovateľ: Vaculik Advertising | kampaň: Limitovaná edícia kreditných kariet - upútavka v divadle | zadávateľ: Tatra banka, a.s.
 8. prihlasovateľ: Vaculik Advertising | kampaň: Autodoor | zadávateľ: Incheba
 9. prihlasovateľ: Vaculik Advertising | kampaň: Letné parky | zadávateľ: Dôvera zdravotná poisťovňa F2 – selfpromo
 1. prihlasovateľ: Pergam/Definitely, s.r.o. | kampaň: Špongia - PF 2008 | zadávateľ: Pergam/Definitely, s.r.o.
- F3 – new media pre neziskové organizácie
1. prihlasovateľ: Respect APP | kampaň: Aby každé dieťa malo rodinu - tričko | zadávateľ: Úsmev ako dar
- Kategória H: Kampaň
- H1 - kampaň pre komerčné subjekty
1. prihlasovateľ: Istropolitana D´Arcy | kampaň: FUN radio sa ospravedlňuje | zadávateľ: Fun rádio
 2. prihlasovateľ: MUW Saatchi & Saatchi | kampaň: Image karta | zadávateľ: ČSOB
 3. prihlasovateľ: MUW Saatchi & Saatchi | kampaň: Mobici | zadávateľ: T-Mobile
 4. prihlasovateľ: Wiktor Leo Burnett | kampaň: Zelené švihadlo | zadávateľ: Union zdravotná poisťovňa
- H2 – selfpromo kampane
1. prihlasovateľ: Istropolitana D´Arcy | kampaň: Istropolitana D´Arcy - Agentúra roka | zadávateľ: Istropolitana D´Arcy
- H3 - kampaň pre neziskové organizácie
1. prihlasovateľ: MUW Saatchi & Saatchi | kampaň: Peking 2008 | zadávateľ: Amnesty International

Rómovia

(Rádio Lumen, 13:00; Zaostrené; 12/04/2008; Boris Koróni)

MODERÁTOR: Boris Koróni

HOSTĽ: Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum

Takže nám rómska hymna doznela. Bola to ona?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Bola to ona."

Vy ste sa rozhodli v rámci tohto vášho projektu tento rok splniť detské sny - vystúpiť pred tými svojimi darcami alebo čo ja vlastne snom týchto detí, ktoré ste vybrali?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Sen každého umelca je vystúpiť na pódium a pred divákmi a mať veľký aplauz. My sme sa rozhodli, že tento rok im to splníme.

Samozrejme, musia oni veľmi cvičiť a dokázať nám, že aj oni to chcú. Na tom jarnom workshope sme sa presvedčili o tom, že to naozaj chcú a bolo to úžasné ako pracovali s Idkou, takže tento rok 16.

októbra - to je taký predbežný dátum, chceme mať tento koncert v Bratislave. Ešte stále sa rozhodujeme, že v akých priestoroch by to mohlo byť. Deti sa na to veľmi tešia, lebo budú môcť ukázať aj tým svojim darcom, svojim rodičom a všetkým, že čo vlastne sa naučili počas celého roka."

Tie deti počas roka sú izolované od tých rodičov alebo chodia pravidelne domov?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Závisí od každého. Buď máme študentov stredných umeleckých škôl alebo konzervatórií, ktoré deti vlastne bývajú na internáte a potom máme deti, ktoré bývajú s rodičmi. Deti si uvedomujú, že sú v programe, že musia navštevovať aktivity, pretože tam je také pravidlo, že trikrát vynechajú aktivitu bez uvedenia dôvodu, tak vypadávajú z programu. Ony už vedia byť samostatné, zodpovedné."

Vy ste teda rozbehli takýto zaujímavý inšpiratívny projekt. Myslíte, že na Slovensku sa dostatočne venujú aj mimovládne organizácie práve rómskemu etniku?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Áno, myslím si, že hej, ale problém je ten, že mnoho mimovládnych organizácií nekomunikujú dostatočne medzi sebou alebo hlavne rómske komunity medzi sebou nedostatočne komunikujú, aby mali takú súdržnosť medzi sebou. Je to také roztrúsené a hlavne ľudia nepoznajú... Je to také vzájomné - či Rómovia, alebo aj bieli, keď to mám tak nazvať, tam tá vzájomná komunikácia veľmi chýba, aby si vymieňali tie poznatky, čo chýbajú Rómom, čo chýba nám bielym. Takže, ono, stále je čo zlepšovať."

Očakávate taký pozitívny trend do budúcnosti v tomto smere, že sa to zlepší?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Určite. Myslím si, že áno. Potrvá to strašne dlho, ale myslím si, že áno."

Takže vy by ste mohli byť takou prvou lastovičkou.

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Program Divé maky hádam áno." Tak, dúfame, že vám to vyjde, že tie vaše, nielen tie detské sny, ale aj tie vaše sa splnia a teda, že aj iné mimovládne organizácie sa budú od vás inšpirovať a rozbehnete nejaký projekt vo väčšom.
Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Ďakujem veľmi pekne."

Rómovia

(Rádio Lumen, 13:00; Zaostreň: 12/04/2008; Boris Koróni)

MODERÁTOR: Boris Koróni

HOSTĽ: Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum

Vraví sa, že keď pánboh rozdával ľuďom majetky, tí, o ktorých bude dnes reč, sa v tom čase zabávali, tancovali a spievali. Ak by sme však prešli od povier a mýtov k vedeckým termínom, tak ide o závislú skupinu ľudí, ktorí majú svoj vlastný rôznorodý spôsob života. Nájdeme ich všade na svete. Majú aj svoju vlastnú reč, ktorá je zrejme odvodená zo severoindického jazyka, avšak nachádzajú sa v nej slová, ktoré pochádzajú z mnohých iných jazykov, vrátane gréčtiny a turečtiny. Všetci príslušníci tejto etnickej skupiny sa dokážu prispôbiť životu v krajine, v ktorej žijú. Hovoria jazykom daného prostredia. Vždy si však udržiavajú aspoň niektoré svoje osobité zvyky. A práve tie sú neraz trňom v oku väčšinovej spoločnosti, ktorá sa s nimi celkom nezžila napriek tomu, že príslušníci tohto etnika žijú ako menšiny vo väčšine štátov Európy tisícky rokov. Ak ešte neviete, vážení poslucháči, o kom je reč, pomôžem vám možno tým, že práve tento týždeň oslavovali svoj medzinárodný deň. Teraz už iste mnohí tušíte, že sa dnes budeme zhovárať o Rómoch, o najpálčivejších problémoch a výzvach tohto etnika, ale aj o inšpiratívnych projektoch, ktoré slúžia na presadenie Rómov v spoločnosti a na búranie spoločenských bariér a predsudkov sa dnes budem zhovárať s programovou koordinátorkou programu Divé maky občianskeho združenia Pro Donum s pani Luciou Čiernou, ktorú, som už myslel, že privítam v týchto chvíľach v štúdiu rádia Lumen, ale stala sa nám taká vec - všetko je raz po prvý raz. Na našich cestách sú zápchy, vyzerá to, že pani Čierna je už na najlepšej ceste k nám, avšak ešte do štúdia nestihla doraziť. Počujeme sa, pani Čierna?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Áno, počujeme sa. Zdravím poslucháčov rádia Lumen a ja sa touto cestou aj ospravedlňujem, ale, žiaľ, sú to veci, ktoré neovplyvním, takže..."

Hlásite sa nám z takéhoto vysunutého pracoviska v tejto chvíli, mobilného. V každom prípade vyzerá to tak, že už ten druhý vstup po pesničke budeme hádam mať tú česť spolu sedieť v štúdiu rádia Lumen. Tak, dúfajme, že sa tá situácia polepší. Pani Čierna, ja som v tom úvode spomínal to hovorové, že keď pánboh rozdával ľuďom majetky, Rómovia vtedy tancovali a spievali. Je práve toto, ten tanec a spev pre Rómov charakteristická črta?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Áno, určite súhlasím s vami a je to také, také to porekadlo alebo resp. taká tá známa veta, že keď teda pánboh rozdával majetky, tak Rómovia tancovali a spievali, ale určite si mnohí spomínajú aj na to, že Rómovia, resp. sú známi aj tým, že kočovali a bolo pre nich typické, boli pre nich typické remeslá ako kováčstvo, košíky plietli, atď., rôzne aj takéto zručné remeslá, ktoré, žiaľ, už dneska vymreli, resp. ľudia už si ich nekupujú tieto veci od Rómov a nemajú tým pádom možnosť Rómovia poukazovať aj na tieto iné zručnosti, ktoré majú. Ale určite sú týmto charakteristickí, ale určite aj inými svojimi zručnosťami a vedomosťami. Máme v našom programe, ktorý sa zaoberá podporou talentovaných rómskych detí. V tomto našom programe sú aj deti, ktoré sú študijné talenty, majú vynikajúce výsledky v škole, taktiež máme športové talenty, teda dobrých futbalistov, ktorí hrajú v 1. lige, v 2. lige, v rôznych športových kluboch, takže teraz už vlastne v tomto storočí, v tomto období máme Rómov, ktorí nie sú len typický tím tancovaním a hudbou a spevom, ale samozrejme, toto je tá ich taká charakteristická črta."

Ak ešte ostaneme pri tej láske tých Rómov k hudbe, tancu, čo koniec-koncov podporuje aj tento program práve u nich, u tohto etnika. Z čoho ona tá láska vychádza? Je to možno to, že Rómovia odjakživa kočovali, žili v tej prírode a boli tak nejak spätí s ňou, alebo z čoho podľa vás tá láska Rómov práve k hudbe a tancu vyplýva, že takto sa na to upáli?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Ja by som začala z takého iného trochu konca. Rómovia sa pokladajú za národ tak ako každý iný národ je, ako sú Slováci, ako sú Česi, ako sú Maďari, atď., a každý národ má svoje kultúrne tradície, svoju históriu a svoje špecifiká. Takisto aj Rómovia, rómsky národ majú svoje špecifiká odjakživa a svoju tradíciu, takže nedá sa povedať, že kde to vlastne pramení. Je to v podstate národ, ktorý je a ktorý má tieto zakorenené veci, že tam sa nedá asi filozofovať nad tým, že prečo. Proste, je to pre nich vlastné a je to ich kultúra, ktorou sú známi. Keď by som to mala tak akože rozviesť, v podstate Rómovia tú svoju tradíciu si zachovávajú stále, tak ako aj my máme svoje ľudové tradície, ktorých je pomenej, takisto aj Rómovia už tie tradície

si zachovávajú pomenej, pretože ten ich kočovnícky život sa im zobral, takže sa snažia prispôbovať a integrovať, ale tá ich vlastná kultúra, ktoré sú tie tance a tancovanie okolo ohňa, veď to poznáme odjakživa a boli tým známi, takže to sú proste oni a naozaj sa nedá špecifikovať, že prečo, alebo odkiaľ to vzniklo, takže..."

Je to taký ich charakteristický odtlačok, by sa dalo povedať, prsta. Práve v tejto týždeň sme si pripomínali, alebo, vôbec, ešte aj pripomíname, aj konkrétne u nás, v Banskej Bystrici, na námestí si tento deň pripomíname - Medzinárodný deň Rómov. Na mnohých miestach Slovenska sa konali aj tento týždeň viaceré kultúrne podujatia, organizované samotnými Rómami. Odkedy vlastne rómska komunita oslavuje tento deň a kde vôbec vznikla táto myšlienka?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Medzinárodný deň Rómov pripadá na 8. apríla a tento deň si Rómovia pripomínajú ako pamätný deň na počesť prvého celosvetového stretnutia Rómov. Rómovia sa zišli zo 14 krajín, a to bolo v dňoch 8. až 12. apríla v roku 1971. Bolo to v Orpingrone pri Londýne a účastníci tohto stretnutia založili prvú rómsku organizáciu IRU - Medzinárodnú rómsku úniu, no a, tam v podstate požiadali alebo resp. odmietli označenie, slovo cigáň a povedali, alebo resp. požiadali, aby sa menovali ako Rómovia, pretože cigáni, to slovo sa používalo za hanebné. Vlastne vtedy sa prihlásili, aj na tomto združení sa prihlásili Rómovia aj ku krajine svojho pôvodu, čo bola India a tam vznikla aj rómska hymna a rómska vlajka."

Inak, ako tá vlajka vyzerá?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Rómska vlajka vlastne charakterizuje také tie základné črty rómskeho etnika. Pozostáva z dvoch pruhov - je to zelený, čo vlastne symbolizuje prírodu a spätosť Rómov s prírodou, preto je aj naspodu, a potom horný pruh je modrý, čo znamená obloha. Čiže, vlastne sú to dve farby, ktoré charakterizujú aj takú tú živelnosť, voľnosť tých Rómov, že sa odjakživa pohybovali v prírode, no a, uprostred je červené vozové koleso so 16 hrotmi."

Takže to chce vlastne nejak poukázať na ten kočovný život.

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Áno, presne tak. No a, ešte keď sme pri tej vlajke, tak ešte hymnu spomeniem, no a, medzinárodnou rómskou hymnou sa stala Gelem, gelem - to znamená išli sme, išli sme a slová napísal známy juhoslovanský Róm Jarko Jovanovič." Oni sa dávajú aj tie slová nejak do reči národa, v ktorom Rómovia žijú, alebo sa spieva vždy len po rómsky?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Vždy len po rómsky, dokonca ja som na tento Medzinárodný deň Rómov bola v Čate, kde nás pozvalo rómske združenie Romanoker a spievali tam deti a hrali zo ZUŠ a medzi nimi boli aj bieli, aj Rómovia a spievali to po rómsky, takže bol to pre mňa taký dosť silný zážitok, že teda aj bieli, biele deti, bolo to úplne úžasné, že vlastne takto sa integrovali a spievali rómsku hymnu."

Až mám normálne chuť vás vyzvať, aby ste nám ju zaspievali, lebo myslím, že my ju nepočujeme často. Inak, kde táto rómska hymna môže odznieť? Kde ju môžu ľudia počuť? Na nejakých akciách rómskych býva?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Áno, áno, býva na akciách, na rôznych významných podujatiach, na Úrade vlády, ak teda oslavujú alebo teda si ich chcú niečím poctiť."

Vy ste celkom tak jednoznačne odmietli ten spev. Ako, chcete tvrdiť, že neviete spievať?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Nie, ja neviem spievať."

Vážne neviete spievať?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Nie."

Tak zrejme viete potom hrať na niečom, nie?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "No, hrať viem na klavíri, aj tancovať ešte viem, ale spievať nie."

Dobre. Takže, ak som to správne zachytil, tak v podstate tam uzákonili si vlastnú hymnu, vlajku, odmietli názov cigáň, ale, chcel som vedieť, vôbec, toto je to hlavné posolstvo Medzinárodného dňa Rómov, možno nejaké spomienkové slávnosti, alebo má to aj nejaký iný podtext?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Je to v podstate aj poukazovať na Rómov, alebo pripomenúť si, že tak ako majú sviatok, Deň detí napríklad, ja to tak z laického hľadiska poviem, tak tak si pripomenúť vlastne, že áno, je Deň Rómov a prečo by, resp. pripomenúť si, kedy sa založila nejaká prvá veľká rómska organizácia, resp. únia a aj Rómovia si chcú takto pripomenúť, kedy vznikla ich hymna, ich vlajka..."

Čo to vlastne znamená Róm po rómsky? Má to nejaký svoj preklad toto slovo?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "No, teraz ste ma zaskočili.. Určite má, ale..."

Ja vám pomôžem, lebo ja som si našiel, že údajne to vraj znamená človek alebo muž, tak neviem, či to môže byť.

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Môže byť, áno, z indického slova, áno, ale ak by ste sa pýtali, že teda, že presne, že či to má nejaký, akože, iný podtext alebo podtón, tak to vám naozaj neviem povedať."

Môžeme sa kľudne dohodnúť na tom človeku. Ja som ešte možno chcel vás nasmerovať na to, že či slúži ten medzinárodný deň aj na možno nejaké búranie bariér a tých predsudkov, ktoré v spoločnosti sú.

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Určite, v podstate prvý na to poukázal, na tento Medzinárodný deň Rómov v roku 2000 pápež Ján Pavol II., ktorý vyzval veriacich, aby Rómom prejavovali väčšiu úctu a vlastne Ján Pavol II. to začal tým, aby sa začali, nieže začal, ale teda poukázal aj na tie predsudky týmto spôsobom, ktoré sú voči rómskej komunite. Pridal sa k nemu neskôr aj švédsky arcibiskup s tým, že to bolo nejak rok na to a kráčal v jeho šľapajach a ospravedlnil sa dokonca verejne Rómom za to, čo sa im v minulosti urobilo, takže je to aj taký deň, ktorý by sa mal pripomínať, že áno, sú tu tie predsudky obidvoch strán, takže určite to má svoje opodstatnenie, tento deň."

Rómovia

(Rádio Lumen, 13:00; Zaostrené; 12/04/2008; Boris Koróni)

MODERÁTOR: Boris Koróni

HOSTĽ: Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum

Tak, neviem, či sa neuveriteľné stalo skutočnosťou, ale pani Čierna je v štúdiu, čo ma veľmi teší.

Prijemný dobrý deň, lebo som oveľa radšej teraz, keď už vás aj vidím, a teda, je sa na čo pozerieť.

Čo je to vlastne za program tie Divé maky?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Takže, program Divé maky sa zaoberá vyhľadávaním rómskych talentov detí zo sociálne slabšieho prostredia. Ide o prestížny štipendijný program, ktorý vyhľadáva tieto deti a vyhľadáva im darcov, ktorí podporujú deti minimálne na 1 školský rok. Program vznikol v roku 2005 pod občianskym združením Pro Donum a v pilotnom programe autorka programu Vladka Dolníková a programová riaditeľka Barborka Kohútiková ešte nemali nejakú špecifickú víziu alebo vôbec nepredpokladali, že tento program nadobudne takéto obrátky a sa veľmi rýchlo rozšíril v podstate po celom Slovensku. Momentálne máme 53 detí v programe naozaj z celého Slovenska a z každého kraja a máme deti vo veku od 6 až do 18 rokov, ale do programu samotného sa môžu prihlásiť deti od 6 do 16 rokov, no a vízia tohto programu je, že podporovať tieto deti až do skončenia vysokoškolského štúdia. V podstate preto sa to nazýva aj štipendijný alebo resp. vzdelanostný program, pretože si myslíme, aj teda väčšina odborníkov si myslí, že práve tá vzdelanosť je taká najdôležitejšia, takým dôležitým merítkom, aby vlastne posunulo tú rómsku inteligenciu a vychovávalo rómsku inteligenciu."

Kde ste sa inšpirovali týmto nápadom?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Ja nie. Ako som spomínala, bola to autorka programu Vladka Dolníková, ktorá už vyše 10 rokov sa zaoberá rómskou problematikou. Je v tom naozaj veľký odborník a navštívila kopu osád po celom Slovensku a zaoberala sa touto problematikou. U nej vznikol ten nápad a skrsla tá myšlienka, že ako vlastne podporiť a integrovať rómsku komunitu, no a, základ je v tom vzdelaní, takže podchytiť tieto mladé talenty, pretože deti sú nielen v rómskej komunite ale vo všeobecnosti deti sú vlastne tie, ktoré máme vychovávať k tomu, aby tá generácia rástla a predávala si skúsenosti, takže práve deti v rómskej komunite sú tie, ktoré môžeme podchytiť a vychovať z nich rómsku inteligenciu."

Ako vyzerá ten výber detí? Kto ich vyhľadáva v tej spoločnosti?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Máme talentové skúšky, kde je odborná komisia, zložená z umelcov a z pedagógov, prípadne psychologička, ktorí vlastne si preskúšajú tieto deti, aký majú talent. Sú to naozaj odborníci, ktorí vedia posúdiť, či dieťa je talentované, alebo nie je a do akej miery, takže na základe týchto talentových skúšok, psychologických testov a to sú, to je také to prvé kolo a potom nasleduje návšteva rodín, aby sme zistili, že naozaj tie deti pochádzajú zo sociálne slabšieho prostredia. Deti sa vyberú, urobí sa im v podstate taký profil, že z akej oblasti, v akej oblasti vynikajú, koľko majú rokov, z akej rodiny pochádzajú, vytvorí sa im rozpočet, ktorý je šitý na mieru pre každé dieťa individuálne. To znamená, že keď má niekto 6 rokov a navštevuje ZUŠ, ktorú má dva kroky od domu, tak bude mať úplne iný rozpočet, ako niekto, kto navštevuje konzervatórium v Košiciach a býva v Rimavskej Sobote a musí každý týždeň dochádzať, prípadne potrebuje ešte nejaký notový materiál alebo starať sa o hudobný

nástroj, takže tie rozpočty sú naozaj veľmi individuálne. Je to tých 10 tisíc na jeden školský rok, až po 40 tisíc na jeden školský rok. To už je taký ten najväčší talent."

A, čo keď ide o nerómske dieťa zo sociálne slabšieho prostredia? Nemá šancu?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Nie. Nie, nie."

Tam je to striktné.

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Áno, tam je to striktné, len musí mať rómsky pôvod. Máme deti, ktoré majú jedného rodiča Róma a druhého neróma, prípadne majú starých rodičov Rómov, čiže tie rómske korene tam musia byť a v podstate je to program, ktorý sa zaoberá rómskou problematikou, takže.."

No, dobre a na začiatku musia tie deti poslať nejaký...

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Formulár vyplnený, ktorý môžu si stiahnuť na našej web stránke, prípadne nám môžu zavolať, my im ho pošleme, čiže vyplnia prihlasovací formulár, pošlú svoju ukážku vo svojom talente, napíšu si krátky profil o sebe..."

Čiže, na začiatku musí byť tá angažovanosť toho samotného dieťaťa. Nie je to tak, že vy chodíte niekde po, ja neviem, po osobitných školách, alebo, neviem, či to ešte vôbec aj existuje, tie osobitné školy, špeciálne, že chodíte po nich a vyberáte deti. Čiže, oni sami musia na začiatku prejaviť.

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Presne tak. Je to o tom, že vlastne v prvom roku samozrejme, že sme oslovili základné školy, oslovili sme miestne úrady, atď., kde sme informovali o tomto programe, že takýto program je, no a, oni už vlastne mali, spolupracovali alebo poznali rómske deti na tých základných školách a teda poslali tieto prihlášky. Ja by som tu inak veľmi vyzdvihla učiteľky ZŠ, s ktorými spolupracujeme, že oni naozaj tú starostlivosť o tieto rómske deti, to by ste neverili, to je úplne úžasné ako sa oni o nich starajú, pretože tam komunikácia s rodičmi niekedy je nemožná, takže naozaj tie učiteľky samotné niekedy posielajú tieto prihlášky za tieto deti, pretože chcú a vidia, že to dieťa je napríklad talentované, ale tí rodičia sa o neho nestarajú, takže oni pošlú tie prihlášky a je to úplne úžasné, keď to vidíte, že tie učiteľky by sa išli rozdať."

Takže pre všetky učiteľky, ktoré teraz počúvajú, ak majú v triede talentované rómske dieťa, tak rýchlo napísať prihlášku a poslať vám? Či ako?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Áno, ale momentálne my sme už pre školský rok 2008/2009 mali už talentové skúšky, resp. prvé kolo už sme mali."

To je tých 53 detí, čo ste spomínali?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Nie. To už je zapojených, ale teraz je ďalšie... Takto. 53 detí sme vybrali pre školský rok 2007/2008, ale od septembra začína nám nový školský rok, takže do toho školského roku budeme, prijmeme ďalšie deti. Ale predpokladáme, že chceme sa zmestiť do nejakých, že 60 detí, lebo ide nám hlavne o tú kvalitu a nie o kvantitu. Lebo o tie deti sa naozaj že treba starať. Ešte by som sa vrátila k tomu nášmu teda programu. O tieto naše deti sa stará 6 tútorov, ktorých pozdravujem..."

Dobrý deň.

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "6 tútorov, ktorých máme po celom Slovensku a každý tútor má na starosti 6 až 7 detí. Každý mesiac alebo resp. aj dvakrát mesačne chodia do tých rodín a monitorujú to prostredie, v akom sa nachádzajú, či pravidelne chodia na financované aktivity, či chodia pravidelne do školy, kupujú im oblečenia a v podstate taktok sa starajú o tieto deti, pretože aj v tom programe sú určité pravidlá, ktoré tie deti musia dodržiavať, takže títo tútori pravidelne monitorujú, odovzdávajú nám tieto informácie, aj my sa s tútorami vždy na začiatku školského roka stretávame, hodnotíme prácu aj medzi nami s tútorami, tútori medzi rodičmi, telefonujú si s rodinami minimálne raz do týždňa, takže riešia všetky aj problémy, ktoré majú tieto rodiny, prípadne deti, ak sa naskytne nejaký problém, takže neni to tak, že máme 53 detí po celom Slovensku a my teda ich nevidíme."

To ma presne zaujímalo, že keďže oni vychádzajú z toho prostredia, z akého vychádzajú, že veľakrát tam možno ani zo strany rodičov nie je záujem, takže či je to kontrolované niekym.

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Áno. Práve týmito tútorami to je kontrolované a týchto 6 tútorov, v podstate všetci až na jednu sú Rómovia, pričom aj tá jedna naša tútorica má manžela Róma, takže poznajú tie problémy, vedia ako komunikovať, hlavne s tými rodičmi. Takže, toto bolo pre nás tiež dôležité, aby títo tútori mali buď skúsenosti v rómskej problematike, alebo boli Rómovia, lebo niekedy je to naozaj ťažké komunikovať..."

Čiže, tam to nie je také striktné dané pri tútoroch, že nemusia byť čiste len Rómovia, môžu, stačí, keď majú skúsenosti. Nie je to ako s tými deťmi, že? Ale zase, keď sú Rómovia, tak majú aj tie deti lepšiu dôveru k nim, predpokladám.

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Áno, presne tak."

Rómovia

(Rádio Lumen, 13:00; Zaostreň: 12/04/2008; Boris Koróni)

MODERÁTOR: Boris Koróni

HOSTĽ: Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum

Ako je to s darcami? Kto sa môže stať darcom? Alebo, aký je tam postup, proces toho?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Darcom sa môže stať hocikto. Máme rôznych darcov. Je to od významných osobností, cez firmy až po vlastne súkromné osoby a kamarátov a ľudí ako sme my. Je to naozaj široká paleta týchto darcov. Darcovia v podstate si na našej web stránke pozrú profily týchto detí, pozrú si ich rozpočty, ktoré sú ku každému dieťaťu na stiahnutie a k dispozícii na našej web stránke a rozhodnú sa, pre ktoré dieťa, ktoré dieťa chcú podporovať. Tá podpora je minimálne na 1 školský rok, čiže od septembra do júna, pošlú prihlasovací formulár, ktorý je tiež na stiahnutie na našej web stránke alebo prípadne niektorí zavolajú, podpíše sa s nimi darovacia zmluva a od tej doby, resp. od poslania peňazí, ktoré sa posielajú na účet s variabilným symbolom špecifickým pre každé dieťa. Môže sa poslať v jednej splátke hneď na začiatku školského roka alebo na dve splátky. Darca sa stáva oficiálnym darcom dieťaťa. Darca môže byť anonymný a neanonymný. Anonymný nevie ani dieťa ani kto ho podporuje, vieme to len my. Neanonymný - dieťa vie, o koho ide, ale my nemáme právo dať dieťaťu ani rodine kontakt na tohto darcu. Darca ako prvý kontaktuje rodinu a dieťa. Vytvorili sa aj veľmi pekné vzťahy darcov s deťmi a s rodinami, napríklad je to Lucia Hanblovičová s Anetkou Kováčovou, ktoré naozaj sa stali veľmi dôverné kamarátky. Lucia ich pozýva na rôzne akcie, celú rodinu, chodí ich pravidelne navštevovať, potom Zuzka Tkáčiková s našou Dominikou Ferkovou. Taktiež máme Marek Kopanica, ktorý podporuje zápasníka nášho Martina Horvátha, tak taktiež sa stretávajú, píšú si esemesky si píšú, takže..."

Ako je to splácanie ustanovené?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Je to tak dané, že dieťa má ten rozpočet stanovený, napríklad tých 10 tisíc korún na jeden školský rok a darca to pošle buď v jednej splátke, alebo v dvoch splátkach v 1. polroku a v 2. polroku. Všetky tie peniaze sú využité na podporu toho dieťaťa, na tie financované aktivity, ani koruna nejde na program a administráciu programu ako takého."

poslucháč: "Dobrý deň prajem. Za ministrovania pána Fronca na východnom Slovensku zriadili školu pre Rómov a čuduj sa svete dali vyučovací jazyk maďarský a rómsky. Prečo nedali štátny jazyk? Či o tom panie Čierna vie niečo."

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Viem. Ja si myslím, že to bolo dobré, že sa učili v rómčine a v maďarčine, pretože mnoho rómskych detí rómčinu nevie a je to podľa mňa veľká chyba, pretože sa im odoberá a pritom je to vlastný národ, ktorý svoj jazyk musí mať, musí poznať."

Každé dieťa môže mať iba jedného darcu, alebo sa môžu aj viacerí vyskladať na to jeho, na čo tie peniaze potrebuje?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Môžu sa vyskladať. Máme napríklad zamestnancov jednej firmy, ktorí sa spojili a podporujú jedno naše dieťa."

A ako oni odkontrolujú tie peniaze, kam ony idú?

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Rodičia ani dieťa nikdy nedostane na ruku ani korunu. Nikdy. Vždy to je vo forme preplácania výdavkov, to znamená, že rodičia si to zaplatia sami a pošlú nám bločky alebo je to priamo platené školám, do kultúrnych centier alebo priamo učiteľom, takže toto máme odkontrolovateľné a darcom vždy na konci školského roka posielame také vyúčtovanie, že na čo sa tie peniaze použili. My máme všetky doklady, všetky bloky od toho, takže administrujeme a financujeme v podstate od nás a darcom je to pravidelne vyúčtované a vidia, koľko sa minulo, koľko sa neminulo. Stáva sa, že na konci školského roka nejaké peniaze sa neminú, potom sa to posunie do toho ďalšieho školského roka, takže tieto financie sú absolútne odkontrolovateľné, čiže hocikto, kto nám príde kedykoľvek, my mu vieme všetko zdokladovať."

Čo v prípade, keď niekto chce byť neanonymný a tam sa zrejme potom aj stretávajú s tými deťmi.

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky OZ Pro Donum: "Je to forma individuálneho darcovstva - adopcia na diaľku. Buď požiadajú nás a my im sprostredkujeme to stretnutie, alebo oni sami si vypýtajú adresu aj kontakt a idú za tým dieťaťom, alebo prostredníctvom našich aktivít. Napríklad v tomto roku to bol jarný workshop, ktorý sme mali v apríli, potom je to pravidelná letná akadémia - je to taký menší letný tábor a potom máme jesenný workshop na jeseň. Tento jarný a jesenný workshop a letná akadémia v tomto roku predchádzajú nášmu jednému veľkému koncertu,

ktorý budeme organizovať v tomto roku. Jarný workshop viedla naša umelecká patrónka, známa rómska speváčka Ida Kelerová, s ktorou sme rozbehli spoluprácu tento rok hlavne kvôli spomínanému koncertu, ktorý budeme robiť s deťmi. Je to prvý náš koncert. Samozrejme, vízia je taká, aby sme tých koncertov mali viac, no a pani Ida Kelerová sa podujala, že nám povedie umelecky naše deti a pripraví ich na tento koncert. Robila s deťmi 4 dni veľmi intenzívne. Prečo sme si vybrali pani Kelerovú? Bolo to preto, že má veľké skúsenosti v tejto oblasti s prácou s rómskymi deťmi. Robí to už od nejakého roku 2003 pravidelne. Ona má takú špeciálnu metódu učenia spevu. Ona síce tvrdí, že každý vie spievať, ale aby si zase nemysleli poslucháči, že keď každý vie spievať, že naše deti nevedia spievať a preto ich učila. To určite nie. Ale ona vie takou tou pozitívnou energiou alebo z hĺbky duše dostať z toho človeka ten spev, tú emóciu, tú energiu, ktorú deti vedia vložiť do tej hudby."

Mladý virtuóz sa teší zo vzácnych huslí

(Pravda; 15/04/2008; s.: 13; sp)

BRATISLAVA (sp) - Husle vraj dokážu najpresnejšie vyjadriť stav duše. Vedia byť pokojné aj hlasno kričať, vyznať lásku, poplakať si, zasmiať sa, ba aj roztancovať telo. Najmä keď sa ich chopia ruky zázračného dieťaťa. Akým je bezpochyby aj 14-ročný Karol Daniš zo Serede.

"Na husliach hrá od štyroch rokov. Už päťročného ho ako mimoriadny talent prijali na bratislavské konzervatórium," hovorí Karolov hrdý otec, ktorý však veľmi dobre chápe, že synove schopnosti treba ďalej usilovne rozvíjať pod odborným vedením.

Mladý hudobný génus denne cvičí štyri až päť hodín. Popri štúdiu na konzervatóriu ešte stále navštevuje aj seredskú základnú školu. Má staršieho brata Norberta, šikovného klaviristu. "Naším chlapcom sme hudbu nikdy nevnucovali. Len sme im umožnili otvoriť jej svoje srdce," opäť pridá otec, sám učiteľ hry na bicích. Obom potomkom by spolu s manželkou dali na svete posledné, nepatria však k nijakým boháčom. Žijú skromne v trojizbovom paneláku, peňazí nazvyš v rodine niet. Aj preto si Karol niekoľko rokov musel vystačiť s požičaným nástrojom.

"Nedávno sa mi však konečne splnil veľký sen - mať vlastné majstrovské husle," zdôrazní inak málovravný chlapec. Vďačiť za ne môže Divým makom, čiže programu občianskeho združenia Pro Donum, zameraného na pomoc a podporu talentovaných rómskych detí zo sociálne slabších rodín. "Venoval mu ich istý náš darca z Bratislavy," priblíži koordinátorka programu Lucia Čierna. Karolove husličky sú jedinečným dielom Otakara Špidlena, člena slávneho českého husliarskeho rodu, na ktorého nástrojoch hrávali aj Jan Kubelík či David Oistrach. "Majú už 66 rokov, majster Špidlen ich vyrobil ako 22-ročný, presne podľa vzoru Stradivariho, z prvotriedneho ebenu a javora," opisuje Lucia Čierna. Rovnaký sponzor podľa nej už druhý školský rok platí aj Karolovo finančne náročné štúdium, hradí mu cestovné, bytové náklady a ďalšie výdavky spojené s účasťou na súťažiach. "Jednoducho verí, že husle sa ocitli v správnych rukách," doplní Čierna.

Karolovým životným cieľom je vyštudovať nielen konzervatórium, ale aj Vysokú školu múzických umení. "Potom by som chcel koncertovať na pódiumoch, doma aj zahraničí," načrtne ďalšie plány. Už teraz sa však môže pochváliť viacerými skvelými úspechmi. Azda najväčší zatiaľ dosiahol vlni v októbri, keď zvíťazil v prestížnej medzinárodnej súťaži Loisa Spohra v nemeckom Weimare. Pred dvoma týždňami odskúšal Karol Daniš svoje husle na koncerte so Symfonickým orchestrom Slovenského rozhlasu. Čoskoro ho čakajú ďalšie náročné vystúpenia, napríklad s Brnianskou štátnou filharmóniou a Filharmóniou Bohuslava Martinú na Medzinárodnom festivale Talentinum v Zlíne. A ukazujú sa aj iné zaujímavé príležitosti, ktoré však zatiaľ nechce zakríknuť. Husle mu otvorili nové obzory, preto z nich má dvojnásobnú radosť: "Skladby na nich nádherne vyznejú. Aj tá moja najobľúbenejšia, Variácie od Henryka Wieniawského," vyznáva sa nádejný husľový virtuóz.

Mladý husľový virtuóz zo Serede dostal vzácny dar

(Regina BB, 18:00; Žurnál Rádia Regina; 15/04/2008; Martina Gabčová)

Mimoriadne talentovaný huslista z programu Divé maky, ktorý podporuje talentované rómske deti, dostal vzácne husle. 15-ročného Karola Daniša zo Serede prijali v 5 rokoch na bratislavské Konzervatórium. Husľový virtuóz už získal niekoľko významných ocenení. K úplnej spokojnosti mu chýbali iba kvalitné husle, lebo doteraz hrával na požičaných.

Karol Daniš, 15-ročný husľový virtuóz, Sered': „Splnil sa mi sen, že mám vlastné husle. Tak má to oveľa lepší zvuk ako tie predtým, čo som mal husle a teraz sa mi na ne lepšie môže hrať. Teraz čo

cvičím od Pablo de Sarasate Carmen fantáziu, potom cvičím od Čajkovského Melódiu, od ... Koncert A-mol. Chcel by som ešte koncertovať po svete a ešte vyhrať veľa súťaží.“

Odkedy má Karol nové husle, cvičí intenzívnejšie a s oveľa väčšou radosťou? To sa už pýtam Karolovej mamy pani Beáty.

Beáta Danišová, matka: „No tak áno, teší sa, že má nové husle, cvičí tie 4 hodinky za deň, potom sa ide učiť a tak dokola.“

Husle daroval 15-ročnému Karolovi Danišovi Bratislavčan Ján Kováčik, ktorý mladého virtuóza podporuje v rámci programu Divé maky a že ide o unikátny a vzácny dar, potvrdila aj koordinátorka programu Lucia Čierna.

Lucia Čierna, koordinátorka programu Divé maky: „Je to majstrovským dielom samotného Otakara Špidlena, ktorý husle vyrobil vo svojich 22 rokoch podľa vzoru Stradivariho, sú unikátne i tým, že sú iba jedny. Pán Kováčik ako sám nám skonštatoval na otázku, že prečo teda sa rozhodol darovať takéto vzácne husle, tak povedal, že on vie, že tie husle sú v dobrých rukách.“

Okrem Karola v programe Divé maky je ďalších 52 talentovaných detí. Program funguje na individuálnom darcovstve. Z darcu sa stáva adoptívny rodič, ktorý finančne podporuje štúdium a talent vybraného dieťaťa. Deti vyberajú formou talentových skúšok. Tento rok už do druhého kola postúpilo 13 detí. Definitívne sa o nových členoch programu rozhodne v júli.

Tehetséges Mákvirágok

(Új Szó; 16/04/2008; ÚJ SZÓ-INFORMÁCIÓ)

Nagysallói, löki, kürti, ipolyviski és csatai fiatalokat segít a tavalyi iskolaévben indult program Csata. Nyitra megyéből nyolc roma tizenéves fiatal vesz részt a pozsonyi székhelyű Pro Donum polgári társulás egész országra kiterjedő Mákvirágok (Divé maky) programjában.

ÚJ SZÓ-INFORMÁCIÓ

A rossz szociális helyzetben élő cigány fiatalok tehetséggondozását célzó program másfél éve kezdődött, az ötletgazda Vladislava Dolníková, a 2003-ban alakult, filantrópia fejlesztésre szakosodott civil szervezet igazgatótanácsának elnöke.

A Mákvirágok egy átlátható támogatási rendszer, melyben konkrét ajándékozók segítik egy-egy tehetséges fiatal fejlődését, továbbképzését. Tulajdonképpen pótszülővé válik a támogató, legalább egy évre vállalja, hogy felkarolja a gyereket.

A csatai Romane Jíle polgári társulás a Romák Nemzetközi Világnapja alkalmából szervezett április nyolcadiki rendezvényén bemutatta a programba bekapcsolódó fiatalokat. A Romano kher cigány közösségi házba ellátogatott Lucia Čierna és Gabriela Binderová, a Pro Donum polgári társulás két munkatársa is. Babindák István, a program nyitra megyei koordinátora szerint hatalmas lehetőség ez a program, hiszen a térségből mind a nyolc tehetség mindkét szülője munkanélküli, tehát a tehetséggondozással járó jelentős költségeket képtelen lenne állni a család. „Sajnos kevesen tudnak erről, ezúton is buzdítani szeretném az iskolákat, a szülőket, jelentkezzenek, hiszen a szegény sorban élő tehetséges énekeseknek, zenészeknek, képzőművészeknek, táncosoknak, sportolóknak, vagy azoknak a kitűnő tanulóknak, akik plusz órákat akarnak venni, nagy lehetőség ez.” – hangsúlyozta Babindák. Nyitra megyében tavaly hat fiatal kezdett, támogatásuk idén is folytatódik, és további két gyerek csatlakozott. A feltételek szigorúak, a civil szervezet dönti el, bekerül-e a rendszerbe a jelentkező. A megyei koordinátor elküldi az adatokat a pozsonyi központba, a Pro Donum munkatársai ellátogatnak a családhoz, az adott művészeti vagy más területet felügyelő szakember is véleményt nyilvánít. Elkészül az egy iskolaévre szóló költségvetés, amely gyerekenként 20–40 ezer korona, ebbe a művészeti iskola költségei, az utazás költségei a gyerek, esetlegesen egy kísérő számára, vagy magántanárok fizetése tartozik bele. A polgári társulás honlapján bemutatja a fiatal tehetséget, ezek után jelentkezhet az a közéleti személyiség, művész, politikus vagy magánszemély, aki vállalja a „gyámságot” a gyerek felett. Név nélkül is lehet segíteni, s az adott költségek mellett mindenki plusz ajándékokkal is segítheti a fiatalokat. A megyei koordinátor havonta két-három alkalommal is felkeresi a családot, de telefonon is tartja a kapcsolatot a gyerekekkel, a szülővel, a tanárokkal. Havonta jelentést ír a fiatal fejlődéséről, nyomon követi a tanulmányi eredményeit, milyen ve senyeken vesz részt, hogyan alakul a család szociális helyzete.

A 15 éves kürti Kuruc Pál tehetséges hegedűs, karácsonyi ajándékként egy kitűnő, 35 ezer korona értékű hangszer kapott. A pozsonyi konzervatóriumba szeretne felvételizni. A 12 éves löki énekest, Eva Šarkoziovát Monika Beňová-Flašíková, a Smer-SD európa parlamenti képviselője támogatja. A nagysallói Kovács Anett például Lucia Hablovičová szépségkirálynő segíti. A 15 éves lány sikeresen felvételizett a prágai konzervatórium könnyűzenei ének szakára, a költségeket segítője állja tanulmányai ideje alatt. Már egy éve részese a programnak a löki Kováč Marek, aki kitűnően táncol, és az ipolyviski Kováč lányok – Marcela szintén remek táncos, Mária pedig gyönyörűen rajzol. Idén a

megyéből újabb két fiatal tehetség csatlakozott, a 11 éves csatai ifjabb Babindák István klarinéton játszik, a 15 éves nagysallói Kováč Monika pedig képzőművészettel foglalkozik, és focizik. (fm)
53 roma gyerek képezheti magát

A Mákvirágok program két évfolyamában jelenleg 53 gyermek képezheti magát az ország mind a nyolc megyéjéből. A 2006/2007-es tanévben 31 diákkal indult a tehetséggondozás, 2007/2008-ban pedig 22-en csatlakoztak. Legtöbben az eperjesi kerületben használták ki a lehetőséget, az első évben tizenheten, másodsorra pedig még öt gyereket választottak ki. A legkevesebben – egy-egy fiatal – a pozsonyi, a zsolnai és a trencsényi kerületből jelentkeztek. Besztercebánya környékéről tavaly hatan, idén pedig tízen kaptak esélyt. (fm)

NADÁCIA TATRA BANKY (Inzercia)

(www.eTrend.sk; 17/04/2008; pr-cl)

Prestížna filantropická inštitúcia prinášajúca inšpiratívne okamihy a atraktívne príležitosti na zvyšovanie kvality vzdelania

[17.4.2008, PR]

Hlavnou ambíciou Nadácie Tatra banky je zvyšovať úroveň vzdelávania a poskytovať priestor najlepším, aby sa mohli dostať ešte ďalej. Aktivity našej nadácie sa okrem vzdelávania sústreďujú aj na oblasť podpory umenia a obnovy kultúrnych pamiatok. Nové príležitosti a dobré vzdelanie nás posúvajú ďalej, sú dôležité pre všetkých, ktorí chcú v niečom vyniknúť. Radi vám budeme tieto príležitosti vytvárať, aby ste stále mali šancu naučiť sa viac a lepšie. Nie je to jednoduchá cesta, ale veríme, že keď človek pomáha cieľene a s rozumom, má to vždy silnejší motív aj väčší zmysel.

PROGRAMY A GRANTY NADÁCIE Tatra banky

Prostredníctvom programov a grantov našej nadácie prinášame nové inšpiratívne stretnutia s výnimočnými ľuďmi, podporujeme najlepších študentov a vytvárame atraktívne príležitosti na zvyšovanie kvality vzdelania.

1. OSOBNOSTI OSOBNÉ

Nobel Prize Lecture Series

Krátkodobé stáže zahraničných profesorov

Fulbright Alumni Club

Konferencia najlepších slovenských ekonómov žijúcich v zahraničí

2. VZDELÁVANIE NA ÚROVNI

SME v škole

Súťaž Najlepší učiteľ fakulty

Supertrieda

Debarierizácia univerzít

3. LEPŠIE ŠANCE

Divé maky, Detský domov Pohoda

4. GRANTY

Grantový program Vedieť viac

Grantový program Študenti do sveta

Grantový program Podpora kvality vzdelávania na vybraných VŠ

5. CENY NADÁCIE TATRA BANKY

Ceny Nadácie Tatra banky za umenie

Ceny Nadácie Tatra banky za Najlepší študentský business plán

Ceny Nadácie Tatra banky za Najlepšiu diplomovú prácu

6. PROGRAM PARTNERSTVÁ V REGIÓNOCH

7. PROGRAM POMÔŽEME

8. ZAMESTNANECKÝ PROGRAM DOBRÉ SRDCE

Predstavujeme Základnú umeleckú školu v Leviciach

(Nitrianske noviny - Týždeň na Pohroní; 16/2008; 21/04/2008; s.: 10; Redakcia)

V školskom roku 2007/2008 píše svoju históriu po 56-krát. Základná umelecká škola v Leviciach je zriadená ako rozpočtová organizácia s právnou subjektivitou s účinnosťou od roku 2002, jej zriaďovateľom je Mesto Levice. Riaditeľkou je Darina Tóthová.

V tomto školskom roku v škole študuje 544 žiakov, a to v štyroch odboroch: hudobný, výtvarný, tanečný a literárno-dramatický.

V hudobnom odbore sa žiaci pripravujú hrou na klavíri, akordeóne, keyboarde, organe, husliach, gitare, zobcovej flaute, saxofóne, bicie a v speve. Ďalej sa vyučujú predmety hudobná náuka, hra z listu, štvorročná a komorná hra, tanečná a džezová skupina, hlasová výchova a komorný spev. Škola poskytuje hudobné vzdelanie, rozvíja hudobné nadanie a pripravuje talentovaných žiakov na stredné a vysoké školy umeleckého a pedagogického smeru. Obsahom štúdia tanečného odboru je tanečná príprava, klasický tanec, ľudový tanec, kreatívny tanec, džezový tanec a tanečná prax. Na druhom stupni pribúda predmet dejiny tanca. Brány tanečného odboru každoročne opúšťajú desiatky absolventov, ktorí sa naďalej venujú tancu profesionálne alebo amatérsky. Vo výtvarnom odbore sa vyučuje formou skupinového vyučovania. Prípravné štúdium navštevujú žiaci od 5 rokov. Vyučovanie je orientované od materiálno-technického experimentovania cez štúdie k samostatnej tvorbe a k príprave profesionálneho výtvarníctva. Základné výučbové predmety sú kresba, maľba, grafika, dekoratívne činnosti, modelovanie a práce s materiálom. Literárno-dramatický odbor sa zameriava na dramatické, pohybové, rečové, prednesové, tvorivé činnosti a hry s rekvizitou. V dramatickom a slovesnom oddelení sa vyučuje dramatická tvorba, dramatická slovesnosť, pohyb, prednes a práce v súbore.

Škola spolupracuje s viacerými organizáciami, cieľom je pokračovanie v spolupráci so Špeciálnou základnou školou internátnou v Leviciach, ktorej poskytuje bezplatné vzdelávanie vybraným deťom podľa schopností. Vďaka činnosti základnej umeleckej školy a Občianskeho združenia PRO DONUM študujú v hudobnom odbore talentované rómske deti zo sociálne slabých rodín. (ZUŠ)

POZVÁNKA

Prijímacie pohovory sa uskutočnia 21. - 25. apríla v čase od 14. do 17. hodiny. Druhé kolo prijímacích pohovorov sa bude konať v dňoch 3. - 5. júna od 15. do 17. hodiny.

Pohovory pre hudobný a literárno-dramatický odbor sa uskutočnia v priestoroch ZUŠ na Ul. F.

Engelsa 2 v Leviciach, pohovory pre výtvarný odbor v CZŠ sv. Vincenta na -Saratovskej 87 v

Leviciach a pre tanečný odbor v priestoroch Materskej školy na Ul. P. O. Hviezdoslava 20 v Leviciach.

Foto:

Výchova umením

Žiaci základnej umeleckej školy sa prezentujú na regionálnych aj celoštátnych súťažiach.

AROUND SLOVAKIA - Veľký Krtíš

(The Slovak Spectator; 16/2008; 28/04/2008; s.: 8; Jana Liptáková)

The stone won't roar for everyon

VISITORS are being attracted to the mountains around the village of Sucháň, near Veľký Krtíš, by an unusual roaring stone. The loud sound which emanates from it resounds in the surrounding valleys. But only a few people are able to get the sound from the stone, the Sme daily reported.

"Every year, more and more people come here, wanting not just to see the stone, but also to hear it. In the village, there are only three or four people remaining who are able to do it," the village's mayor, Anna Triznová, said.

Tourists are usually guided by the vice-mayor, but Janko Heveš, 10, can also "play" the stone. He says that he managed to master the trick, which others have attempted to do unsuccessfully for many hours, immediately. He tried it for the first time three years ago.

"Nobody could understand it, but I just pressed my lips against the stone, and it immediately made the sound," Janko says, adding that he has no special technique, he just uses the right position of lips and a strong breath. He likes the idea of leading tourists to the stone one day, and knows its history.

"I already went to roar for some tourists, but I have to wait a few more years," he claims.

The history of the stone still prompts many questions: it is still not clear whether it is a freak of nature, or a unique stone instrument. The stone, made of andesite, has two openings, barely noticeable, through which one can make the sound. There are several signs carved into it, which can be explained in different ways. Digits resembling 1794 could mean the year, although there was no important event in Sucháň at that time. There is a colon over the nine, a symbol used by the Turks. And it is the Turks and their invasion of the south of the present Slovakia that is mentioned most often in connection with the mysterious rock.

However, the possibility that the number on the rock could have been the mark of some sort of signalling stone has also been considered. The echo of the "roar" resounds hundreds of metres away and the stone could perhaps have been part of some unusual system of communication.

For tourists who want to try the stone themselves, detailed instructions are displayed nearby. Trumpet players should have an advantage, as the principle for making the sound is similar. But even following the instructions does not guarantee that the stone will roar.

Compiled by Jana Liptáková from press reports

P10

Romancing the stone: strange noises fill the hills around Sucháň.

photo:Sme -Ján Krošlák

Crucial find from Slovakia's oldest monastery

AROUND SLOVAKIA - Nitra

ARCHAEOLOGISTS in Nitra have made a unique find. During research in the grounds of the specialised hospital of St. Svorad-on-the-Zobor in mid-April, they found a piece of decorated Romanesque stonework dating from the 11th or 12th century, the SITA newswire wrote.

The capital comes from the Benedictine monastery of St. Hypolite which was probably founded as early as the 9th century, making it the oldest known monastery in Slovakia.

"This is the first discovery of an architectural link with the St. Hypolite monastery; until now, nothing like this had been found in this locality," Marián Samuel, head of research at the Archaeological Institute of the Slovak Academy of Sciences in Nitra, told the SITA newswire. "It is the first find of its kind; so far we have found just a few sections of masonry used in foundations."

Archaeologists also discovered a foundation furrow dating from the 11th to 12th century, which is probably the remains of a wooden construction.

Samuel notes that so far, no proper attention has been paid to the monastery, which is part of the nation's cultural heritage. Its ruins have been disintegrating over the years.

"Such an important location needs systematic archaeological research. But at the moment, we mostly do research only in places where something has been destroyed by construction," he says.

However, this situation could change. The town of Nitra has publicly declared its interest in making the monument accessible to the public. The project to make it accessible would be preceded by exploratory research, during which archaeologists would inspect the monastery over the course of two research seasons, with costs for one research season calculated at Sk500,000.

"For the sake of presentation, the examination of at least one of the monks' homes of the newer Camaldule monasteries, dating from the Baroque period, which has been preserved best, must be completed," Samuel said. Currently, the area is covered with clay. It needs to be uncovered and examined, including the basement area, which might result in interesting finds, according to Samuel. Evidence for the existence of the Monastery of St. Hypolite is provided by several written sources, the oldest remaining being the Zobor Documents dating from 1111 and 1113 AD. It was founded by Benedictine monks, probably by the 9th century. It was heavily damaged in the Hussite wars, and stopped functioning at the end of the 15th century, during the reign of King Matthias Corvinus, or Matej Korvín. At the end of the 17th century Nitra Bishop Blažej Jaklín built a new monastery for the order of Camaldules on the site of the original medieval Benedictine monastery.

Compiled by Jana Liptáková from press reports

P11

Where did the rest go?: All that remains of Slovakia's oldest monastery.

photo:SITA

Skalický trdelník is Slovakia's only protected food product

AROUND SLOVAKIA

OUT OF ALL Slovakia's food products, only the Skalický trdelník (a kind of cake) currently has protected status within the European Union (EU). But the EU is expected to decide shortly whether bryndza (a type of sheep cheese) will also be granted protection, the SITA newswire reported.

If bryndza's application succeeds, it will be added to the list of EU food products with a so-called 'protected geographical indication.'

Other EU countries have far more protected food products than Slovakia. For example, France has 156 products with this kind of protection, Italy 165 and Spain 111. Slovakia's neighbour the Czech Republic already has 12 food products with protected geographical indication.

Food products with protected name status fall into three categories: protected designation of origin (PDO), protected geographical indication (PGI), and traditional specialty guaranteed (TSG).

Zdenka Kramplová, Slovakia's agriculture minister, has called on Slovak food processing companies to be more active in applying for special status for the names of their products from Brussels. She reminded them that if they don't manage to do this by 2011, producers from other EU countries can also apply for registration of well-known traditional Slovak products.

Compiled by Jana Liptáková from press reports

Ida Kellarová prepares Roma children for big concert

AROUND SLOVAKIA - Senec

ROMA children from the Wild Poppies programme have started preparing for a major concert, which should take place in the autumn, under the leadership of well-known singer Ida Kellarová. The SITA newswire reported the plans, announced by Lucia Čierna, programme co-ordinator for the civic association ProDonum.

Ida Kellarová worked with the talented children for the first time during a four-day spring workshop at the Senec Lakes. Twenty-two children gathered at the Družba Hotel in Senec from April 3 to 6 to show off their dancing and singing talents. According to Čierna, ProDonum approached Ida Kellarová about co-operating with children from the Wild Poppies programme last year.

Working in the Czech Republic, as well as other countries, Kellarová has organised courses and workshops aimed at "opening one's heart, finding inner strength and expressing one's truth". She founded a civic association, Miret, to support the integration of the Roma minority into mainstream Czech society and was happy to co-operate with Wild Poppies.

The children too said they enjoyed working with her. They agreed it was a unique experience: "Ida is a big idol for me. She is an excellent singer, but she also has a lot of energy, she is very brisk and honest," said singer Adriana Gáborová, 16, from Fiľakovo.

Ida Kellarová will visit Slovakia twice before the autumn concert, to participate in its artistic development and work with the children who will perform in it.

Compiled by Jana Liptáková from press reports

Kulturistovi z Vojky pomáha Američan

(Pravda; 10/05/2008; s.: 24; Katarína Sedláková)

Život píše neobyčajné príbehy. Také, aké by nevymyslel ani najlepší televízny scenárista. Slováci ich sobotu čo sobotu sledujú v relácii STV Pošta pre teba. Výber najzaujímavejších ľudských príbehov vám budeme prinášať na stránkach Pravdy Ženy.

Vojto je chlapec so silnou vôľou a veľkými snami. Keď ako osemročný zbadal v časopise Arnolda Schwarzeneggera, nadchol sa pre kulturistiku. Vlni, ako pätnásťročný, už na majstrovstvách Slovenska juniorov v kulturistike získal druhé miesto. To, že Vojto má na 60 percent poškodený sluch, je v tomto športe vedľajšie. A Vojto chce ísť ešte ďalej. Túži sa stať majstrom sveta a zúčastniť sa na olympiáde.

Každý sen čosi stojí. Nielen vytrvalosť a talent, ale aj peniaze. Kulturisti potrebujú ešte vitamíny, doplnky stravy a pred súťažami držia špeciálnu diétu. Vojto však pochádza z malej dedinky Vojka pri ukrajinsko-maďarských hraniciach a jeho rodičia nemajú peňazí nazvyš. Mama je doma, je opatrovatelkou Vojta a jeho brata, ktorý má tiež sluchové postihnutie. Odvtedy, čo Vojtov otec prišiel o prácu, rodina žije len zo sociálnej výpomoci. Tréner v blízkom Kráľovskom Chlmcí síce videl chlapcov talent a pomáhal mu, ako sa dalo, no zo 4 400 korún mesačne by Vojtovi rodičia nezaplatili ani len stravu. Výživové doplnky totiž kulturistu vyjdú na 27- až 30-tisíc korún ročne.

Divé maky prinášajú nádej

Vojto sa práve chystal na súťaž. "Nemali sme to srdce, povedať mu, že s cvičením musí skončiť. Vedť to bol zmysel jeho života. Od malička bol hyperaktívny, ale odkedy začal trénovať, je oveľa pokojnejší. Pred súťažou cvičil ráno aj večer, medzitým chodil do školy a do desiatej večer sa učil. Jedinou našou šancou bolo nájsť sponzora," vysvetľuje Vojtova mama Monika v štúdiu Pošty pre teba. Napísala veľa listov, obrátila sa na množstvo nadácií a organizácií, odpoveď však buď bola zamietavá, alebo neprišla vôbec. Až kým sa neozvala organizácia Divé maky, ktorá podporuje rómske talenty so šťastnou správou: máme sponzora! "Nedá sa ani opísať, akí sme boli šťastní, že Vojto mohol pokračovať v tréningu. Netušila som, kto je sponzor. Pozývali sme ho na súťaž, aby videl, ako sa chlapcovi darí, ale vždy bol kdesi odcestovaný. Rozhodli sme sa ho teda pozvať do Pošty pre teba, kde by sme mu radi poďakovali. Až vtedy sme sa dozvedeli, že náš dobrodinec nie je ani Slovák, ani Čech, ale Američan z New Yorku," vysvetľuje Vojtova mama Monika.

Z Hollywoodu do rómskej osady

Do štúdia Pošty pre teba prichádza v sprievode pošťára Janka, ktorý sa teraz mení na tlmočníka, Američan Jarret Schecter. Fotograf na voľnej nohe, ktorý spolupracuje s rôznymi humanitárnymi organizáciami po celom svete. Fotografoval Afriku s cieľom ukázať problémy, ktoré potrebujú pomoc. A fotografoval aj život v rómskych osadách na východnom Slovensku. Čo ho sem zavialo? Náhoda a priateľstvo s českým antropológom, odpovedá.

Práve antropológ Jaroslav Skupník z Karlovej univerzity v Prahe zohral vo Vojtovom príbehu rozhodujúcu úlohu, keď Jarreta najskôr zobral do rómskej osady Hermanovce a neskôr ho upozornil

na webovú stránku organizácie Divé maky. Ako sa títo dvaja dali dokopy? Cez Jarretovho brata, vysvetľuje Skupnik.

"Niekedy v roku 1992 som sa chystal na svoje prvé štipendium do Ameriky ako výmenný študent. Asi týždeň pred odletom som sedel v pražskom bare U rotundy a opakoval si anglické slovíčka, keď si ku mne prisadol akýsi človek s obrovským úsmevom. Američan. Bar bol plný na prasknutie a voľné miesto bolo len pri mne. Keď videl, že študujem angličtinu, začali sme sa rozprávať, až nakoniec Darrow, tak sa Jarretov brat volal, hovorí: keď prídeš do Ameriky, tu máš číslo na môjho brata. Zavolaj mu. A o pár mesiacov som sa potom s oboma bratmi, Darrowom aj Jarretom v New Yorku naozaj stretol, odvtedy sme kamaráti," hovorí antropológ.

Skupnik pôvodne túžil robiť ročný terénny výskum medzi modelkami v Hollywoode, nepodarilo sa mu však naň zohnať financie. "Tak som si vybral sociálne závažnejšiu tému a odišiel som do rómskej komunity v Hermanovciach," hovorí, akoby to bola tá najsamozrejmejšia vec na svete. Keď v roku 1999 výskum skončil a zhodou okolností práve prišiel na návštevu starý kamarát Jarret, antropológ sa ho opýtal, či by osadu nechcel vidieť. Chcel.

Odkaz pre Billa Gatesa

Po desiatich minútach, ako osadu uvidel, Jarret vyhlásil, že z toho miesta musí nafotiť knihu. "Zaujalo ma, že v jednej krajine vedľa seba existuje bohatstvo a absolútna chudoba," tvrdí Jarret s tým, že Američanov veľmi zaujíma rómska tradícia a folklór. Osadu potom navštívil niekoľkokrát vo všetkých ročných obdobiach a o rok skutočne vyšla kniha jeho fotografií. Ani to však Jarretovi nestačilo. "Je síce pekné o Rómoch písať a fotografovať ich, ale iba to im nepomôže. Preto sme založili fond na podporu vzdelávania Rómov - RED Fund a hľadali, koho konkrétneho by sme podporili," vysvetľuje Jarret.

Antropológ Skupnik ho dopĺňa: "Pýtal som sa priateľov, či vedia o nejakom zmysluplnom programe na pomoc Rómom. A kolega z Prešovskej univerzity ma upozornil na Divé maky. Na ich webovej stránke sú profily rôznych talentovaných rómskych detí v slovenčine aj angličtine. Vojto bol medzi ostatnými športovými talentmi ojedinelý - bol nielen jediným kulturistom, ale popri zlej finančnej situácii bol aj sluchovo postihnutý. Na Jarreta to zapôsobilo a rozhodol sa mu pomôcť.

Pretože môžete mať akýkoľvek problém s dospelými, ale decká sú v tom nevinne. Prečo by aj z rómskych detí nemohli byť úspešní právnici či lekári? Chceli sme Vojtovi pomôcť rozvinúť jeho talent, lebo vďaka nemu sa v živote môže uplatniť," hovorí Jaroslav Skupnik.

Vojto bol prvý, koho RED Fund na Slovensku finančne podporil, no iste nie posledný. "Dúfame, že Bill Gates nás sleduje a inšpiruje sa," dodáva Jarret Schechter s úsmevom.

Dvojstranu pripravila Katarína Sedláková. Foto Pravda: Robert Hüttner.

- Newyorský fotograf Jarret Schechter tvrdí, že žijeme v jednom svete. Každý by mal dostať šancu, či už je Slovák, Američan alebo Róm.

- Poštár Janko (vpravo) tentoraz vystupoval aj ako Jarretov tlmočník.

- Kulturistika je finančne náročná. Ak by sme nenašli sponzora, Vojto by s ňou musel skončiť, hovorí jeho mama Monika.

Dievčatám Divé maky splnili sen

(Novohradské noviny; 19/2008; 12/05/2008; s.: 8; ZS)

Mária obdivuje Mariku Gombitovú. Adriana sa nikdy neučila spievať pod odborným vedením.

Dievčatám Divé maky splnili sen.

Program Divé maky je zameraný na podporu talentovaných rómskych detí v oblastiach športu, hudby, tanca a výtvarného umenia. Okrem toho má snahu o nabúrание spoločenských predsudkov a každý rok podporuje talentované deti aj pri príprave na prijímacie pohovory. Deti, ktoré príjmu na školy, program rok finančne podporuje. V nasledujúcom školskom roku bude navštevovať Medzinárodné konzervatórium v Prahe aj Adriana Gáborová z Filáková a Mária Horváthová z Detvy. Dievčatám sa vďaka programu Divé maky snil ich sen.

"Pred skúškami som mala trému. Neboli ľahké. Mala som málo času, aby som dobehla učivo zo základnej umeleckej školy. Nikdy som sa totiž neučila spievať pod odborným vedením. Moja rodina ma nevie finančne podporovať," hovorí Adriana Gáborová. Má 16 rokov a jej talent objavila česká speváčka Ida Kelerová. Adriana vyhrala súťaž Romano Hangoro.

Vzorom Márie Horváthovej z Detvy je Marika Gombitová. "Odmalička som spievala jej piesne.

Obdivujem aj Idu Kelerovú. Chcem byť profesionálnou speváčkou," hovorí talent z Detvy. Obidve dievčatá začnú študovať v Prahe od septembra v sekcii hudobnodramatickej, odbor spev so zameraním na herectvo.

(ZS)

Divé maky „rozkvitnú“ v Prahe

(Nitrianske noviny - Týždeň na Pohroní; 19/2008; 12/05/2008; s.: 3; SITA)

Na Medzinárodnom konzervatóriu v Prahe budú od nasledujúceho školského roka študovať tri Slovenky, jednou z nich je 15-ročná Aneta Kováčová z Tekovských Lužian. Talentované rómske dievčatá podporované organizáciou Divé maky začnú od septembra študovať na konzervatóriu v hudobno-dramatickej sekcii v odbore spev so zameraním na herectvo. Náročné prijímacie skúšky pozostávali z viacerých kôl. V rámci teoretickej časti dievčatá museli zvládnuť učivo zo základnej umeleckej školy. V ďalších častiach sa od uchádzačiek vyžadoval spev tónov v ich hlasovom rozsahu, pamäťové zopakovanie tóniny, akordov a rytmiky. V poslednej časti adeptky na štúdium spievali pesničky podľa vlastného výberu. Mladá Tekovskolužianka je v programe Divé maky zapojená už druhý školský rok, navštevuje Základnú umeleckú školu v Leviciach a jej tú-torkou je modelka Lucia Hablovičová. (SITA)

Violino arvenzis a Talenty pre Európu 2008

(OBECNÉ NOVINY; 21/2008; 20/05/2008; s.: 17; Orava)

Vo štvrtok 8. mája 2008 sa Dolný Kubín naplnil mladými hudobníkmi z Českej republiky, Chorvátska, Maďarska, Nemecka, Poľska, Rakúska, Srbska, Ukrajiny a Slovenska, ktorí svoje umenie v Talentoch pre Európu - medzinárodná súťaž Bohdana Warchala v hre na sláčikových nástrojoch -predvádzali až do 14. mája. Toto podujatie patrí v stredoeurópskom priestore k najprestížnejším hudobným súťažiam. Úspechy v ňom sa často stávajú dôležitým bodom v umeleckom životopise budúcich virtuózov. Tento rok sa doň prihlásilo doteraz najviac nových krajín. Súčasťou podujatia bol Koncert Talentov pre Európu, v ktorom účinkovali víťazi súťaže s komorným orchestrom Archi di Slovakia pod vedením Františka Figuru, a Husľový recitál Karola Daniša. V tom istom čase sa v Dolnom Kubíne rozoznili štyri desiatky huslí z Európy, Ázie a Južnej Ameriky. Ich krásu a zvuk hodnotila porota zložená z výnimočných husliarov z Talianska, Kanady, Českej republiky, Poľska, Rakúska a najlepší slovenskí husľoví interpreti. Violino arvenzis - to je medzinárodné súťažné stretnutie husliarov, z ktorého diplomy visia v husliarskych dielňach v Taliansku, Japonsku, Švédsku, Poľsku, Česku i u najlepšieho slovenského husliara Juraja Vančíka. Orava, 5. 5. 2008

Projekt Divé maky

(Rádio Slovensko, 10:10; Náš hosť; 20/05/2008; Lýdia Mrázová)

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Vyštudovala pedagogickú fakultu odbor sociálna práca, tak by nás ani veľmi nemalo prekvapovať čomu sa dnes venuje. Napriek tomu keď počujete ako napreduje, prekvapení ste. Naša dnešná hosťka, zakladateľka a predsedníčka Občianskeho združenia PRO DONUM a autorka projektu či programu Divé maky Vladislava Dolníková, vitajte, dobrý deň."

Mgr. Vladislava Dolníková, riaditeľka PRO DONUM: "Dobrý deň."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Práve pred 5 rokmi tiež v máji, ste založili vaše občianske združenie ale to ste sa ešte nezameriavali na rómsku komunitu."

Mgr. Vladislava Dolníková, riaditeľka PRO DONUM: "Áno, presne tak práve oslavujeme 5. výročie vzniku organizácie PRO DONUM ktorá pôvodnou myšlienkou v podstate ktorá ešte doteraz pokračuje bola založená ako servisná organizácia pomoc firmám a korporáciám v budovaní ich filantropických zámerov, grantových schém a vlastne v takom budovaní myšlienka spoločenskej zodpovednosti, správania sa firiem. Keďže doba sa mení a firmy predtým prerozdeľovali peniaze podľa príbuzenských vzťahov, alebo na základe listov od rôznych spolkov a združení tento krát už to majú premyslenejšie a pochopili že sa musia hlavne stotožniť s tou myšlienkou realizovaných aktivít aby to mohli prepojiť aj so svojou vlastnou firemnou kultúrou."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "No a kedy ste prehodili výhybku na rómsku problematiku kedy to bolo keď ste sa prvý krát dotkli toho čo obnáša napr. rómska osada aké boli tie prvé dotyky neboli ste zhrozená zo života ktorý ste tam objavili?"

Mgr. Vladislava Dolníková, riaditeľka PRO DONUM: "Takže tá rómska problematika ma sprevádza už od roku 2000 vlastne ešte predtým ako som založila túto organizáciu, pretože som pracovala v rámci pre EÚ v rámci podpory menších zo špeciálnym dôrazom na rómsku problematiku a tam so sa vlastne prvý krát stretla s Rómami zoči voči kedy som chodila po osadách a po rôznych projektoch, ktoré boli podporované práve EÚ a tam som videla skutočne aj napredovanie a progresiu v rámci nejakých aktivít ale aj naozaj tú bezútešnú, beznádej hocikedy a možno naozaj aj neriešiteľnosť situácie takže bolo dosť kontroverzné."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Začali ste tam chodiť častejšie a častejšie tak sa chcem opýtať či naozaj za to môže ten odbor ktorý ste vyštudovali pretože máte tam dokonca krstnú dcéru Arianku takže možno by sme chceli vedieť aká je veľká a čo robí no a teda ako to vlastne vzniklo, že ste tam začali chodiť častejšie a častejšie. Pretože kto bol v rómskej osade tak vie že to nie je nejaké mimoriadne motivujúce prostredie, nejaké príjemné."

Mgr. Vladislava Dolníková, riaditeľka PRO DONUM: "Často tie výjazdy súviseli s mojou prácou ale mne sa to tam tak zapáčilo teda zapáčilo, mňa tak fascinovali tie rozdiely, kultúrne rozdiely medzi vlastne majoritou a Rómami že som sa chcela na to pozrieť v podstate trochu hlbšie a ono návštevou na 2 hodiny nezistíte a nespoznáte ich skutočné hodnoty a motívy. Spoznala som jedného zaujímavého človeka Miška Šebestu ktorý spolupracoval v projekte Jarovnice. V rámci projektu maľujeme pre vzdelanie a on ma pozval že môžem ísť teda stráviť víkend do Jarovnic kde sme teda strávili od piatku do nedele nejaký ten čas zažila som rôzne veci ako zabíjačky a podobné záležitosti takže tom som začala spoznávať tú ich kultúru trochu ináč. Z tej kuchyne, z toho zvnútra a vyskytli sa tam skutočne veľké priateľstvá ktoré trvajú dodnes kde chodím pravidelne teda navštevovať tú osadu. Mám tak skutočných priateľov dokonca už som členom ich rodiny, rodiny Duždovcov kde vždy sa o mňa postarajú, vždy keď tam idem tak tam musím spať samozrejme, a oni mi tam vyvárajú a robia rôzny program. V podstate ich dcéra Arianka ktorá má teraz 2 roky tak je mojou krstnou dcérou pretože som bola aj na krste a tak a v podstate ma prijali ako člena rodiny. Takže jedine takto som spoznala teda tie ich skutočné hodnoty a motívy ktoré majú."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Poďme teraz k tomu programu alebo projektu Divé maky má niekoľko zaujímavých charakteristík. Išlo vám o tom aby bol transparentný, zmysluplný, adresný aby mal jasnú myšlienku aby bol trvalo udržateľný. No a logická otázka darí sa vám ním toto všetko dosiahnuť?"

Mgr. Vladislava Dolníková, riaditeľka PRO DONUM: "Áno program Divé maky je vysoko ambiciózný a už len s tým zámerom založiť ten program taký aby bol naplniť ho je nie vždy jednoduché a nie vždy ľahké ale myslím si že vzhľadom k tým výsledkom ktoré Divé maky ukazujú a ešte len u kázu tak sa nám potvrdil vlastne ten systém ktorý sme vytvorili hlavne transparentný a adresný. Potvrdila sa nám správnosť krokov a vlastne nadväzujeme na to tým, že môžeme program Divé maky rozširovať stále ďalej a ďalej. Pre tých poslucháčov ktorí nevedia o čo ide v programe Divé maky, je to vlastne forma podpory individuálneho darcovstva vyhľadávanie talentovaných detí z chudobných rodín alebo zo sociálne znevýhodneného prostredia a na druhej strane vyhľadávanie alebo nejaké dávanie dokopy ľudí ktorí chcú podporiť dobrú myšlienku, chcú podporovať individuálne niektoré deti a chcú im dať šancu na to aby mohli rozvíjať svoj talent takže to sú darcovia. V podstate sme ich prepojili tým, že to dieťa na sebe pracuje, plní si svoje sny a svoju predstavu o živote a ten človek na tej druhej strane mu to vlastne umožňuje, tým že mu dôveruje a verí."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Ešte by som rada spomenula že dlhodobým cieľom tohto projektu je vytvoriť prostredie na vznik rómskej elity a strednej triedy. To som teda čítala v tom našom projekte a musím povedať, že to je riadny záväzok veríte že sa vám to podarí?"

Mgr. Vladislava Dolníková, riaditeľka PRO DONUM: "Určite, som o tom presvedčená pretože tam je cesta. Ono keď som aj stretávala v rámci iných projektov, veľmi veľa projektov na Slovensku skončilo alebo zlyhalo práve na tom, že nedokázali nájsť lídrov práve v tom prostredí kde sa aplikovali tie projekty. Preto je veľmi dôležité pracovať práve s ľudským potenciálom a vyťahnúť z radu tých ľudí, lídrov dať im tú šancu naučiť ich niečo, naučiť ich tým základným návykom aby to oni vedeli odovzdávať ďalej. Pretože si oni si musia vedieť sami svojpomocne začať pomáhať, tým že si to odovzdávajú ďalej a čo najviac chýba je stredná trieda vlastne a to je takou našou ambíciou naozaj vytvoriť ju alebo aspoň vytvoriť prostredie na jej vznik. Takže či sa nám to podarí alebo nie je otázka určite na niekoľko rokov dopredu."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Tak to uvidíme či sa to podarí. No zdá sa že ste zobrali naozaj z toho správneho konca, pretože nikomu nič nedávate zadarmo začínate u detí a chcete ich vytrhnúť z toho ich nežičlivého prostredia rómskej osady a dostať ich do prostredia iného. Kde ich čakajú možno

okrem poskytnutej šance aj pot a slzy ak chcú niečo dosiahnuť. Ako to je s tým potom a s tými slzami či tie rómske deti majú v sebe tú vytrvalosť napr."

Mgr. Vladislava Dolníková, riaditeľka PRO DONUM: "Už výber detí do tohto programu bol prostredníctvom aj psychologických nejakých testov a tam sme práve merali tú výdrž tú vytrvalosť detí motiváciu zapálenie pre vec a musím povedať že toto je ich veľmi slabá stránka. Tie deti sa vedia veľmi rýchlo nadchnúť oni sú skutočne tým že nemajú doma tvorivé prostredie, sú ako špongie. Oni nasávajú ale nevedia pri tom vydržať. Ich treba neustále motivovať, každý deň. Ale keď to zapracujeme do toho programu a podchytíme to a uvedomujeme si to že oni potrebujú byť motivované tak sa to dá. Lebo tie deti potrebujú vidieť že kým sa môžu stať. Im toto prostredie nedáva a práve ten program Divé maky im ukazuje možnosť kde môžu byť keď budú tvrdo na sebe pracovať. Taký dôkaz toho potu a slz je aj to, že sme realizovali minulý mesiac jarný workshop vlastne príprava na veľký koncert kde spolupracujeme s dosť známou teda už aj svetoznámu speváčkou Idou Kellerovou a to je žena ktorá presne vie čo chce je to vysoko vážena osoba a ona pracovala s našimi deťmi intenzívne 4 dni. Tie deti ju považujú za veľký vzor ale ona používa naozaj tie metódy toho pochvaly aj kritiky. Ona tie deti hlavne motivuje a učí ich to že talent nie je všetko ale tá drina. Talent je len 20%. 80% je tvrdá práca."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Ako u ostatných. Dáme kontakty aj našim poslucháčom. Možno by sa vás chceli niečo opýtať. Možno by chceli vedieť ako to v tej rómskej osade vyzerá. Alebo možno vedia ako to v tej rómskej osade vyzerá a možno práve preto sa vám čudujú, že tam chodíte. Takže dáme im k dispozícii čísla telefónov s bratislavskou predvoľbou 02/ 52 44 44 33 alebo 52 44 44 66. No. Doteraz sme hovorili o tej jednej stránke toho projektu. A teraz tá stránka druhá. Kapitola darcovia alebo sponzori alebo tútori. Ako sa vám pre talentované rómske deti hľadajú?"

Mgr. Vladislava Dolníková, riaditeľka PRO DONUM: "Keďže program "Divé maky" je už v podstate tretí rok živý. Máme už teraz sme robili tretie kolo talentových skúšok. Už teda po tretí rok. V podstate máme okolo 60 detí zapojených do programu. Musím povedať, že každé dieťa má svojho darcu. S týmito skutočne problém nemáme. Práve naopak. Niekedy je viac darcov ako detí. Čo svedčí o tom, že aj tá informovanosť tej verejnosti a tá naklonenosť a pochopenie toho zmyslu programu je skutočne vysoké. Pretože tí darcovia sa nám sami hlásia."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Budeme pokračovať. No máme telefonát. Poslucháčsky. Tak si ho vypočujeme. Nech sa páči máte slovo."

Poslucháč: "Zdravím vás."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Dobrý deň."

Poslucháč: "Tu Palo. Ja by som tak trošku obšírnejšie."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "No neviem či máme."

Poslucháč: "Nemám rád keď niekto vypráva to urobili cigáni, to urobili Rómovia. Hej. takže v podstate ja mám taký dá sa povedať dobré skúsenosti s nimi. Hlavne teda s nimi no. Trebárs keď som bol na vojne bol tam veľmi dobrý dá sa povedať Rómsky človek a chcel by som povedať čo sa týka týchto projektov vašich. Prečo sa neuvažuje nad týmito Rómami nasledovne. Oni potrebujú nejakú bývať. Hej. treba. Začneme z tohto. A prečo sa nenájde nejaký majster murár, majster strechár, majster takýto, ktorý pôjde do tej osady. On dostane zaplatené, kúpi sa ja neviem za 5 miliónov materiálu."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Pán poslucháč ja vás zastavím. Nechcem vás akože zrušiť z vysielania to nie. Len chcem povedať, že my dnes máme takú trošku užšiu tému. Sú to tie Rómske deti. Ich vyťahovanie z toho nežičlivého prostredia a vzdelávanie. Tejto téme sa môžeme venovať niekedy inokedy v súvislosti so samosprávou napríklad. Len aby sme nehovorili o všetkom a o ničom. Takže tu nám prišla. Máme ešte ďalší telefonát tak si ho vypočujeme, nech sa páči."

Poslucháč: "Dobrý deň."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Dobrý deň."

Poslucháč: "Tu je poslucháč z Liptovského Hrádku."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Áno."

Poslucháč: "Držím tomu projektu silne palce. Pretože podobný zámer máme rozpracovaný aj v našom okolí."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Áno."

Poslucháč: "A tešíme sa, z každého malého úspechu."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Tak nám povedzte váš nejaký malý úspech. Nepoviete?"

Poslucháč: "Dve deti boli prijaté na školu, ktorú si vybrali možno aj s našou troškou pomoci."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "No takže vám gratulujeme."

Mgr. Vladislava Dolníková, riaditeľka PRO DONUM: "To je úžasné."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Gratulujeme, že ste nezlomili palicu nad Rómskymi deťmi ako sa to niekedy hovorí. Že to sú beznádejné prípady a že teda s snažíte."

Mgr. Vladislava Dolníková, riaditeľka PRO DONUM: "Presne tak."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Takouto formou. Tak ďakujem pekne poslucháčovi z Liptovského Hrádku. No tu nám prišla jedna SMS-ková otázka. prečo keď Rómovia majú také rodinné väzby je toľko ich detí v detských domovoch? Nevieť či ste sa zamýšľali niekedy nad touto otázkou."

Mgr. Vladislava Dolníková, riaditeľka PRO DONUM: "To je ťažká otázka. Ono všetko to závisí skutočne od tej jednotlivkej rodiny. Každopádne to prostredie ktoré je vytvorené v tých osadách. Tí ľudia žijú naozaj v svojom svete. Oni niekedy nemajú ani predstavu o tom ako sa žije v inom svete ako v tej skutočnosti. Majú vytvorení svoj vlastný mikrosvet. A to prečo je ich najviac v detských domovoch na to si ja netrúfam odpovedať. To je myslím si taká filozofická otázka o ktorej môžeme uvažovať a debatovať ale neviem na ňu jednoznačnú odpoveď."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Opäť telefonovať tak ho počúvame. Nech sa páči máte slovo."

Poslucháč: "Dobrý deň prajem."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Dobrý deň."

Poslucháč: "Ja by som sa chcel zapojiť do tej debaty."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Nech sa páči."

Poslucháč: "Ja by som chcel povedať, že som zo Spiša a tu každá druhá dedina je veľké množstvo Rómov."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Áno. Poznáme to tam."

Poslucháč: "Sú tu schopní rómски majstri. Sú bohatí, relatívne. Vyrovnávajú sa aj bielym. Ale ako dostať tú chudobu z tých dedín, z tých osád. Z tých ich chatrčí treba vzdelávať osvetu, vzdelávať. Nič iného nepomôže."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Presne o tom hovoríme pán poslucháč. Ďakujem."

Mgr. Vladislava Dolníková, riaditeľka PRO DONUM: "Presne tak."

Poslucháč: "Ja počúvam. Počúvam."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Veď ďakuje, že ste potvrdili naše slová."

Poslucháč: "Počkajte. Počkajte. Trebalo by to šéfstvo keď idú voľby čo donesú guľáš a tí chudáci ich volia. A potom sa na nich s prepáčením za celé obdobie vy s. za 35 rokov tí mladí čo budú robiť. Veď to je katastrofa čo sa robí."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Ďakujeme pekne pán poslucháč. Spomenuli ste problém, ktorý je všeobecne známy. A ktorý teraz v tejto chvíli tu my nevyriešime. No liek na to čo ste povedali, že ak pred voľbami niekto niečo sľubuje a potom to odignoruje ako sa hovorí. Tak veľmi jednoduché to býva vždy pri tých voľbách keď sa robia tie súčty a odpočty toho čo sa splnilo a čo sa nespĺnilo. A myslím si, že každému kto dáva prázdne sľuby sa to vždy vrátilo. No my sa vrátíme zasa k tomu nášmu projektu o ktorom hovoríme. O tých Divých makoch. Pretože rada by som bola aby ste spomenuli naozaj tie úspechy. Pán poslucháč hovoril o tom, že jediná cesta z toho ako to je inak myslím si, že to je línia tejto vlády ak som teda správne pozorovala a čítala tie dokumenty. Naozaj tam sa kladie dôraz práve na tú vzdelanosť. Takže poďme teraz k úspechom ktoré ste dosiahli vy. A ktoré hovoria o tom, že to málo, že teda to stálo za to. To čo ste robili. Tak spomeňme niektoré prípady talentovaných Rómskych detí."

Mgr. Vladislava Dolníková, riaditeľka PRO DONUM: "Takže v podstate Divé maky tým, že sú ešte veľmi mladučký program majú prvé výsledky tento rok ale už skutočne svetového významu. Pretože máme naozaj mimoriadne talenty. V našich vlastne, v našej databáze alebo v tom našom prostredí a vyhrávajú rôzne ceny. Taký Karolko Daniš náš huslista vyhral teraz celosvetovú súťaž v Nemecku. Robko Sendrei z Rimavskej Soboty alebo zase sa zúčastnil ako najmladší účastník spoločenských tancov na Ukrajine kde skončil ako predposledný. Aj keď vlastne nebol v tej kategórii. Bol úplne najmladší. Takže to bol absolútny úspech, že tam vlastne bol. A máme tu veľmi myslím si, že z veľikánskym potenciálom tri nádejné speváčky, ktoré Máriu Horváthovú, Adriku Gáborovú a Anetku Kováčovú, ktoré sa svojim vlastným pričinením aj dostali na pražské konzervatórium kde začínajú v septembri 2008 a neskromne si dovoľm priznať, že aj Divé maky majú na tom veľkú zásluhu ale samozrejme je to o tom, že tie tri dievčatá sa rozhodli, že chcú niekým byť a chcú niečo znamenať takže idú na sebe tvrdo makať. "

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Jeden z tých talentovaných bol v televíznej relácii takže diváci aj mohli vidieť ako na 60% nedoslýchavý Vojtech Oláh našiel darcu až zo Spojených štátov. Čo je tiež zaujímavý príbeh. Ako ste sa teda dostali k tomuto človeku? Či on sa prihlásil k vám?"

Mgr. Vladislava Dolníková, riaditeľka PRO DONUM: "Vojtech Oláh je chlapec, ktorý je kulturista. Vlastne venuje sa kulturistike."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Myslím ten jeho sponzor ako sa našiel."

Mgr. Vladislava Dolníková, riaditeľka PRO DONUM: "Jeho sponzor sa našiel tak, že Geret ten pán z Ameriky on je fotograf a on niekedy pred tým fotil slovenské osady ako Hermanovce, vydal o tom dokonca aj knižku a on má v Amerike funguej taká nadácia, ktorá podporuje práve takéto projekty. A

on oslovil svojho priateľa pána Skupníka, ktorý je antropológ na Pražskej Karlovej univerzite, že by chcel podporovať nejaký rómsky projekt. Pán Skupník ho odporučil na Divé maky, že to je skutočne program, ktorý si to zaslúži a je to podľa jeho predstáv. Takže pán Geret si vybral Vojtecha. Začal ho podporovať no a Vojtech z tej veľkej vďaky ho pozval do Slovenskej televízie a my sme veľmi šťastný, že pán Geret meral tú cestu z New Yorku až do Bratislavy aby sa mohol stretnúť so svojim kvázi adoptovaným synom. Stretli sa, prežili spolu nádherný deň. My sme boli toho svedkom. Porozprávali sa. A myslím si, že medzi nimi vzniklo veľmi silné priateľstvo."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "No dalo by sa ešte rozprávať veľa. Nevadí."

Mgr. Vladislava Dolníková, riaditeľka PRO DONUM: "Presne tak."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Stihneme to niekedy inokedy keď pokročíte s nejakými deťmi, ktoré sa zapoja do projektu. Na záver vám prečítam iba SMS-ku. To čo robíte je krásne. I rómskym deťom treba pomáhať rozvíjať talenty. Treba im veriť. Mnohé obdivujeme. Držím palce. Vydržte. Píše vám Emília z Trnavy."

Mgr. Vladislava Dolníková, riaditeľka PRO DONUM: "Ďakujem veľmi pekne."

Lýdia Mrázová, redaktorka: "Ja v tejto chvíli ďakujem našej dnešnej hostičke zakladateľke a predsedníčke občianskeho združenia PRO DONUM a autorke projektu či programu Divé maky. Ďakujem a dopyčutia."

Mgr. Vladislava Dolníková, riaditeľka PRO DONUM: "Ďakujem vám veľmi pekne. Dopyčutia."

Už nerobím len PRE PENIAZE

(Slovenka; 21/2008; 21/05/2008; s.: 34,35; L'UDMILA GRODOVSKÁ)

Marek Kopanica ani nespíval o tom, že raz bude kaderníkom. Zaujímalo ho všeličo, ale nič obzvlášť nepriťahovalo, preto dal na radu rodičov, že vlasy budú ľuďom rásť vždy a kadernícke remeslo má perspektívu. Svojho syna dobre odhadli: remeslo ho nadchlo. On však priznáva, že to tak nemuselo byť. Hneď v začiatkoch mal šťastie, že dostal možnosť pracovať v kaderníckom salóne v Nitre, pri ľuďoch, ktorí sa nebáli noviniek a veľa ho naučili. Rovnakou náhodou sa mohlo stať, že ho škola aj celkom znechutí - tak ako viacerých jeho spolužiakov, ktorí nevydržali. "V učilištiach sa dnes stále učí tak ako pred mnohými rokmi. Preto som nedávno listom oslovil osemdesiat učňovských stredísk na Slovensku a navrhol im spoluprácu, ale neprišla žiadna odozva." Škoda. Dnes by už tento mladý muž mal čo naučiť o niekoľko rokov mladších budúcich kolegov.

REMESLO AKO UMENIE

Meno si získal ešte ako učeň v rodných Leviciach a kým skončil školu, mal tam už veľkú klientelu "Stále u nás dmčali telefóny a zákazníci mi pribúdali zo dňa na deň. Bol to krásny pocit - vedieť, že mi dali dôveru a odporúčali ma aj ďalším. Kvôli viacerým som potom dochádzal do Levíc aj potom, keď som po škole začal pracovať v Bratislave. A, pravdaže, mama je mojou zákazníčkou dodnes," usmieva sa.

Na svojich dvadsaťpäť rokov toho stihol už pomerne veľa. Má prominentnú klientelu, jeho exkluzívny kadernícky salón už na prvý pohľad vyzerá inak ako všetky, ktoré ste dosiaľ videli. Objednať sa treba dva mesiace vopred a buďte si istí, že to nebude lacné.

Prečo sú ľudia ochotní platiť niekoľkonásobne viac ako v iných kaderníctvach? Čím sa tento útlý chlapec odlišuje od iných? "Možno čistotou práce," myslí si. "Ak niečo vytvorím na hlave, výsledok je taký, že po fotografovaní netreba nič retušovať "

Preto s ním radi spolupracujú fotografi. A klienti zase asi vedia, že Marek nepovažuje účasť za nadstavbu, ktorá existuje nezávisle na svojom majiteľovi. Musí byť súčasťou jeho osobnosti, vystihovať jeho podstatu. "Je to umelecká, veľmi tvorivá práca, pri ktorej by vám mali myšlienky voľne lietať," hovorí a vysvetľuje tým, prečo sa rozhodol otvoriť si ako prvý na Slovensku loftový salón. Na sto osemdesiatich metroch štvorcových je dostatok svetla a voľného priestoru na rozlet " Tvoriť nemožno niekde v malom suteréne, pri umelom svetle," tvrdí. Rád pripomína, že jeho ambíciou je povýšiť remeslo na umenie.

ZLATÁ MLÁDEŽ

Je majiteľom luxusného salónu, má v Bratislave vlastný byt, jeho životný štandard je nepochybne vyšší ako si môže dovoliť väčšina jeho rovesníkov. "Ale na všetko som si zarobil vlastnými rukami!" namietka vážne. "Už ako osemnásťročný som pracoval cez týždeň v salóne v Bratislave a po víkendoch v Leviciach, školil som kaderníkov pre istú kozmetickú značku a k tomu som mal fotografovanie a módné prehliadky. Robil som sedem dní v týždni vo dne v noci."

Vrástol do sveta modelingu, šoubiznisu a umenia - práca a súkromný život sa uňho prelínajú. Získal mnoho kontaktov a našiel si tu aj priateľov. Rovnako mladých, tvorivých, pracovitých i uletených, s

rovnakými záujmami i spôsobom života. Pohybujú sa vo svete, kde je všetko krásne, nablýskané a ak to také nie je, dokážu vytvoriť ilúziu. Dobre zarábajú a doprajú si luxus. Hovoria im zlatá mládež. Konfrontácia s chudobou, chorobou, celoživotným postihnutím je šokom, ktorý nimi poriadne zamáva. Stalo sa to aj Marekovi.

ADOPTOVANÝ MARTIN

"S Jakubom Klimom sme fotili rómske deti v rámci projektu Divé maky. Poprosili nás o to naše kamarátky, ktoré projekt organizujú. Boli to moje štyri najkrajšie víkendy v roku 2006! Cestovali sme po Slovensku a fotografovali talentované deti, ktorých rodičia nemajú peniaze na ich umelecké vzdelávanie alebo športovanie. Viacerí známi, dobre situovaní ľudia si takéto deti na diaľku ,adoptujú' tak, že im financujú vzdelávanie, kupujú hudobné nástroje a podobne. Myšlienka ma chytila a tiež som si "adoptoval" jedného rómskeho chlapca. Šesťnásťročný Martin Horváth zo Starej Ľubovne je zápasník a ja mu pravidelne prispievam na tréningy, ale i na doučovanie a telefónne účty." Marek s netajenou pýchou ukazuje zväčšenú fotografiu svojho adoptívneho mladšieho kamaráta, ktorú má vystavenú v salóne.

CREO HELP

"Ešte stále veľa pracujem, ale už nie iba za peniaze," rozpráva "A práve to ma teraz najviac baví! Divé Maky ma nakopli a s niekoľkými priateľmi sme založili občianske združenie Creo Help. Chceme ukázať na problémy, o ktorých sa málo vie. Od mojich klientov som veľa počul o autizme. V umeleckých kruhoch je dosť ľudí, ktorí majú určité znaky autizmu - žijú vo svojom uzatvorenom svete, ktorému okolie nerozumie."

V občianskom združení sú mladí vizážisti, návrhári, fotografi. Najprv sa školili v autistickom centre, kde sa stretli s deťmi a usilovali sa im porozumieť. "Bol to pre nás deň plný emócií. Nevedeli sme, ako sa k tým deťom správať netušili sme, ako sa budú správať ony k nám. A potom sme zistili, že to vôbec nebolo smutné. Od rodičov sme sa dozvedeli, že im deti prinášajú radosť. Otvoril sa pre nás nový svet a povedali sme si, že sme povinní hovoriť o tom aj iným ľuďom." Vytvorili sériu módnych fotografií, do ktorých podľa svojich predstáv zakódovali svet autizmu a doplnili ich textami. "Fotky putujú po Slovensku a chceme nimi prezentovať myšlienku, že aj módou možno pomáhať slabším. Peniaze, ktoré získame od darcov, venujeme na vzdelávanie a osvetu o autizme."

Možno tým fotografiám divák neporozumie. No úsilie skupiny mladých ľudí, ktorí sa rozhodli svoju kreativitu využiť na pomoc slabším, je dojemné a prináša nádej. Zlatá mládež dokáže aj dávať.

ĽUDMILA GRODOVSKÁ

Ešte pred niekoľkými rokmi bolo ťažké predstaviť si chlapca, ktorý by túžil stať sa kaderníkom. Dnes je však zopár vychytených mladých kaderníkov doslova mediálnymi hviezdami a je celkom možné, že slúžia aj ako nové vzory. Jedným z nich by mohol byť aj MAREK KOPANICA.

NADÁCIA TATRA BANKY (Inzercia)

(www.eTrend.sk; 21/05/2008; PR)

Prestížna filantropická inštitúcia prinášajúca inšpiratívne okamihy a atraktívne príležitosti na zvyšovanie kvality vzdelania
[21.5.2008, PR]

Hlavnou ambíciou Nadácie Tatra banky je zvyšovať úroveň vzdelávania a poskytovať priestor najlepším, aby sa mohli dostať ešte ďalej. Aktivity našej nadácie sa okrem vzdelávania sústreďujú aj na oblasť podpory umenia a obnovy kultúrnych pamiatok. Nové príležitosti a dobré vzdelanie nás posúvajú ďalej, sú dôležité pre všetkých, ktorí chcú v niečom vyniknúť. Radi vám budeme tieto príležitosti vytvárať, aby ste stále mali šancu naučiť sa viac a lepšie. Nie je to jednoduchá cesta, ale veríme, že keď človek pomáha cielene a s rozumom, má to vždy silnejší motív aj väčší zmysel.

PROGRAMY A GRANTY NADÁCIE Tatra banky

Prostredníctvom programov a grantov našej nadácie prinášame nové inšpiratívne stretnutia s výnimočnými ľuďmi, podporujeme najlepších študentov a vytvárame atraktívne príležitosti na zvyšovanie kvality vzdelania.

1. OSOBNOSTI OSOBNĚ

Nobel Prize Lecture Series

Krátkodobé stáže zahraničných profesorov

Fulbright Alumni Club

Konferencia najlepších slovenských ekonómov žijúcich v zahraničí

2. VZDELÁVANIE NA ÚROVNI

SME v škole

Súťaž Najlepší učiteľ fakulty

Supertrieda

Debarierizácia univerzít

3. LEPŠIE ŠANCE

Divé maky, Detský domov Pohoda

4. GRANTY

Grantový program Vedieť viac

Grantový program Študenti do sveta

Grantový program Podpora kvality vzdelávania na vybraných VŠ

5. CENY NADÁCIE TATRA BANKY

Ceny Nadácie Tatra banky za umenie

Ceny Nadácie Tatra banky za Najlepší študentský business plán

Ceny Nadácie Tatra banky za Najlepšiu diplomovú prácu

6. PROGRAM PARTNERSTVÁ V REGIÓNOCH

7. PROGRAM POMÔŽEME

8. ZAMESTNANECKÝ PROGRAM DOBRÉ SRDCE

KONTAKT

Marcel Zajac, správca Nadácie Tatra banky | Centrum pre filantropiu

tel.: 0905 529 285 | mail: zajac@changenet.sk

Ing. Milada Halová, CSR manager, Nadácia Tatra banky

tel.: 0903 906 882 | mail: milada_halova@tatrabanka.sk

JUDr. Boris Gandel, hovorca Tatra banky

tel.: 0903 484 867 | mail: boris_gandel@tatrabanka.sk

Nádejná speváčka Aneta bude študovať v Prahe

(Nitrianske noviny - Týždeň na Pohroní; 20/2008; 19/05/2008; s.: 7; ŽOFIA KYSEĽOVÁ)

Talentovaná ôsmačka z Tekovských Lužian bude od septembra študovať na Medzinárodnom konzervatóriu v Prahe. Vďaka úspešnému zvládnutiu prijímacích skúšok budú v hudobno-dramatickej sekcii študovať tri dievčatá zo Slovenska, ktoré podporuje organizácia Divé maky.

Aneta Kováčová z Tekovských Lužian spieva odmalička. "V našej rodine máme muzikantskú tradíciu.

Môj brat hrá na husliach, mamička nám rada spieva. Myslím, že hlas som zdedila práve po nej. Za pekným spevom je však talent len v 20 percentách, zvyšok je tvrdá práca," hovorí mladá speváčka.

Do projektu Divé maky Anetu prihlásila triedna učiteľka. Spevu sa mladá Tekovskolužianka venuje počas štúdia v Základnej umeleckej škole v Leviciach pod vedením Magdalény Kittelovej. Podľa učiteľky spevu majú s talentovanou ôsmačkou dobrý vzťah.

"Aneta je muzikálna, treba ju ďalej rozvíjať. Jej hlasové špecifikum vychádza z temperamentu. Na hodinách spevu sa stretávame už druhý rok, učíme sa obidve, keďže doteraz som nemala skúsenosti s takým typom hlasu," povedala M. Kittelová.

Medzinárodné konzervatórium v Prahe študentom umožňuje rozvíjanie tých daností, ktoré sú pre nich charakteristické. Aneta Kováčová sa do Prahy teší aj preto, že spolu s ňou budú v odbore spev so zameraním na herectvo študovať aj kamarátky

Mária Horváthová a Adriana Gáborová. Talentované rómske dievčatá absolvovali hlasovú prípravu a náročné prijímacie skúšky. V rámci nich museli zvládnuť učivo zo základnej umeleckej školy, prezentovať sa spevom, pamäťovým zopakovaním tóniny, akordov a rytmiky. Na záver sa predviedli spevom piesne podľa vlastného výberu.

"Mám rada svoj vlastný štýl, práve preto by som v ňom rada pokračovala. Páčia sa mi rómske pesničky a hudba Alicie Keys. Očakávam, že vo vyšších ročníkoch konzervatória zistím, čomu by som sa mohla venovať v budúcnosti," zhodnotila Aneta. Pri opúšťaní domova za štúdiom jej však bude smutno.

"So sestrou dvojičkou sme na seba naviazané, doteraz sme boli stále spolu a máme sa veľmi rady. Jediné, čo nás rozdeľuje, sú naše záľuby. Kým spievam, sestra hrá futbal alebo kreslí. Práve ona bola mojim prvým kritikom," hovorí budúca študentka konzervatória. Mladú speváčku podporuje na každom verejnom vystúpení aj zvyšok rodiny.

Aneta Kováčová nie jediná, ktorá vďaka projektu Divé maky rozvíja svoj talent v základnej umeleckej škole. "Keď nás Divé maky oslovili, snažili sme sa k tomu postaviť zodpovedne. Pre rozvoj nadania detí je dôležité, aby aj rodinné prostredie bolo priaznivé," dodala riaditeľka Základnej umeleckej školy v Leviciach Darina Tóthová.

ŽOFIA KYSEĽOVÁ

Nádejná speváčka

Aneta Kováčová z Tekovských Lužian bude od septembra študovať spev na Medzinárodnom konzervatóriu v Prahe. foto (Žk)

Divé maky

(Zvolensko-podpolianske noviny; 20/2008; 20/05/2008; s.: 6; JAR)

DETVA. Tri dievčatá zo Slovenska z programu na podporu talentovaných rómskych detí zo sociálne slabých rodín prijali na Medzinárodné konzervatórium v Prahe.

Od septembra začnú študovať v sekcii hudobno-dramatickej, odbor spev so zameraním na herectvo. Budúca konzervatoristka Mária Horváthová z Detvy chce byť profesionálnou speváčkou, jej vzorom je Marika Gombitová, spieva aj jej pesničky. Jej ďalším vzorom je Ida Kellarová. Mária hovorí, že Divé maky jej dali šancu rozvíjať svoj talent.

(JAR)

13-ročný R.Sendrei z programu „Divé maky“ sa zúčastnil medzinárodnej súťaže

(Rómsky nový list; 840,843/2008; 30/05/2008; s.: 1; RNL, Pro Donum)

Bratislava (RN1/Pro Donum) - občianske združenie Pro Donum a jeho program podpory talentovaných rómskych detí Divé maky pomáha plniť ďalší detský sen. Nadaný 13-ročný tanečník Róbert Sendrei sa zúčastnil 8. marca 2008 prestížnej medzinárodnej súťaže, ktorá sa každý rok koná v Kyjeve (Ukrajina). Na súťaž s oficiálnym názvom IDSF World Championship Junior sú každý rok z 30 štátov vybrané len dva páry. Tento rok sa to podarilo aj mladému Róbertovi Sendreiovi s partnerkou Lorette Gortovou (foto hore). Obaja reprezentujú klub TK SAMBED OZ Rožňava a Robert je do programu Divé maky zaradený od roku 2006.

Pre Róberta Sendreia je táto udalosť mimoriadne vzácna. Vďaka finančnej podpore programu Divé maky si po prvý raz v živote mohol vyskúšať a porovnať svoje tanečné schopnosti s najlepšimi tanečníkmi sveta. Úroveň súťaže je mimoriadne vysoká. Usporiadatelia totiž na súťaž pozývajú z každej krajiny len najlepšie tanečné páry, ktoré na majstrovstvách svojej krajiny obsadia popredné miesta. V tomto roku sa súťaže zúčastnilo 59 párov aj z krajín, ktoré patria k tanečným "veľmociam" - ako napríklad Rusko, Spojené štáty americké, Kanada či Poľsko. tanečné páry súťažili vo viacerých kolách, do finále sa ich dostalo iba 6. Aj napriek tomu, že Róbertovi sa s jeho partnerkou nepodarilo obsadiť popredné miesta, považuje už len účasť na medzinárodnej súťaži za veľký úspech. Na súťaži patril k najmladším účastníkom. "Bol som nadšený, videl som na vlastné oči páry, ktoré tancujú s neuveriteľnou dynamikou a rytmom," hovorí o svojich pocitoch Róbert. "Až teraz vidím, čo všetko mám ešte pred sebou. Okrem tréningu budem musieť veľa cvičiť a ješť, aby som pribral na svaloch a váhe," dopaňa s odhodlaním talentovaný tanečník.

Róbert Sendrei pochádza z obce Veľký Blh v Banskobystrickom kraji, má mladšieho brata a vyrastá v úplnej rodine. Napriek tomu, že obaja rodičia pracujú a majú veľkú snahu, ich finančné prostriedky nestačia na podporu Róbertových tanečných aktivít. finančnú podporu programu Divé maky potrebuje na hodiny tanca, tanečné oblečenie, obuv a na cestovné náklady. V škole je Róbert výborným žiakom. Celý svoj voľný čas venuje iba tancu, konkrétne latinsko-americkým tancom. Niekoľkokrát do týždňa navštevuje Základnú umeleckú školu v Rožňave, a v Rimavskej Sobote a pred súťažami absolvuje ešte individuálne tréningy. Minulý rok absolvoval viacero súťaží na Slovensku, kde získal niekoľko významných ocenení -väčšinou obsadil prvé miesto. Po prvý raz sa zúčastnil aj Majstrovstiev Slovenska vo svojej kategórii, kde získal 4. miesto. Tancu sa venuje veľmi aktívne a v budúcnosti by sa chcel stať dobrým tanečníkom a študovať na konzervatóriu. (Viac na www stránkach: rnl.sk - divemaky.sk)

„Divý mak“ už šľachtia na konzervatóriu

(Rómsky nový list; 840,843/2008; 30/05/2008; s.: 6; Pravda)

Bratislava 29. 2. 2008 (Pravda) - V tretej sérii slovenskej SuperStar sa dostal do päťdesiatky najlepších. Tam sa mu však "podarilo" zabudnúť text pesničky. A nemilosrdná kamera si to nenechala pre seba.....Stalo sa, nechcem sa už k tej epizóдке vracáť," len dopredu sa dnes pozerá 17-ročný Bratislavčan Jozef Kurina (na foto vľavo), od septembra študent dúbavského súkromného konzervatória Alkana.

Jožko však už neúspech prehlto a pevne kráča za svojím cieľom. "Chcem dokončiť školu a stať sa spevákom či muzikálovým hercom," tvrdí presvedčivo. Ľahké to nemá, veď jeho mama s otčimom

vychovávajú v dome v Podunajských Biskupiciach dokopy trinásť súrodencov. V dosť biednych pomeroch, okrem postelí a stolíka v izbách iba holá dlážka. "Ja som tretí v poradí. My starší sme vraj spevácke gény zdedili po otcovi. Najmä jedna moja sestra spieva nádherne. Šancu rozvinúť svoj talent však nedostala," zdôrazňuje Jožko. Sám si preto veľmi váži, že jemu sa taká naskytila. Vďaka Divým makom. Program Divé maky funguje už druhý rok v rámci občianskeho združenia Pro donum, zameraného na filantropiu. Jeho cieľom je vyhľadávať a podporovať mladé rómske talenty zo sociálne slabších rodín. Pod drobnohľadom má v súčasnosti 53 nadaných rómskych detí. Ich výber je obmedzený vekom 6 -16 rokov. Všetkým, ktorí prejdú sitom, však darcovia pomáhajú až do ukončenia štúdia. Pomoc funguje formou "adopcie na diaľku". Každý má vlastného "adoptívneho rodiča", ktorý mu raz do roka poukazuje istú sumu, účelovo prísne viazanú.

"Talentovky robíme raz do roka, najviac detí máme z východu Slovenska. Jožko vlni prišiel na konkurz do Zvolena. Váhali sme, či ho vybrať, bol už totiž na hornej vekovej hranici. Zaujalo nás však, ako presne vie, čo chce," spomína na prvý kontakt s Jožkom Kurínom koordinátorka programu Lucia Čierna. Napokon si za odvalu a cieľavedomosť vyslúžil vstupenku na štúdium, ktoré ročne stojí vyše 30 "tácov". Chopil sa príležitosti a v škole teraz trávi najmenej desať hodín denne. Ako hovorí, keď raz chce spievať kvalitný pop a r'n'b, na nijaké "blbosti" niet času. (Prevzaté. Krátené.)

Minden gyermekben sokféle képesség, tehetség él (Új Szó; 04/06/2008; ÚJ SZÓ-ÖSSZEÁLLÍTÁS)

Nemegy város problémája, hogy nehéz megtartani azokat a személyiségeket, akik gerjesztik a folyamatokat, "iskolákat" teremtenek és "mesterré" tudnak válni Galánta/Léva/Rozsnyó. Minden gyermekben sokféle képesség, tehetség él. Jó esetben a környezet képes felismerni és fejleszteni, támogatni ezeket. A folyamatban megvan a szerepe a családnak, az iskolának, a tágabb közösségnek - és ha valamelyik elem gyengébben teljesít, nagyon jó esetben a többi képes lehet segídezni nyújtani.

ÚJ SZÓ-ÖSSZEÁLLÍTÁS

Összeállításunkban három városban annak jártunk utána, milyen lehetőségekkel találkozhatnak a gyermekek, illetve a gyermeküknek hasznos időtöltést, a képességeiknek megfelelő foglalkozást kereső szülők.

Ezen a téren is igaz, hogy minél nagyobb városban járunk, a kínálat annál gazdagabb. A járási székhelyeken, így Galántán is sokféle szabadidős vagy tehetséggondozó tevékenységből válogathatnak a gyerekek. Az iskolában, a városi művelődési központban, a szabadidőközpontban, a zeneiskolában és rajziskolában, valamint sportklubokban tölthetik hasznosan az idejüket.

Lehetőségekben nincs hiány

A Kodály Zoltán Alapiskolában a tanulók huszonegynéhány szakkörben fejleszthetik a tehetségüket, tudásukat. Az iskola nagy múltú gyermekkórusában énekelhetnek, van táncsoport, bábcsoport, citeraegyüttes, angol nyelvkör, történelemkör, informatika, jóga, szlovák nyelvkör és szlovák társalgás, irodalmi kör, két matematikai kör, két német nyelvkör, internetes kör, magyar nyelv és irodalom kör, szavalókör, egészségügyi kör, sakk-kör, valamint kézilabda és sportlövészet. Benkovics László igazgatóhelyettes elmondta, a szakkörök természetesen ingyenesek, illetve az ún. tanulmányi utalványokat használják ki a költségek fedezésére, de a városi önkormányzat is nagymértékben támogatja a tevékenységüket.

Ha a gyerekek a Kodály Zoltán Gimnáziumban tanulnak tovább, itt hasonlóan sokrétű szabadidős és tehetségfejlesztő programok vannak.

Néptáncsoport (Kacaj), zenés irodalmi színpad (Tsízió), bábcsoport (Manócska), énekkar, rockegyüttes működik a gimnáziumban. Vannak természetesen tantárgyi szakkörök is: matematika, fizika, kémia, informatika, biológia, történelem. A matematikusok nemzetközi olimpiákon öregbítik az iskola nevét, az informatikusok filmeket készítenek, például az iskolájukat bemutató reklámfilm. A fiatalok az úszó-, a futball-, a röplabda-, a kosárlabdacsapatban, valamint egyéni sportokban is megmutathatják tehetségüket.

A galántai rajziskolában rajzot, festészetet, grafikát és térplasztikát tanulhatnak a gyerekek. Ide már ötéves kortól lehet járni, illetve a rajziskola tanárai járnak az óvodákba, valamint alapiskolákba tanítani, hogy a legkisebbeknek ne kelljen utazniuk. Az iskolának a Kodály Zoltán Alapiskolában, az Északi lakótelepi Gejza Dusík Alapiskolában, valamint Hody városrészben, Taksonyban, Nagymácsédon és Felsőszeliben vannak kihelyezett tagozatai. Az egyéves előkészítő után nyolcéves képzésben, valamint az ún.

második ciklusban további négyéves képzésen vehetnek részt. A felkészülés jól jöhet, ha a fiatalok a pályaválasztás során a képzőművészetre, műépítészetre, divattervezésre gondolnak.

A zenei tehetséggel megáldott gyerekek a Joseph Haydn Zeneiskolában művelhetik magukat. Ide 7 éves kortól, az alapiskola első osztályának elvégzése után veszik fel az érdeklődőket. A sikeres végzősök a négyéves, ún. második ciklusra is jelentkezhetnek. Szinte minden hangszeren - vonósokon, billentyűsökön, fúvósokon - tanulhatnak a gyerekek, valamint van külön ének szak. Maťašovský László igazgatótól megtudtuk, jelenleg a legkedveltebb hangszer a szintetizátor, valamint a gitár. Évente általában 20 körüli a végzősök száma, közülük néhányan a pozsonyi konzervatóriumon folytatják tanulmányaikat. A Haydn Zeneiskolában a havi díj - szaktól és évfolyamtól függetlenül - 220 korona. Kivétel a felnőttek, akik 320 koronát fizetnek. Ugyanis aki felnőttfejjel adja magát zenetanulásra, az négyéves felnőttképző tagozaton tanulhat. Az intézmény igazgatója azt is elmondta, a havi díjat az iskola igazgatósága határozhatja meg, de annak rendeletben megszabott felső határa a létminimum egytizede, ami jelenleg 513 korona.

A Spektrum Szabadidőközpontban az óvodáskorúak moderntánc csoportba vagy mazsorett csoportba járhatnak. Az alapiskolások sokféle lehetőségből választhatnak: moderntánc, aerobik, képzőművészeti kör, ütőhangszerek, gitár, számítógépes játékok, varrótanfolyam, német és angol nyelv, bélyeggyűjtő szakkör szerepel a kínálatban, de van "színészképző" is: külön musical, tánc, és próza szakkal.

A programok többsége szlovákul hozzáférhető

Léva 37 ezer lakosából a 2001-es népszámlálási adatok szerint 12 százalék vallotta magát magyarnak, a város ilyen szempontból mindenképpen peremvidéknek számít. Ebből következően, ha a tehetséggondozás terén kínálkozó lehetőségeket nézzük, természetesen a kínálat nagyobb hányada szlovák nyelven hozzáférhető. A város hét szlovák alapiskolája közül egy indított négy éve tehetséggondozó programot, de egyelőre még nem lehet eldönteni, hogy a kitűnő marketingfogáson túl (ez az egyetlen iskola, ahol nőtt a diákok száma) érdemben milyen hozadéka is lesz az átlagon felüli képességű gyerekek számára.

A sport területén jelenleg csak a kosárlabda igazán vonzó ágazat, amely országos szinten a legfelsőbb ligában is jelen van. Az egyes alapiskolák mindenesetre igyekeznek vonzóbbá válni sportosztályok indításával is. A valaha jelentős kézi- és röplabda jelenleg bizonytalan helyzetben van, a hoki az utóbbi években kezd erősödni, de inkább egzotikum, mint komoly eredményeket felmutató sportág. A város két területen tartósan kiváló eredményekkel dicsekedhet: az egyik az úszósport, a másik pedig a társas- és a moderntánc, országos és nemzetközi megmérettetéseken szerepelnek kitűnően a lévai tehetségek. A foci ifjúsági szinten egy-egy fanatikus edzőnek köszönhetően tartja a remek színvonalát, de a felnőtt csapat már évek óta romokban hever.

Egy ideje a tenisz is trendinek számít. Jelenleg valóban divatos valamilyen sportklubba beírni a gyereket. A városi szabadidőközpontnak tulajdonképpen egy csoportja működik magas szinten: a Kluch Lenke vezette Junilev versenytánc klub. Az úszás két magániskola - a triatlon és a duatlon terén jeleskedő Ariel, valamint a hagyományos úszástechnikákra összpontosító Aquasport - kínálatában szerepel. Ami azt is jelenti, hogy ezeket a sportágakat nem művelheti a gyerek a szülők hathatós anyagi támogatása, áldozatvállalása nélkül.

A művészeti ágak terén a zenében, a képzőművészetben a szolid alapszintet biztosítja a művészeti alapiskola. Léva mindig is fontos amatőr színházi és versmondó központnak számított magyar-szlovák szinten egyaránt. Volt olyan pillanat is a kilencvenes években, amikor hat színjátszó csoport tevékenykedett a városban (s ennek a fele magyar volt). A tulajdonképpen már profinak nevezhető szlovák Pôtoň Színház számtalan kurzust, fesztivált, magas színvonalú szakmai rendezvényt szervez, nemzetközi szinten is - például Magyarországi alkotók bevonásával -, tehát ezen a téren valóban európai színvonalú képzésre (persze inkább csak alkalmira) van lehetőség.

Mindenképpen meg kell említeni Újváry László nevét, aki már évtizedek óta jelen van felkészítő pedagógusként a különböző versmondó versenyeken, az ő tevékenysége biztos pont annak, aki előadó-művészettel akar foglalkozni.

Megemlítenéd a leginkább Halász Gyula nevével fémjelezhető néptáncos élet is a városban, hiszen a Garam Menti Népi Együttes az ország egyik legrégebbi magyar amatőr néptánc csoportja. Pezsgő fotóstevékenység folyik a városban néhány éve a Fotogravity polgári társulásnak köszönhetően, tehát itt is van lehetőség a továbbképzésre, a tapasztalatcserére, s ez a klub is szétfeszíti a műkedvelő kereteket.

Mindezekkel együtt Léváról is elmondható, hogy a tehetséges fiatalok egy jelentős csoportja elvándorol, külföldön keresi érvényesülését, s őket egyelőre nincs remény visszahódítani. Némi túlzással azt mondhatjuk: Léva a középszer városa, nehezen tudja megtartani azokat az egyéniségeket, akik egy-egy területen nemcsak egyéni teljesítményre képesek, hanem gerjesztik is a folyamatokat, "iskolákat" teremtenének és "mesterré" tudnának válni.

Városi támogatás alapiskolásoknak

Rozsnyón a városatyák pár hónappal ezelőtt úgy döntöttek, hogy az önkormányzat támogatni fogja azokat a tehetséges alapiskolás gyerekeket, akiknek szülei alacsony jövedelmük miatt ezt nem tudják megtenni.

Ugyanakkor nem elengedhetetlen feltétel, hogy a család anyagi szükséghelyzetben legyen. Olyan kiemelkedő tehetségeket karolnának fel, akik főleg a sport, de a kultúra terén is eredményeket érnek el. A képviselők mintegy 40 ezer koronát különítettek el a támogatási alapba. Ha a képviselők megalapozottnak és kellőképpen kihasználnak látják a támogatást, a város kimondottan ezzel a programmal is számolna a költségvetésben, s az is elképzelhető, hogy nagyobb összeget tudnak elkülöníteni.

Az önkormányzat programja nem jelent rendszeres támogatást, hanem egyszeri, 1 500-2 000 koronás kiségitést. Annak a tanulónak, akit az iskolája, jogi képviselője vagy klubja bejelent, néhány kritériumnak kell megfelelnie. Fel kell mutatnia a szerzett okleveleket, vagy az iskolának kell igazolnia, hogy valóban kivételesen tehetséges. Igazolás kell a munkaügyi és szociális hivattól is, hogy a tanuló családja anyagi szükséghelyzetben van, vagy az iskolának kell alátámasztania, hogy a tanuló a tanszereket és iskolai segédeszközöket, valamint az étkezést támogatásból kapja. Ugyanakkor a város nem zárja ki azokat a gyerekeket sem, akik nem élnek anyagi szükséghelyzetben.

A támogatást igényelhetik az alacsony jövedelmű családokból származó tanulók is. A szülőnek becsületbeli nyilatkozatot kell tennie a család bevételéről és a kiadásokról. A támogatás összegéről minden esetben bizottság dönt.

Bár a városi hivatal minden sportklubot és iskolát értesített erről a lehetőségről, egyelőre csak négy alapiskola érdeklődött a program iránt. Rajtuk kívül még a Sambed Táncklub javasolt támogatásra néhány tehetségesnek ítélte táncost. A Sambed Táncklub már 25 éve működik Schvarcz Gyula vezetésével. A klubban 140 táncossal, heti 3-5 alkalommal foglalkoznak. A táncosok életkora 6 és 25 év között mozog. A fiatalabbak klaszikus, modern-, és jazztáncot, valamint a társastánc alapjait, és a legújabb divat szerinti diszkótáncokat tanulhatják meg. Az idősebb táncosok versenytáncal, főként latin-amerikai táncokkal foglalkoznak. A táncospárok sikeresen képviselték már a klubot a környező országokon kívül az Egyesült Államokban, Kanadában, Olaszországban és Litvániában is.

A 13 éves Róbert Szendrei és partnere, Lorette Gortová a legsikeresebb párok egyike. Róbertet a Pro Donum polgári társulás karolta fel, amely a tehetséges roma gyerekeket támogatja. A társulás segítségével az előkelő ISDF World Championship Junior versenyen is részt vehettek, amely Kijevben zajlott. Ide minden évben 30 állam két-két legjobb párja nevezhet be.

Róbert ráadásul 2006-ban a Vadmások (Divé maky) programba is bekerült. Egy külföldi ötlet alapján indult kísérleti programról van szó, amely magánszemélyek pénzáradományából működik. Lényege, hogy a felajánló legalább egy éven át az alapítványon keresztül anyagilag támogat egy roma gyermeket, a támogatottja sikeréről pedig beszámolót kap. A Vadmások program szintén anyagi támogatást nyújtott a megmérettetésen való részvételhez. A verseny színvonala nagyon magas, a párok közül csak hatan kerülhettek be a gálába. Bár Róbertnek és partnernőjének ez nem sikerült, a versenyen való részvétel is hatalmas siker.

Róbert mindössze egy éve hódol intenzíven a táncnak, és a versenyen a legfiatalabb versenyző volt. Nagybalogból származik, s bár a szülei dolgoznak, nem tudnák táncos fiuk tevékenységét fedezni. A Vadmások program támogatását az órák megfizetésére, a fellépőruhák és -cipők megvásárlására, valamint az utazási költségekre fordíthatják. Róbert az iskolában is jó tanuló, és szabadidejének minden percét a latin-amerikai táncokkal tölti. A rozsnyói és a rimaszombati művészeti alapiskolát is látogatja, versenyek előtt pedig magántréningekre jár. Az utóbbi időben több versenyen vett részt, és számos előkelő helyezéssel tért haza. Az országos bajnokságon negyedik lett. A jövőben mindenképpen a táncal szeretne foglalkozni, konzervatóriumba készül. (gl, fm, kov)

HODNOTENIE INZERCIA

(Stratégie; 05/2008; 26/05/2008; s.: 53; redakcia)

Najlepšie hodnotené práce v mesiaci v rámci súťažnej kategórie inzercia

Best Ranking Entries per Month - Prints

január

75,00

Reštaurácia El - Gaucho - Argentína meats Bratislava

február

54,83

Peugeot Slovakia -Peugeot 407 Coupé

marec
39,00
02 proti prúdu - Na dne
apríl
52,50
Divadlo Nová scéna - Nájdi agenta
máj
53,71
VACULIK ADVERTISING - Very best of
jún
56,00
Rajo - Acidko vanilka launch
júl
35,00
Rail media -self promo
august
48,00
Pro Donum -Ja nič... Projekt Divé maky
september
50,40
Amnesty International - Peking 2008 (športy)
október
41,00
Kooperativa - Mníška, kominár, sestrička
november
25,00
Tatra banka Najoceňovanejšia banka na Slovensku
december
49,00
Motor-Car Group -Vianočná kampaň
TOP 2007 inzercie v hodnotení Stratégií
TOP 2007 Prints - Stratégie Award Ranking

Poradie	Názov inzerátu	Agentúra	Autor	Klient	Počet bodov	Mesiac/Umiestnenie
Ranking	Title	Agency	Author	Client	Points	Month/Ranking
1.	Argentína meats	Bratislava	Verbunk	Vladimír Holina, Ondrej Konnek	75,00	1/1
2.-3.	Acidko vanilka launch	Skočte si za zdravím	Pergam/Definitely Wiktor Leo Burnett	Lucia Kmečová, Pergam/Definitely Peter Kačenka, Jonáš Karásek, Marika Majorová, Katarína Adamkovičová	Rajo Union ZP 56,00	56,00 6/1 6/2
4.	Peugeot 407 Coupé	Istropolitana D'Arcy	Peter Darovec, Peter Čunderlík, Peter Dúbravík, Radovan Grežo	Peugeot Slovakia	54,83	2/1
5.-6.	Last minute Very best of - B2B	VACULIK ADVERTISING	VACULIK ADVERTISING	Milan Hladký, Adrián Leško, Michal Rovňák	Magna deti v núdzi Milan Hladký, Juraj Vaculík, Bohumil VACULIK ADVERTISING Dohnal, Juraj Dvorecký, Táňa Hojčová	53,71 53,71 6/2 5/1
7.	Nájdi agenta	Respect APP	Róbert Slovák, Yolka Marcela Udičová, Vlado Korček, Ondrej Štefánik, Martin Fridner	Divadlo Nová scéna	52,50	4/1
8.	Kampaň za toleranciu v spoločnosti	Heimat Berlín	-	Hornbach Baumarkt	SK51,00	4/2
9.	Peking 2008 (Športy) - Ochrana ľudských práv	MUW Saatchi & Saatchi	Rasťo	Michalik, Radim Blaho, Matúš Švirloch, Peter Ižo	Amnesty International	50,40 9/1
10.	.týždeň + DVD Lampa	Csere & Erdélyi	Róbert Csere, Eman Erdélyi, Boris Németh	W	50,29	6/3
11.	Vianočná kampaň	EnterAD	Michal Gučík, Ľuboš Kips, Rasťo Krišanda	Motor-Car Group	49,00	12/1
12.	Ja nič... Projekt Divé maky	VACULIK ADVERTISING	Milan Hladký, Dejan Galovič, Bohumil Dohnal, Zuzana Hašanová, Jakub Klimo	Pro Donum	48,00	8/1

13.-14.	Čierna ovca 13.-14. Pápež-B2B	Istropolitana D'Arcy	Istropolitana D'Arcy	Peter Darovec, Peter Čunderlík, Michal Pastier	Peter Darovec, Peter Dúbravík, Radovan Grežo, Ivan Čaniga	Peugeot Slovakia	Istropolitana D'Arcy	46,86	46,86	6/3	5/2
15.	Peking 2008 (vizuál Plot) - Ochrana ľudských práv	MUW Saatchi & Saatchi		Michalik, Radim Blaho, Matúš Švirloch, Peter Ižo	Amnesty International			46,80		9/2	
16.	Ako na Nový rok, tak po celý rok	Pergam/Definitely		Krupčíková, Igor Novotný				45,00		12/2	
17.	Keď to dokážeme tu, dokážeme to kdekoľvek	Publicis Praha	-		Renault			44,00		1/3	
18.	Výskok	Istropolitana D'Arcy		Peter Darovec, Rastó Záležák, Rado Olos							ŠK Slovan Bratislav
19.	Mníška, kominár, sestrička - PZP	MUW Saatchi & Saatchi									Rastó Uličný, Radim Blaho, Jozef Chmeľ, Katka Kurečková, Jiff Turek
20.	Pivo Pilsner Urquell	Wiktór Leo Burnett			Kooperativa			41,00		10/2	
21.	Nikdy neviete, čo vás na dovolenke čaká	Wiktór Leo Burnett	-								Union ZP
22.	.týždeň skončil medzi naj časopismi sveta	Csere & Erdélyi	Róbert Csere, Eman Erdélyi,	Andrej Bán, Martin Kollár	W Press			39,60		8/2	
23.	Na dne- Kampaň na 2 %	Soria & Grey									Michal Mazan, Eva Lukáčiková
24.	Nissan 4x4 - prirodzené schopnosti	TBWA	-		Nissan			38,00		5/s	
25.	Cenovky	MUW Saatchi & Saatchi	-		Kooperativa			37,71		6/s	

Poznámka: Červenou farbou zvýraznené príspevky inzercie označujú produkty, ktoré možno podľa rozhodnutia poroty považovať za slovenské. /s - shortlist ZDROJ - Stratégie, 2007

TOP 2007 out-of-home v hodnotení Stratégii

(Stratégie; 05/2008; 26/05/2008; s.: 55; redakcia)

TOP 2007 Out-of-Home - Stratégie Award Ranking

Poradie	Názov out-of-home reklamy	Agentúra	Autor	Klient	Počet bodov	Mesiac/Umiestnenie
Ranking	Title	Agency	Author	Client	Points	Month / Ranking
1.	Diaľkovo ovládaný outdoor -Autosalón	VACULIK ADVERTISING				
	M. Hladký, D. Galovič, S. Popovič	Incheba			64,00	5/1
2.	Nájdite si cestu k umeniu			M. Hladký, J. Vaculík, D. Galovič, Z. Hašanová		
	Múzeum M. Dobeša				62,66	1/1
3.	.týždeň na Wilsonicu	Csere & Erdélyi	E. Erdélyi, R. Csere, Z. Hanout	W Press		58,29
						6/1
4.	Last minute	VACULIK ADVERTISING		M. Hladký, A. Leško, M. Rovňák		
	Magna deti v núdzi				52,57	6/2
5.	I feel so Slovak now	Wiktór Leo Burnett		P. Kačenka, J. Karásek, M. Majorová		Union
	Poisťovňa				47,84	4/1
6.	Chod' do...	Istropolitana D'Arcy		P. Darovec, R. Záležák, M. Pastier, B. Bezák, R. Olos		
	Tvoj tatko records				47,00	12/1
7.	Bažanti na snehu	Mayer / McCann-Erickson		B. Prexta, P. Hrevuš, I. Lenčová, M.		
	Klima Heineken Slovensko				46,67	2/1
8.	Zelené švihadlo - imidž	Wiktór Leo Burnett		P. Kačenka, J. Karásek, M. Majorová		Union
	ZP				46,56	5/2
9.	Kaderníctvo	Publicis Knut	M. Ondrušek, E. Reingraber, M. Fridner	Vlasové štúdio New Image	45,71	5/2
10.	Hepatitída vás má na muške	VACULIK ADVERTISING		M. Hladký, M. Zaťkuliak, M.		
	Žibritovský	Dôvera ZP			44,57	6/3
11.-12.	Tabule	MUW Saatchi & Saatchi		R. Uličný, D. Markovič, J. Chmeľ, K. Kurečková		
	Chemolak				44,00	8/1
11.-12.	PF 2007	Istropolitana D'Arcy		P. Darovec, M. Masár, O. Lippo		Peugeot Slovakia
					44,00	1/3
13.	Na tenise (NTC)	Istropolitana D'Arcy		P. Darovec, F. Malík, P. Čunderlík		
	Peugeot Slovakia				40,00	5/3

14.	Ja nič... Projekt Divé maky	VACULIK ADVERTISING Istropolitana D'Arcy	M. Hladký, D. Galovič, B. Dohnal, Z. Hašanová, J. Klimo P. Darovec, R. Záležák, R. Olos, M. Pastier	Pro Donum	39,60	8/2
15.	Stop šikane na školách	Mestský detský festival			38,50	4/2
16.	Coca-Cola fľaša	Mayer / McCann-Erickson	M. Bobula, I. Kopa	Coca-Cola Slovakia	38,40	9/1
17.-18.	Slávnostné otvorenie	Istropolitana D'Arcy	P. Darovec, F. Malík, M. Pastier	Peugeot Slo		
17.-18.	Investovanie	Mayer / McCann-Erickson	B. Prexta, M. Melicherčík, J. Šulík	ČSOB	37,33	4/3
19.	ITF Slovakiatour a Danubius Gastro	VACULIK ADVERTISING Serviceplan	Mnichov, M. Hladký, A. Leško, M. Rovňák	Incheba Expo Bratislava Sony Ericsson	36,16	1/s
20.-23.	W2001	-			36,00	6/s
	adapt. Wiktor Leo Burnett					
20.-23.	Renault Clio - Musíš ho mať	Publicis Prague-		Renault Slovensko	36,00	5/s
20.-23.	Designed by Madonna	H&M marketing department: Red Room-		H&M	36,00	3/1
20.-23.	Nájdění moderátori	Csere & Erdélyi R. Csere, E. Erdélyi		W Press	36,00	3/2
24.-25.	Free Hypo autobusy	Wiktor Leo Burnett	-	UniCredit Bank	35,43	6/s
24.-25.	Peugeot 207 - Stopári	Istropolitana D'Arcy	-	Peugeot Slovakia	35,43	5/s
26.-31.	Ponožky, slipy	Istropolitana D'Arcy	P. Darovec, V. Ďurajka, V. Janček, B. Bezák, I. Čaniga	Zoznam	35,00	11/1
26.-31.	Konto Orange pre stredné školy	Wiktor Leo Burnett	P. Kačenka, M. Zlejší, T. Beňadik, L. Karásková	Orange Slovensko	35,00	9/2
26.-31.	Až po Aš	MUW Saatchi & Saatchi	R. Michalik, M. Poor, I. Zemanovič	T-Mobile	34,00	8/3
26.-31.	Študentský balík Tatra	AcademyVACULIK ADVERTISING		M. Hladký, A. Leško, M. Rovňák	34,00	7/1
26.-31.	Nápady	Apple Pie Advertising	P. Schafferová, F. Nemeč, J. Zacko, P. Minár, D. Kachú	Technologický inkubátor STU BA	34,00	4/s
26.-31.	Hudobná kampaň 5300 & 5200 Grey	-		Nokia SR a ČR	34,00	3/3
32.	Električka	Istropolitana D'Arcy	P. Darovec, M. Pastier, R. Záležák	FUN rádio	33,84	4/s
33.-34.	Pivo Pilsner Urquell	Wiktor Leo Burnett	P. Kačenka, M. Szulanyi, M. Majorová	Pilsner Urquell	33,60	12/2
33.-34.	WantIT - Náborová kampaň na IT špecialistov	VACULIK ADVERTISING		M. Hladký, D. Galovič, A. Leško, V. Križan	33,60	8/3

Poznámka: Červenou farbou zvýraznené príspevky out-of-home označujú produkty, ktoré možno podľa rozhodnutia poroty považovať za slovenské, /s - shortlist

ZDROJ - Stratégie, 2007

Hodnotenie Stratégií 2007

(Stratégie; 05/2008; 26/05/2008; s.: 50,51; redakcia)

TOP 30 - Absolútne poradie prác v hodnotení Stratégií 2007

TOP 30 - Stratégie 2007 Award Total Ranking

	Názov prace	Agentúra	Klient	Kategória	Počet bodov	
	Title	Agency	Client	Category	Points	
1.	Argentína meats	Bratislava	Verbunk	Reštaurácia	EI - Gaucho	Inzercia75,00
2.	Diaľkovo ovládaný outdoor - Autosalón	VACULIKADVERTISING	Incheba			Out-of-Home 64,00
3.	Mrte voláš, Karta Ready od T-Comu	Istropolitana D'Arcy	T-Com	Rozhlas		62,86
4.	Nájdite si cestu k umeniu	VACULIKADVERTISING	Múzeum M. Dobeša			Out-of-Home 62,66
5.	Fernet Stock	Young&Rubicam	Praha Stock Plzeň - Bozkov	TV		61,00
6.	.týždeň na Wilsonicu	Csere & Erdélyi	W Press	Out-of-Home		58,29
7.-8.	Acidko vanilka launch	Pergam/Definitely	Rajo	Inzercia		56,00
7.-8.	Skočte si za zdravím	Wiktor Leo Burnett	Union ZP	Inzercia		56,00
9.	Peugeot 407 Coupé	Istropolitana D'Arcy	Peugeot Slovakia			Inzercia54,83
10.-11.	Last minuté	VACULIKADVERTISING	Magna deti v núdzi			Inzercia53,71

	Advertising Agency	TV Spots	Outdoor	Prints	Rádio Spots	Internet Ads			
1.	Istropolitana D'Arcy	12	11	17	14	6	33,82	60	
2.	Wiktor Leo Burnett	5	9	13	0	6	33,18	33	
3.	VACULIKADVERTISING	3	9	14	3	3	36,32	32	
4.	MUW Saatchi & Saatchi	6	6	10	7	1	34,26	30	
5.	Mayer/McCann-Erickson	4	8	1	0	0	32,01	13	
6.	RespectAPP	2	0	1	2	1	32,54	6	
7.-8.	Soria & Grey	1	1	3	0	0	34,20	5	
7.-8.	JandL, reklama a marketing	1	0	2	2	0	0	33,00	5
9.-10.	CD Ogilvy & Mather	1	0	3	0	0	20,75	4	
9.-10.	Erdélyi & Csere	2	2	0	0	0	46,05	4	
11.-12.	Apple Pie Advertising	0	1	2	0	0	27,67	3	
11.-12.	Pergam/Definitely	0	0	3	0	0	41,67	3	

ZDROJ - Stratégie, 2008

TOP 3 kreatívni tvorcovia v hodnotení Stratégií 2007

TOP 3 People - Successful in Stratégie 2007 Award Ranking

Počet umiestnení v rámci rebríčkov TOP za rok 2007/Number of Score - TOP Rankings 2007

Creative director	TOP TV spotov	TOP outdoor	TOP inzercie	TOP rozhlasové spoty	TOP internetové reklamy
Priemer bodov za 1 prácu	TOP TV Spots	TOP Outdoor	TOPPrint	TOP Rádio Spots	TOP
Creative Director	Average per 1 Entry	Total entries			

Peter Darovec (Istropolitana D'Arcy) 8 6 7 8 5 38,41 34

Milan Hladký (vaculikadvertising) 3 8 6 2 2 41,32 21

Peter Kačenka (Wiktor Leo Burnett) 3 5 2 0 6 37,46 16

Adrián Leško (vaculikadvertising) 2 4 2 1 1 37,91 10

Jonáš Karásek (Wiktor Leo Burnett) 2 2 1 X 4 40,23 9

Rasťo Záležák (Istropolitana D'Arcy) 1 2 3 X 3 37,31 9

Copywriter	TOP TV spotov	TOP outdoor	TOP inzercie	TOP rozhlasové spoty	TOP internetové reklamy
Priemer bodov za 1 prácu	TOP TV Spots	TOP Outdoor	TOPPrint	TOP Rádio Spots	TOP

Braňo Bezák (Istropolitana D'Arcy) 5 2 0 5 2 38,65 14

Marika Majorova (Wiktor Leo Burnett) 3 3 2 0 5 38,83 13

Michal Pastier (Istropolitana D'Arcy) 1 3 3 1 2 36,72 10

ZDROJ - Stratégie, 2008

Shortlist súťaže Zlatý klinec 2008

(Stratégie; 05/2008; 26/05/2008; s.: 32,33; redakcia)

Shortlist súťaže Zlatý klinec 2008

Kategória A: TLAČ a POSTER

Agentúra Klient Názov

A1 - Jedlo/Nápoje

PERGAM/DEFINITELY, s. r. o. Rajo, a. s. Acidko vanilka - voňavá inzercia

A2 - Financie/Obchod

MUW Saatchi & Saatchi ČSOB Vario plán

MUW Saatchi&Saatchi Kooperativa, a. s. Poistenie motorových vozidiel

Wiktor Leo Burnett Union zdravotná poisťovňa Skákajúci print

Wiktor Leo Burnett Union poisťovňa Dobro došli

A2 - Komunikačné služby

Istropolitana D'Arcy Zoznam, s. r. o. Na zozname je všetko

MUW Saatchi&Saatchi T-Mobile Až po Aš smart roaming

A4 - Automobil

Istropolitana D'Arcy Peugeot Slovakia, s. r. o. 0 25 sekúnd začína leto

JANDL, marketing a reklama, s. r. o. Škoda Auto Slovensko, s. r. o. - Skupina SEAT Import Seat

Leon Cupralaunch

A5 - Rôzne

Csere & Erdélyi .týždeň .týždeň skončil medzi najlepšími časopismi sveta

Istropolitana D'Arcy FUN rádio Vianočná a novoročná inzercia

Istropolitana D'Arcy ŠK Slovan Bratislava Bez divákov je na futbale mŕtvo

Lazar - Klostermann, s. r. o. Sony Slovakia Nový Sony walkman

Mayer/McCann Erickson K&R Šálka
MUW Saatchi & Saatchi Chemolak Mestské tabule
Publicis/Knut NEW IMAGE vlasové štúdio vlasy - tretí hriech
RespectAPP História História
RespectAPP Nová scéna Agent Krowiak zasahuje
VACULIK ADVERTISING Avon Cosmetics, s. r. o. Bojaj
VACULIK ADVERTISING Ballymore Properties Eurovea - 3D print
Wiktor Leo Burnett MacSystem Mix your music with movies

A6 - Selfpromo

Istropolitana D'Arcy Istropolitana D'Arcy Pápež
MUW Saatchi & Saatchi MUW Saatchi & Saatchi Idea is not dead
A7 - Verejnoprospešná činnosť pre neziskové organizácie
Brandy Nadácia IntegraTí najdôležitejší sú na dne

MUWSaatchi&Saatchi Amnesty International

MUW Saatchi & Saatchi Amnesty International Kruhy
MUW Saatchi & Saatchi Amnesty International Ruka
VACULIK ADVERTISING Magna Deti v núdzi First moment
VACULIK ADVERTISING Pro Donum Ja nič, ja muzikant
VACULIK ADVERTISING Magna Deti v núdzi Last minute

Kategória B: TV a KINOREKLAMA

Agentúra Klient Názov

MUW Saatchi & Saatchi Kooperativa, a. s. Kamionisti
VACULIK ADVERTISING Tatra banka, a. s. Karta Barabáš
Wiktor Leo Burnett UniCredit Bank Bývajte bez vrások

B3 - Komunikačné služby

Creo/Young& Rubicam Orange Slovensko, a. s. Orange krasokorčuliari
Istropolitana D'Arcy Zoznam, s. r. o. e-Shopy
MUW Saatchi&Saatchi T-Mobile Cica
Publicis/Knut Orange Slovensko Orange SMS a MMS

B5 - Rôzne

Istropolitana D'Arcy FUN rádio FUN rádio sa ospravedľňuje
Mayer/McCann Erickson Empíre Language School Auto
VACULIK ADVERTISING Ballymore Properties Eurovea
B7 - Verejnoprospešná činnosť pre neziskové organizácie
MUW Saatchi&Saatchi Amnesty International Peking 2008

Kategória C: RÁDIO

Agentúra Klient Názov

C3- Komunikačné služby

Istropolitana D'Arcy T-COM MrteVolas, Karta ReadyT-Com
Istropolitana D'Arcy Zoznam, s. r. o. E-SHOPY

C5 - Rôzne

Wiktor Leo Burnett Azet Najnavštevovanejší portál

C6 - Selfpromo

Expres Media, s. r. o. (Rádio Expres) Expres Media, s. r. o. (Rádio Expres) MS v hokeji
Istropolitana D'Arcy Istropolitana D'Arcy Istropolitana D'Arcy Agentúra roka
Mayer/McCann Erickson Mayer/McCann Erickson Nightwriter

Kategória D: INTERACTIVE & ONLINE

Agentúra Klient Názov

D2 - Webové stránky

Istropolitana D'Arcy T-COM Autumn Package (piráti) web
Monogram Technologies, s. r. o. MAC TV Panelak.sk webová stránka TV seriálu
PERGAMEN Trnava, s. r. o. Fekollini, s. r. o. www.tuttiolovranti.sk
Wiktor Leo Burnett Nadácia - Centrum Urobte si obraz súčasného umenia

D4 - Bannery a ďalšie formy internetovej reklamy

MUW Saatchi&Saatchi T-Mobile WnW
Wiktor Leo Burnett Union zdravotná poisťovňa Skákajúci banner

D5 - Iné interactive & online

Istropolitana D'Arcy Kontrafakt Chod' do...
Wiktor Leo Burnett Alfa Romeo Fámamaker

Kategória E: TECHNIQUES

Agentúra Klient Názov
 E1ň - direct marketing
 MUW Saatchi & Saatchi Rádio Expres Rádio Expres PF 2008
 roland torsten advertising surosound PF zvukostrom
 VACULIK ADVERTISING Incheba Myslite na druhú
 E3 - packaging design
 Publicis/Knut NO GRAVITY Limited Edition CD cover
 E4 - sales promotion
 MUW Saatchi & Saatchi ČSOB Kolaudačná sada
 E5 - selfpromo
 Istropolitana D'Arcy Istropolitana D'Arcy Istropolitana D'Arcy- živá PF
 Kategória F: NEW MEDIA
 Agentúra Klient Názov
 F1 - new media
 Csere & Erdélyi .týždeň .týždeň na festivale Wilsonic
 Csere & Erdélyi .týždeň + Toshiba Hľadanie loga
 Istropolitana D'Arcy Peugeot Slovakia, s. r. o. Peugeot gerila na konferencii
 Istropolitana D'Arcy Kontrafakt Chod' do...
 Komplot holoda:skalnik, s.r.o. Wilsonic 2007
 PERGAM/DEFINITELY, s. r. o MSC - Suzuki Slovensko Suzuki Swift Sport - sickness bag
 VACULIKADVERTISING Tatra banka, a. s. Limitovaná edícia kreditných kariet - upútavka
 v divadle
 VACULIKADVERTISING Incheba Autodoor
 VACULIKADVERTISING Dôvera zdravotná poisťovňa Letné parky
 F2 - selfpromo
 PERGAM/DEFINITELY, s.r.o. PERGAM/DEFINITELY, s.r.o. Špongia-PF 2008
 F3 - new media pre neziskové organizácie
 RespectAPP Úsmev ako dar Aby každé dieťa malo rodinu - tričko
 Kategória H: KAMPAŇ
 Agentúra Klient Názov
 H1 - kampaň pre komerčné subjekty
 Istropolitana D'Arcy FUN rádio FUN rádio sa ospravedlňuje
 MUW Saatchi & Saatchi ČSOB Image karta
 MUW Saatchi & Saatchi T-Mobile Mobíci
 Wiktor Leo Burnett Union zdravotná poisťovňa Zelené švihadlo
 H2 - selfpromo kampane
 Istropolitana D'Arcy Istropolitana D'Arcy Istropolitana D'Arcy - Agentúra roka
 H3 - kampaň pre neziskové organizácie
 MUW Saatchi & Saatchi Amnesty International Peking 2008
 Talent roka 2008
 Meno Názov práce
 Michal Pastier Fucker - indoor print

Hodinky - new media

Strong Hair - new media

Braňo Ruščák Woolite- print

Glisskur-new media

Michal Šimkovič Turbo Academic 3000 - Web site a promotion movie
 ZDROJ - KRAS

Prečo

(Plus jeden deň; 13/06/2008; s.: 4,5,6; JANKA KOVÁČOVÁ)

Milostná aféra LUCIE HABLOVIČOVEJ (30) s Rašom Žitným (31) šokovala verejnosť. Tmavovláska o svojich mileneckých vzťahoch nerada hovorí. Dôvod, prečo ešte nenašla toho pravého, sa možno

skrýva v jej rodine. Keď mala Lucia jedenásť rokov, opustil ju otec, s ktorým dodnes neudržiava vrúcny kontakt.

- Od uplynutia súťaže Miss Slovensko 2008 ubehli už dva mesiace. Čomu sa teraz venujete? V súčasnosti prežívam asi najpokojnejšie obdobie v roku. Snažím sa dobehnúť všetko, čo nestíham počas príprav na Miss.

- Doprajete si aj dovolenku?

Určite áno. Nechystám sa však

navštíviť nejakú exotickú krajinu. Som skôr dobrodružnejší typ a rada by som strávila pár dní pod stanom alebo sa niekam vybrala s karavanom.

- Človek by na riaditeľku súťaže krásy nepovedal, že sa dá nahovoriť na stanovanie...

Ľudí mátie hlavne moja funkcia (smiech). Stanovanie som dokonca absolvovala aj minulý rok. Bola to skúška ohňom, ktorá sa mi zapáčila.

- Zdá sa, že vás láka dobrodružstvo...

Tento splav bol v podstate "nudný", pretože rieka bola veľmi pokojná. Našťastie, lebo k vode všeobecne nemám pozitívny vzťah. Keby som si mala vybrať z adrenalínových športov, tak určite by mali byť spojené so vzduchom. Mám za sebou niekoľko zoskokov padákom, let balónom, let vzducholodou, skok na lane z mosta. Nevie, čo by som ešte skúsila (smiech).

Neuvažovali ste nad tým, že by ste si urobili pilotný preukaz?

Samozrejme, že uvažovala (smiech). Problém je vtom, že keby som si preukaz aj spravila, každé dva mesiace by som musela odlietať istý počet hodín. Pokiaľ by som to nespĺnila, skúšky by som musela opätovne opakovať. Je to finančne aj časovo dosť náročné. Okrem toho si neviem predstaviť, že by som pravidelne lietala. Z časového hľadiska by som si to mohla dovoliť asi len počas letných mesiacov.

Už štvrtý rok ste riaditeľkou súťaže krásy. Keby ste mali porovnať dievčatá, badáte tam nejaký veľký rozdiel?

Nie je medzi nimi veľký rozdiel. Možno len to, že tento rok dievčatá neboli až v takej dobrej fyzickej forme ako po minulé roky.

Napriek tomu, že finalistky tvrdia, že sú kamarátky, medzi toľkými krásnymi dievčatami musí existovať rivalita.

Naozaj je to tak. Škoda je, že väčšine dievčat vydrží kamarátstvo len do finálového večera. Všetky totiž dopredu vedia, že vyhrať môže len jedna a mrzí ma, keď medzi dievčatami vidím rivalitu, ale je to súťaž so všetkým, čo k tomu patrí. Veľakrát prevládajú emócie, ako je sklamanie a možno trochu aj závisť.

Dostanú dievčatá, ktoré nevyhrajú, aj nejaké zaujímavé modelingové ponuky?

Všetky dostanú atraktívne ceny, napríklad kozmetiku, oblečenie, kurzy jazyka alebo protokolu či dovolenku pri mori. Väčšinou sa uplatňujú v modelingu, hostesingu a niektoré pokračujú vo svojom štúdiu. Myslím si, že po polroku strávenom s nami dievčatá zistia, o čom je modeling. Okrem toho aj niekoľko fotení s Jakubom Klimom ich presvedčí o tom, že stať sa modelkou nie je jednoduché.

Zvyknú sa vám finalistky vtierať, aby si získali vašu náklonnosť?

(Smiech). Určite sú dievčatá, ktoré sú ku mne milšie. Je to však komické. Tým, že som žena a zastávam post, ktorý zastávam, sme akosi eliminovali reči o tom, ako sa dá získať titul, keď je na poste muž. To, že sú ku mne dievčatá milšie, však v tomto prípade tiež nezaberá.

Hovorí sa, že muži vedia najlepšie oceniť ženskú krásu...

Nesúhlasím s tým. Muž ju hodnotí vždy s nejakou emóciou a očakávaním. Ja ju, naopak, hodnotím s nadhľadom, bez súkromných očakávaní. Nemám problém oceniť, keď je žena krásna. Dokonca sa teším, keď máme pekné dievčatá (smiech).

Venujete sa ešte modelingu?

Nemôžem povedať, že nie, pretože aj pred týždňom som predvádzala. Modelingu sa však venujem len zriedkavo.

Na ktorú prácu ste ako modelka pyšná?

Robila som veľa kampaní aj prehliadok. Nikdy som netúžila po tom, aby som získala nejakú super prácu. Skôr mi išlo o to, že som od šestnástich rokov bola samostatná. Žili sme iba s mamou, takže aj pre ňu to bolo asi jednoduchšie. Robila som naozaj veľa kampaní, takmer na všetky produkty, ktoré sú na trhu...

V rámci projektu Divé maky ste si adoptovali rómske dievčatko. Stretávate sa s ním alebo naň len finančne prispievate?

Anetka mi padla do oka a som veľmi rada, že sa naše cesty spojili. Som aktívnejší darca, ktorý jej nielen zavola, ale ju aj často navštevujem. Len nedávno ju prijali na konzervatórium v Prahe, takže som na ňu veľmi pyšná. Toto považujem za veľký úspech.

Premýšľali ste o tom, že by ste si pod patronát zobrali aj ďalšie dieťa?

Áno, finančne to však nie je také jednoduché. Možno by som sa realizovala v nejakom inom charitatívnom projekte. Určite by som sa však aj v budúcnosti chcela angažovať v sociálnom smere. Koľko stojí príspevok na dieťa?

Je to niekoľko desiatok tisíc korún, ale presnú sumu by som nerada špecifikovala. Na druhej strane je to aj individuálne.

A čo vlastné deti?

Nejaké určite plánujem a budem rada, keď prídu. Dávam však tomu voľný priebeh. Bola by som však rada, keby vyrastali v úplnej rodine, a tak k tomu aj pristupujem.

Dlho ste bývali s matkou a len pred tromi rokmi ste sa presťahovali do vlastného bytu. Ako je možné, že mladá a úspešná ženy vydrží až do 27 rokov u matky?

Asi to len tak vyzerá, že som do 27 rokov bývala s mamou. Niekoľko rokov som mala vážny vzťah, takže sme bývali s priateľom. I keď nikdy som sa definitívne z domu neodťahovala. To som absolvovala až pred tromi rokmi, keď som si zbalila všetky detské knižky, zošity... (smiech).

Počas rozhovoru ste niekoľkokrát spomenuli meno Jakuba Klíma. Istý čas sa dokonca hovorilo o tom, že je medzi vami aj niečo viac ako len pracovný vzťah...

Spomínam ho preto, lebo už tri roky spolupracujeme na misskách.

Spomínate si na vaše prvé stretnutie?

Určite. Mala som nafotiť titulku pre jeden časopis, kde mi povedali, že by ma mal fotiť začínajúci fotograf. Touto myšlienkou som však nebola nadšená, ale nakoniec som súhlasila. Jakubove fotografie ma presvedčili a dala som sa s ním nafotiť, ba dokonca som s ním začala aj spolupracovať. Časom sa z nás stali kamaráti, no nikdy to nikam ďalej nezašlo.

Takže medzi vami nikdy nebolo erotické napätie?

(Smiech). Erotické napätie medzi mnou a Jakubom si neviem predstaviť. Nechcem sa ho ako muža dotknúť, ale toto určite nie.

Dlhé roky ste žili s podnikateľom Jánom Kováčikom (44). Ako by ste ho opísali?

Sú to veci medzi mnou a ním, a tak to aj vždy bude. Nechcem zasahovať ani do jeho, ani do svojho súkromia.

Bol vo vašom živote aj nejaký iný významný muž?

V mojom živote bolo niekoľko mužov, ktorých považujem za dôležitých. Opäť to však považujem za natoľko citlivú a osobnú tému, že sa s ňou nemám potrebu deliť v médiách.

Požiadal vás už nejaký muž o ruku?

Asi áno.

Asi?

Áno, požiadal.

Prezradíte nám, kto to bol?

(Smiech). V žiadnom prípade.

Vaše meno sa spájalo aj s Kováčikom, aj s Klimom. Títo dvaja sú absolútne odlišní. Aj sa nad tým zasmejete?

Ťažko sa človek zasmee, keď sa o sebe ráno v novinách dočíta, že u niekoho spáva a že sa s dotýčným chystá na dovolenku. Toto bol príklad nezmyselného článku, ktorý vyšiel o mne a Jakubovi. Veľmi ťažko sa na to reaguje. V tom období mal Jakub rozvíjajúci sa vzťah a určite mu to neprosperovalo. Pokúšal sa vás muž zbaliť len preto, že ste mediálne známa, aby sa vyšplhal po vašom chrbte?

Keď som pracovala v televízii, s takými mužmi som sa určite stretla. Išlo im zrejme o to, aby sa zviditeľnili. V súkromí je to skôr tak, že muži majú strach z mediálne známych žien. Boja sa, že by sa mohli stať súčasťou bulváru a tituliek novín.

Keď sme si dohadovali rozhovor, prízvukovali ste mi, že sa k Rast'ovi Žitnému nebudete vyjadrovať. Počas súťaže Let's Dance vás však často vídať v publiku. Vraj ste vynechali len jedno kolo...

To nie je pravda. Na Let's Dance som bola len dvakrát.

Komu fandíte?

(Smiech). Tomu najlepšiemu.

Ktorá z dvojíc vám je sympatická?

Jožko Vajda a Katarína Štumpfová. Myslím si, že tým, ako sa Jožko k súťaži postavil, získal si celé Slovensko. Mám rada ľudí, ktorí sa nevzdávajú, majú nadhľad a neberú sa príliš vážne.

LUCIA HABLOVIČOVÁ

Dátum a miesto narodenia: 16. 2. 1978, Bratislava

Oblúbená hudba: Norah Jones, Goran Bregovič

Oblúbený film: Frida

Oblúbené jedlo: talianska kuchyňa, suší, slovenské špeciality

Oblúbený nápoj: ľadový čaj

Oblúbený herec: Andy Garcia, Robert De Niro

Tip na výlet: Trenčianske Teplice, Morava, Paláš za Stupavou
Koníčky: adrenalínové športy, práca v záhradke
JANKA KOVÁČOVÁ

Husľový talent K. Daniš vystúpil na koncerte Slovenského rozhlasu (Rómsky nový list; 844-847/2008; 11/06/2008; s.: 9; SITA)

Bratislava 2. 4. 2008 (SITA) - Talentovaný 14-ročný huslista Karol Daniš, ktorého mnohí považujú za zázračné dieťa, vystúpil prvýkrát ako sólista na spoločnom koncerte so Symfonickým orchestrom Slovenského rozhlasu. Na koncerte vo Veľkom koncertnom štúdiu Slovenského rozhlasu v Bratislave si návštevníci vypočuli predohru z Viliama Telia od G. Rossiniho, Koncert pre husle a orchester H. Wieniawského a Symfóniu číslo 5 F dur A. Dvořáka. Koncert dirigoval Marcello Mottadelli z Talianska. K. Daniš tohto roku vystúpi aj s Brnianskou štátnou filharmóniou a Filharmóniou Bohuslava Martinu na Medzinárodnom festivale Talentinum v Zlíne. K. Daniša podporuje občianske združenie Pro Donum v programe Divé maky.

Významná rómska speváčka Ida Kellarová sa stala umeleckou patrónkou programu Divé maky (Rómsky nový list; 844-847/2008; 11/06/2008; s.: 9; Divé maky)

Bratislava 6.4.2008 (Divé maky) - Občianske združenie Pro Donum začalo v rámci programu Divé maky spolupracovať so známou rómskou speváčkou Idu Kellarovou. Po prvý raz sa stretla s talentovanými rómskymi deťmi počas tzv. "Jarného workshopu" 3.-6.4.2008 v Hoteli Družba na Seneckých jazerách. Pod jej vedením začalo 22 detí z programu Divé maky prípravu na veľký koncert, ktorý by sa mal uskutočniť na jeseň. OZ Pro Donum oslovilo Idu Kellarovú na spoluprácu už minulý rok. Dôvodov bolo viacero. Ida Kellarová sa okrem spevu venuje aj vzdelávacím aktivitám - v Čechách i v zahraničí organizuje kurzy zamerané na to, ako prostredníctvom piesne otvoriť svoje srdce, nájsť vnútornú silu a vyjadriť svoju pravdu. Založila OZ Miret na podporu integrácie rómskej menšiny do majoritnej spoločnosti a je organizátorkou rómskeho festivalu a tvorivých dielní pre talentovanú rómsku mládež na hrade Svojanov. Na margo spolupráce s Divými makmi povedala: "Keď som objavila Divé maky, nesmierne ma to potešilo, pretože za uplynulých 12 rokov som nestretla nikoho, kto by pracoval s rovnakou myšlienkou ako ja. Povedali sme si pár viet a bolo jasné, že musíme spolupracovať. Vážim si, že na Slovensku existuje organizácia, ktorá dáva rómskym deťom nádej a šancu. Je to úžasné." Ida Kellarová príde pred jesenným koncertom na Slovensko ešte dvakrát. Bude participovať na umeleckom stvárnení koncertu a zároveň intenzívne pracovať s deťmi, ktoré na koncerte vystúpia. Na jesennou koncerte dostanú priestor okrem hudobných aj talenty iných umeleckých smerov. Výsledky svojej práce budú prezentovať na vernisážach a výstavách. (Redakcii RNL poskytl informácie V. Krúpová, Divé maky) Viac na: www.divemaky.sk

Divé maky

(Hudobný život; 05/2008; 06/12/2008; s.: 34; Peter MOTYČKA)

Divé maky učia deti nesnívať svoj život, ale žiť svoje sny. Divé maky sú o životnej šanci.....
Divé maky je názov programu zameraného na podporu a rozvoj talentovaných rómskych detí zo sociálne slabších rodín. Vznikol pred dvoma rokmi vďaka nezávislej mimovládnej organizácii Pro Donum, ktorá ho zastrešuje. Na domáce pomery inovatívny program funguje na individuálnych darcoch podporujúcich štúdium a talent vybraného dieťaťa minimálne jeden školský rok. Umeleckou patrónkou Divých makov sa v tomto roku stala renomovaná česká speváčka Ida Kellarová. "Títo ľudia robia prácu, ktorej myšlienka je mi blízka.", hovorí Kellarová. "Keď sme sa s Divými makmi po prvýkrát stretli, povedali sme si niekoľko viet a bolo jasné, že máme rovnaké myslenie."
Kellarová, ktorá spolu so svojím tímom odborne vedie spevácke, tanečné a hudobné talenty, reprezentuje v rómskej komunite neobyčajnú osobnosť a autoritu. "Srší z nej vášnivý temperament a rešpekt hneď, ako sa na ňu pozriete," hovorí šesnásťročná účastníčka programu, speváčka Adriana Gáborová. Vďaka svojej originálnej koncepcii fúzujúcej tradičnú rómsku hudbu s jazzovými prvkami je rešpektovanou umeleckou osobnosťou nielen doma, ale aj v zahraničí. Kellarová spolupracuje s vynikajúcimi českými a slovenskými hudobníkmi. Popri lídrovi Desideriusovi Duždovi sú členmi jej

domovského zoskupenia Jazz Famelija slovenskí jazzoví umelci - klavirista Ondrej Krajňák, saxofonista Radovan Tariška, bubeník Marián Ševčík a kontrabasista Tomáš "Gaštan" Baroš. "Filozofiou mojej práce je byť pravdivý, napriek tomu, že dnešný svet funguje úplne inak. Vidím tu silu ľudského citu, ktorý máme v sebe, aj keď v dnešnej dobe býva ľudský cit považovaný za slabosť. Ja naopak hlásam po celom svete, že v ňom je naša sila. Som v tomto rebelom. Vidím, čo dokáže urobiť s ľuďmi v momente, keď sa otvoria a zaspievajú, akí sú šťastní."

V programe Divé maky je v súčasnosti zaradených 53 detí z celého Slovenska, ktoré sa v apríli zúčastnili na pracovnom workshope vedenom Idou Kellarovou na Seneckých jazerách. Jarný workshop, ako aj ďalšie plánované aktivity - Letná akadémia a Jesenný workshop - budú predprípravou na veľký galakonzert, ktorý sa uskutoční na jeseň. Tam budú môcť účastníci po prvýkrát verejne predstaviť svoje umenie ovplyvnené Kellarovej worldjazzovou koncepciou. Umelkyňa sa bude podieľať na všetkých aktivitách intenzívnou prácou s deťmi. "Tieto decká sú nesmierne muzikálne. Len talent však nestačí-80 percent je predovšetkým práca. Projektom Divé maky im chceme ukázať, že to nie je ľahké a pokiaľ sa človek rozhodne niečo dosiahnuť, nesmie to pri prvej prekážke vzdávať, tak, ako sú zvyknutí." Umelecký patronát nad projektom je pre Kellarovú záväzkom a zároveň výzvou smerom k verejnosti: "Verím, že keď sa podarí dostať rómsku kultúru do profesionálnejšej formy, divák bude odchádzať z divadla s jedinou myšlienkou - nie všetci Rómovia sú rovnakí. Už len táto myšlienka je krokom vpred."

Ústredným posolstvom programu je ukázať "divým makom" ich vlastné možnosti a vytvoriť tvorivé prostredie na ich formovanie a rast. A zároveň im poskytnúť šancu. Tak, ako to vystihla jedna z účastníčok programu, Mária Horváthová: "Divé maky mi ponúkli šancu, ktorú som mohla vziať, alebo zahodiť. Ja som ju zobrala a dúfam, že ju využijem."

Peter MOTYČKA

Do Banskej Štiavnice za remeslami, cyklistikou aj hudbou

(SME; 02/08/2008; s.: 15; kul)

bamská Štiavnica. V sobotu bude v Banskej Štiavnici opäť živo. Nezabudnuté remeslá - tak sa volá podujatie, ktoré oživuje staré remeslá. Námestie Sv. Trojice sa stane námestím bez áut a naplní sa ukázkami tradičných remesiel, remeselným trhom a kultúrnym programom, ktorý je tento rok venovaný rómskej kultúre. Učinkovať bude Ľudová hudba Jána Demeho z Klenovca, Szendreiovci z Kokavy nad Rimavicou, Ľudová hudba Zacharovci so sólistami z Poník, Rómsky súbor Amaro Dživipen zo Žiaru nad Hronom, OZ Divé maky.

Pre tých, ktorí uprednostňujú šport, je tiež na sobotu pripravený v Banskej Štiavnici Banskoštiavnický horský cyklomaratón, jeden z najstarších horských MTB cyklomaratónov na Slovensku. Navštevujú ho nielen domáci, ale aj zahraniční milovníci horskej cyklistiky. Tento rok štartujú účastníci 11. ročníka majstrovstiev Slovenska v čase od 9.00 h do 10.00 h. Predpokladaný koniec je okolo 15.00 - 16.00 h. Tridsaťkilometrový okruh v prekrásnom prostredí Štiavnických vrchov a v bezprostrednej blízkosti starého baníckeho mesta Banská Štiavnica nadchne milovníkov prírody. Náročnosť pretekov je zvýraznená nielen jazdou v horskom prostredí, ale aj celkovým prevýšením 3500 m v štyroch kolách hlavnej 120 km súťaže. Na svoje si prídu aj menej zdatní jazdci v ďalších siedmich kategóriách na 30 km a 60 km.

A ešte jedna udalosť čaká na návštevníkov "banského mesta tento víkend. V sobotu sa od 17.30 h začne v štiavnickom Amfiteátri pod Novým zámkom Festival Folk & World music. Predstavia sa na ňom kapely a sólisti slovenskej a českej hudobnej scény. Folková hudba, dochutená rockom, džezom a ďalšími prímiesami bude znieť do neskorých večerných hodín. Návštevníci budú môcť počuť kapely a sólistov ako Orbus, Luky Lukáč, Mysami, Petiar, Kofein, Pathetic Hypermarket Bánd, Jana Štefličková, Sanyland, Roc'hann a Karpatské horké.

(kul)

Stručne

(Pravda; 05/08/2008; s.: 22; kul, sita)

Bielikove fotky z augusta 1968 vystavia aj v Prahe.

Prvú pražskú profilovú výstavu fotografií Ladislava Bielika z augusta 1968 otvoria v utorok v Galérii Slovenského inštitútu v Prahe. Expozícia zachytáva život v bratislavských uliciach v deň invázie vojsk Varšavskej zmluvy do Československa. Kurátorsky ju pripravili autorov syn Peter Bielik v spolupráci s Pavlom Melušom. Prehliadka sa volá 21. august 1968 a otvorí ju jeden z pamätníkov týchto udalostí profesor Čestmír Císař.

(sita)

Rómske deti z programu

Divé maky majú svoju veľkú Letnú akadémiu. Od 4. do 9. augusta je v Moravskom Svätom Jáne 53 talentov z Divých makov. Deti v rámci workshopov a voľnočasových aktivít sú zaradené do umeleckých skupín, kde pracujú s profesionálmi. Hostom Letnej akadémie je česká speváčka Ida Kellarová, ktorá s deťmi chystá aj veľký jesenný Koncert hviezd. Na sobotu 9. augusta je pripravený aj Deň otvorených dverí, prístupný širokej verejnosti.

(kul)

Prehliadku diel Andyho Warhola predĺžili. Stredoeurópsky dom fotografie pre veľký záujem predĺžil výstavu Andy Warhol + Dano Brogyányi, bude otvorená ešte do 7. septembra. Prehliadku pripravili kurátori Michal Bycko a Martin Cubjak z Múzea moderného umenia Andy Warhola v Medzilaborciach. (sita)

Pre talentované rómske deti bola v Moravskom sv. Jáne Letná akadémia Divých makov

(Rádio Slovensko, 18:00; Rádiožurnál Slovenského rozhlasu; 10/08/2008;)

Hudba, spev a temperament rómskych detí znel počas Letnej akadémie Divých makov v Moravskom svätom Jáne. 2. ročník mal za cieľ rozvíjať talent najmladšej generácie. Atmosféru priblíži Martina Gapčová.

Program Divé maky podporuje a rozvíja talentované rómske deti vo viacerých oblastiach.

Lucia Dohňalová, projektová manažérka programu Divé maky: „Cieľom letnej akadémie bola príprava na jesenný koncert, prvý koncert programu Divé maky. Všeobecne venovali sa okrem speváckeho, hudobného a tanečného talentu aj výtvarnému a športovému. Intenzívna práca doobeda, poobede a večer.

Erik Binder, výtvarník z Bratislavy, sa snažil mladým talentom priblížiť techniky, ktoré môžu využiť aj v praxi.

Erik Binder, výtvarník: „Vyrezávali sme z papiera šablóny pomocou sprejov sme vytvárali obrazy. Venovali sme sa aj maľbe a spôsobu akým možno tvoriť, mentálnym technikám ako vôbec dospieť k nejakému výsledku, či už nejakého chaosu k niečomu usporiadanému, alebo naopak.“

Patrónka Divých makov, česká rómska speváčka Ida Kellarová zasa pripravovala deti na jesenný koncert, ktorý bude v polovici októbra v Slovenskom rozhlase.

Ida Kellarová, česká rómska speváčka: „Našou prácou bolo urobiť tú štruktúru, aby ten koncert mal nejakú, aby tie deti nestratili tú prirodzenosť a našli sa tam bez toho, že sa zablokovali. Vedome sme s nimi pracovali, aby si uvedomovali, že talent nestačí, ale že tá práca je dôležitá k tomu, aby ten výkon nejakou vyzeral.“

Mladé rómske talenty si týždeň v Moravskom Svätom Jáne pochvaľovali.

Mladé rómske talenty:

„Anita Kováčová, som z Tekovských Lužian. Ja som strašne rada s tetou Idou, s tým celým tímom. Veľmi rada s nimi spievam, tancujem, učím sa nové pesničky.“

„Mám 7 rokov, volám sa Mário Bogdaň. Tento týždeň bol veľmi dobrý. Mne sa vôbec nechce odísť. Som sa naučil spievať oveľa lepšie, proste všetko.“

V Moravskom Svätom Jáne rozvíjalo svoj talent počas tohto týždňa 37 rómskych detí.

Letný tábor pre nadané rómske deti

(STV, 19:30; Správy STV; 09/08/2008; Patrícia Macíková)

53 mladých rómskych talentov prežilo týždeň plný skúšania a učenia. Deti zaradené do programu Divé maky sa stretli na letnej akadémii, kde pod vedením Idy Kellarovej a ďalších profesionálov zdokonaľovali talent.

Cieľom projektu Divé maky je pomôcť nadaným deťom z rómskych rodín vo veku od 6 do 16 rokov rozvíjať ich talent. Tento rok vybrali do programu 53 mladých nadaných hudobníkov, spevákov, športovcov, ale aj výtvarníkov, ktorí sa na týždeň stretli na letnej akadémii.

Lucia Dohňalová, koordinátorka projektu: "Je to taký letný tábor, kde sa deti všetky spolu stretnú a pracujú a rozvíjajú svoj talent prostredníctvom umelcov, pedagógov a odborníkov."

Medzi odborníkmi, ktorý sa deťom venovali bola aj Ida Kellarová. Speváčka verí, že práve podporou talentovaných rómskych detí môže zlepšiť život celej ich rodiny.

Ida Kellarová, speváčka: "Ukazujeme a dávame im i pocítiť, čo je za zmenami, pracujú prostě s tým ohňem v tom svém nitru, aby oni porozumeli tomu, že keď se třeba člověk našte, že nemusí jít a rozbít něco, ale že si může dupnout do toho tance a aspoň se mu uleví a zároveň tu sílu může v sobě najít a použít ji."

Anketa:

"Pre mňa je to veľká šanca rozvíjať, ak sa to dá nazvať talentom tak talent. Ja mám veľmi rada spev."

"Baví ma veľmi spev a tanec. Rád spievam."

(koniec ankety)

Vyvrcholením celoročnej snahy divých makov bude koncert, na ktorom 16. októbra predvedú všetko v čom sú najlepšie.

Už sa usmieva

(Plus jeden deň; 11/08/2008; s.: 15; MARTINA KORBAŠOVÁ)

Lucia Hablovičová nemyslí len na Raša

MARTINA KORBAŠOVÁ

RIADITEĽKA Miss Slovensko Lucia Hablovičová (31) má konečne dôvod na radosť. Popri starostlivosti o svojho priateľa Raša Žitného (31) si našla čas aj na deti. Cez víkend zavítala do letnej akadémie Divé maky, ktorá podporuje rómske detské talenty.

Lucia sa pred dvoma rokmi stala patrónkou rómskeho dievčatka Anetky Kováčovej (16). Odvtedy finančne podporuje jej štúdium spevu.

"Anetka je veľmi nadaná.

Ja spievať neviem, hoci by som veľmi chcela a takto môžem aspoň pomôcť niekomu, kto talent má. Je to úžasný pocit, keď po dvoch rokoch vidím, ako sa posúva dopredu," povedala nám nadšená Lucia.

Koľko do talentu rómskeho dievčatka investuje, nám však prezradiť nechcela.

Hoci sa Lucia usmieva, pôsobí unavene. Ako sama tvrdí, nechystá sa ani na dovolenku.

Tiež ju trápí, že za Rašom do Kováčovej nemôže chodiť každý deň. "Bola som tam v stredu a idem aj cez víkend. Rašo sa má primerane k situácii, v akej sa nachádza," prezradila nám Lucia.

Anetka jej vlieva silu

(Nový čas; 10/08/2008; s.: 10, 11; Daša Klimentová, Lucia Nedorostová)

Priateľka Žitného Hablovičová (30)

MORAVSKÝ SVÄTÝ JÁN - Sama prežíva veľké trápenie, napriek tomu má stále silu pomáhať iným.

Lucia Hablovičová (30), ktorej priateľ - markizák Rašo Žitný (31) sa zotavuje po tragickej nehode, sa v sobotu prvýkrát od nešťastia oficiálne ukázala na verejnom podujatí. Ako sa Novému Času podarilo zistiť, prekonať najťažšie chvíle v živote jej pomáha aj "adoptovaná" Anetka (15).

Hablovičová je už dva roky na diaľku "adoptívnou mamou" mladej slečny Anetky Kováčovej (15) z Tekovských Lužian.

Cez program Divé maky jej ináčne pomáha, aby mohla študovať spev. "Anetku podporujem už dva roky, najmä ináčne. Vybrala som si ju spomedzi mnohých nadaných detí na internete," povedala Novému Času Hablovičová a dodala: "Získala si ma predovšetkým svojím úsmevom." Aj keď Hablovičová prechádza po poslednej júrovej nedeli s priateľom Rašom Žitným ťažkým životným obdobím, nezabúda na pomoc druhým ani na záväzok, ktorý dala.

Anetku dokonca v týchto krušných dňoch navštevuje. "Myslím si, že máme veľmi pekný vzťah," vyznala sa aj Anetka.

"V septembri nastupujem na medzinárodné konzervatórium, ktoré je platené a Lucia Hablovičová ma v tom veľmi podporuje. Idem tam vďaka nej," usmieva sa pekné dievča na svoju podporovateľku.

Hablovičovej program sa už vyše mesiaca točí vo veľkej miere okolo Žitného, ktorý sa v nemocniciach zviecha zo zranení. Bývalá misska je navyše pre moderátora akýmsi ochranným štítom, ktorý ho chráni pred poznaním krutých podrobností o smrti malého Tomáška (? 5). Aj to ju zrejme psychicky vyčerpáva, čo sa prejavuje aj na jej vzhľade - Hablovičová výrazne schudla, krásne dlhé vlasy si nechala drama - ticky skrátiť.

Včera však napriek všetkému nabrala silu a navštívila Deň otvorených dverí Divých makov v Moravskom Svätom Jáne. Krátko pred pätnástou hodinou sa zjavila vo dverách miestneho kultúrneho domu, aby sa stretla s Anetkou. Tá sa príchodu svojej tútorky nesmierne potešila a obe ochotne pózovali fotografom. Prítomnosť talentovanej dievčinky dokonca vyčarila na Luciinej tvári úsmev a zdá sa, že medzi šikovnými deťmi pookrila na duši.

Daša Klimentová, Lucia Nedorostová, foto Vlado Benko jr.

Rómske Divé maky neporastú na divoko

(Pravda; 11/08/2008; s.: 18; zoh)

Výber 38 talentovaných rómskych detí z celého Slovenska sa vďaka programu Divé maky zišiel na Záhori. Na Letnej akadémii v Moravskom Svätom Jáne sa im počas celého uplynulého týždňa venovali odborníci z rôznych oblastí, aby deti mohli svoj talent rozvíjať. Program vyvrcholil v sobotu dňom otvorených dverí, kde deti predviedli verejnosti, čo dokážu. Cigánska hudba, spev a tanec chytili publikum za srdce, lebo talent a spontánnosť sa tu spojili s nádejou. Program Divé maky dáva deťom z chudobných rómskych rodín šancu na lepší život. Vďaka darcom môžu získať hudobné či tanečné vzdelanie alebo pestovať šport. Bez darcov by rómske deti nemohli napríklad navštevovať základnú umeleckú školu, kúpiť si noty, zaplatiť cestu. Mnohé žijú v osadách v zlých podmienkach, aj Lukáš Horváth. Keby ste ho však počuli spievať, onemeli by ste od úžasu rovnako ako celé publikum. Divé maky podávajú rómskym deťom pomocnú ruku už od roku 2005. Okrem talentu musia preukázať aj dobré výsledky v škole - pretože myšlienkou tohto programu je vychovať budúcu rómsku strednú vrstvu. A prvé úspechy im už kvitnú. Napríklad tri dievčatá prijali na pražské konzervatórium, ďalšieho chlapca na vysokú umeleckú školu. Umeleckou patrónkou detí sa tohto roku stala rómska speváčka Ida Kellarová z Českej republiky, známa aj svojimi dobrovoľnými aktivitami na podporu rómskej kultúry. Ako vraví, deti môžu ľahšie vyklízuť zo zabehaného spôsobu života, prijať samých seba a otvoriť sa svetu bielych bez strachu. V celej kráse Divé maky uvidíte 16. októbra na koncerte v Slovenskom rozhlase.

(zoh)

Na stretnutí rómskych detských talentov z Divých makov sa predovšetkým pracovalo. Umeleckou patrónkou detí sa stala známa rómska speváčka z Českej republiky Ida Kellarová. foto pravda: robert hüttner

Divé maky ukázali talent

(Nový čas; 12/08/2008; s.: 10m; suj)

MORAVSKÝ SV. JÁN - Areál Školy v prírode Piesočná v Moravskom Svätom Jáne sa uplynulý týždeň stal útočiskom pre 37 nadaných rómskych detí z celého Slovenska. Pod vedením známej českej speváčky Idy Kellarovej sa tu v rámci Letnej akadémie pripravovali na októbrový koncert programu Divé maky v Slovenskom rozhlase.

Organizátori pripravili na minulovikendovú sobotu deň otvorených dverí spojený s ukázkami rezbárstva a výroby tradičných rómskych tkaníc. Nadané deti sa predviedli hudobno-tanečným programom, ktorého finálnu podobu predvedú na októbrovom koncerte. Dojatie z vystúpenia neskrývala ani moderátorka podujatia herečka Petra Polnišová.

"Ťažko opísať vnútorné pocity, ktoré som mala pri počúvaní nádherných rómskych piesní. Takisto sa slovami nedá vyjadriť vďaka ľuďom, ktorí svoj voľný čas venujú týmto deťom. "Aj keď sú to všetko talentované deti a spolupráca s nimi bola úžasná, najťažšou úlohou pre mňa bolo prebudiť v nich chuť na seba pracovať," poznamenala speváčka Ida Kellarová.

"Talentu majú na rozdávanie, ale chýba im často snaha rozvíjať ho. Chýba im sebavedomie a prvý neúspech ich spravidla odradí."

(suj, foto autor)

Divé maky predviedli svoj talent

(Nový čas; 12/08/2008; s.: 10m; suj)

MORAVSKÝ SV. JÁN - Areál Školy v prírode Piesočná v Moravskom Svätom Jáne sa uplynulý týždeň stal útočiskom pre 37 nadaných rómskych detí z celého Slovenska. Pod vedením známej českej speváčky Idy Kellarovej sa tu v rámci Letnej akadémie pripravovali na októbrový koncert programu Divé maky v Slovenskom rozhlase.

Organizátori pripravili na minulovikendovú sobotu deň otvorených dverí spojený s ukázkami rezbárstva a výroby tradičných rómskych tkaníc. Nadané deti sa predviedli hudobno-tanečným programom, ktorého finálnu podobu predvedú na októbrovom koncerte. Dojatie z vystúpenia neskrývala ani moderátorka podujatia herečka Petra Polnišová.

"Ťažko opísať vnútorné pocity, ktoré som mala pri počúvaní nádherných rómskych piesní.

Takisto sa slovami nedá vyjadriť vďaka ľuďom, ktorí svoj voľný čas venujú týmto deťom. Či už sú to choreografi, hudobníci, výtvarníci alebo aktivisti z občianskeho združenia Pro novum. " Deti sa zapojili do výtvarných, remeselníckych, tanečných a speváckych workshopov.

V umeleckých skupinách pracovali s profesionálnymi odborníkmi ako Erik Binder, Ladislav Cmorej alebo Ida Kellarová. "Aj keď sú to všetko talentované deti a spolupráca s nimi bola úžasná, najťažšou úlohou pre mňa bolo prebudiť v nich chuť na seba pracovať, " poznamenala speváčka Ida Kellarová. "Talentu majú na rozdávanie, ale chýba im často snaha rozvíjať ho. Chýba im sebavedomie a prvý neúspech ich spravidla odradí. "

(suj, foto autor)

Pieseň je ich modlitba a modlitba ich pieseň

(Pravda; 13/08/2008; s.: 21; Mariana Jaremková)

Mariana Jaremková

BRATISLAVA - Považujete sa za bohéma? Tak ste vlastne Róm. Pomenovanie bohém totiž vzniklo v období romantizmu, keď týmto slovom označovali Rómov, ktorí prišli do Francúzska z Čiech. Keď Henry Murger napísal slávny román Zo života bohémy, stalo sa označením intelektuálov a umelcov z ľavého brehu Seiny.

Cinka Panna a tí druhí

Rómovia hľadajú slávne osobnosti, s ktorými by sa mohli identifikovať. Už na jeseň má mať v kinách premiéru film Dušana Rapoša o slávnej rómskej primáške známej ako Cinka Panna. Najmä hudba je umením, v ktorom si Rómovia môžu nájsť vzory. Mladých oslovuje napríklad raper Rytmus, ktorý sa otvorene hlási k rómskym koreňom, alebo posledná SuperStar Vierka Berkyová. A práve podporovanie talentovaných rómskych detí je zámerom programu Divé maky. Od 4. augusta bola v Moravskom

Svätom Jáne Letná akadémia, ktorá vyvrcholila dňom otvorených dverí. Návštevníci mohli ochutnať rómske jedlá, vidieť ukážky rómskych remesiel a kultúry v podaní detí z Divých makov.

"Rómov charakterizujú dve veci - hudba a odmietnutie. Hudba to sú oni, odmietnutie to sú tí ostatní," povedal uznávaný rómsky režisér Tony Gatlif. Práve jeho filmy ukazujú Rómov a ich život v rôznych krajinách - od Rumunska cez Maďarsko, Francúzsko až po Maroko. Naposledy mohli diváci od neho vidieť film Transylvánia. Za predchádzajúci film Exit získal cenu na Medzinárodnom filmovom festivale v Cannes. Dostal aj ponuku režírovať spomínaný film Cinka Panna, ale predstavy tvorcov sa napokon rozišli.

Hovoriť o jednotnej rómskej kultúre nie je možné. Bežne používané pomenovanie "rómska kultúra" neexistuje. Tak ako Rómovia kočovali z krajiny do krajiny a usádzali sa, menilo sa aj ich umenie. Najviac to počuť napríklad v hudbe. Lev Ustinov v Cigánskej rozprávke píše: "Pieseň to je naša modlitba a modlitba naša pieseň."

Pohľad Romathanu

Hudba je najvýraznejšou zložkou rómskeho umenia a platí to aj pre divadlo - umenie pre Rómov netypické. Vznikajú dokonca aj pôvodné rómske divadelné hry. Na tom má najväčšiu zásluhu divadlo Romathan z Košíc, ktoré má za sebou už šesťnásť rokov existencie. Napriek tomu, že ešte stále nemá vlastnú budovu, pravidelne ponúka nové premiéry pre deti aj dospelých. Dôležitou témou hier divadla Romathan, okrem pohľadu do vnútra svojho etnika, sú napríklad vzťahy medzi majoritou a rómskou menšinou. Dôležité je, že autori sa nevyhýbajú kritike vlastného etnika. Nedávno sme si pripomenuli Medzinárodný deň spomienky na holokaust Rómov a o tejto kapitole rómskych dejín bude aj pripravovaná hra Svedectvo. Podľa slov riaditeľa Karia Adama má hra pripomenúť, že počas druhej svetovej vojny zomrel v koncentračných táboroch aj takmer milión Rómov. V hre budú použité skutočné príbehy a výpovede pamätníkov a potomkov obetí. Romathan teda dôsledne napĺňa svoje poslanie, ktorým je v prvom rade hľadanie a uvedomovanie si vlastnej identity a histórie. V Košiciach úspešne funguje aj rómska stredná umelecká škola, takže postupne sa vytvorí nová generácia profesionálnych rómskych umelcov.

Pre Romathan píše viacero autorov, napríklad aj známy rómsky básnik Dezider Banga. Pásmo o jeho živote a diele s názvom Agáty neumierajú uvedú v sobotu na festivale Cap a l'est v Banskej Štiavnici. Transylvánia je film režiséra Tonyho Gatlifa, ktorý sa premietal aj v slovenských kinách. foto: artcam

Rómovia sú ťažkí, ale nádherní rebelanti

(Pravda; 13/08/2008; s.: 21; Mariana Jaremková)

Mariana Jaremková

Koncerty Idy Kellarovej sú vždy zážitkom. Či ju počúvate v komornom priestore, alebo na open air javisku. K jej mnohým aktivitám teraz pribudla spolupráca s programom na podporu talentovaných rómskych detí Divé maky.

Naplnila Letná škola a Divé maky vaše očakávania?

Deti sú úžasné, sú krásne. A tým, že som tiež Rómka a súcitím s nimi do hĺbky duše, a že tejto významnej práci verím, moje nadštandardne vysoké očakávania sa naplno splnili.

Vaša škola hlasu je dobre známa, vychádzate z toho, že každý vie spievať. Venujete sa každému žiakovi osobitne, keďže pracujete s najvútornejšími emóciami, alebo je to kolektívne učenie?

V prvom rade je táto práca o otvorení sa kreatívnemu procesu, ktorý z nás robí krásnych ľudí. Ľudí, ktorí dostali šancu a vážia si to, majú pokoru a snahu sa učiť a pracovať na sebe, aby to niekam dotiahli vo svojom živote, ale aj v profesii. Aby dokázali, že môžu veriť v samých seba, a že môžu žiť plnohodnotný život. Keď niekto povie, že nevie spievať, oslabuje ho to, vždy sa za tým niečo skrýva, čo ho blokuje. Môže to byť pre niekoho povedzme úplne banálna vec, ktorá zvonku niektorým ľuďom nestojí ani za zamyslenie. Napríklad keď učiteľka povie žiakovi - ty nespievaj, nekrič, buď ticho. Toto je sila, ktorá dokáže malú detskú dušičku uzavrieť aj na celý život.

Koncertujete po celom svete. Cítite rozdiely medzi reakciami u rôznych národov?

Je rozdiel koncertovať napríklad v Česku a na Slovensku. A to sme blízko. Slováci sú emotívnejší, a teda sa mi lepšie koncertuje na Slovensku. V severnom Nórsku boli diváci uzavretí, ale po koncerte sa ich to dotklo tak hlboko, že to nedokázali opätovať potleskom. V Mongolsku som si myslela, že im tá moja hudba nemá čo povedať, a utiekla som do šatne, kam po desiatich minútach pribehol zadychčaný ambasádor a kričal na mňa, čo som to urobila, pretože diváci po koncerte vstali a boli ticho - čo je v Mongolsku tá najväčšia pocta.

Vaše festivaly rómskej hudby sú populárne. Je hudba najschodnejšou cestou k narúšaniu negatívnych stereotypov?

Verím tomu, že keď si napríklad Róm a Neróm zaspievajú alebo zatancujú, môžu si obe strany uvedomiť, aké silné predsudky v sebe máme. A ako málo sme otvorení tomu zmeniť ich. Stane sa však aj to, že tí, ktorí tam prídu s negatívnou energiou, jednoducho na festivale nie sú vítaní. Už som bola aj bodyguardom na svojom festivale. Vyhodila som aj dosť významné rómske osobnosti, pretože nechceli slobodne spolupracovať na myšlienke festivalu a hrali sa na to, že im patrí celý svet a my budeme okolo nich skákať, báť sa ich a oni nebudú rešpektovať prácu, ktorú robím už tak dlho. Festival sa začínal pred siedmimi rokmi a prišlo naň asi 50 ľudí. Teraz je na ňom niekoľkotisícová medzinárodná účasť. Toto je skutočná podpora Rómov ako aj Nerómov.

Vo vašom živote bolo obdobie, keď ste sa hudby zriekli. Čo bolo za takým radikálnym rozhodnutím?

Študovala som klasiku, každý deň som musela cvičiť tri hodiny na klavíri a tri hodiny na violončele.

Učiteľka klavíra ma ceruzkou mlátila po prstoch, keď som zosilnila crescendo viac, ako bolo napísané v notách a nezahrála som to podľa jej predstáv. Potom doma však otecko sedel vedľa mňa vždy, keď som cvičila a precítila tú skladbu, slzy mu tiekli od radosti po tvári. Tieto dva svety mi zostali ako príklad. Akademický svet, v ktorom musíte robiť všetko tak, ako vám povedia, a slobodný svet, kde si môžem slobodne precítiť napríklad aj Mozarta alebo si len tak "zablbnúť" bez nôt. Toto vám v akademickom svete nedovolia.

Čo bolo impulzom vrátiť sa k hudbe?

Odsťahovala som sa do Anglicka a bolo to pre mňa ťažké, pretože ľudia sú tam bez emócií. Krátko po tom mi zomrel otecko a to bol hlavný impulz. Vrátila som sa k hudbe. Začala som koncertovať a učiť. Jeho strata tu zanechala veľkú, obrovskú silu a ja pokračujem ďalej po jeho ceste. Je to už 23 rokov. Sledujete aj hudobné projekty svojej sestry Ivy Bittovej?

Samozrejme. Je to moja sestra a veľmi si ju vážim. Dokázala tiež bez akýchkoľvek manažérov a šoubiznisu zostať rešpektovaná po celom svete. Tiež jej nikdy nešlo o slávu, tak ako ani mne. Sláva je prchavá, ale rešpekt a úcta sú pre nás dôležitejšie. Týmto obe podvedome, ale dnes už aj vedome, rozdáваме a čerpáme všetko, čo do nás otec vložil - a to je práve tá láska. A tiež láska k hudbe - on nás to učil. Na školách sa to, žiaľ, neučí, takže verím, že sme mali veľké šťastie, ktoré si nesmierne vážime.

Čo by mali Rómovia sami urobiť, aby sa ich postavenie v spoločnosti zlepšilo?

Určite nesmú byť leniví. ísť cez prekážky, ktoré v živote sú a budú, nevzdávať sa, žiť a udržať si vždy nádej, veriť. Stále hovorím rómskym deťom - musíte pracovať o tristo percent viac než nerómske deti. Talent je iba dvadsať percent, zvyšok je práca. Musia si veriť, nehanbiť sa za to, že sú iní a majú inú farbu kože. Pracovať na tom, aby si ich ľudia vážili za to, kto sú. Máme pred sebou veľký kus práce, ktorej efektu sa asi ešte viacero generácií nedožijeme. Ale môžu tu po nás zostať tieto deti. Snáď raz pochopia, že Rómovia tu majú tiež svoje miesto, dôležité postavenie v spoločnosti a v tom najlepšom zmysle slova, že ich táto spoločnosť potrebuje, pretože sa má od nich tiež čo naučiť. Za tým si pevne stojím. Rómovia majú svoju silu a držia si ju. V tom sú ťažkí, ale nádherní rebelanti.

Dokázali by ste žiť bez rómskej komunity?

Už nie, aj keď ich dokážem občas priam nenávidieť. Budem vždy na ich strane, sú moja krv a potrebujú pomoc. Z celej duše im fanúšikujem. Cítim lásku a zodpovednosť pomáhať im.

Často používate spojenia ako rómska krv, rómske srdce - čím sú výnimočné a iné?

Rómska krv, ktorú som v sebe vždy cítila, mi pomohla nájsť svoju identitu, korene. Rómske srdce mi dalo silu neuzavrieť sa a zostať slobodnou. Otec mi dal srdce a jeho rómska rodina mi dala krv. Mamička, ktorá nie je Rómka, mi dala štruktúru, aby som sa nestratila a dokázala v tomto svete fungovať aj prakticky. Obaja sú v mojom živote tými najdôležitejšími učiteľmi. Keď sa niekto opýta - si vo svojom živote šťastný - a my dokážeme zodpovedne odpovedať - áno - nebudeme riešiť, či sme Rómovia, alebo Nerómovia.

Ida Kelarová (52) rómska speváčka a hudobníčka sa aktívne venuje pomoci Rómom. S manželom Desideriom Duždom založila rómske združenie Miret, organizuje unikátnu Medzinárodnú školu pre ľudský hlas, hudobný festival Gypsy celebration a koncertuje s viacerými hudobnými zoskupeniami - Romano rat, Jazz famelija po celom svete foto pravda: robert hüttner

Ida s makmi

(Život; 33/2008; 16/08/2008; s.: 6; redakcia)

IDA KELAROVÁ pomáha rozvíjať talent nielen rómskym deťom z Čiech, ale aj na Slovensku. Nadácia Divé maky každoročne pripravuje letný tábor a Ida už po druhý raz bola jeho lektorkou. Celý týždeň s deťmi pripravovala jesenný koncert. "Deti sú úžasné, krásne a tým, že som aj ja Rómka, cítim s nimi do hĺbky duše a tejto práci verím. Moje nadštandardné očakávania sa naplnili. "

Divé maky na Záhorí

(Týždenník pre Záhorie; 32/2008; 11/08/2008; s.: 3; GAK)

MLADE RÓMSKE TALENTY SA PREDVIEDLI VEREJNOSTI

Areálom Školy v prírode Piesočná v Moravskom Sv. Jáne sa uplynulý týždeň niesol spev nadaných rómskych detí, ktoré sa tu v rámci letného sústredujú pripravovali na vystúpenie v programe Divé maky.

Už v poradí druhý pobyt v zariadení, ktoré je majetkom Trnavského samosprávneho kraja, pre mladé talenty pripravilo Občianske združenie Pro Donum. Ako nás informovala programová koordinátorka Lucia Dohnalová, zúčastnilo sa ho 37 detí vo veku 6 až 17 rokov. "Tie sa pod dohľadom známej českej rómskej speváčky Idy Kelarovej a jej tímu pripravovali na októbrový koncert programu Divé maky, ktorý sa uskutoční vo veľkej koncertnej miestnosti Slovenského rozhlasu."

Letná akadémia, ako sa oficiálne pobyt detí z celého Slovenska volal, nebola odpočinkom. "Deti trénovali nielen spev a hudbu, ale aj náročnú choreografiu dvakrát denne až do večerných hodín. Pre rozvoj ich talentu boli pripravené zaujímavé workshopy i množstvo voľnočasových aktivít. Deti boli zaradené do umeleckých skupín, kde pracovali s profesionálnymi odborníkmi. Ida Kelarová napokon sfinalizuje program koncertu a rozhodne aj o účinkujúcich deťoch na koncerte."

V sobotu 9. augusta pripravili účastníci akadémie deň otvorených dverí pre širokú verejnosť. Okrem krátkej ukážky z nacvičovaného programu sa návštevníkom pochválili aj svojimi výtvarnými prácami. Priamo pred očami zvedavcov svoju zručnosť predvádzali mladí rezbári zo Zvolenskej Slatiny, na zmysly všetkých pôsobili kulinárske dobroty.

"Práca s deťmi bola úžasná, aj keď veľmi náročná," priznala Ida Kelarová. "Azda najťažšie bolo prebudiť v nich chuť pracovať na sebe, pretože talent nie je všetko. Mnohých prvý neúspech odradí, len málokto vytrvá. Chýba im sebavedomie a niektorí sa na verejnosti sa aj hanbia za svoj pôvod. To však nie je hanba, to je dar," dodala.

Program Divé maky je zameraný na podporu a rozvoj talentovaných rómskych detí a mládeže v oblastiach športu, hudby, spevu, tanca, výtvarného či dramatického umenia a študijného vzdelávania. Ide o inovatívny a na Slovensku pilotný program, ktorý ponúka riešenie na zlepšenie budúcnosti talentovaným deťom so sociálne slabších rómskych rodín. Talentované deti sú do programu vyberané každoročne formou talentových skúšok. V súčasnosti je v programe Divé maky zaradených 53 detí z celého Slovenska.

(GAK)

FOTO:

Nácvik choreografie

Počas akademie do tajov tanečných prvkov deťom zasväcoval Ladislav Cmorej. foto: gak

Rezbári zo Zvolenskej Slatiny

Svoju zručnosť ukázali počas Dňa otvorených dverí. foto: gak

Divé maky

Pod dohľadom Idy Kellarovej sa mladé rómske talenty pripravujú na svoj koncert. Časť z neho predviedli aj návštevníkom.

FOTO: AUTOR

K novostavbe základnej školy pribudne v Loku aj telocvičňa

(Nitrianske noviny - Týždeň na Pohroní; 28/2008; 14/07/2008; s.: 10; ŽOFIA KYSEĽOVÁ)

OBEK LOK leží 12,5 kilometrov od okresného mesta a 4 kilometre od dolnej časti toku Hrona. Kataster obce má výmeru 1720 hektárov, dobrá kvalita pôdy predurčuje túto oblasť pre rozvoj poľnohospodárstva.

Prvou písomnou zmienkou o vzniku Loku sú záznamy z roku 1286 o existencii obce i verejnej cesty.

Obec nesie názov Lok od roku 1920, v minulosti vystriedala niekoľko názvov: Luk, Lewk, Leok a Hronský Lok.

Na čele obce stojí starosta Jozef Szabo, na rozhodnutiach obce sa podieľajú deväť poslanci obecného zastupiteľstva. Obec sa aktívne zapája do výziev na podporu financovania rozvoja infraštruktúry, realizuje však aj vlastné investičné projekty. "V minulom roku sme vybudovali chodníky v časti po železničnú stanicu, autobusovú zastávku na Tekovskej ulici. Tento rok sme sa zaoberali výstavbou chodníkov na Pialskej a Kalnickej ulici. Chodníky popri štátnej ceste sú už kompletne, bolo to nevyhnutné vzhľadom na bezpečnosť chodcov pri frekventovanej komunikácii," informuje starosta Jozef Szabo. Jednou z nových investícií je aj vybudovanie prístrešku pred obecným domom smútku, vďaka čomu sa zvýšila jeho kapacita. Ďalšia investičná akcia rozšíri možnosti športového vyžitia žiakov základnej a materskej školy v obci. "Začiatkom mesiaca sme zahájili výstavbu telocvične za miestnou školou. Ako prvé sa začali realizovať zemné práce, ktoré museli byť prerušené kvôli nepriaznivému počasiu," vysvetľuje J. Szabo. Ako ďalej hovorí, spolu s novou telocvičňou vznikne pri škole aj ďalšia trieda a sociálne zariadenia. "Rozpočtové náklady na novú telocvičňu sú vo výške 12 miliónov korún. Novo-vzniknutú triedu bude so školou spájať spojovacia chodba, tieto priestory využijeme na vyučovanie v nulťom ročníku, ktorý sa v našej škole osvedčil," upresňuje starosta. Vedenie obce sa pripravuje na výzvy finančných grantov, čo je časovo náročné. "V súčasnosti máme pripravené projekty na rekonštrukciu miestnych komunikácií, nadstavbu komunitného centra nad obecným úradom a prístavbu telocvične a triedy k objektu základnej školy," hovorí Jozef Szabo. V tomto čase pripravujú územno-plánovacia dokumentáciu obce, ktorá je spracovaná v polohe zadania. V projektoch určených na rekonštrukciu komunikácií sa zameriavajú najmä na rozšírenie problematických cestných úsekov.

V Loku čoskoro vyrastú nové nájomné byty. "Pripravujeme štúdie na výstavbu ďalších nájomných bytov, o ktoré je veľký záujem hlavne zo strany mladých rodín. Výhoda takéhoto bývania je v tom, že každá rodina má vlastné súkromie. V blízkej budúcnosti by sa malo vybudovať štyri až šesť nájomných bytov," doplnil starosta obce.

Lok oslávi 722. výročie prvej písomnej zmienky

V poslednú júlovú sobotu si obyvatelia Loku pripomenú 722. výročie prvej písomnej zmienky o obci. Súčasťou tradičného podujatia bude pestrý program pozostávajúci z vystúpenia spevákov, country hudby, diskotéky a ohňostroja na verejnom priestranstve pred kultúrnym domom. V obci každoročne organizujú spoločenské podujatia spájajúce sa s významnými sviatkami. Medzi obyvateľmi sú obľúbené oslavy pri príležitosti Dňa matiek, oslavy Mikuláša, či obecné posedenie s dôchodcami v období medzi Vianocami a Novým rokom. Podľa starostu je zo strany obyvateľov veľký záujem aj o divadelné zájazdy. "Občania obce navštívili novostavbu Slovenského národného divadla v Bratislave, videli aj divadelné predstavenie," povedal starosta Jozef Szabo. S Lokom sa spája dlhoročná tradícia futbalového športu. Aj preto sú v obci aktívne tri mužstvá združujúce viac ako šesť desiatok účastníkov. "V obci aktívne pracujú mužstvá žiakov, dorastencov a dospelých, ktorí v súťažiach dosahujú dobré výsledky," doplnil starosta Loku. Športové možnosti v obci rozšíril aj nový tenisový dvorec s umelým povrchom, ktorý je permanentne využívaný mladšími aj staršími obyvateľmi. Športové priestranstvo slúži žiakom aj rekreačným tenisovým hráčom.

Škola realizuje prázdninové dvory

Základnú školu v Loku navštevuje 72 žiakov, materská škola sa stará o 19 detí. Výchovno-vzdelávací proces zabezpečuje 9-členný pedagogický kolektív. "V rámci činnosti základnej školy plníme projekt Zdravá škola, venujeme sa environmentálnej výchove a protidrogovej prevencii, výchove k manželstvu

a rodičovstvu. Naša základná škola sa zapojila do celoslovenského projektu Pro Donum Divé maky, kde aktívne pracujú traja talentovaní žiaci. Deti zapojené do projektu majú nadanie na tanec a spev," približuje riaditeľka Základnej školy v Loku Hilda Šelingerová. Žiaci si rozširujú svoje obzory aj vďaka projektom Vodné víly na Slovensku, Aj s knihou sa dá hrať a získavať vedomosti. Kvalitu výchovno-vzdelávacieho procesu zvýšili aj projekty Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc, Infovek, kultúrne poukazy a Otvorená škola v oblasti športu a výchovy k olympionizmu. Základná škola v spolupráci s vedením obce zabezpečuje prípravu na vzdelávanie v rámci nultého ročníka. "V nultom ročníku zaškoľujeme deväť detí z rómskych rodín, osvedčilo sa nám to a v pripravovaní nultého ročníka budeme pokračovať aj naďalej," vysvetľuje H. Šelingerová. Žiaci základnej a materskej školy počas školského roka zažijú množstvo podujatí. Škola má dobrú spoluprácu s Krajským osvetovým strediskom v Nitre, žiaci sa zúčastnili hľadania pokladu Nitrianskeho kniežatstva v Kyneku, navštevujú planetárium a nitrianske divadlo. Obľúbenými podujatiami sú posedenie pod jedličkou, vítanie Mikuláša, karneval, výchovný vianočný koncert, vystúpenie kúzelníka či bábkové divadlo. Počas uplynulého školského roka žiaci z Loku prežili slávnostný Deň detí s názvom Lesy deťom na Počúvadle a strávili niekoľko dní v škole v prírode v Krpáčove. V rámci zdravotnej prípravy základná škola spolupracuje so Slovenským Červeným krížom.

Zaujímavosťou je realizácia letných prázdninových dvorov, ktoré sa v Loku konajú štvrtý raz. "Prázdninové dvory rodičia vítajú, deťom sa venujeme počas prvých dvoch prázdninových týždňov. Deti majú možnosť športového vyžitia, zabezpečenú majú aj stravu," dodáva riaditeľka základnej školy.

Nezamestnanosť v obci klesá

Prírodné podmienky priaznivé pre poľnohospodárstvo umožňujú rozvoj poľnohospodárstva v obci. Vďaka výhodnej polohe sa obyvatelia zamestnávajú aj počas sezónnych prác, nezamestnanosť v obci postupne klesá. "Najväčším zamestnávateľom v obci je firma Arguss, poľnohospodárske družstvo, Agro Osivo a obecný úrad, ktorý zamestnáva zamestnancov školy a pracovníkov opatrovateľských služieb," hovorí starosta. Ako ďalej hovorí, napriek tomu, že tohtoročná úroda sa ukazovala byť dobrá, silné dažde a vietor prerušili žatevné a zberné práce na poliach. "Dúfame, že nepriaznivé počasie sa nepodpíše pod zvyšovanie strát daňovníkov podnikajúcich v poľnohospodárstve a neovplyvní ani kvalitu úrody," konštatuje starosta Loku.

Nezamestnaní si privyrábajú prácami spojenými s pestovaním ovocia a zeleniny. V Loku realizujú aj aktivačné práce. "Do aktivačných prác sa zapája štyridsaťpäť nezamestnaných, ktorí sa podieľajú na udržiavaní čistoty a poriadku v obci. Pracovníkov v rámci aktivačných prác sme zapojili aj do výstavby chodníkov v obci, čím sme výrazne ušetrili na stavebných nákladoch. Budú vykonávať aj pomocné a prípravné práce pri realizácii stavby telocvične," doplnil Jozef Szabo. Obyvateľom obce slúži materská a základná škola, kultúrny dom, zdravotné stredisko s ambulanciami detského, všeobecného a zubného lekára a pošta. V obci obľúbenému futbalu sa venujú členovia troch športových mužstiev, súčasťou športového areálu sú šatne vybavené sociálnymi zariadeniami a saunou.

Svoj odpad separujú

V Loku sa takisto zamerali na separovaný zber odpadu. "V súčasnosti realizujeme vrecový spôsob separovania odpadu. Vopred sme upozornili na určené termíny zvozu plastového a skleneného odpadu," hovorí J. Szabo. Obyvatelia separujú aj papierový odpad, ktorý sa zhromažďuje vo veľkokapacitnom kontajneri v areáli školy.

Zber nebezpečného odpadu, olejových filtrov, starej elektroniky bezplatne zabezpečuje firma sídliaca priamo v obci. "Táto služba odbreňuje obyvateľov od starostí s nebezpečným odpadom.

Nebezpečný odpad a elektroniku v určený deň vyložia pred domy a odvoz zabezpečí súkromná firma," dodáva starosta. V minulosti odpad separovali formou spoločných označených kontajnerov, ktoré boli rozmiestnené v obci. Táto forma sa však neosvedčila, keďže nie všetci obyvatelia kontajnery využívali len na určený odpad. Podľa starostu je výhodnejší zber separovaného odpadu priamo z domácností.

ŽOFIA KYSEĽOVÁ

FAKTY O LOKU

Rozloha: 1720 hektárov Počet obyvateľov: 1044 Starosta: Jozef Szabo Poslanci obecného zastupiteľstva: Zuzana Bačinská, Radoslav Beluš, Jozef Benčík, Iveta Fabianová, Zuzana Kapustová, Jozef Koči, Robert Košúth, Ján Marföldi, Emil Obert

Rómske deti majú talent, len ho treba ukázať svetu
(Pravda; 02/09/2008; s.: 24; Zora Handzová)

rodičia a deti

Husle alebo cimbal, spev, tanec a rytmus, ktorý strhne každého. To sú symboly cigánskej kultúry. Rovnako však aj bieda, špinavé osady bez sociálnych zariadení a tečúcej vody, nezamestnanosť. Aj z takého prostredia pochádzajú mnohé deti, ktoré majú neobyčajný umelecký talent

Zora Handzová

zhandzova@pravda.sk

Mnohí ľudia sa pozerajú na Rómov ako na neprispôsobivých ľudí, ktorých vidieť v televízii najmä v spojení s trestnými činmi, zanedbanými osadami alebo v súvislosti s pôrodmi neplnoletých dievčat. Nevedia však, že medzi príslušníkmi tohto národa je veľa talentovaných ľudí, len prostredie a spôsob života a myslenia im nedovoľujú uplatniť sa, ako by ich talentu prináležalo. Biely svet ich prijíma s predsudkami a mnohí sa preto radšej pred ním uzavrú a žijú len medzi svojimi. Iní svoj pôvod taja. "Môj otec bol maďarský Róm, ktorý sa narodil a vyrastal na Slovensku. Celý život svoje rómstvo v sebe dusil, až ho to nakoniec zabilo," hovorí Ida Kellarová, známa česká speváčka. Rómovia sa často, podobne ako jej otec, nevedia stotožniť so svojím pôvodom a žijú v strachu zo sveta bielych. Ida Kellarová sa preto začala okrem iných projektov starať aj o slovenské talentované rómske deti, ktorým sa stala umeleckou patrónkou. Patria medzi ne aj tieto deti:

Sandra, 16 rokov

Sandra je športovkyňa. Hráva futbal, pláva, zlieza skaly. Pochádza z detského domova, ale teraz už žije vo svojej novej rodine na východnom Slovensku. "Doma mi je dobre, ale chvalabohu už idem na strednú školu. Lebo na základnej mi nebolo dobre, ja a môj brat sme jediné rómske deti v celej dedine a zažili sme tam rasizmus," hovorí otvorene. Predtým, v domove, nič také nepoznala, tam si boli všetci rovní. A odrazu, keď prišla medzi bielych, zistila, že je iná. Dali jej to totiž pocítiť na každom kroku. V škole počúvala: Cigánka, smrdíš! Aj jej dve nevlastné sestry, ktoré sú biele, si od spolužiakov vypočuli svoje. Mali povedať svojej sestre, nech do ich triedy už viac nechodí. No a vo futbale má Sandra hneď dvojaký hendikep: nielenže má tmavšiu kožu, ale ešte k tomu je aj dievča! Mimochodom, videli ste nedávno film Ona je on? Dievča sa prezlieklo za chlapca, aby mohlo hrať futbal, lebo babu do tímu nechceli. Amerika však v tomto roku prelomila ďalšie tabu: na prezidenta kandidovala žena a černocho. Viete si predstaviť, že by Slovákom prezidentovala žena alebo Róm? Sandra na pretekoch v plávaní obsadila prvé miesta hneď v dvoch disciplínach. Okrem športu aj rada spieva a tancuje.

Adriana a Aneta, obe 16 rokov

Dievčatá prijali na Medzinárodné konzervatórium v Prahe, kam sa dostali iba vďaka sponzorom z programu Divé maky. Tí hradia rómskym nadaným deťom výdavky, ktoré súvisia s rozvojom ich talentu, napríklad možnosť navštevovať základnú umeleckú školu alebo súkromného učiteľa, nákup notového materiálu a podobne. Konzervatoristky však od septembra budú potrebovať na cestovné, na internát aj na školné. Nebyť sponzorov, nikdy by takú šancu nedostali. "Mama sa aj bojí, že budem tak ďaleko, ale aj je rada, že budem mať školu. Mama strednú školu nemá, nahovárala ma, aby som išla na zdravotnú školu a stala sa sestričkou, ale spev ma baví najviac zo všetkého," hovorí Adriana. Svojho sponzora nepozná, niektorí chcú zostať v anonymite. Adriana by však svojho darcu spoznať chcela, aby sa mu mohla poďakovať. Anetka svoju darykyňu pozná, je ňou Lucia Hablovičová, súčasná riaditeľka Miss Slovensko.

Adriana žije v domčeku spolu s mamou a starou mamou, mama zatiaľ stále prácu nemá, len takzvané aktívne z úradu práce. Adriana nikdy nechodila do základnej umeleckej školy, nikdy nechodila na spevácky ani hudobný krúžok. Jej talent objavila speváčka Ida Kellarová. Adriana musela pred prijímačkami zvládnuť sedemročné učivo z hudobnej teórie ani nie za pol roka. Z programu Divé maky dostáva finančnú podporu na noty, mikrofón, organ a oblečenie na vystúpenia.

Gerald a Norbert, 17 rokov

Jeden hrá na klavíri od svojich 4 rokov, druhý len 2 a pol roka. Jeden je Maďar, druhý Slovák a obaja sú pritom Rómovia. Hrajú klasickú hudbu, Norbert študuje na konzervatóriu a Geralda už prijali na umeleckú vysokú školu, na Lisztovu akadémiu do Budapešti. Aj keď má so svojou rómskou identitou problém, na verejné vystúpenie si napokon vyberie úžasný cigánsky čardáš. "Sú to veľmi talentovaní muzikanti, ale veľa z nich žije v ťažkých podmienkach. Majú v sebe prirodzený talent, s ktorým je radosť pracovať," hovorí ich učiteľ hudby Filip Štrauch.

Ida Kellarová, speváčka a umelecká patrónka rómskych talentov

Všetky tieto deti a mnohé iné sú zapojené do projektu Divé maky, ktorý vyhľadáva a podporuje rómske talenty. Pre deti z chudobných rodín je to šanca, ako ich vytiahnuť z nevyhovujúceho prostredia. Mnohé žijú v osadách, iné sa tlačia po šiestich v jednoizbovom panelákovom byte. "Chceme im pomôcť, aby vyklíčili zo zabehnaného života, aby prijali samých seba a otvorili sa životu bez strachu zo sveta bielych. Aj pohľad dokáže zabiť," hovorí Kellarová. Deti ešte možno naučiť, že hodnota človeka nespočíva vo farbe jeho pleti, ale v tom, aký je a čo dokáže.

Speváčka žila 15 rokov v zahraničí. Keď sa vrátila domov, bola šokovaná, ako ľudia svojimi predsudkami krmia rasizmus. Ako bojovníčka však verí, že raz príde čas, keď to ľudia pochopia. "Dlho mi trvalo, kým som našla cestu, ako pomáhať tak, aby som viac neublížila ako pomohla. Zažila som pritom veľa sklamaní, ale už viem, ako na to. Rómovia nie sú naučení prijímať. Ak im niečo dáte, považujú to za samozrejmosť a nedokážu pochopiť, že ja som si napríklad nekúpila nové šaty, aby som im mohla dať peniaze," vysvetľuje Ida Kellarová.

Teraz už 12 rokov podporuje rómsku kultúru v Čechách aj na Slovensku. Ako tvrdí, Rómovia nie sú iní, len žijú v iných podmienkach. A mnohí nemajú tú silu, aby odtiaľ odišli. "V osade som zametala hovná pred domom a nadávala som im, ako to žijú. Keď som im dala postaviť latríny, nadávali zas oni mne, vraj prečo im nepostavím rovno domy, ale záchody. Na druhý raz, keď som tam prišla, videla som však, že latríny udržiavajú pekne čisté. Nič nejde naraz. Keď Rómov presťahujete z osady do paneláka, keď doteraz nemali ani tečúcu vodu, ani latrínu, nieto splachovacie WC, nedopadne to dobre," hovorí speváčka, ktorú uznávajú doma aj vo svete.

Mladý Lukáš je úžasný spevácky talent. Žije však v osade na východnom Slovensku spolu s rodičmi a piatimi súrodencami. Keď bude veľký, chcel by byť muzikantom a spevákom. A v osade bývať nechce. Preňho tak ako pre desiatky iných rómskych detí je rozvoj talentu a finančná podpora obrovskou a zrejme jedinou šancou, ako žiť lepšie. Podmienkou programu Divé maky je totiž nielen talent, ale aj vzdelávanie - deti musia mať aj dobré výsledky v škole, aby dostali finančnú podporu na rozvoj talentu. Cieľom je vychovať strednú vrstvu, ktorá by za sebou ťahala ďalších. "Ďakujem všetkým sponzorom, veľmi si ich podporu vážime a učíme to aj deti. Sú to dobre investované peniaze," hovorí Kellarová.

O rodinu víťazky súťaže Slovensko hľadá SuperStar Vierky Berkyovej sa starala niekoľko mesiacov, poskytla im ubytovanie u nej doma, Vierku učila, pomáhala im finančne, ale keď im našla prácu, zo dňa na deň sa zbalili a odišli. "Rodičia jej vybrali rýchlu cestu k úspechu, videli v nej skôr zdroj svojej obživy, ja som ju chcela niečo naučiť. Bolelo ma, keď som sa neskôr dozvedela, že o mne povedala, že takú pani nepozná," spomína Ida Kellarová. Na druhej strane rómske deti, o ktoré sa stará, "tetu Idu" milujú. Vidia a cítia, že sa im venuje celým srdcom, aj keď dokáže byť prísna. "Keď vám dieťa ďakuje za to, že ste mu zmenili život, je to pre mňa veľmi silná motivácia. Vtedy viem, že to, čo robím, má zmysel. A ľahšie sa mi bude odchádzať, keď vidím, že na moje miesto už nastupujú iní - tento rok už napríklad na Slovensku učil deti klavirista, ktorý bol ešte pred rokom ako žiak na sústreďení v Čechách," hovorí speváčka. Na to, aby mohli žiť šťastne, vraj ľudia najviac potrebujú otvoriť svoje srdce - či sú to Rómovia alebo bieli.

Foto: Pravda Robert Hüttner

Gerald a Norbert.

Ida Kellarová

Lucia Hablovičová a Divé maky

(SME; 05/09/2008; s.: 5; Dana Haščáková)

Tridsaťsedem nadaných rómskych detí z programu Divé maky sa stretlo na Letnej akadémii v Moravskom Svätom Jáne, aby tam pod vedením profesionálnych umelcov rozvíjali svoj talent. Na záver podujatia organizátori pripravili Deň otvorených dverí, ktorý si nenechala ujsť ani Lucia Hablovičová. Úradujúca riaditeľka súťaže Miss Slovensko prišla totiž navštíviť svoju adoptívnu dcéru, pätnásťročnú Anetku Kováčovú. Tá pochádza z Tekovských Lužian, a vďaka svojmu speváckemu talentu a Luciinej podpore začne od septembra na Medzinárodnom konzervatóriu v Prahe študovať v hudobno-dramatickej sekcii odbor spev so zameraním na herectvo.

Dana Haščáková

Odišli v trojici

(SME; 05/09/2008; s.: 4; DANA HAŠČÁKOVÁ)

Členovia Činohry SND sa v krátkom čase rozlúčili s tromi kolegami -Vilmou Jamnickou (+ 101), Františkom Zvarikom (+ 87) a Michalom Dočolomanským (t 66). Tak sa splnila smutná predpoveď Leopolda Haverla, ktorý krátko pred smrťou Dočolomanského poznamenal, že "veľkí herci odchádzajú vždy po troch". Vtedy ešte netušil, že jeho kolega už prehráva boj s rakovinou pľúc. S Jamnickou a Zvarikom sa verejnosť rozlúčila v historickej budove SND. Michal Dočolomanský si prial iba komornú rozlúčku za účasti najbližšej rodiny a priateľov.

TEXT - DANA HAŠČÁKOVÁ / FOTO: REUTERS, SITA, ARCHÍV SND A DIVÝCH MAKOV

NEZAHÁĽAJÚ

(SME; 05/09/2008; s.: 4; DANA HAŠČÁKOVÁ)

Dve z najkrajších herečiek našej planéty, španielsku krásku Penélope Cruzovú a americkú sexbombu Scarlett Johanssonovú, najnovšie uvidíme vo filme Woodyho Allena Vicky Christina Barcelona. Film rozpráva o dvoch Američankách, ktoré trávajú leto v Barcelone. Zatiaľ čo Vicky, ktorú hrá Rebecca Hallová, voľné chvíle využíva na štúdium španielskej kultúry, druhá Christina, v podaní Scarlett Johanssonovej, si chce slnečné dni v Španielsku poriadne užiť. Dá sa dokopy s bohémym Juanom Antonom, ktorého stvárnil Javier Bardem, no jeho temperamentná exmanželka Maria Elena alias Penélope Cruzová sa rozhodne rázne zakročiť. Penélope a Scarlett boli vyťažené aj mimo filmovania. Tmavovlasá kráska spolu so svojou sestrou Monikou Cruzovou medzitým navrhla kolekciu oblečenia na jeseň/zimu 2008/2009 pre španielske Mango a blondiavá Scarlett sa vrhla na spev. Na albume Anywhere I Lay My Head spieva prerobené folkové hity slávneho pesničkára Toma Waitsa. Výsledkom je príjemná rockovo-folkovo-gitarová muzika.

Penélope Cruzová a Scarlett Johanssonová mali v poslednom
TEXT - DANA HAŠČÁKOVÁ / FOTO: REUTERS, SITA, ARCHÍV SND A DIVÝCH MAKOV

Talenty pre Európu 2008

(Hudobný život; 08/2008; 09/09/2008; s.: 4; Mária KARLÍKOVÁ)

12. ročník. Medzinárodná súťaž Bohdana Warchala v hre na sláčikových nástrojoch, 12.-15. mája, Dolný Kubín

Okrem pravidelných účastníkov z Čiech, Poľska, Maďarska a Ukrajiny obohatili tento rok Talenty pre Európu (zúčastnilo sa vyše 70 sláčikárov a 14 súborov) aj huslisti a violončelisti z Chorvátska, Rakúska a violisti zo Srbska. Podujatie sa uskutočnilo v troch vzájomne susediacich objektoch v centre, čo uľahčilo fungovanie organizátorov i súťažiacich. Hoci na prijatí poroty u primátora Ivana Budiaka zazneli pochybnosti o vhodnosti priestorov bývalej synagógy, priebeh súťaže presvedčil, že to bol šťastný krok. Naviac i dokumentačné stredisko získalo priestor priamo v dejisku súťaže, takže stihlo vyrobiť videozáznam, vytvoriť bulletiny a ponúknuť záujemcom CD a DVD nosiče zo súťažných vystúpení.

Medzinárodnej porote predsedal Peter Michalka. Porota Talentov je až 14-členná, čo zabezpečuje čo najobjektívnejšie hodnotenia. Z kandidátov na Hlavnú cenu napokon vybrala 14-ročnú huslistku Aleksandru Buchok z Varšavy, najmä za výkon v Milsteinovej Paganiniane. Jej pedagogička Magdaléna Szezepa-nowska získala Cenu pedagóga, keď vo svojich kategóriách zvíťazila aj jej dva komorné súbory. V Kubíne zazneli aj ďalšie výnimočné výkony: 13-ročná maďarská violončelistka Eszter Agárdi sa zaskvela v Paganiniho Variáciách na tému Rossiniho Mojžiša, svoj talent a kvality českej violončelovej školy demonštrovali a na najvyššie ocenenia siahli Vilém Petras, Kristína Vocetková a Eduard Šístek. Neopakovateľným zážitkom boli výnimočné talenty v skupine najmladších účastníkov. Mená 9-ročnej huslistky Pavly Tesařovej z Prahy, 7-ročného Antonia Ingielewicza z Gdaňska, 9-ročného Sebastiana Kozuba z Ľublina i 10-ročného Viléma Vlčeka z Prahy budeme počuť v nasledujúcich rokoch iste častejšie. Vo finálových kolách dali o sebe vedieť i slovenskí sláčikári. Predovšetkým treba spomenúť úspech violistu Martina Rumana (Konzervatórium Bratislava, pedagóg Kornel Klatt), ktorý v silnej konkurencii získal 2. miesto a Cenu primátora mesta D. Kubín, a 3. miesto Petra Dvorského (Konzervatórium Žilina, pedagóg Ján Glasnák). Veľkým úspechom malých huslistiek bolo 2. miesto Anabely Patkoló, 4. miesto Júlie Sojkovej z Bratislavy (pedagóg Jozef Horňák) ako i huslistu Petra Balogha z Košíc (pedagóg Jana Lattáková) v kategórii huslistov do 10 a 12 rokov. V disciplíne komorná hra sa darilo tradične dobre pripraveným ansámbľom z Kubína a Žiliny (pedagógovia Mária Hmčiarová, Marta Mikšíková, Marcela Danišová). Úspechy tešia, no vzhľadom na potenciál našich sláčikárov je domáca účasť na Talentoch stále žalostne malá.

Súčasťou Talentov sú aj koncerty víťazov predošlého ročníka a prezentácia mladých slovenských nádejí v rámci projektu Mladá slovenská hudobná scéna. Tento rok vystúpil huslista Karol Daniš, ktorý je od svojich šiestich rokov mimoriadnym žiakom Konzervatória v Bratislave. Jeho technická a interpretačná úroveň hry nesie znaky výnimočného talentu, no je i výsledkom profesionálne smerovaného školenia, na ktorom majú zásluhu pedagógovia Konzervatória v Bratislave Štefan Gyöpös a Jozef Kopelman. Rozhodujúcim momentom pre rozvinutie talentu mimoriadne nadaného hudobníka boli aktivity jeho rodičov, ktorí sa včas postarali o jeho profesionálne školenie. Víťazstvom z medzinárodných súťaží ovenčený 15-ročný huslista predviedol diela romanticko-virtuózneho

repertoáru (Vieuxtemps, Kreisler, Čajkovskij, Sarasate). Citlivou partnerkou na pódiu mu bola klaviristka Iveta Sabová.

Koncert víťazov predošlého ročníka súťaže v úlohe sólistov komorného orchestra Archi di Slovakia s umeleckým vedúcim Františkom Figurom bol opäť vydarený a dobre navštvienený. Úsilie organizátorov zapojiť do najpríťažlivejších momentov podujatia i miestnu komunitu je evidentné - v Kubíne sa záujem ľudí so vzťahom k vážnej hudbe zatiaľ len vytvára. Výnimočná atmosféra Talentov pre Európu je nerozlučne spätá s nadšencami zo ZUŠ v Dolnom Kubíne na čele s koncepcne mysliacim a dynamickým Leonardom Vajdulákom. Pravidelný návštevník Talentov pre Európu má tak možnosť každý rok oceniť nové nápady, projekty a vízie, za ktorými je predovšetkým každodenná trpezlivá umelecko-pedagogická práca na výchove novej, kultúrne rozhladenej generácie v regióne dolnej Oravy. Na tento rozmer a dosah Talentov pre Európu netreba tiež zabúdať.

Mária KARLÍKOVÁ

VÝSLEDKY:

Hlavná cena: A. Bucholc (PL)

1. KATEGÓRIA HUSLE

1. P. Tesařová (ČR), A. Ingielewicz (PL)

2. A. Patkoló (SR)

2. KATEGÓRIA HUSLE

1. A. Krystek (PL), M. Bašič (HRV)

4. P. Balogri (SR), J. Sojka (SR)

3. KATEGÓRIA HUSLE

1. A. Bucholc (PL)

4. KATEGÓRIA HUSLE

1. K. Nowotczynska (PL)

VIOLA

1. R. Žarkovskij (UA)

2. M. Ruman (SR)

3. P. Dvorský (SR)

1. KATEGÓRIA VIOLONČELO

1. S. Kozub (PL)

2. KATEGÓRIA VIOLONČELO

1. V. Petras Vilém (ČR), R. Wasilewska (PL), E. Agárdi (HU)

3. KATEGÓRIA VIOLONČELO

1. E. Šístek (ČR), K. Vocetková (ČR)

KATEGÓRIA KOMORNÁ HRA

Hlavná cena: Sláčikové kvarteto Varšava

(PL)

1. KATEGÓRIA

1. Sláčikové trio Varšava (PL)

1. Husľové duo Dolný Kubín (SR), Husľové duo Ľublin (PL), Husľové kvarteto Dolný Kubín (SR), Husľové duo Krakow (PL)

2. KATEGÓRIA

1. neudelení

2. Sláčikové trio Žilina (SR), Husľové duo Ostrava (ČR)

3. KATEGÓRIA

1. Sláčikové kvarteto Varšava (PL) Cena najlepšiemu zoskupeniu zo Slovenska: Husľové duo Dolný Kubín Cena primátora mesta Dolný Kubín: M. Ruman (SR)

Cena pedagógovi: M. Szczepanowska (PL) Cena korepetítorovi: I. Sabová (SR) Cena za interpretáciu skladby slov. autora: Husľové duo Dolný Kubín (SR)

Divé maky – kampaň aj s koncertom

(Strategie.sk; 30/09/2008; Pro Donum)

Hlavným posolstvom komunikácie je v tomto roku ukázať „divým makom“ ich vlastné možnosti a vytvoriť tvorivé prostredie na ich formovanie a rast. Organizátori otvorili spoluprácu so známou rómskou speváčkou Idou Kellarovou, ktorá odborne povedie spevácke talenty. Všetky aktivity, ktoré program Divé maky v roku 2008 pre deti organizuje /Jarný workshop, Letná akadémia, Jesenný workshop/ pritom smerujú k podpore a intenzívnej práci detí v spolupráci s umelcami a pedagógmi na

prípravu veľkého jesenného KONCERTU, v rámci ktorého dostanú všetky deti z programu Divé maky priestor na preukázanie svojho talentu, a to pod taktovkou Idy Kellarovej.

V roku 2008 Divé maky už nehovoria o programe len vo všeobecnosti. Ako povedala Lucia Dohnalová, z občianskeho združenia Pro Donum: „Deti s talentom sme už našli - nastal čas naplňať ich sny. Po dvoch rokoch pôsobenia preto predstavíme verejnosti jasné ciele a výsledky vo forme verejného KONCERTU „DIVÝCH MAKOV“. Koncert ponúkne netradičný pohľad na rómsku hudbu - zmes jazzu, popu a tradičnej rómskej tvorby. Bude oslavou krásy, pestrosti a temperamentu rómskej kultúry.“

Súčasťou koncertu bude výstava fotografií z umeleckých workshopov, Letnej akadémie a celoročných vystúpení detí. Hostom večera bude Jazz Famelija. Výťažok z koncertu poputuje na rozvoj programu Divé maky.

Kampaň s posolstvom – ukázať verejnosti, že „dávať šancu druhým“ sa oplatí – prídte sa o tom presvedčiť na prvý KONCERT „divých makov“ prebieha v mesiacoch september a október 2008 na billboardoch a citylightoch, vo forme printovej inzercie, rozhlasových spotov a tiež bannerov na internete.

Program pomáha rozvíjať talent rómskych detí už tretí rok

(www.FitServer.sk; 07/10/2008; SITA)

Možnosť rozvíjať svoje umelecké schopnosti majú už tri roky talentované rómske deti zo sociálne slabších rodín v štipendijnom programe Divé maky. Ich doterajšia snaha bude prezentovaná na koncerte v Slovenskom rozhlase 16. októbra. Spevácky, tanečne a hudobne nadanú mládež pripravovala česká rómska speváčka Ida Kellarová, ktorá je umeleckou patrónkou koncertu. Podľa Kellarovej je tento štipendijný program jedinečný. "Som šťastná, že na Slovensku existuje tento projekt. V Česku rómske deti takúto možnosť nemajú," povedala na tlačovej besede Divých makov česká speváčka. Na koncerte v štúdiu Slovenského rozhlasu budú diváci vidieť a počuť nielen tradičné rómske tance a piesne, ale aj súčasné rómske skladby. "Snažili sme sa, aby deti nečerpali z amerických zdrojov hudby. Dbali sme na to, aby deti boli hrdé na svoj rómsky pôvod," povedala o príprave na koncert Kellarová.

Program Divé maky je založený na individuálnom darcovstve. Darca finančne podporuje štúdium a talent vybraného dieťaťa minimálne jeden školský rok. Za ten čas ho monitorujú v jeho školskom i rodinnom prostredí profesionálni tútori. "Deti vyberáme do programu na základe trojkoľových talentových skúšok," uviedla pre agentúru SITA riaditeľka programu Divé maky Lucia Dohnalová. Deti najprv pošlú do programu svoje nahrávky, príp. obrázky a referenciu a potom postupujú do druhého kola - talentových skúšok, kde ich posúdi komisia umelcov, odborníkov a pedagógov. "Tretie kolo je návšteva rodín, kde mapujeme sociálnu situáciu detí," povedala riaditeľka. Ak deti splnia podmienky pre vstup do programu, môžu tam byť zaradené. Na talent detí zvyknú upozorniť pedagógovia v školách. "No v tomto treťom roku už deti o programe vedia a samostatne sa doňho zapájajú," povedala riaditeľka, podľa ktorej bol najťažší prvý, úvodný rok. Vtedy museli najprv celú myšlienku spropagovať na úradoch, školách i vo verejnosti. Druhý rok bola letná akadémia Divých makov, kde sa deti predstavili na dni otvorených dverí rodičom, verejnosti, novinárom. V tomto, treťom roku ich úsilie predstavujú na spomenutom koncerte v Slovenskom rozhlase.

Program Divé maky podporil za tri roky existencie 103 talentovaných rómskych detí zo sociálne slabších rodín. Ako informovala Dohnalová, deti za ten čas získali päť ocenení na majstrovstvách Slovenska v kulturistike, zápasení, či spoločenských tancov a desať prvých miest na rôznych športových či kultúrnych súťažiach. V súčasnosti je v programe 54 detí, z toho 13 sa doň dostalo tento rok. "Najviac detí je z Prešovského, Banskobystrického a Nitrianskeho kraja," informovala Dohnalová. Najmenej detí je z Bratislavského a Žilinského kraja. Deti sa na spoločných stretnutiach, workshopoch, dorozumievajú po slovensky, lebo po rómsky už veľa detí nehovorí. Niektoré však hovoria len po maďarsky. "V rámci štipendia však deti absolvujú aj doučovanie zo slovenského jazyka," uviedla riaditeľka programu, podľa ktorej sa aj samotné deti chcú v slovenčine zdokonaľiť. "Po rómsky sa deti môžu zdokonaľiť na Strednej umeleckej škole v Košiciach, kde sa v tomto jazyku, popri slovenčine, aj vyučuje," dodala.

ZDROJ - SITA

Talenty na krivolakej ceste

(TV Markíza, 19:20; Dnes Slovensko; 07/10/2008; Rado Igaz; Zaradenie: z domova)

MODERÁTOR: Karol Farkašovský

Niektorí rodičia zneužívajú talent svojich detí a snažia sa z nich rýchlo vydolovať peniaze. Iní sa po úspechu svojich detí distancujú od vlastnej rómskej národnosti. Tento začarovaný kruh sa pokúšajú prelomiť nadšenci okolo speváčky Idy Kellarovej.

Ida Kellarová je známa rómska speváčka z Česka. Pod jej vedením sa 35 tanečníkov a spevákov z programu Divé maky pripravuje na spoločný koncert v Bratislave.

Ida Kellarová, umelecká patrónka koncertu Divé maky: „Ak prídete na koncert, tak možno že vám kvapne aj nejaká tá slzička.“

Jeden z jej zverencov je aj 17-ročný Janko Šivák. Do Bratislavy prišiel z dedinky Zborov pri Bardejove. Janko Šivák, talentovaný hudobník: „Viete aká je dnes doba. Otec nemôže dostať prácu.“

V Bratislave dnes Janko cez výklad obchodu obdivoval hudobné nástroje. Keď mu majiteľ obchodu ponúkol možnosť zahráť si, zvládol to taktó. Janko o sebe skromne tvrdí, že poriadne vie hrať iba na cimbal. Na ňom hrá najradšej ľudovky, ale komponuje aj vlastné skladby.

Tomáš Koky, huslista- primáš: „Je to perfektný muzikant.“

Ak ste zvedaví ako to Jankovi Šivákovi a ostatným deťom z projektu Divé maky pôjde naživo na koncerte, môžete ich vidieť 16. októbra v budove Slovenského rozhlasu.

Rado Igaz, TV Markíza.

Divé maky vzbĺknu na spoločnom pódii

(Pravda; 08/10/2008; s.: 11; Iub ; Zaradenie: Bratislava)

BRATISLAVA (Iub) - Chvejú sa pred prvou veľkou skúškou. Divé maky, talentované deti z chudobných rómskych rodín z celej krajiny, sa na budúci týždeň vo štvrtok prvýkrát stretnú na javisku. Na večernom koncerte vo Veľkom koncertnom štúdiu Slovenského rozhlasu sa v strhujúcich rytmoch aj kvilivých melódiách predvedú speváci, tanečníci a nečakane aj futbalisti.

"Deti majú trému a obavy. Mnohé budú stáť pred veľkým publikom po prvý raz v živote," povedala včera Ida Kellarová. Charizmatická česká rómska speváčka sa tento rok stala patrónkou programu na podporu a rozvoj rómskych talentov. Je iné, keď chodia po zábavách zarábať rodičom peniaze - a iné, keď môžu ukázať svoje umenie na plnohodnotnom javisku. "Škoda, že u nás v Česku podobný projekt nemáme," dodala umelkyňa.

Odvážnych a temperamentných muzikantov, tanečníkov výtvarníkov i športovcov vďaka darovaným štipendiám už poznajú aj za hranicami. "Piatí boli ocenení na majstrovstvách sveta, desiatim sa ušli prvé priečky na slovenských súťažiach," vymenovala lichotivú štatistiku koordinátorka programu Lucia Dohnalová. Najnovšie sa úspechom pýšia aj tri speváčky, ktoré od septembra navštevujú Medzinárodné konzervatórium v Prahe.

Na Koncerte hviezd vo štvrtok 16. októbra o siedmej večer rozkvitne tridsiatka detí. V programe zaznejú tradičné cigánske piesne, nebude chýbať cimbalová muzika aj huslisti. V zbore sa akousi náhodou ocitnú aj futbalisti, z ktorých sa na spoločnom augustovom letnom sústreďení v Moravskom Svätom Jáne vykluli schopní speváci. Štúdio Slovenského rozhlasu rozozvučia aj piesne v podaní "tety Idy" so skupinou Jazz Famelija.

Súčasťou "makového" podujatia bude vernisáž obrazov mladých maliarov, ktorých sa ujal známy slovenský výtvarník Erik Binder. Vystavené fotografie pre zmenu ukážu, ako Divé maky rástli a rozvíjali svoj talent. Dnes je pod ochrannými krídlami občianskeho združenia 54 detí z celého Slovenska. Najviac z nich pochádza z Prešovského, Banskobystrického a Nitrianskeho kraja, najmenej z Bratislavského a Žilinského kraja.

Chopili sa svojej šance a sú dôkazom toho, že zázraky sa dejú. Len treba o ne zabojsovať. Posolstvom Divých makov je nesnívať svoj život, ale žiť svoje sny.

Ida Kellarová a Divé maky v rozhlase

(Bratislavské noviny; 34/2008; 09/10/2008; s.: 18; dš ; Zaradenie: HUDBA)

HUDBA Vo Veľkom koncertnom štúdiu Slovenského rozhlasu budete mať 16. októbra 2008 o 19. 00 h možnosť zažiť výnimočný hudobný večer. Na koncerte hviezd plnom temperamentnej rómskej hudby vystúpi aj charizmatická Ida Kellarová s kapelou Jazz Famelija.

Jadro programu však vytvorí plejáda malých rómskych umelcov - výnimočne talentovaných detí z Divých makov. Podujatie je vyvrcholením doterajších skúseností, ktoré deti nadobudli pod vedením Idy Kellarovej - umeleckej šéfky Divých makov. Program je zameraný na podporu a rozvoj talentovaných rómskych detí a mládeže v oblastiach športu, hudby, spevu, tanca, výtvarného či dramatického umenia a vzdelávania. Je to inovatívny a na Slovensku pilotný program ponúkajúci budúcnosť deťom

zo sociálne slabších rómskych rodín. Jeho cieľom je aj nabúrať spoločenské predsudky voči rómskej komunite. Okrem hudobníkov vystúpia aj tanečníci v choreografii Ota Bundu a Ivany Olahovej v spolupráci s tanečným pedagógom Ladislavom Cmorejom. Publiku sa predstavia aj výtvarné talenty, s ktorými pracoval známy výtvarník Erik Binder.
(dš)

Čaplovič rokoval na Malte o perspektívach ekonomickej spolupráce

(Aktualne.sk; 12/10/2008; TASR ; Zaradenie: Práve sa deje)

Spolupráca medzi Slovenskom a Maltou ponúka široké možnosti rozvoja predovšetkým v ekonomickej oblasti. Pred ukončením trojdňovej pracovnej návštevy stredomorského ostrova to dnes pre TASR uviedol podpredseda vlády SR Dušan Čaplovič.

Slovenský vicepremiér sa v piatok vo Vallette stretol s tromi ministrami maltskej vlády, s ktorými okrem iného rokoval o bilaterálnych dohodách v hospodárskej oblasti a problematike nelegálnej migrácie do EÚ.

V sobotu sa Čaplovič zúčastnil na podujatiach konaných pri príležitosti Slovenského dňa na Malte. Spolu s prezidentom Maltskej republiky Edwardom Fenechom Adamim otvoril vystúpenie mladého slovenského sólistu Karola Daniša, na ktorom sa zišlo mnoho významných osobností miestneho politického a kultúrneho života i podnikateľského sektora.

Dnes spolu s honorárnym konzulom SR na Malte Godwinom Bencinim absolvoval stretnutie s podnikateľmi. Záujem o prenikanie slovenského kapitálu prejavila maltská vláda aj orgány miestnej samosprávy.

Ekonomické vzťahy by mala ďalej prehĺbiť návšteva 30 slovenských podnikateľov plánovaná na november. Perspektívy spolupráce sa otvárajú aj v oblasti školstva - na Maltu, kde existuje kvalitná anglická výučba, by mohli podľa Čaploviča prichádzať na jazykové pobyty slovenskí študenti.

Slovenský vicepremiér pre TASR uviedol, že by sa chcel zasadiť aj o rozvoj slovensko-maltskej vedeckej spolupráce, najmä v oblasti archeológie.

Zdroj: TASR

Bez lásky neprežijeme

(Pravda; 11/10/2008; s.: 8; Mariana Jaremková ; Zaradenie: Ženy)

Speváčka a hudobníčka Ida Kelarová vraj dokáže naučiť spievať každého. Medzinárodná škola pre ľudský hlas, ktorú založila, je unikátnym projektom a ľudia sa v nej naučia oveľa viac, ako len spievať. Dozvedia sa veľa najmä o sebe a svojom vnútri. Keď Ida Kelarová hovorí o speve, zároveň hovorí o duši. Jej heslom je - otvor svoje hrdlo, otvor svoje srdce, ničoho sa neboj a spievaj.

Naozaj viete naučiť spievať každého? Mali ste žiakov, ktorí to napriek všetkým snahám nedokázali? Najväčšia sila, ktorá bráni ľuďom otvoriť sa, sú predsudky a strach. Každý je schopný otvoriť svoje vnútro, ale nie pre všetkých je to ľahké. Závisí to od výchovy, od toho, akými slovami človeka naprogramovali. V niektorých rodinách sa city neprejavovali, dokonca zakazovali ako prejav slabosti. Deti počúvali - neplač, buď ticho, čo povedia susedia... Vtedy sa dieťa buď uzavrie navždy do seba, alebo si svoj názor bude obhajovať. Možno skončí v dospelosti u psychológa, ktorý mu dá tabletky. Niektorí skončia na drogách.

Taký blok si ani nemusíme uvedomovať. Alebo ho podceňujeme.

Keď otcova rodina zaprela svoje rómstvo, nesmel o tom nikto hovoriť. Naprogramovali sa na to, že budú klamať. A lož ich napokon odpojila aj od nich samých. Otec zomrel preto, že sa nedokázal otvoriť tomuto svetu a byť hrdý na to, kto je. On bol naozaj úžasný a nádherný Róm. Ja verím v slobodu a voľnosť, a preto túto prácu robím.

Rómske deti predsa problémy so spontánnosťou nemajú.

Nie, rómske deti nemusia hľadať emócie, energiu. Musia sa naučiť uvedomovať si ten dar, ktorý majú, a využívať ho. Pracovať s ním. Ja som veľká bojovníčka, a keď niekto príde, už aj to mi stačí.

Znamená to, že v sebe našiel potrebu otvoriť sa. Potom samozrejme cítim veľkú zodpovednosť. Musím mu pomôcť, podporiť ho, či je dieťa alebo dospelý. Učím ľudí, že život je krásny, aj keď je ťažký, a treba ho žiť, nie iba prežívať. Takto sa postupne zväčšuje ich vnútorná sila a krása ich osobnosti.

Ste veľmi aktívna - hráte v niekoľkých hudobných zoskupeniach, koncertujete, nahrávate albumy, učíte, pracujete v združení Miret. Dávate energiu iným, ale kde ju čerpáte vy?

Kde sú zdroje mojej energie, neprezradím. Ale kým ju mám, musím ju dávať ďalej. Učiť ostatných, že ju v sebe majú a že ju musia vkladať do svojich cieľov. Dôležité je, ako s našou vnútornou silou zaobchádzame, ako ju používame.

Potešilo ma, keď dievčatá z Divých makov pochopili, že svoju zlosť môžu použiť v tanci. Je to pre nich malá, ale užitočná lekcija do života. Rozžiarili sa, ožili a dovolili svojmu vnútornému ohňu vzbĺknúť. Naučili nás, že zlosť je negatívna energia. Tak ju radšej v sebe uzavrieme. A to je chyba, pretože negatívna energia je veľmi silná.

Koncertujete na veľkých otvorených " javiskách aj v malých, komorných priestoroch. Je energia týchto vystúpení iná?

Keď ste na festivale, na ktorom je napríklad 20-tisíc ľudí, tak to je silná energia. Máte radosť z toho, že si to s vami dokáže prežiť toľko ľudí. Keď hráte v klube pre sto ľudí, cítite intímnu energiu. Nedávno som koncertovala so svojou sestrou Ivou Bittovou vo vypredanej Lucerne v Prahe, kde bolo tritisíc ľudí a všetci naozaj načúvali. Pri tichých dlhých baladách sa nikto ani nepohol, bola tam taká atmosféra, že sa to každého hlboko dotklo. Boli sme obe vďačné, že sa nám ľudia otvorili a že sú takí krásni. Cítila som hlboký rešpekt.

V jednom období svojho života ste sa zriekli hudby. Nebol z toho váš otec muzikant nešťastný?

Neviem, či bol nešťastný. Zomrel. Verím však, že je vždy so mnou a má radosť zo svojich detí, ktoré cestujú po svete a rozdávať to, čo ich on sám naučil.

Dlho ste žili v zahraničí, prekvapujúco v severských krajinách. O tejto etape hovoríte ako o jednej z najťažších vo svojom živote. Ako sa temperamentný človek ako vy zžíva s ľuďmi, ktorí majú úplne inú energiu?

Žila som v Československu dvadsaťtri rokov, ďalších osem v britskom Walese, štyri roky v Dánsku a dva v Nórsku. Potom som sa vrátila do Čieška. Všetko, čo som prežila, je pre mňa dôležitou školou života. Aj keď to bolo ťažké, nič nelutujem. Som na seba hrdá, že som to všetko prežila v zdraví a že som to nevzdala. Teraz môžem povedať, že som šťastná.

O Nórsku ste povedali, že nikdy inokedy ste neboli k prírode bližšie...

Áno, na severe Nórska som zažila napríklad šesť mesiacov bez slnka. Bola tam iba tma, temné farby ladené do fialova. A potom som tam uvidela východ slnka, ktoré ďalšieho pol roka nezapadlo. Všade bolo plno farieb, o ktorých som ani netušila, že existujú. Bola to silná inšpirácia. Keď to človek prežije, uvedomí si, že bez tmy nieje svetlo a prestane sa báť.

Čo vás priviedlo naspäť do Čieška?

Túžba po rodine, po domove, spomienky na detstvo, láska.

Často hovoríte o láske. Je pre vás najdôležitejšia?

Áno, láska je všetko, čo potrebujeme. Nedá sa kúpiť, zaplatiť. Je to silná energia, bez ktorej neprežijeme.

Na Slovensku ste v poslednom čase často. Nedávno ste koncertovali v Martine, Bratislave, Leviciach. Teraz sa opäť vraciate do Bratislavy s deťmi z projektu Divé maky.

Na Slovensku som šťastná, cítim sa tam vždy doma, a najmä vítaná.

Raz ste povedali, že bez rómskej komunity by ste už nedokázali žiť, aj keď ju niekedy dokázate nenávidieť.

Nerozdeľujem ľudí na dobrých a zlých, tmavých a bielych. Keby si môj otec uvedomil, že sa nemá za čo hanbiť, ešte by tu dnes bol. A šťastný. Na tom by nám malo záležať. Keď sa niekto opýta - si šťastný? - a my dokážeme odpovedať áno, nebudeme už riešiť, či sme Rómovia alebo Nerómovia.

Foto:

Ida Kellarová sa tento rok stala umeleckou patrónkou rómskych talentov z projektu Divé maky.

Ida Kellarová, hudobníčka

Spevákka a hudobníčka, absolventka Janáčkovho konzervatória v Brne, pôsobí v niekoľkých hudobných zoskupeniach a zároveň rôznymi projektmi aktívne pomáha rómskej menšine začleniť sa do spoločnosti. Na Slovensku sa zapojila do projektu Divé maky, ktorý podporuje talentované rómske deti zo sociálne slabších rodín. Všetky jej hudobné aktivity propagujú rómsku hudbu. So svojim životným partnerom Desideriusom Duždom založili skupinu Romano rat. V zoskupení Jazz Famelija spája rómsku hudbu s džezovými prvkami. Z absolventov jej Medzinárodnej školy pre ľudský hlas vznikol v roku 2003 Medzinárodný profesionálny súbor amatérskych spevákov Aspóra. Na hrade Svojanov pravidelne každý rok usporadúva festival Gypsy Celebration. Vydala viacero štúdiových aj koncertných albumov (Staré slzy, Môj domov je tam, kde som ja, Ida Kellarová a hostia a ďalšie). Vystupuje aj so svojou sestrou Ivou Bittovou.

Mariana Jaremková

HUDBA DIVÉ MAKY

(Týždeň; 42/2008; 13/10/2008; s.: 72; vladimír Potančok ; Zaradenie: do pozornosti)

štvrtok 16. október

Koncert talentovaných rómskych detí zo Slovenska pod vedením speváčky a klaviristky Idy Kellarovej organizuje občianske združenie Pro Donum. Vo Veľkom koncertnom štúdiu Slovenského rozhlasu v Bratislave okrem neho uvidíte i výstavu obrazov mladých rómskych umelcov či fotogalériu celého projektu. Hostom večera je skupina Jazz Famelija.

.vladimír Potančok

Príďte sa presvedčiť, koľko talentu v sebe ukrývajú!

(woman.sk; 14/10/2008; redakcia)

Kultúra / Koncerty a výstavy

Charizmatická Ida Kellarová je schopná snáď v každom človeku odhaliť skrytú muzikálnosť. Jej empatia, umenie vchádzať do vnútra duše a odhaliť v nej hĺbku netušeného talentu, tvorivosť a umelecký potenciál, priviedli túto uznávanú Divu rómskeho ale aj džezového umenia na Slovensko. Tentoraz si to namierila rovno medzi vnímavé a vďačné publikum - deti zo sociálne slabých rómskych rodín. Tie po celé trojročné obdobie spoločne zbierali skúsenosti, odhodlane študovali a so zaničením nacvičovali, aby dokázali okoliu svoj talent a umenie a predstavili ho všetkým, ktorí o to prejavíte záujem. Reč je o chystanom koncerte hviezd Divých makov. Dňa 16. októbra (vo štvrtok) o 19.hodine v koncertnom štúdiu Slovenského rozhlasu vystúpia sólisti a 30 členný zbor v programe pre širokú verejnosť, na ktorý sa môžete tešiť, pretože jeho súčasťou budú aj tanečné choreografie, cimbalová muzika, fotografie a vernisáž výtvarných prác, ktoré vznikli pod vedením známeho výtvarníka Erika Bindera.

Pomôžte aj vy objaviť vo svojom okolí talentované rómske deti

Ich nadanie nemusí skončiť bez záujmu alebo na ulici. Vladislava Dolníková, autorka programu Divé maky, zastrešovaného nezávislou mimovládnu organizáciou Pro Donum hovorí, že na začiatku bol zámer motivovať Rómov zo sociálne slabšieho prostredia, aby odovzdávali myšlienky ďalej, čím môže vzniknúť nová rómska generácia, ktorá dokáže meniť svoj život k lepšiemu. Projekt Divé maky je už dobre známy. Vyhľadáva či objavuje športové či umelecké talenty, ktoré zastrešuje a poskytuje im ochranné krídla. Okrem finančného zabezpečenia vytvára prostredie, v ktorom môžu tieto deti rozvíjať svoje schopnosti. „Na začiatku išlo o jednu myšlienku. Po čase sa z nej vytvoril fungujúci systém, ktorý sa osvedčil,“ konštatuje autorka programu. Finančnými darcami môžete byť aj vy, keď si napríklad vyberiete konkrétneho mladého umelca, či športovca, ktorého by ste chceli podporiť. Počet talentovaných detí, zahrnutých do tohto projektu, je stále narastajúci. Energia pracovať s týmito deťmi je veľkým vkladom. Programovú riaditeľku projektu Divé maky, Luciu Dohnalovú teší, že za tri roky podporili už 103 talentovaných rómskych detí, ktorým poskytlí 103 štipendií. Dopomohli im k štúdiu na stredných školách, väčšinou umeleckého charakteru. „Za tri roky sa vklad do projektu osvedčil. Deti nás už reprezentujú aj v zahraničí. Zúčastňujú sa súťaží a prinášajú rôzne ocenenia,“ spokojne konštatuje.

Ida Kellarová je nesmierne šťastná, že rómske deti dostali na Slovensku šancu, ktorú v Čechách zatiaľ ešte nemajú: „Nie je to povrchná práca, ale hlbšia a dosť neľahká, pretože úspech sa nedostaví za pár dní. Hoci deti majú prirodzený talent – je v tom iba 20 percent úspechu. Zvyšných 80 je tvrdá práca a úsilie. Fascinuje ma ich cítenie a úprimné nadšenie, preto som sa rozhodla pomôcť práve rómskym deťom dostať sa na dosky, ktoré znamenajú svet.“

Všetci máme možnosť pomôcť sociálne slabým rómskym rodinám umožniť vzdelávanie svojich detí. Je to jedna z najlepších investícií do spoločnej budúcnosti. Rómske deti sú mimoriadne otvorené učiť sa niečo nové a keď v tom budú pokračovať, je to najlepšie, čo ich môže stretnúť.

M. Tallová

woman@woman.sk

Kam za koncertmi

(SME; 16/10/2008; s.: 18; www.musiqlist.com - týždenník o hudobnom dianí ; Zaradenie: Kultúra)

Bratislava

16. 10.

Slovensky rozhlas
Divé maky pod vedením Idy Kellarovej + Jazz Famelija
Klub Za zrkadlom
koncert / Rock
Living Colour (USA)
SubClub
Live: Cartonnage (CZ), Veneer (SK)
DJ's: db a.k.a. Daniel Baláž & Radio_FM DJs
17. 10.
A4 - Nultý priestor
Animal Collective, Axolotl (USA)
SubClub
festival / Minimal House
Live: Receptor (Chile)
DJ's: dB (AUT), Bruyant, Milosh, Skank
18. 10.
Štúdio 12
Večery novej hudby
Elliot Sharp (USA), Veni Ensemble
Nu Spirit Bar
DJ Souparlor (GER)
párty / Nu Jazz, Broken Beat
SubClub
párty / Drum'n'Bass
DJ's: Shimon (UK), L Plus, Soundphreakers, Lifter, Bukkake, Kiara
19. 10.
SubClub
Jason Webley (USA)
22. 10.
SubClub
Frutti di Mare: Rambo Balboa, Pjoni & Jack Jack
23. 10.
SubClub
Live: Deti Picasso (RUS), Goulasch Exotica (HU)
Košice
18. 10.
DKC Veritas
The Plastic Swans, Truck!
23. 10.
Steel aréna
Vanessa Mae (UK)
Nové Zámky
18. 10.
Clubbing Complex
DJ's: Bryan Cox (USA)
Ružomberok
18. 10.
Sklady Balas
párty
Balthazar, Dalo aka Loktibrada, ELWIRA, (CZ), Beaty(CZ)
Selpice
17. 10.
Dom kultúry
párty / Drum'n'Bass, Jungle
DJ's: Miss Shina (AUT), Omek (CZ), Gabanna, Wiruz,...
Sitňan
18. 10.
Metroklub
párty / Techno, Schranz
DJ's: Yhunykx (MEX), Jason Little (GER), Golpe (CZ),...

Trenčín
17. 10.
Lúč klub
The Uniques, Isobutane, Kasioboy
22. 10.
Dom armády
Lenka Filipová (CZ)

Divé maky
(Nový čas; 18/10/2008; s.: 21; pk)

BRATISLAVA - Vo štvrtok sa v Slovenskom rozhlase uskutočnil prvýkrát koncert nadaných rómskych detí pod názvom Divé maky, ktorého patrónkou je česká speváčka Ida Kellarová. Známa umelkyňa vystúpila na úspešnom koncerte spolu s kapelou Jazz Familiou. (pk, foto anc)

Rómska kultúra je nákazlivá
(SME; 21/10/2008; s.: 18; Dária Fehérová ; Zaradenie: Kultúra)

V Slovenskom rozhlase sa minulý týždeň konal koncert Divé maky. Speváčka Ida Kellarová na ňom predstavila deti z chudobných rómskych rodín. BRATISLAVA. Program Divé maky ponúka riešenia na zlepšenie budúcnosti talentovaným deťom z rómskych rodín, ktorých rodičia si nemôžu dovoliť podporovať ich záľuby a poskytnúť im kvalitné vzdelanie. Podstatou je, že každý "divý mak", teda rómske dieťa, má adoptívneho rodiča, teda darcu, ktorý ho podporuje. Umeleckou patrónkou programu je česká speváčka Ida Kellarová, ktorá s deťmi systematicky pracovala, až spoločne vystúpili na koncerte v Slovenskom rozhlase. Na javisku "Cigáni", v hľadisku gadžoviadarcovia, hostia či zvedavci. Talent deťom rozhodne nechýba, ani radosť z predvádzania sa. Sú to rodení performerí - spievajú, tancujú, hrajú, nechýba im úprimná, občas i chcená emócia. Napokon, ide o všetko. Treba dokázať, že investované peniaze nevyšli nazmar. Celý program spod pódia diriguje Kellarová, dozerá na správne nástupy a disciplínu detí. Ťahavé tóny v unizóne, zastreté hlasy niektorých dievčat sa smelo vyrovnajú hlasom černošských speváčok. Pomedzi to živelné, dynamické tance a vynikajúca cigánska hudba s výborným huslistom a ešte lepším cimbalistom. Spolu s deťmi si zaspievali aj diváci, rómske piesne ich chytili za srdce. V druhej časti dostali deti pauzu a mikrofón prebrali Ida Kellarová, Desiderius Dužda a Jazz Famelija zložená zo skvelých slovenských hudobníkov. Ako povedala sama líderka, môžeme byť na nich hrdí. Ak mal koncert Divých makov potvrdiť, že rómske deti majú talent, stalo sa. A treba im pomáhať podobne ako ostatným deťom zo sociálne slabých rodín. Len pri tých "ostatných" je to možno viac samozrejme.

Rómska kultúra je nákazlivá
(kultura.sme.sk; 21/10/2008; Dária Fehérová (Autorka je publicistka) ; Zaradenie: Hudba)

V Slovenskom rozhlase sa minulý týždeň konal koncert Divé maky. Speváčka Ida Kellarová na ňom predstavila deti z chudobných rómskych rodín. BRATISLAVA. Program Divé maky ponúka riešenia na zlepšenie budúcnosti talentovaným deťom z rómskych rodín, ktorých rodičia si nemôžu dovoliť podporovať ich záľuby a poskytnúť im kvalitné vzdelanie. Podstatou je, že každý "divý mak", teda rómske dieťa, má adoptívneho rodiča, teda darcu, ktorý ho podporuje. Umeleckou patrónkou programu je česká speváčka Ida Kellarová, ktorá s deťmi systematicky pracovala, až spoločne vystúpili na koncerte v Slovenskom rozhlase. Na javisku "Cigáni", v hľadisku gadžoviadarcovia, hostia či zvedavci. Talent deťom rozhodne nechýba, ani radosť z predvádzania sa. Sú to rodení performerí - spievajú, tancujú, hrajú, nechýba im úprimná, občas i chcená emócia. Napokon, ide o všetko. Treba dokázať, že investované peniaze nevyšli nazmar. Celý program spod pódia diriguje Kellarová, dozerá na správne nástupy a disciplínu detí. Ťahavé tóny v unizóne, zastreté hlasy niektorých dievčat sa smelo vyrovnajú hlasom černošských speváčok. Pomedzi to živelné, dynamické tance a vynikajúca cigánska hudba s výborným huslistom a ešte lepším cimbalistom. Spolu s deťmi si zaspievali aj diváci, rómske piesne ich chytili za srdce. V druhej časti dostali deti pauzu a mikrofón prebrali Ida Kellarová, Desiderius Dužda a Jazz Famelija zložená zo skvelých slovenských hudobníkov. Ako povedala sama líderka, môžeme byť na nich hrdí.

Ak mal koncert Divých makov potvrdiť, že rómske deti majú talent, stalo sa. A treba im pomáhať podobne ako ostatným deťom zo sociálne slabých rodín. Len pri tých "ostatných" je to možno viac samozrejmé.

Na Daran Tumen Eurostar. Nebojte sa eura.

(Rómsky nový list; 873,876/2008; 04/11/2008; s.: 7; Denisa Havrľová ; Zaradenie: Aktuálne o euro)

Nebojte sa eura alebo Na Daran Tumen Eurostar. Pod týmto heslom chce bývalá viceguvernérka Národnej banky Slovenska a súčasná členka predstavenstva Všeobecnej úverovej banky, Elena Kohútiková vysvetľovať rómskym ženám, aké zmeny ich v súvislosti s príchodom eura očakávajú. Denisa Havrľová Bratislava Foto: archív VUB

Od októbra 2006 sa stala novou členkou predstavenstva banky a vrchnou riaditeľkou Úseku finančných a kapitálových trhov. Narodila sa v Nitre. Vyštudovala Ekonomickú univerzitu v Bratislave a až do roku 1982 pracovala v ZŤS Dubnica, potom osem rokov v Ekonomickom ústave SAV v Bratislave, kde získala aj titul PhD. Od roku 1990 pracovala v Štátnej banke Československej v Bratislave a po vzniku NBS sa v roku 1993 stala vrchnou riaditeľkou ekonomického úseku banky. Rok na to ju vláda SR vymenovala za členku Bankovej rady NBS. Od marca 2000 - celé druhé 6-ročné obdobie členky bankovej rady - zastávala post viceguvernérky NBS, kde bola zodpovedná za riadenie menovej politiky, operácií na voľnom trhu, riadenie devízových aktív a manažment rizika, riadenie úseku informatiky a odboru výskumu. Centrálnu banku navonok zastupovala v Európskej komisii vo Výbore pre ekonomickú a finančnú politiku /EFC/, bola členkou Výboru pre medzinárodné vzťahy v Európskej centrálnej banke/IRC/, alternátom guvernéra NBS v Generálnej rade Európskej centrálnej banky a Svetovej banke a tiež členkou Výboru OECD pre ekonomickú politiku.

LETÁK

RNL: Rómovia potrebujú základné informácie o eure, ktoré budú podané tzv. laicky, zrozumiteľnejšie, napríklad formou obrázkových príbehov, pripravujete aj takúto formu informácií?

Áno, okrem prednášok sme pripravili aj leták, v ktorom sú základné informácie týkajúce sa príchodu eura na Slovensko. Leták je napísaný veľmi jednoducho a prehľadne, sú v ňom príklady cien základných potravín, ich prepočty na euro a podobne. Tieto informácie budeme sprostredkovať hlavne rómskym ženám. Vyškolené expertky budú pripravené odpovedať na rôzne typy otázok, od tých najbežnejších, až po tie komplikovanejšie pre podnikateľky a živnostníčky. Informácie sa budú odovzdávať skôr vo forme neformálnych stretnutí a diskusií vyškolených expertiek s účastníčkami stretnutí. Samozrejme letáčky im umožnia priniesť do svojich komunít aj zložitejšie informácie v jednoduchej forme a to aj pre tých, ktorí sa stretnutí nezúčastnili. Očakávame, že sa našich prednášok budú zúčastňovať rómske ženy, ktoré pracujú ako terénne alebo komunitné sociálne pracovníčky, prípadne tie, ktoré sa zúčastňujú na aktivačných prácach, ale aj zástupkyne tretieho sektora. Tieto budú potom šíriť získané poznatky a letáčky ďalej do svojich komunít. Týmto spôsobom sa budú informácie rozširovať aj do tých najodľahlejších lokalít. Pripravili sme tiež leták v maďarskom jazyku.

TRI DIALEKTY

RNL: Informácie budú podávané formou letáku v rómskom jazyku, ktorý tvoria tri dialekty, myslíte si, že mu budú Rómovia rozumieť na celom Slovensku?

Je úplne prirodzené, že nie všetci Rómovia na Slovensku porozumejú všetkému, čo je na letáku. Uvedomujeme si, že existuje viacero dialektov, použili sme preto ten najpoužívanejší dialekt, t.j. dialekt slovenských Rómov alebo tzv. severocentrálny dialekt, ktorý je skutočne zrozumiteľný pre minimálne 75-80% Rómov na Slovensku. Pripravujeme tiež informácie aj v maďarskom jazyku.

RÓMSKE ŽENY

RNL: Prečo sa Vašou cieľovou skupinou stali práve rómske ženy?

Dôvodov bolo viacero. Ja sama som ovdovela vo veľmi mladom veku a zostala s dvoma malými deťmi. Zo dňa na deň som sa tak stala živiteľkou rodiny. Prešla som obdobím, v ktorom som sa musela riadne obracať, aby som svoje deti nielen dobre vychovala, ale i uživila. Takže v rámci euroinformácií, by som sa rada podelila i s mojimi osobnými skúsenosťami spravovania domáceho rozpočtu, keď tých príjmov nie je veľa a treba z nich vyjsť po celý mesiac. Pri mojich osobných stretnutiach s rómskymi ženami ma prekvapila informácia, že v rómskych komunitách sú to práve ženy, ktoré spravujú domáci rozpočet a to ma inšpirovalo zamerať sa týmto smerom. Pripraviť informácie práve pre rómske ženy, a to nielen o eure, ale pripojiť k tomu i rady, ako spravovať domáce financie. Osobne som presvedčená a sama som si to vyskúšala, že ženy vedia dobre hospodáriť, pretože musia zabezpečiť, aby každý deň bolo "jedlo na stole". Zároveň ženy celkovo stále zápasia so spoločenským uznaním a týmto malým príspevkom by som rada napomohla aj prekonávať tieto predsudky.

ŠKOLENIA

RNL: Chystáte sa vyškoliť rómske dobrovoľníčky. Z akého prostredia budú pochádzať a kde budú prebiehať školenia?

Celá kampaň bude prebiehať vo viacerých líniách. V prvej fáze som osobne vyškolila priamo tu u nás vo VÚB banke 10 rómskych žien. Tieto expertky majú poväčšine vysokoškolské vzdelanie. Sú to Rómky pracujúce v mimovládnych organizáciách alebo v štátnej správe, ktoré sa dlhodobo angažujú v podpore rómskych žien. Celé školenie sa skladalo z 3 častí. V prvej časti sme diskutovali o otázkach spojených s príchodom eura na Slovensko, prebrali sme otázky týkajúce sa premeny korún na eurá, praktické rady, ako byť na príchod novej meny pripravený, či informácie o tom, ako budú fungovať bankomaty, banky, či ako získať eurá v prvých dňoch nového roka a podobne. Potom sme hovorili o tom, ako euro zakomponovať do našich domácich rozpočtov a ako s ním správne hospodáriť. V tejto časti sme hovorili najmä o tom, ako sa nezadlžovať, ba i ušetriť aj z toho mála, ktoré väčšina Rómov dostáva. Na záver absolvovali všetky dámy mediálne-komunikačný tréning, kde si osvojili základné prezentačné zručnosti. Celé toto školenie trvalo takmer 5 hodín a jeho súčasťou bol aj spoločný obed, na ktorom sme diskutovali aj o rôznych iných témach. Tieto expertky teraz školia ďalšie rómske ženy priamo v regiónoch a tie potom budú informácie prinášať ďalej do terénu, až do vybraných rómskych osád.

MYŠLIENKA

RNL: Ako vznikla myšlienka eurokampaň, Nebojte sa eura?

Úprimne sa priznám, že môj vzťah k Rómom sa vyvíjal postupne. Najskôr bol menej pozitívny, nakoľko som poznala v mojom predchádzajúcom bydlisku niekoľko rómskych rodín, ktoré mohli byť vzorom pre každého, ale viacej takých, ktorí spoluobčanom práve príjemné prostredie nevytvárali. Neskôr som spoznala projekt Divé maky, ktorý ma veľmi oslovil a pochopila som, že každý z nás môže svojou "troškou do mlyna" napomôcť zvýšiť vzdelanostnú úroveň Rómov a napomôcť im viacej sa integrovať do spoločnosti. Spoznala som prostredníctvom tohto projektu, v ktorom podporujem jedno nadané rómske dievčatko, že je medzi Rómami veľa zaujímavých a snaživých ľudí, ktorí si zaslúžia našu pozornosť. A tak som sa s mojimi kolegami v banke rozhodla, že zameriame časť našich euroaktivít i na rómsku komunitu a naším malým príspevkom podporíme ich informovanosť o eure.

MIMOVLÁDNE ORGANIZÁCIE

RNL: Budete spolupracovať aj s rómskymi mimovládnyimi organizáciami?

Áno, už od začiatku projektu spolupracujeme s rómskymi mimovládnyimi organizáciami, vyškolené expertky kontaktujú mimovládky v lokalitách, kde sa budú konať stretnutia a informujú o pripravovanej aktivite. Vo veľkej miere sa spoliehame práve na pomoc a spoluprácu rôznych mimovládnych organizácií a komunitných centier či klubov, pričom predpokladáme, že budú mať záujem o našu ponuku priblížiť im problematiku eura a domácich financií v ich rodnom jazyku.

OSADY

RNL: Vyškolené rómske ženy budú chodiť aj do rómskych osád na východnom Slovensku?

Pre výber komunit sme si určili niekoľko kritérií. V prvom rade sme vyberali lokality, kde je väčšie zastúpenie rómskeho obyvateľstva. Ďalej sme sa snažili identifikovať lokality, kde môžeme efektívne doplniť vládnu informačnú kampaň pre Rómov. Naše aktivity majú doplnkový charakter, nechceme robiť paralelnú kampaň s oficiálnou informačnou kampaňou, ale chceme našou malou aktivitou k nej prispieť. Dôležitým kritériom bola aj skúsenosť našich vybraných žien - expertiek, s existenciou rôznych komunitných centier, občianskych združení či neformálnych skupín, ktoré sa vo svojej činnosti zameriavajú na rómske ženy, resp. im poskytujú priestor na sebarealizáciu. Medzi vybranými lokalitami sú niektoré rómske osady tak na východnom ako aj na strednom Slovensku. Stretnutia budú trojjazyčné, podľa potreby komunity -v slovenčine, rómčine a maďarčine.

LOKALITY

RNL: V ktorej oblasti Slovenska bude prebiehať najviac školení?

Stretnutia budú prebiehať predovšetkým v košickom, prešovskom a banskobystrickom kraji. Bližšie informácie o konkrétnych lokalitách, termínoch a zozname prednášajúcich budú zverejnené v dohľadnej dobe na webstránke ku kampani, na [www. prodonum.sk](http://www.prodonum.sk)

OČAKÁVANIA

RNL: Kedy sa oficiálne začne kampaň a kedy ukončí, a čo od nej očakávate?

Naša informačná aktivita sa začínala školením rómskych expertiek 16.10.2008, a ukončí sa záverom tohto roka. Spolu sa uskutoční 40-50 stretnutí vyškolených expertiek s rómskymi ženami. Stretnutia sa budú konať v ženských rómskych kluboch, MVO, komunitných centrách... Ja osobne sa chcem zúčastniť niekoľkých takýchto stretnutí - podľa toho, ako mi to pracovný čas dovolí-a odprednášať tam uvedenú problematiku. V januári sa bude kampaň vyhodnocovať. Pripravujeme aj dotazníky, ktoré účastníčky vyplnia, aby sme mali spätnú väzbu a reakcie na túto aktivitu. Očakávame, že sa čo

najviac rómskych žien dozvie informácie, ktoré ich o eure zaujímajú a tiež si budú môcť overiť svoje postupy pri spravovaní rodinných financií. Rómskym ženám žijúcim v segregovaných komunitách pridáme aj letáčik v rómskom alebo maďarskom jazyku, kde majú uvedené základné informácie napr. i o tom, kde si majú vymieňať slovenské koruny za eurá, akým spôsobom a pod. Aby napríklad nenaleteli rôznym podvodníkom, ktorí im budú chcieť nahovoriť, že si môžu u nich vymeniť peniaze lepším kurzom - čo nie je reálne možné. Pretože všetky peniaze, či už vo forme príjmov alebo výdavkov budú menené jedným jediným konverzným kurzom. Zároveň im priblížime hodnotu ich príjmov, ale i ceny v novej mene, aby nepodľahli, hlavne v prvých mesiacoch "ilúzií" nízkych cien a nedostali sa tak do finančných problémov.

POSTAVENIE RÓMSKEJ ŽENY

RNL: Ako vnímate postavenie rómskej ženy v spoločnosti?

Naša spoločnosť má celkovo voči postaveniu žien veľa dlhov, a to nielen voči ženám rómskym. No v posledných rokoch sa situácia výrazne mení a mám taký dojem, že to nastáva aj u Rómov. Ženy začínajú zohrávať čoraz významnejšiu úlohu nielen v rodinách, ale i v pracovnom procese. Keďže som žena, ktorá má za sebou nielen ťažkú životnú skúsenosť, ale aj tvrdú prácu, vďaka ktorej som sa uplatnila i v takých oblastiach, ktoré patrili voľakedy výsostne mužom, myslím si, že môžem trochu svojich skúseností odovzdať i takýmto spôsobom iným ženám. Som presvedčená, že aj rómske ženy priťahujú príklady žien, ktoré svoje postavenie dosiahli výlučne svojou prácou a disciplínou. A pokladám to aj za svoju úlohu, aby som ženám ukázala cestu, ako sa môžu v spoločnosti uplatniť. Pre mňa samotnú je takáto aktivita aktivitou novou, mnohé veci zo života rómskych občanov poznám iba z počutia a určite to bude obohatením i pre mňa osobne, aktívne sa podieľať na takejto aktivite. Veľmi sa na to teším a verím, že to bude jeden z príkladov i pre ostatných, aby sa snažili otvorené otázky v spoločnosti aktívne riešiť a prispieť k lepšiemu porozumeniu medzi ľuďmi žijúcimi v jednej krajine.

Projektový tím:

Mgr. Lýdia Gabčová, koordinátorka projektu.

Expertky:

Mgr. Silvia Cinová, Mgr. Alena Horváthová, Mgr. Zita Gazsová, Marianna Pehelová, Petra Šarkóziová, Silvia Galyášová, Milena Maková, Zuzana Gabčová, Erika Mižigarová.

"Euro je veľkou výzvou nielen pre vládu a podnikateľský sektor, ale predovšetkým pre banky. Som rada, že prichádzam zo sektora, ktorý euro bude prakticky dostávať do života každého občana a všetkých subjektov na Slovensku," Elena Kohútiková.

Charizmatická Kellarová a talenty z Divých makov

(Rómsky nový list; 873,876/2008; 04/11/2008; s. : 6; Viera Krúpová ; Zaradenie: Romaňi kultura)

BRATISLAVA, 17. októbra 2008 - Vo štvrtok večer sa vypredané hľadisko koncertného štúdia Slovenského rozhlasu niekoľkokrát zdvihlo zo stoličiek po strhujúcom výkone rómskych talentov z Divých makov. Koncert bol vyvrcholením doterajšej práce detí pod vedením charizmatickej Idy Kellarovej, ktorá sa tento rok stala umeleckou patrónkou koncertu Divých makov.

Pre mnohé z detí bol koncert krstom v lúčoch reflektorov; a zároveň odmenou za húževnatosť, s akou na sebe pracujú, aj sľubom do budúcnosti. Esenciálnu príchuť podujatia možno s odzbrojujúcou úprimnosťou vystihol malý Filip Abaffy, keď povedal: "Hrám a spievam rómsku pesničku prvý raz, tak mi držte palce." Atmosféra bola preto okrem vášnivých rómskych nápevov plná aj zvláštneho očakávania, ktoré vnímali deti, ich umelecká patrónka aj diváci.

Najväčším hudobným telesom v programe bol 30-členný spevácky zbor Divých makov - boli v ňom talenty spevácke a hudobné, ale aj mladí výtvarníci, tanečníci a športovci. Zvlášť si zahráli a zaspievali najvýraznejší jednotlivci: tri veľmi sľubné speváčky - Mária Horváthová, Aneta Kováčová a Adriana Gáborová, na husliach si zahrál Filip Abaffy a unikátnym sólovým partom priklincoval publikum k stoličkám trinásťročný Lukáš Horváth. Vynikajúcim vstupom sa predstavila cimbálovka Janka Šiváka a neskutočne elegantný tanečník Róbert Sendrei, ktorý sa aj so svojou partnerkou pohyboval v rytme latino v podaní Jazz Famelije po pódiu šikovne ako úhor.

Potom prišli na rad profesionáli - zohratá partia Jazz Famelije a Ida Kellarovej naplnila sálu zaujímavým mixom džezu a rómskych melódií. A na koniec ešte raz zbor, Ida Kellarová aj Jazz Famelija v pôsobivom finále. Diváci, darcovia aj partneri odchádzali s koncertu dojatí. "Bol to silnokrásny emocionálno-kultúrny zážitok, dojatie k slzám, obdiv, smiech a zábava v jednom. A okrem toho aj krásne maľujú, jeden z obrazov mám stále v hlave," povedal jeden z nich.

"Verím, že sme vás dnes presvedčili o tom, že peniaze, ktoré ste venovali deťom, sú dobre investované peniaze," poďakovala na záver darcom detí a partnerom programu Ida Kellarová. A tak sa

oblúkom vrátila k myšlienke, ktorá dala koncertu vzniknúť. Pomôcť talentovaným rómskym deťom z chudobných pomerov, aby mohli rozvinúť svoj talent.

Viera Krúpová

MAKOVIENKY

(Markíza; 45/2008; 06/11/2008; s.: 32, 33; Alžbeta Pňačeková ; Zaradenie: PRÍBEH)

TEXT - Alžbeta Pňačeková

FOTO: Tibor Géci, archív Divých makov

Budú z nich možno druhé Joss Stone a Frida Kahlo. Dvojičky Anetka a Monika Kováčové majú na to všetky predpoklady - sú mladé, talentované, s veľkou dávkou energie.

Ako sa hovorí, talent je darom od Boha či iných vyšších mocností, no sám osebe nestačí. Treba ho rozvíjať a pomáhať mu. Niekedy to sami nezvládame a musíme prijať pomoc od druhých.

To je aj prípad šestnásťročných sestier Anetky a Moniky z Tekovských Lužian.

Okrem toho, že ich k sebe silno priťahuje dvojičkovské puto, obe v sebe skrývajú veľký potenciál. Keď sa pozriete na drobnú útlú Anetku, nikdy by vám nenapadlo, že v hrdle ukrýva mocný zamatový hlas, ako stvorený na soulové balady či džezové kreácie. Je naozaj spevácky talent, a hoci má za sebou necelé dva roky na základnej umeleckej škole, podarilo sa jej dostať na hudobné konzervatórium do Prahy, kde od septembra derie lavice.

A má už pomerne jasnú predstavu o budúcnosti: "Po skončení by som chcela pokračovať na vysokej škole, ideálne tiež zameranej na spev. " I keď si uvedomuje, že umelecký priemysel a úspech v ňom sú veľmi vrtkavé, tvrdí, že momentálne si život bez spevu nevie predstaviť: "Odmalička spievam a možno budem raz robiť niečo iné, no teraz hudbou a spevom dýcham. "

Futbalistka so štetcom

Kým Anetka má oblasť záujmu jasnú, Monika sa rozhodovala ťažšie. "Spolu so sestrou sme ako malé hrávali futbal, ale ju to čoskoro prestalo baviť. " O tom, že jej to s loptou naozaj išlo, svedčí aj skutočnosť, že ju ako jediné dievča zobrali do chlapčenského družstva. Druhou vášňou bolo a stále je maľovanie. Okrem futbalu mu venovala každú voľnú chvíľu, preto dlho váhala, keď si mala vybrať prioritu. "Rozhodla som sa pre maľovanie, vekom sa pre mňa stalo zaujímavejším, " vysvetľuje Monika.

Dnes študuje na Súkromnej strednej umeleckej škole dizajnu v Bratislave. Dievčatá by o niečom podobnom pred niekoľkými rokmi mohli iba snívať. Majú ešte dvoch starších súrodencov, a hoci sa rodičia veľmi snažia, ani jeden nemá stabilné zamestnanie a okrem duševnej podpory by ambície svojich dcér finančne nezvládli. Aneta aj Monika sa však zapojili do programu Divé maky, v ktorom môžu deti a mladí ľudia vďaka darcom rozvíjať svoj talent.

Nástrahy veľkomesta

Znenazdajky sa teda obe dievčatá z malej dedinky pri Leviciach ocitli vo veľkomestách.

Ako vraví Anetka, začiatky boli ťažké: "Keď sme prišli na internát, všetko mi pripadalo také cudzie.

Okrem toho, že Praha je krásna, je to aj veľké a nebezpečné mesto. " Spolu so spolužiačkami mali hneď na začiatku nepríjemnú skúsenosť s revízorom: "Kúpili sme si mesačný lístok, no nevšimli sme si, že naň treba napísať číslo, ktoré bolo na kmeňovom lístku. Chytil nás revízor, a aj keď sme mali platný lístok priložený k fotografii, dal nám pokutu, dokonca ešte vyššiu, ako keby sme vôbec nemali lístok, " opisuje Anetka. Nakoniec dievčatá vysvetlili situáciu na dopravnom podniku a obišli len so stokorunovou pokutou. Veľké obavy z Prahy mala najmä Anetkina mama.

"Najprv mi zakázala sem ísť. No potom sme sa o tom každý deň rozprávali a nakoniec privolila, " usmieva sa. "Hoci sama som mala obavy, uvedomila som si, že ak chcem robiť to, čo ma baví, tak si musím zvyknúť. "

Bez sestry neodídem

Monika sa odchodu do hlavného mesta nehrozila, veľmi ťažko však nesie odlúčenie od sestry. "Je to náročné, doteraz sme jedna bez druhej nespravili ani krok. Sme si veľmi podobné, máme rovnaký vkus, rovnaký názor na život, sme najlepšie kamarátky, " hovorí a do očí sa jej tisnú slzičky.

Potvrzuje poveru, že dvojičky sa navzájom cítia aj na diaľku. "Keď sa začne smiať na internáte v Prahe, aj mňa pochytí smiech, často úplne bez príčiny. Keď je chorá alebo smutná, aj ja sa cítim mizerne, " vyznáva sa Monika, ktorá si na druhej strane veľmi pochvaľuje školu. "Je síce náročná, ale veľmi ma to baví. Najradšej mám dejiny výtvarnej kultúry a figurálne kreslenie, " hovorí autorka pozoruhodných obrazov. Okrem výtvarného a športového talentu podedila po predkoch aj kus muzikantského. Sestry si spolu nedávno spoločne zaspievali na koncerte. Hoci na javisku pôsobili suverénne, Monika priznáva, že sa jej poriadne triasli kolená.

"Bola som neskutočne šťastná, že som si s Anetkou mohla zaspievať, no bez jej podpory by ma na javisko nedovliekli ani párom koní. "

DIVÉ MAKY

Občianske združenie Divé maky je na Slovensku ojedinelým projektom.

Hlavnou myšlienkou je ponúknuť talentovaným rómskym deťom zo sociálne slabých rodín možnosť zlepšiť si budúcnosť. Systém podpory funguje na princípe individuálneho darčovstva vo forme štipendia na jeden školský rok. Dieťaťu sa tak financujú presne stanovené aktivity (napríklad návšteva záujmových krúžkov) alebo aj samotná škola. Deti zaradené do Divých makov prechádzajú prísnyimi talentovými skúškami, s rodičmi sa robia osobné pohovory, kde sa zisťuje, či je rodina schopná aspoň nemateriálne podporovať dieťa v talente. Ak dieťa z rôznych príčin neplní svoje záväzky, o podporu príde. V programe sú deti s hudobným, výtvarným, tanečným, so speváckym či športovým talentom, podporujú sa tiež výborní žiaci a študenti.

Foto:

Sestry Kováčové s mamou a Luciou Hablovičovou, ktorá je Anetkinou (vpravo) daryňou, na predvňajšej vernisáži Divých makov na Bratislavskom hrade.

Aneta si s mikrofónom a javiskom naozaj rozumie.

Divé maky rozkvitli v plnej kráse

(Slovenka; 44/2008; 28/10/2008; s.: 17; PR-CL ; Zaradenie: TEMA)

Večer, vo štvrtok 16. októbra, vyrástli vo Veľkom koncertnom štúdiu Slovenského rozhlasu v Bratislave Divé maky. Nie, nejde o štylistickú či gramatickú chybu. Sú to naozaj Divé maky s veľkým D. Divé maky v podobe výnimočných rómskych detí, ktoré dostali do vienka mimoriadny talent na hudbu, spev, tanec, šport, štúdium alebo výtvarné umenie. A práve tieto mladé talenty ponúkli na svojom prvom verejnom koncerte divákovi strhujúci umelecký zážitok.

Keďže s rómskou kultúrou sa každému v prvom rade spája geniálny hudobný talent, rozhodlo sa združenie Divé maky s podporou Konta Orange pripraviť koncert, na ktorom deti predviedli svoje umenie naplno pred veľkým publikom. Mladé talenty podporila aj známa speváčka Ida Kellarová. Súčasťou koncertu bola tiež zaujímavá vernisáž obrazov mladých výtvarných talentov z Divých makov, ktoré vznikli pod vedením známych slovenských výtvarníkov Erika Bindera a Paľa Čejku. Prvá časť koncertu bola venovaná predstaveniu 30-členného detského zboru, jeho vystúpenia boli popretkávané sólamy najvýraznejších talentov. Návštevníci koncertu boli uchvátení vystúpením dvojčiek Anety a Moniky Kováčových. Monika bola pritom zaradená len medzi výtvarné talenty a jej krásny a melodický hlas objavila Ida Kellarová len náhodou počas umeleckých workshopov. Všetkých prekvapilo vystúpenie "cimbaločky" Janka a Maroša Šiváka, ktorých sprevádzal novoobjavený spevácky talent Lukáš Horváth a dvaja ďalší hudobníci. "Koncert bol pre deti jedinečnou príležitosťou ukázať svoj talent verejnosti a vyskúšať si na vlastnej koži, aké to je stáť na veľkom javisku. Zároveň si dovoľím povedať, že reakcia publika je pre nás všetkých motiváciou a výzvou do ďalšej práce aj v budúcnosti, " približuje svoje dojmy z koncertu autorka programu Divé maky, Vladislava Dolníková. Najkrajšie prekvapenie však prišlo na záver.

Na pódium vyšla Ida Kellarová spolu so všetkými deťmi, ktoré sa programu Divé maky zúčastnili, vrátane výtvarných talentov, a zaspievali spoločnú pieseň, ktorá si vyslúžila "standing ovation". Na všetkých tvárach bolo vidieť dojatie a radosť z úchvatného umeleckého zážitku. Radosť z predstavenia bolo vidieť aj na tvárach detí. "Pre mnohých z nás to bolo prvé verejné vystúpenie. Mali sme úžasnú prípravu, som veľmi vďačná pani Kellarovej, že sa nám venovala s takým nadšením. Občas to síce bolo náročné, ale veľmi mi pomohol pocit, že pri mne niekto stojí a že sa môžem spoľahnúť na jeho podporu, " hovorí jeden z Divých makov, speváčka Aneta Kováčová.

Divé maky

Občianske združenie Divé maky ponúka možnosť individuálnym darcom podporovať rozvíjanie talentu konkrétnych rómskych detí zo sociálne slabších rodín. Hrdým telekomunikačným partnerom tejto organizácie je už niekoľko rokov aj spoločnosť Orange Slovensko, ktorá už v minulosti pomáhala realizovať pre Divé maky aj SMS zbierku - a prostredníctvom svojho neziskového fondu Konto Orange bola pri tom, keď sa okrem iného organizovala Letná akadémia pre šikovné deti, ktorým sa celý týždeň intenzívne venovali profesionálni tanečníci, speváci, hudobníci, maliari. Viac informácií o aktivitách Konta Orange nájdete na stránke www.kontoorange.sk.

Virtuóz

(Plus 7 dní; 47/2008; 21/11/2008; s.: 116, 117, 118; MONIKA MIKULCOVÁ; Zaradenie: VŠIMLI SME SI)

Talentovaný rómsky huslista sníva v chudobe o hudobnej kariére. Neláka ho však cigánska, ale vážna hudba

"Šesť rokov som nemala deti.

Ale stále som si hovorila, že keď sa mi narodí syn, musí byť huslistom alebo cimbalistom! Veľmi som naňho hrdá, niekedy, keď hrá, si aj poplačem, " hovorí mama talentovaného rómskeho huslistu Paľka Kuruca zo Strekova.

Bude z neho niečo? : "No veď zahraj! " zavelí Klára Kurucová. Mítkvy pätnásťročný chlapec sa bez reptania postaví, vezme do rúk nástroj a spustí. Husle akoby rozprávali za neho. V jeho výraze je všetko - sústredenie, vášeň i pokora.

Po temperamentnom Montiho čardáši sa opäť tíško usadí na pohovke v skromne zariadenej izbe.

Krásny, vznešený, elegantný.

"Šikovného syna mám. Jáj, tak som prosila, aby sa mi narodil! Prvá bola dcéra, ale vždy som chcela mať chlapca.

Každý mi hovorí, aký je pekný, " teší sa hrdá matka. To ona zapísala Paľka do základnej umeleckej školy a modlila sa, aby dokázal narábať s husľami tak ako jeho starí otcovia s kontrabasom. "Jeden hral aj v Národnom divadle, " chváli sa zhovorčivá žena. "V našej rodine je to tradícia. Muži musia vedieť hrať. Ale Paľka basa nebavila, tak začal na husľach, " dodáva na vysvetlenie.

"Spočiatku, keď som ešte nevedel hrať, to bolo ťažké, mama ma musela občas aj prinútiť, " priznáva mladý talent.

"Učiteľa Gabriela Gála, ktorý je k nám veľmi dobrý, som stále otravovala.

Bude z toho niečo? Bude z toho niečo?

A on mi hovoril, aby som sa nebála.

Bude, " priznáva Klára. Husle napokon jej syna pohltili, asi po dvoch rokoch v ňom vzbĺkla láska na celý život. Dnes si Paľko bez nich nevie predstaviť jediný deň.

Striebro aj zlato: V malom, zvonka ošarpanom domčeku v obci Strekov neďaleko Nových Zámkov je čisto a útulne.

"Nežijeme v chatrči, ako sa o Cigánoch hovorí, " zdôrazňuje domáca pani. Miesta je však pre štvorčlennú rodinu, ktorá sa navyše stará o babičku, málo. Tlačia sa v dvoch izbách s kuchyňou, takže keď chce Paľko cvičiť na husľach, musí rátať s tým, že starkej to nie je vždy pochuťi.

"Hrám každý deň minimálne dve hodiny.

Niekedy, keď nemám hudobnú a prídem domov o tretej, tak cvičím aj do siedmej večer, " hovorí mladík, ktorého diplomy a fotografie zdobia stenu v kuchyni.

Na komárňansko-ostrihomskej súťaži v Maďarsku sa zúčastnil dvakrát a získal striebro i zlato, na celoslovenskej súťaži základných umeleckých škôl pod názvom Schneiderova Trnava sa umiestnil na druhom mieste. Žiadny školský večierok, vianočná slávnosť či Deň matiek sa v škole nezaobíde bez jeho bravúrnej hry.

Voľného času nemá nazvyš. Kým jeho rovesníci sa na ulici prehávajú s futbalovou loptou a cez leto vymýšľajú huncútstva, Pavol poctivo trénuje, chodí koncertovať, absolvuje sústredenia a navyše začal navštevovať v Bratislave súkromné hodiny u pedagóga z konzervatória, kde by chcel od budúceho roka študovať.

Husle, samozrejme.

Na učenie iných predmetov už zostáva menej času. "Matematika mi nejde, " povzdychne si.

Injekcia z Divých makov: "Stojí to veľa, veľa peňazí, " povzdychne si mama.

"Za súkromnú hodinu platíme päťsto korún. Keď cestuje do Nových Zámkov do hudobnej školy, prevezie päťdesiat korún a ešte sa musí aj najesť. Môj muž zarobí na stavbe desaťtisíc. Ja nedostanem ani korunu a do roboty ma tiež nikto nevezme. Som už stará. Štyridsaťosem rokov mám. Predtým som pracovala v Prahe a potom som išla na materskú.

Robila som aj verejnoprospešné práce. Keby nebolo Divých makov, neviem, ako by sme to všetko Paľkovi zaplatili, " dodá matka dvoch detí.

Súčasťou projektu Divé maky, ktorý pomocou dobrovoľných darcov finančne podporuje mladé rómske talenty, sa stal Pavol Kuruc pred tromi rokmi. Umeleckou patrónkou koncertu nadaných detí najmä zo sociálne najslabších vrstiev bola známa rómska speváčka, Češka Ida Kellarová. "Divé maky nám veľmi pomohli. Paľko dostal štipendium, na základe ktorého sa mu preplácajú cesty do hudobnej školy aj na sústredenia.

Jeho darca mu dokonca zaobstaral husle.

Veľmi sme mu vďační, " hovorí dojatá Klára.

Budúcnosť v orchestri: "Nie je Cigán ako Cigán, " pripomínajú Kurucovci.

"Nehanbíme sa za to, čo sme. Ale je rozdiel medzi Cigánmi u nás a tými na východe.

Máme odlišnú reč aj zvyky. My ani po cigánsky nevieme, " rozrečnia sa Kurucovci a dodajú: "Dá sa žiť slušne.

Musíme sa uskromniť, aj dom by sme chceli opraviť, ale niet z čoho. Aj to málo, čo máme, investujeme do syna. " Niektoré rómske tradície však majú v krvi. Napríklad gitaru odloženú v kúte teraz otec Pavel do rúk nevezme.

"Umrela mi nedávno mama. Dal som z nej dole struny, " prehodí štyridsaťsedemročný muž. Aj jeho manželka má smútok, pred pár mesiacmi stratila sestru.

Zvyky-nezvyky, Paľka sa teraz netýkajú.

On hrať musí.

V rodnej obci je mladý huslista veľkou hviezdou. A nielen v nej. Paradoxne mu najviac závidia práve miestni Rómovia.

"Viete, už tu nie je veľa hudobníkov.

Akosi to medzi Cigánmi vymiera. Ale bieli nášho syna veľmi chvália. Keď hrá v škole, mamičky nás zastavujú a ospevujú ho. Je to veľmi dobrý pocit, " priznávajú rodičia.

Mladý virtuóz sa netají tým, že to, čo je jeho srdcu blízke, nie je cigánska, ale vážna hudba. "Mojimi obľúbenými huslistami sú Roby Lakatos a Mága Zoltán, s ktorým by som sa veľmi chcel stretnúť.

Videl som ho raz hrať v Komárne, keď tam boli oslavy vstupu Slovenska do Európskej únie. Ale nerozprávali sme sa, nemal som šťastie, bolo tam veľa ľudí, " povzdychne si pätnásťročný umelec. Svoju budúcnosť vidí v nejakom veľkom orchestri, napríklad v Národnom divadle.

"Jáj, keby to pámbičko dovolil! " vzdychne si mama a utiera si slzy dojatia.

MONIKA MIKULCOVÁ

Jíloskero hangóro

(Rómsky nový list; 877-880/2008; 25/11/2008; s.: 7; Braňo Oláh ; Zaradenie: Romaňi kultúra)

Väčšina festivalov sa odohráva v letnom období. U nás v Detve je však už tradíciou, že vždy koncom októbra sa uskutoční festival rómskej kultúry pod názvom Jíloskero hangóro (Hlas srdca). Sála miestneho kultúrneho centra je vždy vypredaná do posledného miestečka. Súčasťou šiestnásteho ročníka Jíloskero hangóro bola výstava prác detí zo Špeciálnej základnej školy v Detve a remeselná dielňa, kde sa deti učili pliesť šnúrky a tiež o tradičných rómskych remeslách. Avšak najväčším lákadlom pre divákov je vždy súťaž v speve rómskych ľudových piesní. Ani tento ročník nebol výnimkou a zaplnená sála odmenila odvahu a umenie účinkujúcich vďačným aplauzom. Pri tejto príležitosti som sa po skončení festivalu porozprával s dvoma ženami, ktoré stoja za myšlienkou zorganizovania Jíloskero hangóro 2008. Ochotne mi na otázky odpovedali predsedníčka občianskeho združenia Klub Spolu Detva, Marie (Mariša) Oláhová a pracovníčka Kultúrneho centra A. Sládkoviča v Detve, Emília Sekerešová

Braňo Oláh - Detva

Foto: autor

RNL: Kto všetko sa podieľal na zorganizovaní tohto 16. ročníka Jíloskero hangóro?

Emília Sekerešová: Tak ak po iné roky sme sa dali dokopy - Kultúrne centrum Detva, občianske združenie Klub Spolu a Podpolianske osvetové stredisko. Musím povedať, že táto zostava sa takpovediac osvedčila a funguje u nás v Detve už niekoľko rokov. Finančne nám taktiež prispel Banskobystrický samosprávny kraj.

RNL: Spýtam sa priamo, mali ste ťažkosti usporiadať tento ročník, alebo Jíloskero hangóro už má také meno, že ste žiadne väčšie problémy nemali?

Marie (Mariša) Oláhová: Tento rok to bol už šiestnásty ročník festivalu rómskej kultúry Jíloskero hangóro, musím sa priznať, že ani jeden ročník sa pri organizovaní nezaobišiel bez problémov. Tento rok však dá sa povedať, boli problémy najväčšie, pretože napriek tomu, že náš festival má svoju bohatú históriu a nebojím sa povedať aj dobré meno, problémy so zháňaním financií boli obrovské. Chvilu sa dokonca zdalo, že tento rok po pätnástich ročníkoch Jíloskero hangóro nebude. Keď som však prišla do Kultúrneho centra v Detve za Emíliou Sekerešovou s tým, že tento rok Jíloskero hangóro asi nebude, tak mi ona J povedala, "Ale, neboj sa, bude." A tak sa nám spoločnými silami, cez projekt, nakoniec podarilo financie zohnať a zachovať tradíciu festivalu rómskej kultúry v Detve. Veľké poďakovanie si zaslúžia všetci ľudia, ktorí sa na zorganizovaní festivalu podieľali, ako príklad uvediem pomoc od poslanca mestského zastupiteľstva v Detve- Norberta Kováča, ktorý napríklad účinkujúcim zaplatil obedy. Aj vďaka takýmto ľuďom sa nám nakoniec podarilo tento ročník Jíloskero hangóro zorganizovať.

RNL: Nie vždy a všade je bežná spolupráca Rómov a nerómov, ako sa vy pozeráte na vašu spoluprácu?

Marie (Mariša) Oláhová: Naša spolupráca je už viacročná a hneď na úvod svojej odpovede chcem povedať, že veľakrát som sa stretla s názorom- "Rómovia, robme si svoje veci sami." Čo je však podľa mňa hlúposť, pretože práve spolupráca Rómov a nerómov je podľa mňa veľmi dôležitá, lebo na jednej strane obohacuje obidve strany a na druhej strane, pomáha búrať vzájomné predsudky. Kultúrne centrum nám vždy pri akejkoľvek akcii podalo pomocnú ruku. Napríklad ja si nepamätám, kedy by Emília Sekerešová nespoupracovala na scenári, kultúrne centrum nám pomáha pri tvorbe scény, či príprave recepcie, jednoducho ja na našu spoluprácu nedám dopustiť a veľmi si vážim ochotu a pomoc, ktorej sa nám dostáva. Určite je to aj preto, že Emília Sekerešová je človek, ktorý Rómov pozná. Ako bývalá aktívna členka folklórneho súboru Detvan spoznala mnoho rómskych muzikantov a tanečníkov, aj preto nemá takpovediac o Rómoch pokrivený obraz, ktorý je v majoritnej spoločnosti mnohokrát bežný a normálny.

Emília Sekerešová: Podľa mňa je to všetko o ľuďoch, ak sa stretnú otvorení ľudia, ktorí sú ochotní spolupracovať, tak potom tá spolupráca funguje a prináša výsledky. V "Mariši" som stretla človeka, ktorý chce robiť, vie robiť a rozumie sa tomu, čo robí. Ak na seba narazia ľudia, ktorí chcú robiť a spolupracovať, a nie len rozprávať, tak potom je to jedno, či sú to Rómovia alebo nerómovia, všetko je to ľuďoch, ich ochote a individuálnych kvalitách.

RNL: Súčasťou festivalu sú aj sprievodné podujatia, napríklad pred rokom to bola výstava výtvarných diel známych detviansky rodákov- Tibora a Dušana Oláhovcov, a pred dvoma rokmi zase výstava "Deti vetra" Múzea rómskej kultúry v Martine. Nezdá sa vám, akoby tento ročník trochu ubral z kvality?

Emília Sekerešová: Tento rok sme chceli dať priestor na prezentáciu Špeciálnej základnej školy v Detve. Myslím, že je dobré, ak sa aj tieto deti môžu prezentovať a ukázať, že aj oni sú šikovné. No zároveň sa musím priznať, že sme mali v pláne usporiadať aj výstavu prác výtvarníka Ivana Berkyho - Dušika, tento rok nám to nevyšlo, ale na budúci rok túto výstavu určite usporiadame.

Marie (Mariša) Oláhová: Tiež si myslím, že je veľmi dôležité dať šancu deťom zo Špeciálnej základnej školy v Detve, aby sa mohli prezentovať. Mnohí z návštevníkov nášho festivalu boli možno prekvapení, aké šikovné sú tieto deti, o ktorých možno mnohí z nás majú predsudky. Veľa rodičov možno po prvý raz uvidelo, že aj ich dieťa niečo dokáže, takže podľa mňa to bolo dobré rozhodnutie, aj keď niekomu sa to môže zdať, ako ústup z pozícií. Remeselná dielňa, kde sa deti učili pliesť šnúrky, je takpovediac už tradičnou súčasťou nášho festivalu, ktorý deti učí o tradičných remeslách Rómov.

RNL: Nevieťm či je to len môj pocit ale akoby tento ročník priniesol menej kvality a talentov aj v samotnej speváckej súťaži rómskych ľudových piesní. Ako ste teda spokojní s tohtoročnou úrovňou Jíloskero hangóro?

Emília Sekerešová: Musím s vami súhlasiť. Tento rok, úroveň spevákov nebola taká vysoká ako v minulých roč níkoch, ale jedným dychom musím dodať, že to nebolo dôležité. Pretože všetci účinkujúci sa snažili odvieť svoj najlepší výkon a diváci sa, podľa mňa, bavili úplne "super". Jednoducho, jeden rok sa urodí viac talentov, iný menej. Myslím si však, že hlavne deti, ktoré tento rok vystúpili, sa určite niečomu priučili, napríklad, ako stáť na javisku, ako spolupracovať s hudobníkmi a hlavne sa naučili, že sa nemusia báť publika, takže som presvedčená, že na budúci rok budú aj ich výkony lepšie.

Marie (Mariša) Oláhová: Pre mňa je veľmi dôležité, že týmto spôsobom sa zachovávajú naše tradičné rómske piesne. Drvivá väčšina našich detí nehovorí po rómsky, aj týmto spôsobom sa s rómčinou stretávajú a učia sa nášmu pôvodnému jazyku. Naša spevácka súťaž je aj týmto jedinečná, pretože sa v nej súťaží v speve rómskych ľudových piesní, nie v speve moderných či iných žánrov. A hlavne musím pripomenúť, že tu súťažia amatéri, takpovediac deti z ulice, takže nikto nemôže očakávať bezchybné výkony. Dôležitá je chuť a odvaha vystúpiť pred publikum a zaspievať, ktorá si zaslúži obdiv a poďakovanie. Takto to cítili aj diváci, ktorí účinkujúcich odmenili dlhotrvajúcim potleskom a mnohokrát sa sami stali súčasťou vystúpenia, keď spontánne spievali spolu s účinkujúcimi. Týmto spôsobom zachovávame naše kultúrne bohatstvo a autenticitu našej kultúry. Toto je pre mňa oveľa dôležitejšie, ako to, či sa v rámci našej súťaže predstaví desať super talentov alebo len jeden. Ide o to, aby sme zachovali naše piesne, ktoré sú klenotmi našej kultúry a tento cieľ sa nám podarilo aj tento rok splniť do poslednej bodky.

Šestnásty ročník festivalu rómskej kultúry Jíloskero hangóro bol, podľa mňa, špecifický. Jedno slovo, ktoré by možno vystihovalo celý festival je "skromna súťaži vystúpili aj tí najmenší:

Vierka Gábrišová päťročná vľavo dole Vojtech Klinec päťročný.

ný", netreba to však chápať negatívne. Opak je pravdou, je vynikajúce, ak aj deti zo špeciálnej školy majú možnosť dokázať, že sú šikovné, len škoda, že návštevníci festivalu neprejavili väčší záujem o výstavnú časť podujatia. Samotná spevácka súťaž síce nepriniesla bohatú úrodu talentov, ale určite splnila svoj najdôležitejší účel-zachovávať tradičnú rómsku kultúru. Piesne našich predkov dokážu

vyvolať emócie a doslova chytiť za srdce a to sa účinkujúcim na sto percent podarilo. Dôkazom bolo spokojné a vďačné publikum, ktoré účinkujúcich odmenilo nadšeným potleskom. Za najväčší zážitok možno považovať vystúpenie Márie Horváthovej, ktorá už niekoľko rokov žne víťazstvá na rôznych speváckych súťažiach. Táto členka spoločenstva talentovaných detí, ktorých všetci poznáme ako Divé maky", je momentálne študentkou pražského konzervatória, svojím vystúpením doslova uchvátila publikum a právom sa stala hviezdou tohtoročného Jíloskéro hangóro. Ako hostia vystúpili folklórne súbory Khamoro z Myjavy a Romano čhavore zo Žarnovice. Hlavne vystúpenie súboru Khamoro sa u divákov stretlo s veľkým úspechom. Celkovo ak to zhrniem, možno šestnásty ročník festivalu rómskej kultúry Jíloskéro hangóro považovať za vydarený. Už sa teším a myslím, že nie som sám, na ďalší ročník, kedy Jíloskéro hangóro oslávi svoje sedemnásť narodeniny.

Výsledky speváckej súťaže

Jíloskéro hangóro 2008:

I. Kategória:

1. miesto - Vanesa Brandová
2. miesto - Zdenka Šarkéziová
3. miesto - Kristián Kováč

II. Kategória:

1. miesto - Ján Čonka
2. miesto - Simona Varečková
3. miesto - Patrícia Klincová

III. kategória:

1. miesto - Mária Horváthová
2. miesto - Ondrej Tisovský
3. miesto - Jana Gábrišová

Koncert DIVÝCH MAKOV

(Stratégia; 11/2008; 28/11/2008; s.: 31; nat ; Zaradenie: Reklama)

V tomto roku Divé maky už nehovorili v rámci svojej kampane o programe len vo všeobecnosti. Deti s talentom sa už našli . Na stal čas naplniť ich sny. Po dvoch rokoch existencie programu sa predstavili vo forme verejného koncertu .

Hlavným poslanstvom programu Divých makov v roku 2008, bolo ukázať "divým makom", t. j. mladým rómskym talentom, ich vlastné možnosti a vytvoriť tvorivé prostredie na ich formovanie a rast. Z tohto dôvodu všetky aktivity, ktoré Divé maky v roku 2008 pre deti organizovali (Jarný workshop, Letná akadémia, Jesenný workshop), smerovali k podpore a intenzívnej práci detí v spolupráci s umelcami a pedagógmi na prípravu veľkého jesenného koncertu.

Práve koncert sa stal hlavným prvkom tohtoročnej kampane, ktorá opäť vznikla v dielni VACULIK ADVERTISING.

Komunikácia na bilbordoch, citylightoch, v printoch, rádiách aj na webe sa od 1. 9. do 16. 10. niesla v duchu akejsi výzvy smerom k verejnosti: "dávať šancu druhým sa oplatiť - prídte sa o tom presvedčiť na prvý koncert Divých makov".

Ten sa konal 16. októbra v Bratislave.

Ako zhodnotila Lucia Dohnalová, riaditeľka občianskeho združenia Divé maky, "tento rok sme si dali za cieľ pripraviť deti na koncert a splniť im tak sen - predstaviť sa na javisku pred svojimi rodičmi, ale aj darcami a celou verejnosťou. To sa nám podarilo.

Deti podali maximálny výkon a zároveň ich koncert motivoval ďalej na sebe pracovať. Veríme, že aj vďaka koncertu pritiahneme aj ďalšie talenty, aby sa zapojili do Divých makov.

Navyše, v tomto roku sa Divé maky osamostatnili a fungujú už ako samostatné občianske združenie. " Divé maky ponúkajú riešenia na zlepšenie budúcnosti talentovaným deťom z chudobných rómskych rodín, ktorých rodičia si nemôžu dovoliť podporovať ich záľuby a poskytnúť im kvalitné vzdelanie. Do budúcnosti sa plánuje s rozšírením programu o nové talenty. "Že sa oplatiť dávať šancu druhým, sme sa presvedčili nielen my, ale aj naši partneri a darcovia, preto máme ambíciu v budúcom roku opäť urobiť nábor a zapojiť do programu čo najviac talentovaných rómskych detí, " povedala Lucia Dohnalová. (nat)

"Divé maky" po prvýkrát predstavili verejnosti svoj talent na koncertnom pódium.

Hlavným programom bolo ich vystúpenie s Idou Kellarovou, pričom súčasťou koncertu bola i výstava fotografií z umeleckých workshopov, Letnej akadémie a celoročných vystúpení detí.

Naj. . . od Samsungu

Tak ako agentovi 007 vždy stačilo na to, aby urobil dojem nanajvýš ležérne zmieniť svoje meno, rovnako tak aj iPhone stačilo ukázať svoje sexy telo. Omnia - smartphone, ktorý Samsung postavil proti legende od "jablčok", toho však musí ukázať oveľa viac. Nielen technicky, ale najmä tým, čo a ako o sebe povie.

A čo a ako o sebe Omnia povedala? Že je "viac než telefón". . . Je celkom možné, že ak by tvorca tohto komunikačného konceptu pracoval v japonskej reklamnej sieti Hakuodo, tak po takto nápaditom, inovatívnom, vyčerpávajúcom a pritom jasnom a absolútne jednoduchom headline spáchal harakiri. Práve za tento najošúchanejší, najnudnejší, najnenápaditejší, najsuchší, najtupší, najfádnejší a najnezaujímavejší headline v histórii reklamy.

Viac než klišé

Bilbord, akých sú pred voľbami stovky.

Ich tvorcovia na ich vytvorenie používajú jednoduchú schému: posolstvo obsiahnuté v slogane, ktorý ste už určite počuli - prinajmenšom raz za 4 roky, mdlá grafika. Tento bilbord je však iný. Niežeby nemal nápaditejší obsah či nejaký náznak art direction, ale tým, že prichádza v "polčase" volebného obdobia. SDKÚ-DS sa prostredníctvom tejto kampane snaží osloviť verejnosť novou programovou alternatívou. V období, kedy politické strany v nadlinkách takmer nekomunikujú, to nemusí byť úplne zlý nápad. Práve preto mala byť táto kampaň iná než tisícky rovnako vyzerajúcich predvolebných kampaní, používajúcich tie isté okridlené frázy. Kedy si politici uvedomia, že namiesto ich obľúbeného prefabrikátu existuje aj množstvo iných spôsobov, ako komunikovať s ľuďmi?

VIANOCE PRE SIROTY

(Markíza; 49/2008; 04/12/2008; s.: 34, 35; Lea Vajdová ; Zaradenie: VŠIMLI SME SI)

TEXT - Lea Vajdová - FOTO: Tibor Géci, archív

Vianoce už klopú na dvere. Obchodné centrá sa predháňajú v poskytovaní zliav, prírodu už pokryl prvý sneh a gazdinky zbierajú recepty na chutné koláče. Každý si chce navodiť čarovnú atmosféru aspoň raz za rok a každý v tomto čase myslí na druhých viac ako inokedy.

Charitatívny koncert Melódie šťastia, ktorý sa bude konať v Prešove pod záštitou primátora mesta Pavla Hagyarího, chce spríjemniť Vianoce najmä deťom z detských domovov východoslovenského kraja a hlavnými aktérmi budú talenty zo združenia Divé maky.

Čo znamenajú Vianoce pre deti z detských domovov, si len ťažko vedia uvedomiť ľudia žijúci v rodinách. Siroty v tomto čase, keď ľudia žijú predvianočným zhonom, iba smutne čakajú na zázrak ako každý rok. Aj preto je najmä im určený koncert, z ktorého si odnesú vecné dary alebo peňažné poukážky.

Priestor ukázať svoj talent budú mať predovšetkým deti z Divých makov, ktoré si na jednom pódiu zaspievajú so známymi interpretmi Sisou Sklovskou, Petrou Černockou a ďalšími.

Makovienky

Deti zo sociálne slabších rómskych rodín z pódia neodídu len tak naprázdno, ale odnesú si šek na 60-tisíc korún, aby mohli aj naďalej rozvíjať svoje umelecké vlohy. Monika a Anetka Kováčové už nie sú verejnosti úplne neznáme.

Speváčku Anetku totiž finančne podporuje Lucia Hablovičová, a aj vďaka tomu už spievala na rôznych spoločenských akciách. Vystupovať bude aj husľový virtuóz Tomáš Koki, tiež zo združenia Divé maky, ktorý sa zúčastnil na šou Slovensko má talent a vypadol až tesne pred finále, keď sa porota rozhodla uprednostniť gymnastky Bílikové. Nepočujúci športovec Vojtech Oláh patrí tiež pod ochranné krídla Divých makov a na koncert príde so svojou mamou, aby symbolicky prevzal podporu v peňažnej forme. Okrem spomenutých účinkujúcich vystúpia rôzne tanečné skupiny a zahraniční interpreti.

Za všetkých spomenieme Eddieho Cola, černošského speváka z Kalifornie, ktorý momentálne pôsobí vo Viedni a spolupracoval s takými spevákami ako Diana Ross, Aretha Franklin, Tom Jones, The Pointer Sisters, Chaka Khan či Prince.

Moderátorkou koncertu bude herečka Veronika Paulovičová, ktorá možno prekvapí a zaspieva vianočnú pieseň.

Siroty v tomto čase, keď ľudia žijú predvianočným zhonom, iba smutne čakajú na zázrak ako každý rok.

Unavená ako v marci

(Život; 49/2008; 06/12/2008; s.: 30, 31, 32, 33; FELÍCIA BORONKAYOVÁ ; Zaradenie: INTERVIEW)

ROBÍM MAXIMUM, ABY SOM RASŤOVI SITUÁCIU ULAHČILA.
MYSLÍM, ŽE JE RÁD, ŽE TO TAK JE.

K pôvodnej váhe, ktorú po priateľovej autonehode stratila, sa po pol roku priblížila spolovice. Keby sa šuchla medzi finalistky miss, ktoré vyberá, zapadla by tam ako kúsok lega do skladačky. LUCIA HABLOVIČOVÁ (30) prežíva stresujúce dni.

Posledné týždne ste žili kastingmi, na ktorých ste po Slovensku vyberali adeptky na miss. Spokojná? Áno, z kastingov sme vyseletovali odhadom až 70 dievčat.

Pamätám si, samozrejme, všetky typy, mám predstavu, čo nás čaká. Ale finálové zoskupenie je zakaždým trochu prekvapením.

Žiaľ, stáva sa pravidlom, že poradie našich krások vo svete agentúry ani neuvádzajú. Vyhrávajú latino-americké typy a Američanky, ale v tom je politika.

Zohľadňujete už pri prvom výbere medzinárodné trendy?

Usilujeme sa, aj keď nie vždy sa to dá. Vieme odhadnúť, že ak pošleme do sveta dievča s výškou 170 centimetrov, bude to mať ťažké. Preto uprednostňujeme vyššie. Nechceme, aby sa naša miss v súťaži stratila, na druhej strane je dôležitejšie to, aby sa s ňou stotožnil národ, teda Slováci.

Aby si ľudia, keď ju stretnú o desať rokov, mohli povedať: To je tá, čo vyhrala miss.

Neviem, ako vám, ale mne už roky chýba typ, akým bola Ivana Christová. Výrazná, krásna, jednoznačná víťazka.

Ja to beriem opačne. Keby bola iba jedna taká výrazne krásna, ostatným by sa automaticky zmenšila šanca na výhru, čím by sa z finálového večera vytratilo napätie, ktoré k súťaži patrí. Hovorím to naozaj úprimne, všetkým finalistkám držím palce rovnako, preto jeden výrazný a jasný typ nepreferujem. Prioritnou úlohou miss je byť krásna, sekundárnou chcieť celosvetový mier. Keby boli dve rovnako pekné, ale druhá mala vyššie IQ, dostane prednosť?

Prihliadame na to, aké školy študujú.

Dnes sa už málokedy objaví dievča s učňovkou, prevažujú vysokoškoláčky. Všetky finalistky budú komunikovať s médiami, musia sa na úrovni prezentovať na rôznych akciách i vo svete, takže nám naozaj nie je jedno, ako sú mentálne vybavené. Myslím, že rovnako dôležitá ako vzdelanie je prirodzená inteligencia.

Orientovať sa vo svete, vedieť, čo sa deje okolo nich.

Stáva sa aj dnes, že keď kráska na kastingu otvorí ústa, chytíte sa v nemom úžase za hlavu?

Veru, občas sa chytáme. Vtedy neostane nič iné, iba to predýchať a zostať diplomatická. Dievčatá nemôžu za to, čo dostali doma do vienka. Napriek tomu ich nezosmiešňujeme ani neponižujeme. Jednoducho im poďakujeme.

Napríklad?

Mali sme jedno naozaj veľmi krásne dievča. Vzhľadom už bola v semifinále, dokonca jej reálne , hrozila finálová dvanásťka. Jej prejav bol v poriadku. Nič extra, ale ani nič prehnané. Potom som sa jej neprezieravo spýtala na životné motto. Krútila sa, vraj to vám nemôžem povedať. No a nakoniec som ho z nej dostala.

A?

V podstate chcela povedať, že nestrká nos tam, kam nemá. Jej výrok však obsahoval jeden z najhorších vulgarizmov, ktorý ani nemôžem zreprodukovať. To bol moment, ktorý už nepredýchate. Celá porota mala ústa dokorán.

Bolo to niečo nečakané a v danej chvíli nik nepochyboval, že jej ďalší postup je nemožný.

Toho roku ste prvý raz riešili problém nahoty: Romanu Škamlovú a jej fotografie v novinách.

Ktoré by sa dali tematicky nazvať - návšteva u plejboja Hughu Heffnera.

Nepadlo mi to dobre, lebo Romana patrí medzi dievčatá, ktoré už prešli mojimi rukami, a ku každej z nich mám osobný vzťah. Bez ohľadu na to, či vyhrajú, alebo nie.

Romana dokonca vyhrala. Tuším v roku 2007. Musel to byť poriadny šok.

Beriem to tak, že Romana je dospelá žena a vie, čo robí, a ak sa rozhodla pre tento druh medializácie, má na to právo. Žiaľ, práve v tom čase mala byť členkou poroty na kastingu v Banskej Bystrici, čo sa mi zdalo nevhodné.

Tak ste ju z poroty stiahli. Dočkala sa aj ďalších postihov?

Nie, nebol dôvod. To, čo sa stalo, nebolo v priamej spojitosti so súťažou.

Predtým ako som otvorila noviny, ma už priatelia predpripravili, takže ani ma to nevyrušilo, iba zamrzelo. Myslím, že Romana tento druh medializácie nepotrebuje. Rozhodne to však bolo dobré ponaučenie.

Muži sú však nepoučiteľní.

Mnohí, najmä bohatí, si myslia, že miss je uľahčením ich výberu potenciálnej milenky.

Dúfam, že nie, i keď niekedy sa takáto situácia môže vyskytnúť.

Azda nie som natoľko naivná, keď si myslím, že dievčatá postupujúce do finále majú jasnú predstavu o tom, čo chcú v živote dokázať.

A že je to viac, ako uloviť bohatého manžela.

To, aké sú, je do istej miery dané výchovou. Výbavou, ktorú si prinesú z domu. A to my za pár mesiacov nezmeníme. Niekedy ma to síce trápilo, teraz sa tým už nezaobieram.

V podstate im nahrávajú súčasné životné trendy. Ženy študujú, ovládajú niekoľko jazykov a sú svojím spôsobom sebestačné.

Už nemusia začínať nový život od miss. Necítite úbytok záujmu?

Úbytok ani nie, skôr som rada, že sa z roka na rok zvyšuje účasť vysokoškoláčok. Miss už dávno nie je o tom, že dievča skončí učňovku, nevie, čo so sebou, a preto ide na miss dúfajúc, že jej zmení život. Tento rok prišla napríklad na kasting mladá žena, ktorá bola najlepšou študentkou v ročníku, skončila právo s červeným diplomom. Ovláda niekoľko jazykov, je zaujímavá a celá porota ňou bola uchvátená.

Čím táto, bohyňa' zdôvodnila pokus získať korunku krásy?

Pragmaticky skonštatovala, že je úspešná, darí sa jej, ale miss je skúsenosť, ktorú chce zažiť, lebo ju posunie ďalej. Veľmi pekný moment.

Pre mňa dosť nepochopiteľný.

Práve v momentoch sa však lámu životy. Pred dvomi rokmi ste boli bez priateľa, lebo ako ste povedali, muži sa vás boja. Potom prišiel jeden, ktorý sa nebál, no tohoročnú miss organizujete v úplne inej osobnej situácii. Cítite zmenu?

Mechanizmus súťaže je stále rovnaký a, našťastie, zabehnutý.

Možno si dávam ešte väčší pozor na ceste, i keď si myslím, že patríam k opatrným a predvídavým šoférom. Paradoxne, teraz šoférujem minimálne dvakrát viac ako predtým. Za posledné mesiace som urobila toľko kilometrov ako inokedy za rok.

Nuž, behať po kastingoch a za Rastom do Kováčovej si žiada svoje. Únavu nevynímajúc.

To je pravda, ešte sme len v prvej časti súťaže a už teraz pociťujem takú, akú zvyknem mávať v marci alebo v apríli po finále. Takže netuším, čo bude ďalej. Zatiaľ funguje všetko tak, ako má, hoci pri tých kastingoch mi občas ubiehali myšlienky a miestami som mala pocit, že je ešte veľa zamestnaní, ktoré by ma napĺňali a ktoré by som chcela robiť. Práve počas nich som sa konfrontovala s myšlienkou, či je toto to, čomu sa chcem venovať ďalších desať rokov.

K čomu ste dospeli?

K tomu, že budem premýšľať nad prostredím, ktoré by ma vnútorne napĺňalo.

Aby som však vysvetlila pochybnosť o svojej súčasnej práci. Život nie je len o smutných veciach, ale aj o kráse, estetike a zábave, a tú miss ľuďom ponúka.

V podstate som rada, že túto prácu mám, nepovažujem ju za zbytočnú, ale viem si samu seba predstaviť aj niekde inde.

Kde?

V sociálnej sfére, aj keď podrobnejšie premyslené to ešte nemám.

Analyzovať to však chcem v prvom rade sama so sebou a nie so všetkými ľuďmi, ktorí budú čítať tento rozhovor. Uzavrela by som to tak, že mi ešte chýbajú isté pocity naplnenia, ktoré dosiahnem v inej sfére.

Asi najsilnejším pocitom naplnenia je láska. Tá vaša čelí naozaj ťažkej skúške. Ste ešte s Rastom partneri?

Sme, samozrejme. Nevie, či máte nejaké iné informácie.

Nie, nemám. Prečo?

Posledné dni mi volalo mnoho novinárov s tým, že majú zaručené informácie o našom rozchode, čo ma dosť pobavilo.

Pobavilo?

To sú veci, ktoré považujem za absolútne súkromné. Jediný kto takými informáciami disponuje, som ja a môj priateľ. Keby to tak nebolo, vedela by o tom ešte rodina.

Ja som uvažovala trochu inak.

Vo filmoch a občas aj v živote sa stáva, že partner, ktorý ochorie, prípadne sa dostane do vážnych problémov, povie tomu druhému - neviem, čo bude, neviaž sa na mňa.

My nie sme filmový prípad. Robím maximum, aby som Rastovi situáciu uľahčila. Nechcem hovoriť zaňho, ale myslím, že je rád, že to tak je.

Ani v prípade, že sa - a to reálne hrozí - ocitne vo väzení? Ste dosť silná na to, aby ste zvládli odlúčenie, návštevy cez sklo a neistú budúcnosť?

Už som sa na túto tému vyjadrovala, neviem, čo život prinesie, a predovšetkým takéto intímne témy nepotrebujem riešiť na verejnosti. Každý má svoje problémy a trápenia, a tie sa majú riešiť za zatvorenými dverami.

Pre Rasťovu nehodu ste zažili veľa ťažkých a nepríjemných situácií. Časom sa však človek proti nim obrní. Je ešte niečo, čo vás dokáže rozhodnúť?

Asi pred dvoma týždňami, a to som si naozaj myslela, že som proti takýmto veciam imúnna, mi volala mama. Vraj započula upútavku na jeden denník a nech si z toho nič nerobím. Potom mi volala kamarátka. Vedela som, že je zle. Upútavka bola o tom, že vedľa, s kým spávam po hoteloch'. Keď som neskôr noviny otvorila, zistila som, že je to avízo na článok, v ktorom sa spomína, že ma na kastingoch po Slovensku sprevádza psík, čo však zrejme málokto pochopil. Prekvapilo ma, ako zle mi to urobilo, hoci som už všeličo preskákala.

Od Rasťovej nehody ste výrazne schudli, ale teraz sa zdá, že pár , kilečiek' je už späť.

Zhodila som asi deväť kíľ, čím som sa dostala na hmotnosť, ktorú som mávala v šestnástich rokoch.

Postupne sa mi podarilo pribrať asi polovicu. Veľmi ťažko to ide naspäť, ale snažím sa.

V ťažkých chvíľach vás podržala rodina, priatelia, našťastie, nie ste úplne sama. . .

Teraz sa ma určite opýtate na deti.

V danej situácii by to nebolo vhodné. Pokiaľ teda hovoríme o vlastných. Vy však sponzorujete rómske dievčatko z projektu Divé maky. Ako sa darí vašej zverenkyňi Anetke Kováčovej?

Anetka mi robí naozaj veľkú radosť.

Teraz študuje spev v Prahe na medzinárodnom konzervatóriu a patrí k najlepším v projekte.

Radosť vám urobil aj psík Puki.

Stal sa otcom a jedno šteniatko nazvané Mini pribudlo do vašej domácnosti. Má už majiteľa, alebo zostane?

Má. Je to človek z okruhu mojich priateľov, ale momentálne je rozcestovaný, takže kruhy pod očami mám ja. Mini spí dve-tri hodiny, potom sa zobudí, trhá, hryzie. Vlasy, oči, krk. Občas naň už zo zúfalstva aj kričím, ale je to skôr smiešne.

Obávam sa, že ak ho nový majiteľ zažije na vlastnej koži, pokúsi sa mi ho za mierny úplatok vrátiť.

O chvíľu budú Vianoce. Kde a s kým ich prežijete? V hre je Puki, ešte stále Mini a? Dúfam, že to bude pokojné obdobie v kruhu mojich blízkych, keď budem môcť vyjsť von bez toho, aby na mňa niekto nestriehol.

Potrebovala by som chvíľu zostať zavretá vo svojom svete a nebyť konfrontovaná s realitou. Dúfam, že aspoň počas Vianoc sa mi to podarí.

FELÍCIA BORONKAYOVÁ

DIEVČATÁ NEMÔŽU ZA TO, ČO DOSTALI DOMA DO VIENKA.

NAPRIEK TOMU ICH NEZOSMIEŠŇUJEME ANI NEPONIŽUJEME.

POTREBOVALA BY SOM CHVÍĽU ZOSTAŤ ZAVRETÁ VO SVOJOM SVETE A NEBYŤ

KONFRONTOVANÁ S REALITOU.

Rómky držia v rukách rodinnú kasu

(Pravda; 06/12/2008; s.: 22; Zora Handzová ; Zaradenie: Ženy)

Dokedy môžeme platiť slovenskými korunami? Aký je konverzný kurz koruny a eura? Ak som niekomu dlžný 500 korún, ako si vyrátam, koľko mu zaplatím v eurách? Na tieto a podobné otázky odpovedali po krátkom školení Rómom rómske ženy neďaleko Detvy.

Zora Handzová

zhandzova@pravda.sk

"Chceme prispieť k zvýšeniu vzdelanosti a povedomia Rómov o novej mene. Ako žena som sa začala orientovať na rómske ženy, veď je známe, že v rómskych rodinách majú kasu v rukách ženy. Ony sú tie, ktoré musia dať deťom jesť, obliecť ich a postarať sa o rodinu, preto sme sa rozhodli osloviť ženy," vysvetľuje Elena Kohútiková, členka predstavenstva VÚB banky a odborná garantka projektu VÚB banky a nadácie Pro donum.

Sama je príkladom toho, že aj neľahký osud sa dá zvrátiť. Ako mladá vdova s dvoma deťmi musela kedysi rátať každú korunu. "Môj príklad aj týmto ženám hovorí, že sa oplatí na sebe pracovať, je to len o disciplíne, o učení a trpezlivosti a dá sa žiť lepšie," zdôveruje sa bankárka.

Róma o peniaze nikto neoklame

"Koľko dnes dostávajú peňazí na jeden mesiac?" pýta sa Rómov v Klenovci školiteľka Marianna Peheľová. "Sedemtisíc," odpovedá jedna z Rómov. "Tak od nového roka budete dostávať 232,36

eura," oznamuje jej školiteľka. Tvárou ženy prebehne zdesenie. "Čo za to kúpim?" "Nebojte sa. Kúpíte si asi to, čo teraz, lebo aj ceny v obchode sa budú zdať nižšie. Keď dnes stojí mlieko 20 korún, v eurách bude stáť 0,66 eura," vysvetľuje Pehelová. Rómka je už spokojnejšia, ale chce vedieť viac. "A keď stojí pálenka 200 korún, koľko bude stáť?" Mladá školiteľka vyťahuje kalkulačku a ukazuje, ako si vyrátať cenu a ako sa ceny budú zaokrúhľovať na dve desatinné miesta.

"Bude platiť rovnaký kurz a ten je 30,1260 koruny za jedno euro. Ak by vám niekto ponúkal, že vám peniaze vymení lepšie, neverte mu. Peniaze si zameníte v banke, žiadny zamestnanec banky nepríde k vám domov," upozorňuje. Ženy prikyvujú a pýtajú sa ďalej. "A čo mám robiť s korunami?" "Môžete nimi platiť až do 16. januára, potom ich môžete vymeniť v hocakej v banke celý rok a aj o sto rokov v Národnej banke - tie papierové. Na platenie si v januári nechajte radšej iba drobné, lebo v obchode nemusia mať vydať," radí školiteľka. S tým však podľa všetkého Rómovia problém mať nebudú.

Väčšine z nich peniaze určené na mesiac vydržia najviac dva týždne.

A čo robia potom? Požičajú si.

Preto ich na školení učili: ak niekomu dlhujete, prerátajte si doma sami, koľko je to eurách podľa konverzného kurzu. Nedajte si dlhy zaokrúhľovať na iný kurz, napríklad 1:30, budete škodovať. "Róma ešte o peniaze nikto neoklamal! Hoci niektorí nevedia čítať a písať, počítať vedieť," usmieva sa Pavol Farkaš, rómsky aktivista.

Život na dlh

Práve pôžičky sú pre Rómov veľkým problémom. Bez práce a bez peňazí sa do nich ľahko zamotajú a potom sa ich nedokážu zbaviť. A najhorší bývajú tí vlastní. Keď Rómovi už nik nepožičia, iba iný Róm, diktuje si podmienky.

Iný prípad je Zdena Berkyová z osady v Klenovci, ktorá uviazla v dlhoch v splátkovej firme. Postaví na zem dve nádoby od maliarskej farby, v ktorých si nosí domov vodu, a ochotne vykladá. Robí v závode pre Kiu. "Zarobím dobre, na výplatu mám napísané 11- aj 12-tisíc, ale vidím z nich iba tri, tri a pol tisíce. Všetko ostatné mi strhávajú kvôli exekúcii." sťažuje sa. Pôvodne vraj mala dlh štyri tisícky a keď bola rok bez práce, neplatila. Dlž jej narástol až na 40-tisíc.

Zdena Berkyová má 51 rokov, tri už dospelé deti a po manželovi dostáva vdovský dôchodok. "Mne sa nežíje tak zle. Predtým som robila pri páse, teraz už nemám také dobré oči, tak robím upratovačku.

Mne to nevádi, aj to je práca," hovorí. "Tuto majú však sedem detí. Tým nestačia ani tri chleby na deň. Tá keď ráno navarí k obedu veľikánsky hrniec, večer musí variť znova," hovorí.

Ako hospodária

"Najprv robíme veľký nákup: múku, zemiaky, olej, cukor, veci, z ktorých sa varí. Potom, ak ostane, čo treba deťom. Šaty alebo topánky. A peniaze sú preč," vyratávajú Rómky. Jedni žijú traja zo sedem a pol tisíce na mesiac, iní majú ešte menej. Na všetko zďaleka nestačí. "Dnes je tu ticho. Ale keby ste prišli zajtra, to už začínajú prichádzať peniaze. Videli by ste, ako mnohí pijú, vykrikujú, aj sa pobijú," hovorí Zdena Berkyová.

Anna Cibulková z Maše má dvoch chlapcov, päťročného a štvorročného. "Sme bez práce, ja aj manžel. Už rok. Predtým robil s drevom v závode, ale prepúšťali. Ja som bola na materskej. Teraz máme na štyroch ľudí 8 900 korún na mesiac, to preto, že robím dobrovoľné práce. V novembri sa mi však skončila zmluva," vysvetľuje.

Mohla by robiť opatrovatelku deťom alebo starým ľuďom, má na to strednú školu, hoci bez maturity. Takú prácu však nenájde, radšej zoberú sestričky, ktoré majú vyššie vzdelanie. Brala by aj inú robotu, ale ani tá nie je. "Žijeme u mojej mamičky, ale hľadáme si podnájom, lebo tam nie sú hygienické podmienky pre deti. Chýba napríklad voda. Rómovia v meste žijú na úrovni," vyhlasuje.

Bývanie a práca

"Mali by ste si tu upratať, ako to vyzerá!" dohovára Rómom z osady Pavol Farkaš. Povoláním je hudobník, ale pracoval v cudzine aj ako robotník. Vzal so sebou pár šikovnejších mladých chlapcov, aby sa naučili pracovať a zarobili si.

Po ulici pobejú deti. Sú ako všetky iné deti - niektoré sú hanblivé, iné sú smelé. Všetky sú však špinavé. "To sa s nimi potom vlečie už od škôlky. Keď nie sú čisté, iné deti od nich bočia. Ale ako sa majú udržiavať v čistote, keď na to nemajú podmienky? Niektorí hovoria, že stavať Rómom sociálne byty sa neoplatí. Ja hovorím, že hej. Tí, ktorí v nich bývajú, žijú v čistejšom a krajšom prostredí. Bývanie a práca - to je pre Rómov to najdôležitejšie," tvrdí Pavol Farkaš.

Špinavé deti a biela sila

Rómska osada v Klenovci je jedna ulica, z každej strany dva rady domov, vlastne skôr chatrčí, a zopár ešte roztrúsených v kopci. Na ulici deti, na zemi blato a pod oknami rozhádzané odpadky. Jediná pitná voda pre všetkých tečie z kohútika uprostred osady.

"Na vodu sa všetci skladajú, aj na odvoz odpadu, ale nemajú ani na kontajner. Jeden im dalo družstvo, ale ten nestačí," vysvetľuje rómsky komunitný pracovník Pavol Farkaš. V osade ho dobre poznajú. Viacerí si za peniaze z projektu opravili strechy alebo vymaľovali izbu. Dostali len materiál,

prácu si urobili sami. Keď sú na to peniaze, sprostredkuje im dobrovoľnú prácu, za mesiac si zarobia asi päťtisíc.

Rómovia z osady sú za prácu vďační. Ak ju nemajú, žijú len z ruky do úst. Občas sa síce nájde nejaká brigáda u miestneho gazdu, ale za výpomoc dostanú stovku až dve na deň. Aj dnes prišiel jeden gazda autom pred obchod, kde ho už čakala skupinka Rómov. "Pre všetkých prácu nemám," povedal gazda. Traja z nich teda nasadli a jeden sa musel vrátiť domov bez roboty a peňazí. Len pár metrov od nich na jednom z domov svietil nápis "White power" (Biela sila).

Aukcia umenia podporí mladé talenty

(HN; 09/12/2008; s.: 10; kul ; Zaradenie: Kultúra)

Bratislava - Kým dražby v aukčných domoch sa začínajú pri desaťtisícových cenách, táto aukcia je iná. Vyvolávacia cena obrazov je totiž len symbolická jedna koruna, pretože ide o charitatívnu aukciu. Pripravilo ju združenie Divé maky, ktoré podporuje mladé rómske talenty.

A v ponuke elektronickej dražby, ktorá sa začne dnes a potrvá až do Vianoc na internetovej stránke organizácie, sú zaradené diela šiestich najväčších mladých výtvarných talentov. Originálne obrazy rómskych detí vznikli pod odborným vedením profesionálnych a známych súčasných výtvarníkov Erika Bindera a Paľa Čejku. Pracovali s deťmi priebežne počas celého roka. Mladí maliari dostávali konkrétne úlohy vytvárali spoločné, ale aj vlastné obrazy a potom ich spolu s lektormi analyzovali.

"Je vidieť, že deti to mimoriadne baví a majú naozaj veľkú motiváciu. Všetky majú veľký talent. Dnes je ešte ťažké povedať, či zo všetkých budú profesionálni výtvarníci, v každom prípade však výtvarné umenie pozitívne formuje ich osobnosť," hovorí Binder. A to je určite vidieť aj na dražených obrázkoch. Do každého svojho diela totiž vložili nádejní maliari nielen kúsok umenia, ale aj kus srdca.

Technika dražby je jednoduchá. Stačí prísť na stránku www.divemaky.sk, kliknúť na vybraný obrázok a potom sa už iba zapojiť do aukcie.

Získané peniaze združenie využije na ďalšie umelecké aktivity pre rómske talenty.

(kul)

Vyvolávanie rómskych talentov

(kultura.sme.sk; 12/12/2008; (ea) ; Zaradenie: Divadlá)

(SME; 12/12/2008; s.: 18; (ea) ; Zaradenie: Kultúra)

Na elektronickej aukcii sa predávajú kresby a maľby talentovaných rómskych detí.

BRATISLAVA. Program Divé maky, zameraný na podporu a rozvoj talentovaných rómskych detí zo sociálne slabších rodín, usporiadal elektronickú aukciu, do ktorej sú zaradené diela šiestich výtvarných talentov z tohto programu. Netradičná dražba je umiestnená na stránke www.divemaky.sk a potrvá do 23. decembra. Obrázky detí vznikli počas jesenného workshopu v Bratislave a Letnej akadémii v Moravskom Svätom Jáne. Celkovo sa draží 15 obrazov, ktorých autori majú od 10 do 17 rokov.

Diela mladých talentov (jeden z nich, Monika Kováčová, na snímke Petra Culku) vznikli pod odborným vedením výtvarníkov Erika Bindera a Paľa Čejku. Pracovali s deťmi bez nároku na honorár priebežne počas celého roka. Na stretnutiach deti dostávali konkrétne úlohy - maľovali spoločné, ale aj vlastné obrazy a potom ich spolu s lektormi rozoberali.

Vyvolávacia cena každého obrázku je symbolická koruna. Na stránke stačí kliknúť na vybraný obrázok a zapojiť sa do aukcie. Získané peniaze chcú Divé maky využiť na pripravované aktivity budúceho roka.

(ea)

Mladí rómski výtvarníci ponúkajú svoje diela v elektronickej aukcii

(online.sme.sk; 14/12/2008; TASR ; Zaradenie: Z domova)

BRATISLAVA. Najväčšie výtvarné talenty z programu Divé maky ponúkajú svoje výtvary v elektronickej aukcii. Ide o vianočnú charitatívnu dražbu diel nádejných mladých umelcov z programu na podporu rómskych talentov, ktorá sa začala 9. decembra a potrvá do 22. decembra. Peniaze získané z aukcie plánujú predstavitelia programu využiť na prípravu aktivít pre deti na budúci rok. Vyvolávacia cena každého obrazu je symbolická 1 Sk (0,03 eura).

"Celkovo sa draží 15 obrazov. Ich autormi sú mladí umelci vo veku od 10 do 17 rokov, škála ich umeleckého prejavu je naozaj rôznorodá," informovala Mona Galiková z Divy media. Podľa jej slov vyjadrujú svoje pocity na obrazoch najúprimnejšie najmladšie talenty - 10-ročná Janka Goroľová a 12-ročná Slávka Holubová z Ondavských Matiašovci. Najstarším účastníkom aukcie je 17-ročný

Miroslav Turták z Plavnice. Je z detského domova a v profesionálnej rodine vyrastá od troch rokov. "Maľovanie je skvelá vec a chcem sa mu venovať aj v budúcnosti," povedal študent strednej umeleckej školy dizajnu.

Diela mladých talentov vznikli pod odborným vedením profesionálnych výtvarníkov Erika Bindera a Paľa Čejku. Prvý menovaný sa angažuje v programe na podporu rómskych talentov od jeho začiatkov. "Moja motivácia spolupracovať s Divými makmi je jednoznačná. Mám dojem, že robím zmysluplnú vec," vysvetlil. Deti, s ktorými robí, majú podľa neho veľký talent a je vidieť, že ich to baví. "Dnes je ešte ťažké povedať, či zo všetkých budú profesionálni výtvarníci, v každom prípade však výtvarné umenie formuje pozitívne ich osobnosť," dodal Binder.

Program Divé maky je občianske združenie zamerané na podporu a rozvoj talentovaných rómskych detí a mládeže v oblastiach športu, hudby, spevu, tanca, výtvarného či dramatického umenia a vzdelávania. Jeho cieľom je ponúknuť talentovaným deťom zo sociálne slabších rómskych rodín šancu na lepšiu budúcnosť. Výber detí do programu sa robí každoročne formou talentových skúšok. V súčasnosti je v programe Divé maky zaradených 54 detí z celého Slovenska.

TASR

Jótekonysági aukció

(Új Szó; 16/12/2008; m ; Zaradenie: Kultúra)

Festmények a Mákvirágok támogatta tehetségeitől

A segíteni vágyó, jó szándékú embereket szeretnék megszólítani rendhagyó karácsonyi aukciójkkal a Mákvirágok (Divé maky). A december 23-ig zajló internetes árverésbe a www.divemaky.sk weboldalon lehet bekapcsolódni, ott tekinthetők meg azok a festmények, amelyekre licitálni lehet, s amelyek alkotói 10 és 17 év közötti roma fiatalok. Az árverésből befolyó összeget a Mákvirágok jövő évi programjaik finanszírozására fordítják.

A Mákvirágok program azokat a roma gyerekeket, fiatalokat támogatja, akik a művészet (ének, hangszeres játék, képzőművészet) vagy a sport valamely területén kiemelkedő tehetségűek.

(m)

Rómske talenty sa predstavia na internete

(Bratislavské noviny; 44/2008; 18/12/2008; s.: 13; dš ; Zaradenie: BRATISLAVA)

Do 23. decembra 2008 môžete cez internet získať netradičný a hodnotný darček a zároveň podporiť nádejných mladých umelcov z programu na podporu rómskych talentov.

Do elektronickej aukcie sú zaradené diela šiestich najväčších výtvarných talentov z programu Divé maky. Cieľom akcie je charitatívna dražba diel mladých výtvarníkov od 10 do 17 rokov.

Vyvolávací cena každého obrázku je symbolická 1 koruna. Stačí prísť na stránku www.divemaky.sk, kliknúť na vybraný obrázok a potom sa už iba zapojiť do aukcie. Získané peniaze chcú Divé maky využiť na pripravované aktivity budúceho roku.

(dš)

Tisícky pre deti

(Plus jeden deň; 18/12/2008; s.: 10, 11; MIRIAM MARTIŠKOVÁ ; Zaradenie: SLOVENSKO)

MIRIAM MARTIŠKOVÁ

Vianočná charitatívna dražba nádejných mladých umelcov

BRATISLAVA - Divé maky spustili elektronickejšiu charitatívnu dražbu obrázkov, ktoré namaľovali talentované rómske deti. Farebné výtvarné dielka môžu potešiť nielen ako vianočný darček, ale ich kúpou prispějete na rozvoj talentu malých umelcov.

Autormi pätnástich obrazov sú šiesti talentovaní mladí rómski umelci vo veku od 10 do 17 rokov. Ich diela vznikli pod odborným vedením profesionálnych výtvarníkov Erika Bindera a Paľa Čejku. Deti stvárňujú na plátne najmä svoje pocity, úvahy a sny. Do každého diela vložili nielen kúsok umenia, ale aj svojho srdiečka.

Vyvolávací cena každého obrázka bola symbolická koruna, za pár dní niektoré z obrázkov už ocenili na desaťtisíce korún. Ak sa chcete zúčastniť na dražbe, choďte na stránku www.divemaky.sk. Do aukcie sa zapojíte kliknutím na vami vybraný obrázok. Získané peniaze využijú Divé maky na aktivity v budúcom roku.

Dražba potrvá do 22. decembra.

Foto:

NAJVÄČŠÍ ZÁUJEM: Toto farebné dielko Erika Bindera priťahuje v aukcii zatiaľ najviac záujemcov. Z koruny sa jeho cena do včerajška preklikala už na hranicu 50-tisíc korún (1 659, 70 €).

NAJVÄČŠÍ ZÁUJEM: Toto farebné dielko Erika Bindera priťahuje v aukcii zatiaľ najviac záujemcov. Z koruny sa jeho cena do včerajška preklikala už na hranicu 50-tisíc korún (1 659, 70 €).

VYHRALO UMENIE: Autorka akrylu na plátne Monika Kováčová (16) z Tekovských Lužian chcela ísť na športové gymnázium, napokon ju zlákal dizajn a stredná škola v Bratislave.

SRDCOVKOU MOTÝLE: Autorka tohto obrazu je Slávka Holubová (12) z Ondavských Matiašoviec, ktorá najradšej maľuje motýle.

NUDU ZAHÁŇA ŠTETCOM: Mirka Turtáka (17) z Plavnice v okrese Stará Ľubovňa prijali na štúdium grafického dizajnu.

MEDIÁLNA KAMPAŇ
billboardy, citylighty, inzercia, rádio
Divé maky
2008

Billboardy, 50 ks (Bratislava a okolie)
CTL, 30 ks (Bratislava, čerpace stanice Slovnaft)

